

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 00485

GEKLIBENE LIDER

Bracha Kopstein

FUNDING FOR THE CORE COLLECTION OF YIDDISH LITERATURE
WAS MADE POSSIBLE IN PART BY A GRANT FROM THE
DAVID AND BARBARA B. HIRSCHHORN FOUNDATION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x101, or by email at cmadsen@bikher.org.

ברכה קאָפַשְׂטִין / געקליבענע לידער

צִיּוֹנָה גַּעַן

שטעריך בין איך—נאטע קאַזְלָאָוּסְקֵי
זונגע מיין הָרֶץ—אַברָהָם שִׁינְהַיּוֹן
דאַס פָּלָק אַיזָּן דָּאָ—שְׁלָמָה לְעָרְנָעָר
בַּיְלָד צַיְכָּעָנוֹנָג—שְׁלָמָה לְעָרְנָעָר
משמש אל שםש—משה פֿרָאָפָעָט
בַּיְלָד-צַיְכָּעָנוֹנָג—משה פֿרָאָפָעָט
אוֹילְ-בַּיְלָד—בָּעָן

אַיְבָּעָר זָעָמָעָר

אַברָהָם לוֹוְנְסְוָן	(עַבְרִית)
מָאִיר מָוָהָר	אוֹרִיאָל אָוּפָק
יְהוֹשֻׁעַ מְלָצָר	א. ל. פ.
שְׁמַשּׁוֹן מְלָצָר	פְּנִيهַ בְּרִגְשְׁטִיִּין
דוּידָ פָּאיְאָאנָס	אַשְׁר בְּרָשָׁן
משָׁה פִּינְשְׁטִיִּין	שְׁמוֹאֵל בָּסָן
אַברָהָם רְגָלְסְוָן	נְפָתָלִי גִּינְתָּוֹן
אַברָהָם שְׁלוֹנְסְקֵי	שְׁמַעְוֹן הַלְּקִיּוֹן
(עַגְלִישׁ)	עוֹרָא זְסָמָן
ס. פ. רְוָדָעָנָם	יְחִיאָל חֲגִיאָן
(רְוָסִישׁ)	אַברָהָם טּוּבִיאָס
ליַיב פִּינְבָּעָרָג	בְּנִימָן טָנָא

נָאָטָן

ליַיב גְּלָאנְץ
נָחוֹם נָאָרְדִּי
פֿרָאָפָעָט, יְעָקָב וּוַיְינְבָּרָג

בִּיכּוּר פָּוֹן בְּרָכָה קְאַפְּשְׁטִיִּין

שטעריך בין איך (ליידער), 1939. (צְוּוִיתָאָוּפְלָאָגָעָ—1946)
זונגע מיין הָרֶץ (ליידער), 1945. (צְוּוִיתָאָוּפְלָאָגָעָ—1946)
דאַס פָּלָק אַיזָּן דָּאָ—1951.
משמש אל שםש (אַיבְּרוּצְטָעָ לְיִדְעָר), תשי"ט—1959
יּוֹסְטָבוֹן וּוֹאָךְ אַיזָּן יִשְׂרָאֵל (רֻעַפְאַרְטָאָזְשָׁעָם), 1965.
געַקלְיְבָעָן לְיִדְעָר, 1968

ברכה קאָפַשְׂטִינוּ
געקליבענען לידער

**BRACHA KOPSTEIN
SELECTED POETRY**

Copyright 1968, by B. Kopstein, New York, N.Y. • *Printed in U.S.A.*

אַיִן הָאֵלֶּת :

פֿוֹן בּוֹךְ "שְׁטָאָרָק בֵּין אֵיךְ"

שְׁטָאָרָק בֵּין אֵיךְ	11
פֿרִימָאָרְגְּנָם	12
צִימָעָרָן	13
וּוּעָר אֵינוֹ שְׁוֹלְדִיק ?	14
אֵין דָעָרְוּאָרְטְּוָנָג	15
דִיְינָע טָעָג	16
אַ בִּילְד	18
סְטָרְיוּיקָעָר	20
זָוּן-אָונְטָעָרְגָּגָנָג	22
וּוִינְגְּלִיךְ	23
נָאָר דָעָר . . .	24
טָעָג	25
אֵין קָאָפְּעֵי	26
אָפְּנָעָזָאנָט	26
צָוָגָאָסְט	27
שְׁטִילָעָר צָוק פֿוֹן נִיעָם שְׁטָאָמ	28
"שָׁאָפְּינְגְּ"	29
אֵין "קִינְעָמָס לְאַנְד"	32
מִין בְּרוּדָעָר—דָעָר סָאלְדָאָט	33

פֿוֹן בּוֹךְ "זִינְג מִין הָאָרֶץ"

זִינְג מִין הָאָרֶץ	41
הָעֲרֵשָׁל גְּרִינְשְׁפָּאָן	42
אַ וּוִינְגְּלִיךְ פֿוֹן אַ מָאָטָע אֵין קִינְעָמָס לְאַנְד	45
קוּמוּן בְּרוּוֹו פֿוֹן אַרְצְ-יִשְׂرָאֵל	46
אַיְבָעָר גַעְטָאָ-דִי פָּאָן	49
יִיתְ	51
מִין שָׁעָר	52
"מָאָטָע, כְּחַאָכְ בְּדִיר נִיטְ לִיבְ"	53
צָו אַ פְּרִינְגְט	54
קִינְמָאָל נָאָך וּוּ הַיְנִט	55
אֵין אַטְ-זָעָר נָאָכָט דָעָר שְׁטִילָעָר	56
נִיט גַעְרָעְדָטָע רִיד	56
• • • (כְּחַאָכְ גַעְזָאָלָט)	57
• • • (סְאִיזְ בְּלוּיְעָר אָוּוֹנָט גַעְוָעָן)	57
וּוּעָמָט נִיט קוּמוּן צָו מִיר . . .	58
מִין קִינְדָס פִיר יִאָרְ; דִיְינָע קוּשָׁן; בַּיְ זִיךְ אַלְיָוָן;	59
אַ וּוֹאָרָט אַזָּאָ; וּוֹאָרָטָן וּוּעָל אֵיךְ	59

קינדער-ליידער

וואעלוואעלעם שפיעלעבלעך	60
יינגעלע זוכט א לידעלא	61
א געבעט צום זוינט	62
אַפְּגָעָנָאָרָט	63
א מעש'ה'לע אין פערזן	65
קינדער פון אַרְעָמָע נָאָסָן	66
אַבְּאַלְאָדָע פָּוָן אַבְּאָרָג מִיט זַעַקְמָ קִינְדָּעָר	67
שלאָפָּ, יִנְגָּעָלָע, שלאָפָּ!	69
אוֹפָּ אַגָּט אַונְטָעָרָן בְּרִיךְ	69

פָּוָן בּוֹךְ "דָּאָם פָּאָלָק אֵינוֹ דָּא"

דָּאָם פָּאָלָק אֵינוֹ דָּא!	73
דָּעָר פְּרִימָאָרְגָּן נָאָכָן זָיג	74
עֲרָב גָּאָולָה-טָעָג	76
שְׁטִיל	77
וּוּי הַיִּסְטָן זַי, דֵּי וּוּלְטָ ?	78
אַיְךְ הַאָב גַּעֲטָאָנָצָט	79
כָּאָטָש נָאָר אוֹפָּ אֵינוֹ שָׁעה	81
דָּעָר הַיִּמְלָא אֵין יִשְׂרָאֵל	83
צְוָפָסָנָס דָּעָם גָּלְבוּעַ	84
די יַוְנְגֶּפְרוּי אֵין פָּעָלָד	85
פָּאָגְנִיעַ בְּעַרְגְּשָׁטִיָּן	86
אֵינוֹ בִּיתְ-שָׁאָן אוֹפָּן יְוִיחָישָׁן שְׁלִיאָן	89
אֵינוֹ דֵּי בָּעָרָג פָּוָן יִשְׂרָאֵל	90
מִיטָּן-נָאָגָוָעָמָבָּעָר אֵין יִשְׂרָאֵל	93
אַיְךְ זַעַם חַרְמוֹן	94
לִיד	94
זְוּמָעָרְדִּיק	95
אֵין גָּלִיל הַעֲלִיוֹן	96
כְּנֶרֶת	99
אַשְׁרָתָעַלָּע	100
עַרְגָּעָץ אֵין אַ נִּיעָם יִשְׁוֹב אֵין נֶגֶב	101
דָּאָם לְאָנָד	102
פָּאָר מִיְּן טְרִיוּסָט-וּוָאָרָט אֵין דֵּי רִיְּיעָן	103
זַיְעָר וּוָאָרָט	105
דֵּי טְרִיוּפְנְדִּיקָע וּוָאָרָט	106
אֵין דִּין "יָאָ" צִי "נִיּוֹן"	106
זַיְיָ וּוְילָן דִּיק הַעֲרָנוֹ . . .	107
מְאַיְזָן אִים שְׁוּלְדִּיק אֵין הַיִּמְלָא דָעַם לִיכְטִיקְסָטָן שְׁטוּרָן . . .	109
כְּדָאָנָק דִּיר, גּוֹרָל	111
זַיְיָ שְׁטָאָרָק שְׁוּלְדָ-לִיד	111

מײַן טאָטֶע	112
אַין דִּין צְעַנְדְּלֵיךְ יַאֲרָךְ	114
הָעֵי, דֹו יַיְנְגָל	115
צֹ אַיִם, דַעַס חַבָּר	116
דִינָה קַאֲפְשְׁתִּיָּין	118
אַ גַּאֲסֶט אַוְיפְּ יוֹסְטָבוֹב	119
מַיְינָ לְיַד צֹ רַחֵל קָאָרָן	121
צְוַוְויִי לִידְעָר	123
גַלְיוּבָן אַיְזָן מַיְינָ פַּאֲרָמְעָגָן	125
גַעֲווֹיַן פָוָן צְנִיעָות/דִיקָע טַעַכְטָעָר די עַלְנְטְקִיָּת	127
די פְּרוֹי מִיטָן הַוְנָט	128
* * * (הַאֲסָט קִיְיָן בְּרִיוֹו מִיר נִיט גַעַשְׁרִיבָן . . .)	129
וּוֹאוֹ ?	
סְקָאָן זַיִן . . .	130
אַיךְ רַיִם דִיר	131
בָּלוֹטִיקָעָר צְוַוְילִינָג ; אַין שְׁפִיגָל ; אַין אַלְעָ בעָרג ; בִּיְדָן ; טִיכָן	132
די באָלָאָדָע פָוָן קָאָרָגָן וּוֹאָרטָט	133
צְוַוְויִי וּוֹאָזָעָם	134

נִיְעָלִיְעָר

וּוֹעֵן גַּאֲטָרָוֶט	135
צְפָת	136
צְפָת	138
אַ נַאֲכָט אַיְן דִי בעָרג פָוָן יְרוֹשָׁלָיִם	139
בָּאָלָאָדָע פָוָן נְגָב	141
„קִיְיָן זַעַמְדָעָלָע פָוָן נְגָב“ . . .	143
חַנָּה סְעַנְעָש	144
אַ בְּלִיק אַוְיפְּ עַזָּה-עַרְד	
בִּיסְטָאָנְגָעָקְומָעָן שְׁפָעָט . . .	145
דָעָר מַאֲלָעָר אָוָן אַיךְ	146
דָעָר טְרוֹוִירָר מִיטָן פְּרִילִינָג	147
דָעָר יוֹסְטָבוֹב . . .	
מַיְינָ אָוָמָרוֹ	148
בָּאָלָאָדָע פָוָן צְוַוְויִי בְּרִיוֹו	149
אָוָן עַר שְׂוִוִינְגָט, אָוָן עַר שְׂוִוִינְגָט . . .	151
דִּיאָלָג ; אָוָן כִּיוּוִים . . .	152
אָוָן אָזָוְ כִּיוּעָל דִיר זָאָגָן ; רַאֲמָאנָס	153
* * * (זַיְהָאָט צֹ אַיִם גַעַרְעָדָט . . .)	154
בְּהַאָב גַעַמְינְט . . .	
אָוָן עַר וּעַט נִיט מַיְינָ לִיכְטִיקָע טַרְעָר	155
די באָלָאָדָע פָוָן שְׁפָעָטָן פְּרִילִינָג אָוָן פְּרִיעָן חַאֲרָבָט	156

- 157 און איך; יארן; מיט די גראזן;
 • • • (וואען די זונ איז זוניקער פון זונ ...)
 158 ציקל פאריזער לידער

אַיְבָעָרֶז עֲצֹנָגָעָן

פּוֹן בּוֹךְ "מְשֻׁמֵּשׁ אֶל שְׁמֵשׁ"

163	אי תועה—פניה ברגשטיין
164	דברים שלא דברו—אברהם שלונגסקי
165	אמרתוי—אשר בראש
166	• • • (ערב בחול אַפְּפִנִּי . . .) —עוֹזָרָא זָסְמָן
167	בלדה על הניב העצורי—אברהם טוביים
168	באים מכתבים מארץ ישראל—שמואל בס
169	מכתבים—ייחיל חג'ז
170	ולו אָפְּ לְרָגָע אָחָד—נְפָתֵלִי גִּנְתָּנוֹן
172	שבילי בית-יאן—יהושע מלצר
174	צפת—משה פינשטיין
175	ארץ-הנאולות—אברהם רגנסון
177	שירי—נְפָתֵלִי גִּנְתָּנוֹן
178	שמי ישראל—א.ל.פ.
179	הם רוצחים לשמען—אוריאל אופק
180	מלתם שלהם—אוריאל אופק
181	בצאתி מכית-ילד—מאיר מוחר
182	חסונה אני!—אברהם רגנסון
183	מספריהם—אברהם לוינסון
185	רָוּן לְבָבִי—מאיר מוחר
186	רחשי אַבִּיב—شمואל מלצר
187	סְבוֹן—שמעון האלקין
188	שיר על ילדי הדרות בניו-יורק—בניין טנא
190	הציר ואני—יהושע מלצר
191	אבי—דוד פאייאנס

רוֹסִישׁ :

193 "AMILA" (ז'ויפּ)—לייב פינגערג

עֲגָלִישׁ :

A FLAG FLIES OVER THE GHETTO 195

נָאָטָן : לייב גלאנץ—רָוּן לְבָבִי
 פרָאָפּ, יַעֲקֹב ווַיְינְגָעָרָג—דָּאָסּ לְאָנָד
 נַחַם נַאֲרָדִי—רָוּן לְבָבִי

פָּוָן בָּוָךְ

עַמְלָאָרְךָ בְּרוֹ אַזְּרָךְ

(צְוִיִּיטָע אַוִיפָּלָגָנָע—1939)

שטעריך בין איך !

שטעריך בין איך !
פלוייעצעם האב איך ברייטע,
לעכץן זוי נאך משא.

אקסלען מיינען, —
צייען זיך פון בענקשאפט,
מוסקולן מיינען, — הארטע,
פארשטיטייפט אויף אויסגערווטע הענט.
ארעעם האב איך לאנגען,
הענגען זוי ווי איבעריקע צעפ,
און פויסטן — ריזיקע פארביילטע
זויינען גרייט דערלאנגען קלעפ ! . . .

ציינער האב איך וואלפייש-שטעריךע,
קריצן אייליך זוי און מoil.
לייפן האב איך זאפעטיקע און רוייטע,
שווייגן זוי אין צאראנדיקן וויי . . .
אוינן מיינע גלייען פיעירדיק פארשטטרטע
מייט א גברוה'דיק געשרוי :
— איך בין גרייט פארכויפן מיינע הענט !
ווער קומט און קויפט, ווער קומט און קויפט ? !

פְּרִימָאָרְגָּנָס

דורך מײַן קָרוּמָעַן בּוֹידָעָם-פֿעַנְצָטָעָר, בְּלִיְיךְ אָונְ גְּרוּיִי,
קָומָט אֲרֵין אַ שְׁנִירָאָ לְיִכְתְּ בּוֹן הַיְמָל בְּלוֹי.

קוֹשֶׁן אֹוִים טְרִיבָעָ אָוִיגָן דָּעַם פְּרִימָאָרְגָּן,
וּוֹאַרְיָמָעָר אַטָּעָם לְאַסְטְּשָׁעָט אֹוִים דִּי זָאָרָגָן.

כָּאָפְטָ זִיךְ אֲוִיפָּ דִּי גָּאָס מִיטָּ דִינָגָמִיט — פּוֹן רָוּ,
אִין קָאָפְזָוְמָעָט : שְׁלָאָף, קִין אַרְבָּעָט אִיזְ נִיטָּא !

קְלִינְגָעָן פּוֹסְ-טְרִוִּיט אָפְ פּוֹן נָאָעָנָט אָונְ פּוֹן וּוּיִיט,
זָע אִיךְ זִיךְ מִיטָּ אִימְפָעָט יָאָגָן בְּיַיְדָעָר זִוְיט.

אַיְילָן מְעַנְטָשָׂן אָונְ גְּעַיְיגָ אַיבָּעָרָן שְׁלִיאָה,
בְּאַגְּלָיוּיט מִין בְּלִיק זַיְיָ חְלוּמְדִיק אָונְ וּוּאָךְ.

זִינְגָט דָעָר זִינְגָעָר אֹוִים מִיטָּ גְּדָלָות וַיְיָן גְּעַקְלָאָנָגָן,
קָומָעָן שְׁעהָן אָונְ זַיְיָ דְּעָגָן מִיטָּ פָּאָרְלָאָנָגָן.

קְרִיכְתָּ דָעָר טָאגְ וַיְיָ אַ וְשָׁגָבָעָ אֲוִיפָּ קוֹרְצָעָ פִּים,
וּוּרְעָת אִין זָוָן פּוֹן נִוְיט אַ רִים נָאָךְ רִים.

צִימָעָרֶן

מיין צימער איז אינגעַר פון צימערן אַריי,
צימערן מיט נומערן כ'גַי טענְגַלְעֵד פֿאַרְבַּי.
צימערן פֿאַרְמַאַכְטַעַן מיט קְלִיאַמְקָעַם אוֹיפַט טִירַן,
צימערן פרעַמְדָע, מיט גְּרִיזְגְּרוּעַ קָאַלְיַן.
אין מיין צימער די ווענט זוינְעַן נַאֲקָעַטַע, מָאַט,
יעדער שטיך מעבל דערצְיַילַט גַעַשְיכְטַע אַ בלָאַט.
עם זואַינְעַן דָאַ מעַנְטַשַן באַזְוַנְדַע אַ סְךָ,
מעַנְטַשַן ווַילְדַ-פֿרַעַמְדָע אַונְטַעַר אַיְינַן קוַיְיטִיקַן דָאַךְ.
יעַדְן פֿרִימְאַרְגַן מִיט בְּלִיקָן אַנְטְקָעַגָן,
יעַדְן פֿרִימְאַרְגַן צַעְטִילַן אַונְדוֹ וּוּגָן . . .
יעַדְן סֻופַטָאָג קַוְמַט מַעַן ווַיְדַעַר צַוְגִּיַן,
וּוְעָרָפָן דַעַר אַרְכָעַט, וּוְעָרָפָן לִיְדִיק אַומְגִיַן.
יעַדְעַר פָוָן אַונְדוֹ אַ פֿאַרְדִּינְגְּלַטַע טִיר, —
אין צימערן פֿרַעַמְדָע מיט גְּרִיזְגְּרוּעַן קָאַלְיַר.

ווער איז שולדיך ?

ווען וויאט, ווי אפגעעלעבט ס'אייז אין זכרון יענק צייט,
ווען ס'פלעגן הענט מיינע אונז מוסקולן וואקסן מיט דער ארבעט גלייך,
ווען ס'פלעגן הענט מיינע אッהיימ ברענגען כוואליעס פרײיד,
אונז פרײיד פלעגט אויפֿניין אין שטוב, אין האָרֶץ אונז אויף געמייט,
פלעגט זיין גוט אָזוי אַוּעַקְלִיגַן מידן קאָפַ אַין רֹו —
דו וויאט :
עם וואָרטן טעג אָזּעלְבָּע
אויפֿצּוּנְעָמָעָן מי . . .

אייצט ציען נעכט זיך אָזּוּי שׂוּעָר.
עם וויל דער שלאָפַ ניט רוען אויף די וואָכְנְדִיקָע בְּרַעֲמָעָן ;
אייצט, —
שְׁפָאָן אֵיך אָסֵם אויף גָּטָן גָּלָאָט אָזּוּי . . .
אָרוּם מִיר
אונַ הִינְטָעָר מִיר
גְּלִיוּעָרֶט שְׁרַעַק אָונַ הִיצְטָ דָעַם צָאָרָן :
— ווער איז שולדיך, ווער ?
וילן ליפַן מער ניט שׂוּוִיגַן
אונַ זַּי שִׁלְטָן
אונַ צְעִישְׁטָעָן,
מייט אַ יְוִרְנְדִיקָן שְׂוִים
די לעצטע גְּלוּוּעָרֶדְיקָע צְוִים . . .
ווער איז שולדיך,
ווער איז שולדיך,
ווער ?

אין דערווארטונג

צווויי ביינאכט. שפטעט שעה.
קלינגט דער זיגער : נאך ניטא.

שוער און שוואָרץ גויט די נאכט.
קלאָפט דער זיגער : וואָרט נאך, וואָרט !

יעדר שאָרֶך, אַ שטומער גרייל,
שוואָרצע שטיילקיות — טויטנשפיל.

אויער שאָרֶך פֿאָרשֿפֿיצְט צו טראָט.
געלעגער בריט ווי גלייאַיק דראָט.

מיינטן, רגע'ס — האָרֶץ צוילט אוּם,
שאָטָן טוֹלִיעַט זיך צו שויים.

שויים איז קאָלט, בלײַך פֿוֹן שְׁרָעָך :
זוכּן אַרבּעַט ווֹאַוּעַך .. .

קומט אַ שאָרֶך, און ס'קומט אַ צוֹוִיתְעָר,
אטָטָא קומט ער, אַטָּא גויט ער .. .

רוּקְט זיך ווַיְזַעַר : צוֹויִי, און פִּיר,
שטומט דער דיל, און ס'שווֹוִינְטַט די טִיר.

דיינע טאג . . .

1

ס'גייען טאג מיט טעטפ און דראנג,
גאנן רענן מיט פאראנג.

מענטישן טראגן שטיקער לעבן,
הענט מיט מי אועקצונגבען.

נאָר דיין גוף, דיין יעדער גליה,
איו פון לידיק אומגין מיד.

זיצטו טאג און שלינגטן די סלינע, —
אין דיין בליך אוזו פיל שנאה.

אין דיין ווארט אוזו פיל טרייער,
וואָס ברעננט דען שטילער דוייער?

וועקט דער טאג מיט בלוי באגינען,
טראג איך זיך אועעך פאָרדיינען.

האלט איך איין מיין גאנגע אויף טראָפ,
וואָס פֿאָלט צְרָאָפּ ווֹי שׁוּעָרָעּ קְלָעָפּ.

אויף דיין צְעֻוּיְטוּקָט גַּעֲמִיט —
אַפְּקָלָאָנָּג פֿוֹן פֿרִימָאָרְנְדִּיקָעּ טְרִיט . . .

און וווען כ'קּוֹם אֵין אָוָונָט צְוִירָקּ צְוִירָקּ
וּאָרְסָטָוּ שְׁוִין אויף מִיר בַּיִם טִיר.

דָּעֶרֶצְיְּלָסְטּ פֿוֹן לִידָּעָר עֲרַשְׁתּ גַּעַשְׁאָפּוֹן,
אִידְיְיָעּ נִיעּ — אָוְנוּזְעָרָעּ וּוֹאָפּ . . .

דָּעֶרֶצְיְּלָאָילָאָרְטּ אַיךְ דִּיר פֿוֹן דָּעֶר פֿאָבְּרִיךּ :
אַט עֲרַשְׁתּ אָועָךּ אָוְן שְׁוִין צְוִירָקּ.

ס'גִּוִּיט דִּי אַרְכְּבָּעַט אָזְוִי גְּרִינְגּ :
גַּאנְצָעּ טָעָג נָאָר אַיךְ זִינְגּ.

ס'פֿרִיאִיט מִין חָאָרֶץ זִיךְ אֵין גַּעַהִים :
כ'זּוּיִים דּוּ וּאָרְטָסְטּ אָוְיפּ מִיר אֵין דָּעָר הַיִּם.

שְׁמִיכְלָעּ בַּיּוֹדָעּ מִיר — אָוְן נָאָרָן
איִינְסּ דָּאָם אַנְדָּעָרָעּ פֿאָרְגָּאָרָן.

צָאָרְטָעּ, וּוֹיִיטִיקְדִּיקָעּ גַּעַפְּלִין
וּוַיְלִין אִינְסּ דָּאָם אַנְדָּעָרָעּ פֿאָרְשָׁפְּלִין . . .

א בילך

מייט מיר אין א ריי כי מאשינען,
זענן מענטשן אוועק זיך פאָרדינען.

צעיאָן זיך רעדער אין ווילֶן געדריי,
בלײַבֶט זיִצְן געבעיגן איבער רעדער — מײַן ריי.

ביי וועמען אויפֿ ליַפּן עם הענְגַּט נאָך גוטמאָרגַּן,
ביי וועמען אויפֿ פְּנִים — עם רײַדֶן די זאָרגַּן.

ביי וועמען עם וועבט זיך נאָך נאָכְטִיקָעָר חַלּוֹם,
ביי וועמען אויפֿן צוֹנֵג לִיגַּן ווערטער פֿוֹן שְׁלוֹם.

צעפְּלָאָקָעָרֶט די אָרְבָּעָט מִוּט אִמְפָעָט, צַעֲבָרָעָנֶט,
צעוֹוִיגַּן זיך גַּלְיָדָעָר, צַעֲוִיגַּן זיך הָעָנֶט.

צעיאָנֶט זיך די נָאָדָל, צַעֲקָלִינְגַּט זיך די שָׂעָר :
אלָע ווי אַיְנָעָר אָרְבָּעָטָן דָּא שְׁוּעָר.

הָיִיכ אַיְך מִיּוֹן קָאָפּ פֿוֹן גַּעֲבוֹיָגָעָנֶעָר רַיי
אוֹן כְּבִיָּט אָוִים אַ וּאָרְטָמַט מִיט אַ שְׁכָנָה דֻּרְבָּי.

מעסְט אָפּ מִיּוֹן שְׁכָנָה מִיט שְׁטוּמָעָן אָרְשִׁין
אוֹן לָאָזָט אִירָע אָוִיגַּן אָרְאָפּ צַוְּמָאָשִׁין.

לְאָזָט ווּוִיטָעָר דָּעָר טָאג זיך אוֹועָק אַיְן גַּעַיְעָג,
בֵּיז אָוּונַּט צַעֲטִילַּת מִיט בָּאָזָונְדָעָרַן וּוּג.

איַן דְּרוֹוִיסַּן, אוֹיפֿ גַּאֲסַן, שְׁוִין ווִוִיתַּ פֿוֹן פָּאָרְבִּיךְ,
זַאְמַלְטַט מַעַן ווִידָעָר צַוְּנוֹיָפּ זיך צַוְּרִיךְ.

ווער ס'איו פאַרמאָטערט, ווער אוֹסְגָּעוֹרט —
אין אלעמענים אוֹיגֶן אַ פִּיעָּרֶל גְּלִיט.

קָומֶטֶת מֵעַן, מֵעַן קָומֶטֶת, ס'וּוּרֶט עֲנַגֶּר דָּסֶם אַרטֶּט:
יעַדְעַרְעַר הַאַטֶּט דָּסֶם צָו זָגֶן אַ וּזְאָרטֶט.

— אַטֶּט קָומֶט אַן דָּעַר וּוַינְטָעַר, יִקְרוֹת וּוַעֲרַת גְּרוֹויִם,
מ'וּזָּאָרֶפֶט פֿוֹן דִּי דִירֹות אַוִּיפֶט גָּאָסֶן אַרְוִויִם!

בְּאַלְעַבָּאָטִים פְּאַרְבִּיוּטֶן אַלְטָעַה הַעַנְטֶת אַוִּיפֶט יְוָנָגָעַ,
פְּאָרֶר יְעַדְעַר שְׂטָאָר אַרְבָּעַט דָּאָרֶפֶט מֵעַן זַיְדָה דִינָגָעַן.

— דִּי אַרְבָּעַט צְעַפְּלַאָקְעַרְט אַוִּיפֶט וּוְאָכֶן אַ פְּאָר —
קִינְדָּעַר בְּעַטְזָן עַסְן אַ קִיְּלָעְכִּיךְ יָאָר . . .

אוֹיְוָה רַעַדְתֶּן מֵעַן, מֵעַן רַעַדְתֶּן, מִיטֶּשֶׁוּסֶם אַונְזָן מִיטֶּפְּיַין,
אוֹיְוָה גָּאָסֶן עֲנַגָּעַ, בַּיְּ טַוְנְקָעְלָעַר שִׁיאַן.

שְׁטִיְיָעַן בִּינְטָלָעַד אַונְזָן רַעַדְלָעַד, פֿוֹן נַאֲעַנְטֶת אַונְזָן וּוַיִּיטֶן,
נַאֲרָאָט : ס'קָּומֶט פְּאַלְיִצְיִי אַונְזָן צְעֻוּוִיקָלֶט אַ שְׁטְרִיְיָט.

אוֹיְוָה מַאֲרָגָן אַיְן שָׁאָפֶט זְיוּנָעַן לִיפֶן פְּאַרְשְׁלָאָסֶן,
פְּאַרְשְׁטָעַפֶט מֵעַן מִיטֶן נַאֲדָלָעַן טִיפֶעֶן פְּאַרְדְּרָאָסֶן.

צְעַשְׁעַרְטֶת מֵעַן מִיטֶן שְׁעַרְן אַיְגָעָנָעָם וּוַיִּיְּ,
פְּאַרְקְלִינְגֶט מֵעַן מִיטֶן רַעַדְעַר שְׁטוּמָעַן גַּעַשְׁרִי . . .

זְיוּנָעַן רַוְקָנָם גַּעַבְוִוְיגַן אַיבָּעַר מַאֲשִׁינָעַן,
הַילְכָּתָאַפֶּט דָּסֶם שְׁווִיְּגַן : פְּאַרְדִּינָעַן ! פְּאַרְדִּינָעַן !

ס ט ר י י ק ע ר

סְטְרִיּוֹקָעַר, הָוְנֶגֶרְיִקָּעַ וּוּלְפָאַת,
טְרֵעַטָּן אֲוִים מֵיט טְרִיטָט צִיּוֹנָס פָּוּן נְוִוִּיט.
דָּעַרְצִילָּן דִּי פְּלָאַקָּאָטָן : שְׁוִוִּין וּוְאָכָּן צְוּוּלָּף
וּוְיַּסְרָאַבְּטָמָּט דָּעַר בָּאַלְעַבָּאָם דָּעַם בִּיסָּן בְּרוּוּמָּט.

אַיִּחָ, — סְאַפְּעַט אֲוִים דָּעַר פָּעַטָּעָר הָעָרָעָב פִּיוּוּל,
הָאָטָט נִיט אַנְדָּעָרָשׂ וִיך פָּאַרְוּוּאָלָט,
אַנְטָקָעָנָן מִיר, וּוְאָסָהָאָט קִיּוֹן מְוָרָאָ פָּאָרָן טִיוּוּל,
אַרְוִוִּסְצּוֹנוּיָּין אִין אַ רְעוּוּאָלָט.

כָּאַ-כָּאַ-כָּאַ — כָּאַ-כָּאַ-כָּאַ,
גָּאַרְגָּלָט וִיך דָּעַר גָּרָבָעָר בְּוִיך.
שְׁוּוֹיָגָן לִיפָּן בַּיִּ דִי אַרְבָּעָטָר מִיט אַן אַיִּינְגָּעָפְּרָעָסָטָן שָׁאָ,
אוֹן גַּעַדְאַנְקָעָן טְרָאָנָן וִיך אַזְוָעָק הָעַט הַוִּיך . . .

אַוִּיכָּפָּט גַּאֲסָם אַיִּז עַנְגָּ
פָּוּן פִּים. כָּאַטְמָשׁ נָאָר אַ בְּרִיק צָו מַאֲכָן.
אוֹן אִין דָּעַר לְעַנְגָּ
הַיִּן אוֹן צְוָרִיק, פְּלָאַקָּאָטָן, אַוִּינָן וּוְאָכָּן.

די טִיר פָּוּן דָּעַר גַּעֲבִידָעָ רָוָת נִיט אַמִּינָוּט.
מְעַנְטָשָׁן אִין גַּעַאיְלָ : אַרְוּם, אַרְיָין.
אַטָּ ! אוֹן סְגִ'יָּת אַ בְּרִיק דָּס בְּלָט :
הַעִי דָו, בְּלִיְבָּ שְׁטִיְין, סְקָעָבָן אַיִּז נִיט פִּין !

מְעַנְטָשָׁנְקָעָפָ, סְשְׁוּוֹיְנְדָלָט אִין דִי אַוִּיגָן.
צְוּוִישָׁן זַי — פָּאַלְיִצְיָי מֵיט רָוְנָדָעָ קָנָעָפָ.
אַיִּז אַטָּ, אוֹן סְיֻוּרָתָ פָּוּן הָעַנְטָ אַ בְּרִיק פָּאַרְצְוִוִּיגָן
אוֹן אַדְרָבָה, זַאֲלָ פָּאַלְיִצְיָי נָאָר וּוּלְעָן גַּעַבָּן קָלָעָפָ.

די זונ איבער קעפ, וואָרבעט און שיינט צו,
דעַר טאג מיט שועערן גאנָג — גײַט פֿאָרבי.
אוֹיפּ דער גָּסְט האָט זיך אוֹיסְגֶּעֶשְׁפְּרִיּוֹת אַ בִּימָלֵעַ רָג,
בַּיְּ דער גַּעֲבִיּוֹדָע שְׂטִיעָן: סְטְּרִיּוֹקָעָר אָוּן פֿאָלִיכִי.

אַלְעָ אָוִינָן אַנְגָּעוּוֹנְדָּט צָוָם טִיר.
בלִיקָּן שְׁנִידָּן זַי — וּוֹי מְעֻסָּעָר.
שְׁוֹוִינָגָן דַּי זְאוּיְעַסְּמָעָם, גִּיבָּן זַוְּדָנִיט קִין רִיר,
אוּן סְפֿאָרִיגְלָעָן זַיךְ לְוִיט אַ בָּאָפָּעָל, די שְׁלָעַסְּעָר.

טָאגָן אָוּוּק, נָאָכְטָן אַיְזָה דָּא,
סְטְּרִיּוֹקָעָר שְׂטִיעָן אוֹיפּ דער וּוֹאָחָ.
בלִיקָּן וּוֹאָרְעַנָּעָן: האָ, האָ,
דָּאָס אַיְזָה קָאָטָמָףּ צְוּוִישָׁן אָרִימָע אָוּן רִיךְ!

זונ-אונטערגאנגע

רויטע ברעננדיקע צוויינן
באהעפַּן זיך אין שוויינן.
רויטע פִּיעָר-פְּלָאָמָעָן
לעישן זיך אין בליע ראמען.
צינדַּן זיך מיט רויטקייט זאנגען,
רוישט די לופט מיט זונגעזאנגען.
מיט רויטקייט טרינקט זיך און דער הייל,
רייף ווערט טאג אין מאטן דרימל.
שטראלַן מײַנען זיך אין טאנץ
אויף גראנער ערֶד.
טראָנט די לופט אַ שטיל געזאנג :
— מונטערגאנגע !
— מונטערגאנגע !

וְיַגֵּל יָד

ס'אייז דיאין מאמעס בליך דיר פראומדליך —
וויל זו נויט אויפט טויצן העמדעה,
פֿאָר קִינְדָּעֶר קְלִיְנִינְקָע וּזְהֻדוֹ —
טאָג נָאָך טָאָג, שָׁעָה נָאָך שָׁעָה.

נוֹט וּוֹיִין, מֵיָּוּן קְלִיְנִינְק מִיְּדָעֶלְעָן,
מִיְּדָעֶלְעָן מֵיָּוּן אַיְדָעֶלְעָן,
לוֹוְלִינְקָע שָׁאָשָׁא.

ס'וּוַיְל דִּיאַין מאמע נוֹט פֿאָרְשְׁפְּעַטְיָקָן,
מיִט דִּינְעָן שְׁמִיכְבָּלְעָד זְהֻךְ זְעַטְיָקָן,
איְלָט זְהֻךְ פּוֹן דָּעָר פֿאָבְּרִיךְ,
הוֹנְגָּעָרִיךְ נָאָך דִּיאַינָּס אַ בְּלִיךְ.

נוֹט וּוֹיִין, קְלִיְנִינְק מִיְּדָעֶלְעָן, אַזְוֹו.

ס'אייז דיאין מאמע אַ בָּאָגְּלִיקָטָע נָאָך,
זְיַ אַרְבָּעַט אַפְּ אַ גָּנְצָע וּזְאָךְ,
קָאָכְט זְיַ גּוֹטָע יָאִיכְבָּלְעָד
פֿאָר גּוֹזְוֹנְטָע קְלִיְנָע בִּיכְבָּלְעָד.

נוֹט וּוֹיִין, קְלִיְנִינְק מִיְּדָעֶלְעָן, אַזְוֹו.

ס'אייז די וועלט, מֵיָּוּן קִינְד, אַ לִיכְטִיקָע,
נָאָך נוֹט פֿאָר אָונְדוֹ די רִיכְטִיקָע,
דָּאָרְפָּן קִינְדָּעָרְלָעָד פֿרִישְׁ-בְּלוֹטְיָקָע
אוֹיסְטוֹאָקָסָן מְעַנְטָשָׁן מְוֹטִיקָע.

נוֹט וּוֹיִין, קְלִיְנִינְק מִיְּדָעֶלְעָן, אַזְוֹו.

אוֹיסְקָעָמָפָן פֿאָר אִיטְלָעָכָן
אַ לְעָבָן אַ גּוּמִיטָלְעָכָן,
ס'זָּאָלָן טָאָטָעָם, מְאָמָעָם, קִינְדָּעָרְלָעָד,
קָעָנָעָן לְעָבָן וּוּאָונְדָּעָרְלָעָד.

נוֹט וּוֹיִין, מֵיָּוּן קְלִיְנִינְק מִיְּדָעֶלְעָן,
מִיְּדָעֶלְעָן מֵיָּוּן אַיְדָעֶלְעָן,
לוֹוְלִינְקָע שָׁאָשָׁא.

נאר דער . . .

נאר דער

וואם טראגט א וויא אין יעדן גלייד,
וואם איז פון ליידיק אומגנינו מיד.

גָּאֵר דָּעַר

קען ווֹי אַ מִידָּע שָׁאָפָּה

קלעטערן צען שטאך ארויף

אנו מיט ליפע שוימיקע ווי ביר,

אויפרעלן ידע צוגע מאכטע טיר.

נאר דער

וואם וויאים נית מע רעם טעם

פון איגן ברויט, אונ וואם בענקט

נָאֵד פְּרִיּוֹד

נאר דער

פַּרְמָאנְגֶט אֵין אֹוִיג אֹזָא מֵין גָּלִי

נאר דיזר

ונואם הנטה א האבז אמי ברוּמ ווְאַם תָּאֵרָה

היען מולד גותם גויה מומת נאבקת

אלאן

גָּדוֹלָה וְעַזָּה

בז' באָלְאָגֶן זונַג נוֹגַג בְּרוֹנוֹמָן אָן זָאמָן

אנו אראהו נומינו בו איזוב פון לינדבויז אונונו הינו מ

ונואם בלאונו אין דבר שמייל אין אריבוט פיר וווענט

ט ע ג

טעג פון טרויער — שטילע וויען,
טעג וואס גייען און ניט פארגיען.

טעג פון זוכן און ניט געפינען,
טעג וואס האבן ניט קיין זונען.

טעג אין טראכטן טיפ פארכאָרגן, —
טעג מיט ציטער פארן מאָרגן.

טעג מיט באָנג פארן נעכטן,
טעג — אין אייביקע געפֿעכטן.

אין האָפָעַי

זיבן איזיגער — פריע שעה,
אלע טרעפּן זיך אַטְ-אַדָּא.
לאָנגע טישן, בענק אַ סָּךְ,
רעדט דָא יעדער פון זיין פָאָךְ.
קלינגען טאָצָן, פרישטיק שמעקט.
בליקן שטאָרֶן אָום מיט שרעק.
שפָאנָנָען מײַדְלָעָה, גְּרִיאַתְּן, רְאַמְּעָן,
כאָפְט זיך אַיְנָגָר : עֲרַטְּ פְּאַרְזָאַמְּעָן.
בלַיְבַּט אַ צְוֹוִיטָעָר, בלַיְבַּט אַ דְּרִוְיטָעָר,
פוֹילְעָר לאָנְגְּנוּיִיל אוֹיפְּ גַעֲמִיטָעָר.
וּוַיְזַעַר רַוקְטַּזְיךְ : זָכָן, נִין,
וּוְלָאָנְג דָא זִיכְן ? צְוָאוֹאָס נָאָךְ גִּין ?
אוֹיפְּ קַאַלְטָעָר גַּאַם, דָוְרָךְ קַלְאָרָעָר גַּלְאָוָז.
שפָאנָנָען מַעֲנְטָשָׁן אַרְבָּעַטְלָאָז.
איְבָעָר גְּרוּיעָר שְׂטָאָט בְּרַעַנְטַדְיַי קָעַלְט.
אַזְוֵי קוּמָט טָאָג מִיט יָאָךְ אוֹיפְּ וּוּלְט.

אַפְּגָעָזָגֶט

נו, איז וואם,
או מײַן באַלעבאָם
האַט דערקלערט אַזוי שָׁאָרָף :
ニִיט אַיך וויל אָוֹן נִיט אַיך דָּרָף,
אוֹ דֵין גַּעֲבִין אָוֹן דֵין מַיִּ
וְאַל אַוְיף וּוְיִתְעַר זִיךְ גַּעֲפִינְגָּן דָּא הִי !

אַיז וואם,
האַט אַטְזָדָם
צַעְלָוְנְגָּנְעָן אַיְן מוֹחַ
אוֹן אַ זְׂדִיקָע בּוֹאַלְיעַ מִיט כּוֹחַ
האַט גַּעֲגַעֲבָן אַ צַעְקָאָךְ זִיךְ אַיְן מִיר,
אוֹ אַיְיךְ גַּיךְ אִים אַיְן פְּנִים פָּאַרְחָאַקְטָה האַב די טַוָּר.

וּועֶר שְׁמוּסֶט
אוֹ גַּעֲוָוָסֶט
הָאָב אַיךְ לְאַנְגְּ שְׂוִין אַלְיוֹן,
אוֹ הַיְּינְטַ-מְּאַרְגָּן וּוּעַט דָּס גַּעַשְׁעָן.
וּוְיִל — מַעְגַּע עַם זַיִן צַו אַיְיגְּעַנְגָּר שָׁאנְד, —
ס'הָאָבָן אַיְינְיָיקָע אַיְן שָׁאָפָּ נַאֲךְ טְעַמְּפָן פָּאַרְשָׁטָאָנד ;
פְּלָאַפְּלָעָן זַיִ מִיט נַאֲרִישָׁע צִינְגָּר
אוֹן טִוְּטָלָעָן אַוְיף בְּרוּדָעָר צָוָם בָּאָס מִיט די פִּינְגָּר.

גַּעֲוָוִים
וּועֶרֶן מִיד
די אַיְיגְּעַנְגָּר טְרִיטָם,
אוֹן אַפְּיָלוֹ אַוְיף מְוֻטִּיק גַּעֲמִיטָט
בָּאוֹוִיזָט זַיִךְ אַ קְנִיטָשׁ אָוֹן אַ קְלָעָר,
וּוְיִל וּועֶר קָעָן דָּעָן פָּאַרְטָרָאָן אַ לִיְּדִיקָן מָאָגָן, וּועֶר ?

אַבְּעָר וּוָאָם ?
אוֹיבָן מַיִּן באַלעַבָּאָם
האַט דָּרְפִּילְטָט די גַּעַפָּר,
איַז דָּרְפָּאָר —
דָּרָף אַיךְ בּוֹיְגָן וּוְיִ אַ שְׁעַפְּסָל מַיִּין גַּופָּ,

וּועֶן שְׁעָרָן די וְאַל אִים מְרוֹפָּט ?

וּוָאָס פָּאָר אַ וּועֶרטָה האַט דָּעָן בָּאַסִּישָׁר סְטוֹרָאָשׁ
קָעָגָן דָּעַם וּוָאָס רְוַפְּט זַיִךְ קָוְרָאָזָשׁ ?
וּוָאָס פָּאָר אַ בָּאַדְיוּתָה האַט דָּעָן בָּאַסִּישָׁ בִּיּוֹטָשׁ
קָעָגָן דָּעַם וּוָאָס הָאַט לְוַיְטָעָרָן טִוְּטָשׁ ?
ס'אַיְזָה דָּעַר כּוֹחַ וּוָאָס לְאֹזֶט זַיִךְ גַּיְטָצָאָמָעָן.
וּועֶן אַרְבָּעַטָּעָר קָעַמְפָּן צְוֹזָאָמָעָן.

אי נאכט

ס'אייז די נאכט געלען אוז שטילע
אויסגעשפרויט פאר מײַנע טרייט;
האָט אַין אָפֶנְגָּאנֵץ בְּלוּיָּעַ
זיך געלִיְּטוּרֶת מײַן גַּעֲמִיט.

ס'האָט אויפֿ גָּסָן אָפֶנְגָּאנְגָּעַן
לעַצְטָעַר לְעַבְּעַדְיָקָעַר שָׁאָרַךְ,
האָט אַין מִיר דָּס שְׂוֹיִינְגַּן זיך צְעֻוְנְגָּעַן,
האָט אַין פְּרִיד פָּאָרְטְּרוֹנְקָעַן זיך מִין יִאָרֶךְ.
האָט וּעְרָא אַין אָמָּרוֹ אָנְגָּעְקָלְאָפְּטָא אַין טִיר,
אָשְׁלַעַכְתָּעַ בְּשָׂוְרָה מִיר גַּעֲבָרָאָכְטָא,
האָבָן לִיְפָּן צִימָעָרְדִּיק גַּעֲשְׁטָאָמְלָט וּוּנְגַּן דִּיר,
אוֹן צְעַטְרָאָגָן קְלָלוֹת אַין דָּעַר נָאָכָט.

צו גאָסְט

שְׁנַעַל הָאָט דִּי בְּאָן הַיִּנְטָ גַּעֲשְׁנִיטָן דָּעַם וּוּגַּג.
נָאָר שְׁנַעַלְעָר פָּוָן בְּאָן — מִין בְּלִיק אַין גַּעֲיָג,
צַו אָגָּמְלָא לִיכְטִיקָם, צַו אָשְׁטְּבָעָלָעָלְקָלִין,
וּוֹאָו סְזָוָאָרָטָן צְוַויִּי לְעַבְּנָמָן זיך טְרָעָפָן אַלְיָין.
דָּעַכְעָר אַלְיָין הַעֲכָר הַאָבָן זיך גַּעֲמִישָׁט אַוְן גַּעֲצָוִיגַּן,
פָּאָרְבִּיוֹנְיָיָר הַאָבָן בְּאָגְרִיסְטָמָט מִיטָּפְּרִיד אַין דִּי אָוִיגַּן.
מִין גַּוְף הָאָט זיך גַּעֲטָרָאָגָן וּוּי אָפְּעַדְעָר גַּרְיָנָג —
אָחִין — וּוֹאָו גַּלְעָלָקָעָל וּוּטָבָעָלְטָא אָפְּעַלְלָג . . .
אָט ! סְזָוָעָרָט פָּאָרְגְּלִיוֹוּעָרָט לְעַצְטָעַר טְרָאָט אוֹיפֿ אַסְפָּאָלָט.
דִּיְיָנָעָ פָּעַנְצָטָעָר קָוָקָן צַוְּמִיר אָזְוִי קָאָלָט . . .
דָּאָס גַּלְעָלָקָעָל בְּיָמָים טִיר וְאָגָט אָפְּ צַוְּ בְּאָדִינָעָן,
דָּעַרְצִיְּלָן דִּי וּוּנְטָ : וּוּסְמַט קִיְּנָעָם נִיט גַּעֲפִינָעָן !
הַאָבָן שְׁכָנִים דָּעַרְפְּרִוִּיט זיך מִיטָּמָר, — דִּיְיָן גַּאָסְטָמָט.
דָּעַרְצִיְּלָטָ פָּוָן טָעָג וּוּאָסָם פָּאָלָן אוֹיפֿ דִּיר צַוְּ לְאָסְטָמָט . . .
פָּוָן דָּעַם, אָזְדוֹ פָּאָרְמָאָגָסְטָמָט צְוַויִּי גַּאָלְדָעָנָעָה העָנָט,
אוֹן שְׁוּעוֹרָ צַוְּפָאָרְדִּינָעָן אוֹיפֿ דָּעַם בְּיָדָנָעָם „רָעָנָט“.
די נָאָס הָאָט אַלְיָין נָאָר גַּעֲטָעָמָט מִיטָּפְּרִיד.
אַיְן מוֹחַ הָאָט גַּעֲבָרָעָנָט צָאָרָן פָּוָן רִיְּדָ
אוֹן צְעַפְּלָאָקָעָרָט אָזְוִי זיך אָוִוָּף צְעֻוְיִטְקָמָט גַּעֲמִיטָמָט,
אָזְזִיכָּנָם גַּעֲקָרִיצָט הַאָבָן זיך אָונְטָעָר דִּי טְרִיטָמָט.
אַיְן דְּרוֹיְסָנוֹ הַאָבָן מַעֲנְטָשָׁ גַּעֲשָׁפָאָנָט הַיִּן-צָוְרִיק,
גַּלְיוּוֹעָרְדִּיקָעָר וּוּי הָאָט גַּעֲשָׁרִיעָן פָּוָן בְּלִיק . . .
פָּעַנְצָטָעַר הַאָבָן עַלְגָּטָע זיך גַּעֲטָוְלִיעָט צַו וּוּנְטָמָט,
אָרוֹם מִיר הָאָט גַּעֲשָׁוּוּבָלָט מִיטָּפְּרִידָקָעָה העָנָט . . .

שטיילער צוק פון נייעס שטאמ

צאָפֶלַסְט אָוִיפּ מֵיטּ לַיְיבּ אָוּן לְעַבּוֹן אַין פָּאָרוּעוּבְּטוֹן אַינְגַּעֲוּוִידּ,
טוֹטּ אַ שְׁטוֹרָאַלּ דִּי וּוּלְטּ אַנְטְּקָעְגּוֹן מֵיטּ אַזְוּפִילּ הַעַלְעָרּ פְּרִיּוֹדּ.

שְׁפָאַן אַיךְ אָוּם מֵיטּ קָאָפּ גַּעַהוּבוֹן אָוּן סֻעּ שְׁמִיכְּלָתּ מֵיָּוּן גַּעַמִּיםּ,
וּוי אַקָּאַרְדוֹןּ, שְׁטִילָעּ לִיְדָעּ, זַיְינְגּוֹןּ זַאְפְּטִיקּ מֵיָּנְעָן טְרִימּוֹתּ.

שְׁיַוְּנְטּ דִּי זָוּן מֵיטּ טְוַיְזָנְטּ שְׁטוֹרָאַלּ אָוּן זַיְ וּוּאָרְעָמְטּ מֵיָּוּן גַּעַבְּיוֹןּ,
רְיִיסְטּ מֵיָּוּן פְּרִיּוֹדּ זַיְךְ אַ פָּאָרְכָּעְנְקָטָעּ, וּוֹיְלּ נַיְטּ זַיְן אַלְיַיּוֹןּ.

כְּבוֹאַלְטּ פָּאָרּ פְּרִיּוֹדּ גַּעַלְאָפּוֹןּ בְּאָרוּוםּ צָוּם שְׁוִימִיקּ, קָאַלְטָןּ יִםּ,
אָוּן דִּי כְּבוֹאַלְיַיּוֹם אַנְפָאָרְטְּרוּוּעַטּ שְׁטוֹלָןּ צָוּקּ פָּוּןּ נַיְיעָסּ שְׁטָאַםּ . . .

כְּבוֹאַלְטּ אָוּן זַאְמָדּ זַיְךְ אַיְינְגְּעַנְגְּרָאַבּוֹןּ טִיףּ-טִיףּ, מֵיטּ גַּעַגְּלָלּ שְׁאָרָףּ,
יְעַדְעָם זַאְמְדָעַלְעּ גַּעַלְאַסְטְּשָׁעַטּ, וּוי דִי סְטוֹרְזָנְעָםּ פָּוּןּ אַחֲרָףּ.

אָדָעָרּ גַּאַרּ זַיְךְ הַוִּיךְ צְעַדְרִיעָןּ אַיְן דָעָרּ בְּלוּיְעָרּ לוֹפְטּ אַלְיַיּוֹןּ,
אוֹ דָעַרְהָעָרּוֹןּ זַאְלָ דָעָרּ הַיְמָלָאָןּ אָוּן דִי שְׁטוֹלְקִיּוֹתּ זַאְלָ פָּאָרְשְׁטִיּוֹןּ.

וּוּעַדְ-זָשָׁעּ לְאַזְמָטּ מִיךְ נַיְטּ אַצְיַינְדּ אַוִּיסְטְּיַילְּזּ דָעָרּ וּוּלְטּ מֵיָּוּןּ פְּרִיּוֹדּ ?
אַךְ, דָאַסּ אַיְזּ דִי שְׁטִילָעּ וּוּוִיסְעָטוֹבּ — מֵיָּוּןּ לִיכְטִיקָעּ בָּאַשְׁיַיּוֹןּ.

מִירּ אַיְזּ לַיְבּ אַזְוּיּ צֹוּ פִּילְןּ יְעַדְןּ צִיטְעָרּ, יְעַדְןּ רִירּ,
אָוּן אַלְיַיּוֹןּ מֵיָּוּןּ חַלְםּ שְׁפִינְגּוֹןּ אַונְטָעָרּ עַנְגּ-פָּאָרְמָאָכְטָעּ טִירּ . . .

" שאפֿרָנָג "

טירן דריינע זיך ארוים, אריין,
פֿעַנְצְּטָעֶר רופֵן : קומט אריין!

מענטשן לויַפֵּן, מענטשן גיַעַן,
אוֹיגַן קוֹן, אוֹיגַן זעַן.

וואָנדערט אלִץ אָוּן וואָנדערט,
דער כיַשּׁוֹפֵן יַאֲרָהָונְדָעָרֶט.

וַוִּיסְעַ סְטוּלְיַעַם, לְאַנְגָּעַ סְטוּפְעַם,
דרוּיט מעַן זיך ווֹי אָונְטָעַר הוּפּוֹת.

מעַר ווֹי אַיִּין מָאָל, מעַר ווֹי זִיבָּן,
אלִץ באָקוּקָט מעַן אָוּן אוֹסְמָגָלִיבָּן.

טִישָּׁן לְאַנְגָּעַ, טִישָּׁן פְּעַמְּטָעַ,
אַנְגָּעְפִּילָט מִיט אַלְדָאַסְבָּעָטָעַ.

שיַּך אָוּן קְלִיְּדָעָר, הִית אָוּן קְנָעָפַּ
שְׁלָאָנָקָע הָעַנְטָ, לְאַקְיָרָטָע קָעָפַּ

געַגֵּל רְוִיטָע, אוֹיגַן גְּרִינְגָּעַ,
אוֹזֵשׁ סְגִּיְּתָ אִיבָּעָר דָּאַ דִּי סְלִינְגָּעַ.

בִּיְּ דִי זַיְתָּן צִימַּט אַרְוִיפָּ ;
טרָעָפַּ נַאֲךְ טָרָעָפַּ : קָוָם אָוּן קוֹיפָּ!

סְאִיזָּ פְּאַרְגְּרִיְּתָ גְּנָנָגָ פְּאַרְ אַלְעָ
אַלְטָעַ, יְנָגָעַ, חַתָּן, כְּלהָ.

שְׁפִּילְטָ אַ פְּלָאָטָעַ : "וּוְיָלְיוֹ בַּיְ מַיְוִן?"
אוֹן פְּלָעָשָׂעָר שְׁטִיעָנָעַ פּוֹל מִיט ווֹיַן.
אוֹיבָ אִיר טְרִינְקָט נִוְטָ, קַעַנְטָ אִיר עַסְןָ,
זַעַט ווֹי סְגָלָאנְצָן גָּאָפְּלָ-מְעַסְעָרָ.

זעט ווי טישטעכער שימערירן,
בעטן זיך מיזאָל באָריין.

בליקן צוקן, פינגעַר, הענט,
געטט צערוקן שיר די ווענט.

ווער ביי דער וויט, ווער און יונגעַר
שאָפָעַם גרויסן זיך מיט — שענער.

זויידנס, פלייש, ציין און וואָל,
אלֵין איז גרייט פֿאָר שענסטן באָל.

גאָלְדָעַנּוּ שיכְלַעַךְ, בעז, פֿאָרְפּוֹמְעַן,
ריינגעַן, שפֿילְקָעַם, פרישׁע בְּלוֹמְעַן.

העכְסַטְמַאָדָעַנּוּ, לאָנְגַעַן קְרַעְלַן,
פֿאָסְטַעַם עַמְּאַן — סְזַעַטְמַאָדָעַן!

פֿינְקָלְעַן, בִּיטְעַן זיך קְאַלְיַן.
און די טְרַעַפְמַאָדָעַן הַעֲכַבְרַע פִּירַן.

פֿאָרְנִינְגַטְמַאָדָעַן זיך אַדְאָרַע טְאַלְיַע,
כָּאָפְטַע דִּיך אַן אַחֲנָטְמַאָדָעַן!

גְּלִיטְשָׁסְטַו זיך אלֵין העכְבָּר, העכְבָּר,
אַט אָוִיפְמַאָדָעַן, אַט אָוִיפְמַאָדָעַן.

אַט אַטְמַעְפִּיךְ אַט גַּעַשְׁטְרִיךְטַעַר,
אַט אַטְמַעְפִּיךְ אַט שְׁטוֹלְוַוְאַס צְעֻוְונְטַע זיך.

אַט אַטְמַעְפִּיךְ אַט גַּעַמְעַבְּלִירַטְעַן,
אַט גַּעַטְגַּעַשְׁמַאָקָעַן, דַּעַקְאַרְיַרְטַעַן.

אַט אַטְמַעְפִּיךְ מִיטְהַאָק אָוּן בְּרַעְטַן,
לוּוִיט לְעַצְמָעַר מִאָדָע : אַן "עַמְפִיּוּר סְטִוִּיטְלַן"

מְהַאָטְמַעְפִּיךְ אַלְיַן שְׂוִין דַּא בְּצֹוָאָרגְטַן.
קְלַיְיב זיך אָוִים, נִיט גַּעַקְאַרְגַּט !

ברענען לאטפן גראיסע ליכטיק,
אין יעדן זוינקל זויבער, ציבטיך.

או א מהיה, או פֿאָרגֿעַנִינֶן,
אין או וויבֿין שטול זיך וויגַן.

ביסטו מיד שוין אוֹן פֿאָרְמָאָטָעָרט,
כַּאֲפָסְטוֹ זיך : או טאג צֻפְאָטָעָרט . . .

אוֹן די זוינְגָרָם אֵין פֿיר עָקוֹן,
מייט שפֿעַטָעָר שעה דיַך דערשְׁרָעָקָן.

געַמְסְטוֹ יָאנָגָן, גַעַמְסְטוֹ לוֹיְפָן,
הַאֲסָט בְּאַדְאָרְפָט גַאֲר עַפְעָם קַוְיְפָן.

וואָוְזְשָׁע בִּיסְטו ? אוֹיפָן ווּלְבָן גַאֲרָן ?
אַזְוִי אַרְוִים גַאֲרָפָן זְכוֹרָן .

שְׁלַעְגְּלָעָן טְרַעַפָּזְיךָ הַעֲכָעָר, נִידָעָר,
אוֹן דוֹ פֿאָרְסָט אוֹיפָן טְרַעַפָּשְׂוִין ווִידָעָר.

פֿאָרְסָט די אַוְיָגָן קַעְפָ גַעַדְרִיָּי,
הַינְטָעָר דִיר אוֹלְאָנְגָעָרָי.

אַלְעָוָעָן אַוְצָטָעָר פֿירָן
צָוָם אַרְוִיסְגָאָנָג — צָוָם טִירָן.

אין "קינעטס לאנד"

אין א העלן טאג, מיט מיין קינד בי דער זויט —
האבן געדאנקען פארטראגן אין דער וועלט אריין זויט.

קינדערלעך שפילן מיט האץ און געפיל,
נאָר פֿאָרגען האָב אַיך מֵיָּוֹן קִינְד אַינְעָם שְׁפִיל.

די לופט דֶּא גַּעֲטָעֵמֶת האַט מִיט אָך אָוֹן מִיט וּוּי,
בָּאָגְלִיָּת אַינְעָם וּוּגַּה האַט אַ בְּלֹטִיק גַּעֲשֵׂרִי.

אַ גַּעֲשֵׂרִי נִוְתַּפְּן פָּוּן הוּי — פָּוּן מעַנְטְּשֵׁן וּוּלְּדִ-פְּרֻעָּה,
דאָך אָוּי אַיְגָּן, וּוּי אָוִיפַּף לִיבָּם דָּם הַעֲמָד . . .

דָּם גַּעֲשֵׂרִי פָּוּן מֵיָּוֹן פָּאָלָּק — גַּעֲוָיִין אַיבָּעָר וּוּלְּטָם,
אָונְטָעָר פָּאָרוּאָלְקָנְטָעָה הַיְמָלָעָן, אַיְן וּוּאָגָּל, אַיְן קָעָלָט.

וּוּי קָעָן זִיךְרַע הַיְמָלָעָן נִוְתַּפְּן שְׁפָאָלְטָן פָּאָר שָׁאָנָּד,
וּוּעָן סְ'וּאָלְגָּעָרָן זִיךְרַע מַעַנְטְּשֵׁלְעָכָע אַיְגָּן ?

וּוּי אָזְוִי שִׁיגְנַט נִוְתַּפְּן דִּי זָוָן אַיְן מַעַנְטְּשֵׁלְעָכָע אַיְגָּן,
וּוּעָן אַ בְּלֹטִיקָעָר פָּאָס אַיְזָעָר אַיךְ פְּנִים פָּאָרְצְיוֹגָן ?

אַ בְּלֹטִיקָעָר פְּלָעָק, פָּוּן מַעַנְטְּשֵׁלְעָכָע הַעֲנָט, —
וּוּעָר האַט דָּם לִיכְתַּפְּן דָּרָעָר וּוּלְּטָם פָּאָרְבָּלְעָנָדָט ?

—————

שְׁפָילְטָן זִיךְרַע מֵיָּוֹן קִינְד אַלְיָוָן בַּיְ דָּרָעָר זַוִּיט,
אַיְן אַיךְ, זַיְן מַאֲמָע, זַעַם הַעַטְזָוָוִיט . . .

אַ גְּלִידָעָר פָּוּן מֵיָּוֹן צִימָעָר, אַ טְרָאָפָּן אַיְן יִם,
אַ קִינְד פָּוּן מֵיָּוֹן פָּאָלָּק, פָּוּן אָוּרְאָלְטָן שְׁטָמָם.

אַ קִינְד מִיט צְוּוִי קִיְּלָעְכְּדִיקָע יָאָר אַיְן פָּאָרְמָעָג,
מֵיָּוֹן קִינְד אַ שְׁלִיחָה אַיְן עַנְדָלָאָזָן וּוּגַּה.

אַ קִינְד אַזְנָבָע אַזְמָעָמָע אַיְן "קִינְעָם לְאָנָד",
בַּיְם רַאֲנָד פְּנָעָם אָפְגָּרְוָנָט, וּוּאוּסְ'פְּלָאָקְעָרָט דִּי בְּרָאָנָד.

אָונְטָעָר פָּאָרוּאָלְקָנְטָעָה הַיְמָלָעָן, אַיְן וּוּאָגָּל, אַיְן קָעָלָט ;
די שְׁטָמָם פָּוּן מֵיָּוֹן פָּאָלָּק — גַּעֲוָיִין אַיבָּעָר וּוּלְּטָם.

מיין ברודער — דער שאָלדָאַט

זײַינען יַאֲרֹן ווּ זַאֲנְגַּעַן גַּעַחַנְגַּעַן,
ריַיְפַּע אָזֶן פּוֹלָע פֿאָר שְׁנִיתָ.
זײַינען מִיר זַיְ פֿאָרְגָּאָפְּט נַאֲכַגְּעַנְגַּעַן,
מִיט יוֹנְגַּע נִיט־זַיְכָּרָע טְרִיטָ.

הָאָבָּן וּוֹעֵגָן גַּעַפְּרִיט אָזֶן גַּעַצְּיוֹגָן,
הָאָבָּן פֿאָרְיִינִיקְטָע וּוֹעֵגָן — צְעַשְׂיָדָט.
שְׁטִיְיט מִיר דָּאָס בַּיְלָד פֿאָר דִּי אָוְגָן :
ס'הָאָט אָונְדוֹ בִּיְדָן אַוְיסְגַּעְפָּלָט רְיִיד . . .

אָזֶן צִיְּמַת אֵיזֶן עַם דַּעַמְּאָלָט גַּעַוּוֹעַן,
גַּעַמְּיַינְט : נִיטָ מַעַר ווּ זַיְ אַוְיפְּ שְׁפָאָם, —
הָאָט גַּעַזְעַיְן מִיטָ רְוָגָהָ בָּאָפְּוּלָן,
נִיטָ גַּעַהְאָלְפָן הָאָט בַּיְטְעָרָרָ כְּעָם.

פִּיר יַאֲרָ גַּלְעַבְט אַוְיפְּ רְוּמְעַנְיָשָׂעָר עָרָד,
פִּיר יַאֲרָ פּוֹנְעָם שְׁטָעָטָל פְּרִילְוָקָע.
ס'שְׁוּוִינְדָלָט אִין אַוְגָ נָאָךְ דִּי שְׁוּעָרָ —
ס'שְׁטָעַכְט נָאָךְ אִין רְוָקָן דִּי שְׁפִּיקָע.

דָּאָס שְׁטָעָטָל הַיִּסְטָט יַאֲרוֹגָע,
גְּרוּוּם אֵיזֶן עַם פּוֹנְקָט ווּ זַיְ אַמוֹוִי —
הָאָט דַּעַר טָاطָעָ אָן חַשְׁגָה :
עַרְתָּ פֿאָרְפָּאָרָן אִין אַשְׁוֹחָטְיִשְׁעָרָ הוּוּי.

די לְאָגָע אִין שְׁטָעָטָל — אַשְׁוֹעָרָע, —
מִיטָ בְּעוֹשָׁנְגָעָם פּוֹלָ אַוְמְעָטָם.
בְּשְׁעוֹוּטָהָ הוֹנְגָעָר, כָּאַלְיָרָע
רָאָנְגָלָעָן זַיְקָ לְעָבָנָס אִין קְלָעָם.

אוֹן דָּא וּוֹעֶרֶת אִין שְׁטָעָטָל עַנְגָּעָר,
מַעְנְטָשָׂן קְוָמָעָן אוֹן קְוָמָעָן, —
די ווֹאָךְ בִּיםְ גְּרָעָנְיָץ וּוֹעֶרֶת שְׁטָרָעָנְגָעָר,
עַסְטָמָעָן דַּעְרוֹוִילָאַוְיפְּ דָּאָס מַזְוָמָן . . .

דַּעַרְתִּיְפָּוּם, ווּ זַיְ אַגְּפִּטְיָקָע שְׁלָאָנָגָר,
בִּיסְטָט אִין פְּרָעָמָט דִּי בִּיְנָעָר, —
וּוֹעֶרֶן טָاطָעָמָאָמָע גַּעַפְּרָלָעָדָ קְרָאָנָק ;
אוֹן מִיר זַיְינְעָן קִינְדָּעָר נָאָךְ קְלִינְעָן . . .

און דאס שטעהט איזו דערשלאגן
מייט איזיגעגע צרות, פול נויט, —
אייז שועערער פאר קינדער פאטרראגן
דעס אומגליק פון עטלערנס טויט . . .

זייןען מיר קינדער נאך יונגע,
און דאס שטעהט — פארכאָרנט, פרעםַד,
ווײַיסן מיר : מ'האָט זיך שוין באָדונגגען, —
און אין האָרץן אָזֶז ווייטיק קָלעַט . . .

אייז שועער אין זכרון פאָרְבִּילְבִּין
יענע לעצטַע, שׂוֹאָרְצַע נאָכְטַ
ווען ס'הָאָבָן זיך מענטשַן אוֹיפַ בְּיַזְוּאוֹנוֹנְדָּעָר פָּאָרְקִילְבִּין
און אוֹיפַ בְּאָרָאָט אָונְדוֹ אָפְּגָנְגָעַבָּן דָּעָר נאָכְט . . .

און אַיצְטַ, אַוְן רַוְמַעַנִּישָׁן לְאַנְדַּ
בְּיָמַיְם וַיַּדְן אַוְן בְּאַבְּעָן אוֹיפַ קָעֵסְטַ
גָּלְלָעַבְטַ פִּיר יָאָר נָאָכָּגָאנְדַּ
גָּעוּוֹאָרַן דָּאָרָט הַיְמִישָׁע גָּעֵסְטַ.

דָּעָר זַיְדָע הָאָט גָּעַלְיִידָט אַוְן גָּעַשְׂכַּטַּ
די בְּאַבְּעָן — גָּעוּוֹאָשָׁן, גָּעַצְוּאָגָן, —
קִינְעַרְתָּהָאָט זיך נִיט גָּעַרְיכַּט
די „מָאָכְטַ“ זָאָל אַגְּזִירָה אַרוֹסְטָרָאָגָן :

נִיט גָּעוּוֹאָלָט הָאָבָן מִיר זיך צְעַשְׁיַידַן,
הָאָט וּועָר אַוְיָף זיך גָּעַנוֹמָעָן די „זַיְדַן“,
הָאָט וּועָר מִיט דָּעָר הסְכָמָה פָּוָן וַיַּדְן
צְוַעַשְׁרִיבָן דיַךְ פָּאָר אַקְינְד . . .

הָאָט גָּעוּזָע גָּעַפְּאַדְעָרָט, בְּאַצְוּאוֹנוֹנְגָּעָן :
מִיר מוֹזֵן פָּאָרְלָאָזָן דָּאָס לְאַנְד !
הָאָסְטוּ מִיט לְוַיְמָעָרָע טְרָעָן-דְּרִינְגָּעָן
בָּאָגְלִיָּת אָונְדוֹ צָוָם וַיִּטְן, צָוָם פְּרָעָמָדָן רְאַנְד.

די נִוְוִיט הָאָט גָּעַפְּרִיט אַיְן פָּאָכְרִיקָן.
גָּלְלָעַרְנָט וּוי נַזְלָעַץ צָו זַיְן.
די נִוְיִיט הָאָט דָּאָס לְעַבְן צְעַוּוֹיְקָלָט
איַז טַוְנְקָעַלְעָר, גְּרוֹוְלָעַכְרָע שַׁיְן.

און פון דיר פֿלענַן בריוו אַנְקּוּמָן
זעלטַן, מיט קּוֹרֶצְן באַשְׁיִיד :
„כְּבֵין גַּעֲזָנָטָן, מיט לְעָרְנַעַן פֿאַרְנוּמָן,
כְּבֵעַנְקָן, — שְׁוּעָרַ צָו לְעַבְנַ צַּעַשְ׀יִידַטָּן.“

האַבָּן שְׂוֹרוֹת גַּעֲפִינְקָלֶט פֿאַר אוֹיגַן,
און אַיְן האַרְצָן אֹזָא טְרוּיעָר גַּעֲזָנְדָן.
אוֹיפְּ מַאֲרָגָן האַבָּן טָעַן זִיךְ גַּעֲצָוִינָן
פֿיַּינְלָעַר, וּוי דָעַר וּוי פָּוֹן דִּי וּוֹאַנדָן.

אָזְוֵי טָעַג, אָזְוֵי וּוּאַבָּן אָזְוֵי יָאָרָן,
זַיְנַעַן גַּעֲקּוּמָן, אָוּעָק אָזְנַעַן נִימָט מָעָר.
איּוֹ אַ לְעַבְנַ אַ נִּיעָר באַשָּׁאָפָן גַּעֲוָאָרָן
און שְׁפָרִיאַט זִיךְ אַיְן וּוּעַן אָזְוֵי שְׁוּעָר.

האַבָּן נִיעַן וּוּעַנְגַּעַן גַּעֲנָוּמָן זִיךְ שְׁלַעַנְגָּלָעַן,
גַּעֲפִירַט דִּיךְ אוֹיפְּ נִיטְזִיכְבָּרָע בְּרִיקָן.
מִיטְ נִימָט אָזְנַעַן מִיטְ הַוְּנָגָעָר זִיךְ דָּאַנְגָּלָעַן
דָּעַם יָאָוָשְׁ גַּעֲדָאָרָפְּט אַפְּטָ דָּעַרְשְׁטִיקָן.

חָאָט דִּי זָוֵן צְעַבְּלִיטַט דִּיר דִּיְיָן גַּוְף
און דָּעַם צְוֹאָנְצִיקְסָטָן פֿרְילִינְג גַּעֲשָׁאָנְקָעָן.
חָאָב אַיךְ דִּיר גַּעֲשִׁיקָט אֹזָא פֿלְאָמִיקָן רַופְּ :
קוֹם צְוָפָאָרָן ! נַאֲךְ וּוּאָס אַונְזָעָר בְּעַנְקָעָן ?

קוֹם צְוָפָאָרָן ! סְיֻוָּאָרָט אוֹיפְּ דִּיר בְּרוּוַיָּק דִּי עַרְד —
דָּאָס לְעַבְנַ דָּאָ פֿלְאָקָעָרָט אָזְנַעַן פֿלְאָמָעָן.
דָּעַר שְׁוֹנָא אַיְזָ שְׁפִיּוֹיק אָזְנַעַן שְׁאָרָפְּ וּוי אַ שְׁוּעָרָד, —
אוֹיבְ קַעְמָפָן, — אַיְזָ בְּעַסְעַר צְוָאָמָעָן !

זַיְנַעַן וּוּאַבָּן, חַדְשִׁים מִיטְ שְׁוַיְינָן אָזְוָעָק,
דָּעַר בְּרוּוַטְרָעָגָעָר הָאָטָ דָּוְרְכָגָעָלָאָזָטָן מִין טִיר,
אוֹיפְּ מִירְ הָאָטָ גַּעֲלוּעָרָט אֹזָא פֿיַּינְלָעַכְעָ שְׁרָעָק
וּוּעַן אַיךְ הָאָבָ גַּעֲטָרָאָכָט וּוּעַנְגַּדְעָן דִּיר . . .

בְּיוֹ אַיְינְמָאָל אַיְן אַטָּגָן אֹזָא שְׁטִילָן,
הָאָבָ אַיךְ אוֹיפְּ מִין שְׁוּעָל דִּיְיָן בְּרוּוֹל גַּעֲפָנוּן,
„מְהָאָטָ דָּעַרְשְׁטִיקָט מִין פֿרְיָעָן וּוּלָן,
כְּמוֹ וּוּרָן אַ סָּאָלְדָאָט, כְּגַיְיָ דִּינָעָן !“

האָבָן וווערטער ווי גלייאיקע פונקען
געשפריצט און געטאנצט פאָר די אוּגן.
האָב אַיך זיך אֵין זאָרגֶן פֿאַרְזּוֹנְקָעָן,
און געשרייכֶן דִיר בּוּגָן נַאֲך בּוּגָן.

האָב אַיך שִׁיפָּן פּוֹלָע גַּעֲלָאָדָן
מייט רַיִד, מִיט ווֹאָונְטַשׁ פֿאָר דִּין גַּלְיךָ
געבענטישט זַיִ בִּים פֿאַרְלָאָזָן מִין בָּאָדָן
און גַּעַצְתִּיעָרְטַם בַּי זַיְעַר קּוּמָעַן צְרוּקָ.

זַיְגָּעָן שִׁיפָּן דָּרָךְ יִמָּים גַּעַשְׂוֹאוּמָעָן
פָּוּן מִין לְאָנְדָּזָן צַוְּדִינָם — אָן צְרוּקָ.
נִיט אַיִּין שִׁיפָּן אַיְזָן לִיְדִיק גַּעַקְוּמָעָן
אָן אַזְוָרָטָן, אָן אַנְרוּם, אָן אַזְזָקָ.

איְזָן שְׁוּעָר אַוִּיפָּט מִיר דִּין שְׁוּוִינָגָן גַּעַפְּאָלָן,
נַאֲך שְׁוּעָרָעָר ווי מִין אַיְגָעָנָעָן נִיט;
אוּיפָּט מַאֲרָגָן, ווּעָן גַּעַשְׂפָּאָנָט אַיבָּעָר גַּאֲסָן
צַוְּפָּאַרְדִּינָן מִין טַעַגְלָעָךְ בְּרוּיט.

האָב אַיך קָאַזְאָרְמָעָם גַּעַזְוָן אָזָן בְּעַטְלָעָד
צַוְּיִשְׁן קַעְפָּה האָט גַּלְוִיכְטָן דִּין קַאְפָּ —
האָב אַיך אַקָּאָפָּעָם גַּעַזְוָן דִּיךְ גַּרְאָבָן
אָזָן אַיְזָן אַקָּאָפָּעָם דַו לְאָזָט זַיךְ אַרְאָפָּ . . .

וּוּעָן דִּי נִיט הַאָט אָן אוּיפָּהָעָר גַּעַגְלִיט
אוּנָן שְׁוּעָר הַאָבָן זַיךְ שַׁעַחַן גַּעַצְוִיגָן,
הַאָב אַיך גַּעַהָרְטָן נַאֲרָפָן „פֿוֹכָאָטָעָם“ דִּי טְרִיטָן,
דִּין בְּלִיךְ גַּעַזְוָן אַיְן אַלְעַמְעָן אַוְיָן.

דוֹ שְׁרִיּוּבְּסָט : מִיךְ ווּעַט דָּעַר רֹוח נִיט גַּעַמְעָן,
סְ'דָאָרָפָּדָן ווּעַלְתָּן זַיךְ דִּי גַּאֲנָצָעָבָאָפְּרִיעָיָן.
מִרְוּפָט דִּינָעָן, ווּלְלִיךְ אַיךְ זַיךְ נִיט שַׁעַמְעָן
מייט בִּיקָם אָוּן שִׁינְעָל זַיךְ בָּאָנִיָּעָן.

נִיט אַיְן שִׁינְעָל לִינְגָט דִּי גַּעַפְּאָר פּוֹנָעָם דִּינָעָן,
נִיט אַיְנָעָם עַסְן שְׁוֹאָרְץ-קָאָרְעָנָעָם בְּרוּיט.
כְּהָאָב דִּי גַּעַפְּאָר דַא טַוְּפָעָר גַּעַפְּוָנָעָן :
סְ'אַיְזָן דָּאָם בְּלוּט ווּאָסָמָשְׁרִיּוּט : נִיט טְוִיט !

איו ווים איך, א ברודער מינער, גוטער,
די שפרץ פון דיין בלוט אייז ריין.
און כ'פֿיל ווי ס'פֿאלַן טעג ווי ריטער
צעברענטע אויף דיין יונגן געביין.

אפטמאל ווען מיין טאג דא צעפלאָקערט,
און די פֿנקען פון ווינט צעבלאָן,
זע איך דיין לעבן : אַ פֿעלְד אַ צעהאָקערט
וואָס ליגט פֿונגַע נערטנער פֿאָרלַאָן . . .

טראגן איך דיין אַטּעַם וואָרִימַען יונגן
מייט זיך אין דערהיימ אַן אויף גַּסְסַם.
אַמְּאל דורך רֵיַד, אַן אַמְּאל דורך זינגען
צעשטער איך, פֿאָרטְרִיב איך דעם בעם.

יעדער טאג בי אונדו אַן אַ בְּלָאַט גַּעֲשִׁיכְטָע,
יעדער שעה — אַ וּאָרָט אוֹפָן בְּלָאַט.
ס'זַּוְאַוְינַעַן אַרְבָּעַטָּעָר אַין גַּסְסַן גַּעֲדִיכְטָע
און ס'גַּיִט זַיִעַר לעבן ניט גַּלְאַט.

יעדער גַּלְיַד פֿון פֿאָמְּילִיעַ ווֵיל לעבן,
יעדער טַאַכְטָעָר אַן זָוַן ווָאָס ווּעָרֶט גַּרְוִים
גִּיט צַוְשְׁטִיעַר זַיִן פֿרִיד צָוַם לעבן,
און אַין דַּעַשְׂטָמַת — נַעֲמַת לִיְדַן אַרְוִים.

דאָס לאָנד אַן ווי אַנדְעָרַע לענדְעָר
צעטְיַילְט אַוִיפְּ קְלָאַסְן אַ סְּנָה .
איינעם פֿאָרְמַעְגַּן קְלַעַת אַוִיפְּ טַוִּזְנַט ;
אַ צְוַיְוִיטָעָר הַאַט אַיכְבָּר קְאָפְּ נִיט קִיּוֹן דָּאַ.

איו אַפְּטַסְמַר שׂוּעַר צַוְּפָאָרְטָרָאַן
ווען אַ קְאַמְּפַ צַעְפְּלָאָקְעָרַט זַיִךְ שְׁטָאַרָּק .
אַיךְ קָעַן עַס דִּיר קְלָאַר דָּא נִיט זָגַן —
ס'איו די בִּיקְס בִּיְמַס סַאַלְדָּצַט אַוִיפְּ קָאָרָק . . .

פְּדַעַרְזַּעַן וַיִּדְוְרַךְ אַ נַּעֲפָלַדְעָרַע
עַרְגַּעַץ וַיִּוְיַּט דַּאָרַט וַיַּאֲוֹדוּ דַו בִּיסְט —
און כְּהַעַר וַיִּזְאַגְּט מִיר : דַעֲרָקָן אַיִם,
אַט שְׁטִיטַט דִּין בְּרוּדָר אַן שִׁיסְט !

אֲבָעַר נִיּוֹן : כְּצַעַעַפֵּן דֵּי אָוִינָן קֶלֶאָר
אוֹן כְּדֻרְזָעַ שׁוֹנָאִים פָּוּן קֶלֶאָם . —
וּוְעָרָת לַיְיכְטָעָר אוֹן בְּעַמְעָר בֵּיּוֹ גֶּאָר
צַו שְׂתִּין אָוִיפָּה דָּעָר זִוְּתָה פָּוּן מִיּוֹן קֶלֶאָם .

• • •

גְּעוּוִים זַיְינָעַן בְּרִיוֹו דִּינָעַ גַּוְתָּע
אַיְן פָּאַרְגְּלַיִיךְ מִיטָּהָם דַּעַם וּוְאָם אַךְ הָעָר :
וּוְיַיְגְּיַעַן סָלְדָאַטָּן אַיְן רַאַטְעָם ,
וּוְיַיְלַעַבְתָּמָה זַיְךְ אַיְן דִּינְסָטָ אַזְוִי שַׁוְועָר .

סְ'זַיְינָעַן בְּרִיוֹו דִּינָעַ, בְּרוֹדָעָר, וּוְיַיְעַר אָוִיפָּה וּוְאַונָּד,
וּוְאָם הַאַלְטָן נַאֲרָא אַיְן טַרְיָפָן אַיְן טַרְיָפָן .
כִּיְעַזְעַמְעַן דִּינָעַ לְאַגְעַ אַצְינָד,
כִּיְקָעַן זַיְבִּים נַאֲמָעַן אַנְרוֹפָן .

וּוְאָם קָעַן אַיְךְ דִּיר, בְּרוֹדָעָר, אַיְצָטָ שְׁרִיבָן ?
דֵּי לְאַגְעַ אַיְזָעַרְנָטָ פָּאַרְשָׁאָפָט .
בְּלִזְוֹז אַיְן עַצְחָה קָעַן אַיְךְ דִּיר גַּעֲבָן :
וּוְאַלְסָט אַוְרְטִילְן אַיְצָטָרְגָּעָדָאָפָט :

דַּאַרְטָה וּוְאָוּסָלְעַבְנָן סָלְדָאַטָּן אַיְן דֵּי מַאֲסָן ,
דַּעְרְקַלְעָר זַיְיַ אָפָן, דַּעְרְצִיְּלָ :
וּוְעַן סְ'וּעַטָּה רַוְפָּן דֵּי מַאֲכָטָ אָוִיפָּה גַּאֲסָן
אוֹן דֵּי עַלְמָסְטָה וּוְעַן גַּעֲבָן בָּאָפָעָל —

זַאֲלָלָן דֵּי בִּיקְסָן נִיתָה שְׁטָרָעָקָן פָּאַרְוִיָּם
אוֹן גִּיּוֹן אַיְן שְׁפָאָן צַוְּ קְרִיגָּן ,
נַאֲרָתָה וּוְאַרְפָּן דֵּי בִּיקְסָן, אוֹן אָוִים !
אַסְׁוֹף זַאֲלָלָן עַם נַעֲמָעַן צַוְּ קְרִיגָּן !

לְבָנָה בְּיַדְךָ

(צִוְויִיטָע אַוִיפָּלָגָע—1945)

זינג מיין הארץ

זינג, מיין הארץ, אַ גְּרוּוֹם גָּעוֹזָנָג,
וואָס וְאֶל פָּאֶרֶהָיְלָכָן מִיט זֵינ் קְלָאנָג

די מִידָּע וּוּלְטָט — אָז אֶךְ אָוֹן וּוַיִּ —
זַי שְׁרִיּוּת אַ בְּלוֹטָקָן גָּעָשָׂרִי.

אַ, זַיְנָג מִיְּן הָאָרֶץ, אָוֹן וּוּרָן נִיט מִיד :
עַם דָּאָרָף דַּי וּוּלְטָט דִּין מַוְתִּיק לִיד !

זַיְנָג אַוְיךְ דָּאָן וּוּעָן טְרָעָרָן גִּיסָּן, —
דוֹ בִּיסְטָן נַאֲךְ אַלְיאַזְדָּעָר וּוּלְטָטִים גָּעוּוֹסָן.

וּוַיְ נַאֲךְ אַ צְּרָה אַוְיפְּ דָּעָר עָרָה,
פָּאֶלְטָן אַוְיפְּ דִּיר דַּי שָׁאֶרֶפְּ שָׁוּעָרָה.

אַ, זַיְנָג, מִיְּן הָאָרֶץ, אַיְן חַבְּלִי-לִידָה,
וּוַיְ מִיְּן טָאָטָע אָוֹן מִיְּן זַיְדָע

וּוָסָם הָאָבָן גָּעוֹזָנָגָן זַיְעָרָע גָּעוֹזָנָגָן
וּוּעָן דָּאָס הָאָרֶץ אַיְן וּוּיְעָן אַיְן פָּאֶרֶגָּנָגָן.

אָוֹן דָּוְרָךְ דָּוְרוֹת כֹּחֶן זַיְיָ גָּעָגָבָן
אַלְעָ וּוַיְלָדָעָנָה גְּזִירָות אַיְבָּעָרָלָעָבָן.

בִּיסְטָן, מִיְּן הָאָרֶץ, דָּעָר וּוּכְבָּר עֲדוֹת
צַו דַּי גָּעוֹזָנָגָן פָּוֹן מִינָּעָ שְׁטָאָלָצָע זַיְדָעָם.

אָוֹן וּוּסְטָן נַאֲךְ הָעָרָן זַיְנָגָן מִינָּעָ קִינְדְּ-סִקְינְדָּעָר
פָּוֹן אַיְבָּיקָּלָעָבָן — דָּעָם גְּרוּוֹסָן וּוּאָונְדָּעָר.

אַ, זַיְנָג, מִיְּן הָאָרֶץ, אָוֹן וּוּרָן נִיט מִיד :
עַם דָּאָרָף דַּי וּוּלְטָט דִּין מַוְתִּיק לִיד !

הערשל גריינשפֿאָן

זיבעוץן בלוייע באָגִינַעַנְמַה האָט דֵּיר דָּאָם לְעַבְנַן גַּעֲשַׁעַנְקַטַּן.
זיבעוץן בלוייע פַּאֲרָנַאַכְּטַן האָבָן אוֹיפֶּפֶעַלְדָּעַר גַּעֲבַעַנְקַטַּן.

זיבעוץן גַּאַלְדַּעַנְעַט טְרוֹיְמַעַן האָבָן אִין דֵּין בְּלוֹטַן גַּעַזְגַּעַן, —
אי גַּעַקְוּמַעַן דֵּין גַּוְרָל — מִיטַּן וּאַרְדֵּיךְ בְּצַצְוֹאָונְגַּעַן!

דו קִינְדַּ פּוֹן מִין דָּוָר, קִינְדַּ פּוֹן מִין שְׂטָאָם,
כַּהֲאָבָּ דֵּיךְ קִינְמָאָל אִין דֵּין גַּעַשְׁטָאַלְטַן נִיטַּן גַּעַקְעַנְטַן.
פַּאֲרָוָאָס-זְוַשְׁעַ דָּעַרְזָעַ אִיךְ אִין מִיןְגַּעַן אַוְיָגַן דֵּין פְּלָאָם,
וּאָם פְּלָאַקְעַרְטַן אָוָן וּוּרְטַן נִיטַּן פַּאֲרְבְּרַעַנְטַן?

אוֹן וּוְילַ אִיךְ נַאֲךְ מַעַרְדֵּין לְעַבְנַן דָּעַרְקַעַנְעַן, —
קוֹק אִיךְ זַיְךְ טִיפְעַר אִין מִיןְגַּעַן אַרְיַין.
די בְּרִיקָן וּאָם אִיךְ חֲאָבָּ גַּעַלְאַזְוֹן פַּאֲרְבְּרַעַנְעַן,
רוַיְכְּעַרְן אַלְץַ נַאֲךְ מִיטַּן פְּלָאַמְּקַעְרַשְׁיַין.

מִיטַּן זִיבְעַצְן יַאֲרַ צְוִירַיק אִיזַּעַם גַּעַוּעַן, —
וּוֹעַן דָו — מִין גַּלְיַיד-גַּלְיַיד-שְׁוּעַסְטְּרַקְיַין,
הָאָסְטַן דָאָם לְיִכְתְּ בּוֹן דָעַרְזָעַן דָעַרְזָעַן.
צָוָם עַרְשַׁטְן מַאֲלַ גַּעַהְעַרְטַן וּגְגַעַן דָעַם וּוֹנְטַן.

גַּעַלְעַרְגַּטְן זַיְךְ שְׂטַעַלְן דָעַם עַרְשַׁטְן טְרַאָטַן, —
חֲאָבָּ אִיךְ — אַ קִינְדַּ פּוֹן וַיְדִישַׁן שְׂטָאָם,
שְׁוֹין גַּעַזְוִיגַן די קְלַלְהַ פּוֹן גַּאַטַּן, —
גַּעַוּעַן שְׁוַיַּן אַ טְרַאָפְּן אִין בְּלוֹטִיקְן יַם.

וּוֹעַן פַּאֲרַ דֵּיר די דִּיְמְשֻׁעַ הַיִּם דִּינְגַּעַן
איַיְ גַּעַוּעַזְן אַ חְלוֹם פּוֹן לוֹיְטַעַרְן פְּרַאַכְטַן, —
איַיְ מִין הַיִּם — די זַאְטַעְ אַוְקַרְאַיְגַּע —
אַ שְׁלַאַכְטְּפַעַלְדַּ גַּעַוּאָרְן אַיְבָּעַר נַאֲכַטְן.

דעמאַלט — געווואָסֶט כ'הָאָב אָזְוִי קָלָאָר,
או אַיך בֵּין אָיִד, אָוֹן אָיִד זַיִן אָיוֹ שְׁוּעוֹר.
ס' אָיוֹ גַּעֲוָעָז דָּאָס נִינְגְּצָן-צְוֹאָנְצִיקְסְּטוּ יָאָר ; —
אוֹן וּוָאָס קָעְנָעָן רִיאַיד זָאָגָן נָאָךְ מָעָר ?

רוֹצְחִים הָאָבָן יַדְיִישָׁן נָאָמָעָן
הַפְּקָר גַּעֲטָרָאָטָן.
פָּוֹן אַלְטָעָר שְׁנָאָה גַּעֲנָרָאָבָן דִּי זָאָמָעָן,
מִיטּ זַיִן — מִין לַיְיב מִיר גַּעֲבָרָאָטָן.

דָּעָר וּוֹי הָאָט זַיִךְ גַּעֲכָאָוּעָט אִין מִין בְּלוֹט
אוֹן גַּעֲוָאָקְסָן מִיטּ מִיר אַינְיְינָעָם.
זַיְינָעָן אַיצְטָעָר מִינְגָּעָן — צְוֹוִי פָּוֹנְקָעָן צְעַגְּלִיטּ,
אוֹ פָּאָרְלָעָשָׂן זַיִי קָעְנָעָן קִיּוֹן יִמּוֹם.

אַטְ-דָּעָר פִּוְיעָר, דָּוָרָךְ דָּוָרוֹת גַּעֲצָוָן, —
וּוֹי אָדָעָנְקָמָאָל אַוִּיפּ אָוְנְדוּעָר לְעַבְּנָן גַּעֲשְׁטָעָלָט,
הָאָט אַיצְטָעָר דִּיְיָן גַּוְרָל מִיטּ מִינְגָּעָם פָּאָרְבָּוָנָן,
כָּאָטָשׁ וּוֹיִטּ זַיְינָעָן מִיר אִין צְוֹוִי עָקָן וּוּעָלָט.

אַיךְ זַיִדְךָ אַצְינָד — מִיטּ דִּיְיָן בְּלוֹט וּוָאָס בְּרָעָנָט, —
וּוֹיְלָאָ דָּרְיְוָבָּעָר דִּיְיָן לִיכְטָה הָאָט גַּעֲרוּבָּט.
וּוֹיְדָו גַּעֲמָסָט דִּיְיָן גַּוְרָל אִין אַיְינְגָּעָן הָעָנָט,
וּוֹיְלָאָ אִמְתָּא אִין טִיפָּּן דָו גַּלְוִיבָּסָט.

אַיךְ הָעָר דִּיךְ אַצְינָד — דִּיְיָן פָּאָרְשְׁטִיקָט גַּעֲוָוִיָּן, —
וּוֹיְדָו גַּיְיסָט אַרְוָם אַיְבָּעָר תְּפִיסָּה-דִּילָּ.
וּוֹיְדָו שְׁלִינְגָּסָט דִּיְיָן אַוְמָעָט אַיְינְגָּר אַלְיָין,
אוֹן קוּסָט אִין דִּי אַוְיָגָן דָעַם טְוִיטְנְשָׁפִילָּ . . .

אַיזְמָעָגָט עַמְּרָפָן רְוִפְּנָן אַלְיָין וּוֹיְדָו וּוֹיְסָט :
„נְקָמָה פָּאָר טְאָטָעָמָטָם לְעַבְּנָן“ —
אוֹן מַעַג אַיךְ הָעָרָן וּוֹיְדָו שְׁלִיטָסָט,
וּוָאָס דָּעָרְפָּאָר דָּאָרְפָּן יִדְן אָזָא קְרָבָן גַּעֲבָן.

אלע אינס, הערלעך קינד,
גערכט ביסטו, און זיבער רייז;
ניט דו ביסט באנגאנגען א זינד, —
ניט דו ביסט געוווארן געמיין . . .

געמיין אייז דער יארהונדרט, שווארייז,
דו — דער ברענשטאָפּ פֿון טֿאג.
זו קoil און צו אש, — נאָר דיין הארץ
אייז ווי א שטעכיקער דאָרן דעם שונא איין וועג.

דיין הארץ — ס'געוויסן פֿון וועלט, —
דורך רייך, פֿלאַס און צָרָן.
פֿון אייביך בייז אייביך קענן טומאה געשטעלט, —
ס'יזאָל די קדושה ניט גיין פֿאָרלאָרֶן . . .

זיבען בלוייע באָגִינְגָּעָן האָט דיין דאס לעבן געשענקט.
זיבען בלוייע פֿאָרגָּאכָּטָן האָבָּן אויף פֿאָלְעִיר געבענקט.

זיבען גאָלְדָּעָן טֿרוּיְמָעָן האָבָּן איין דיין בלוט געזונגען, —
אייז געקומען דיין גורל — מיט וואָר דייך באָצְוֹאָונְגָּעָן !

אַ ווּגְלִיד פָּוּ אַ מַּאֲמֻע אַיִן קִיְינָעַמַּס לְאַנְד

שְׁלָאָפּ, מֵיָּין קִינָה, אָן אַ בְּעַטְעַלְעַ,
עַם גְּרִינְט אֹוֶפּ-בּוּיִם אַ בְּלַעַטְעַלְעַ.
איַיְילִוּ, לִיְוַלִּוּ, לִיּוּ,
פְּרִילִינְגּ בְּרַעֲנְגַט אַונְדוּ רֹו.

נִיט וּוּיִין, מֵיָּין קִינָה, נִיט וּוּיִין,
ס'איַיְונְגּ גָּאוּרְנוּישַׁט נִיט גַּעַשְׁעַן.
איַיְילִוּ, לִיְוַלִּוּ, לִיּוּ,
פְּרִילִינְגּ בְּרַעֲנְגַט אַונְדוּ רֹו.

שְׁלָאָפּ, לְעַבְנִיּוֹנְגּ, מֵיָּין קִינָה,
עַם אַיּוֹ דִּיְין מַאֲמֻעָן וּוּיִ אַן וּוִינְדּ.
איַיְילִוּ, לִיְוַלִּוּ, לִיּוּ,
פְּרִילִינְגּ בְּרַעֲנְגַט אַונְדוּ רֹו.

ס'הָאָבָן נַאֲצִיּוּוּלְפּ אַונְדוּ פָּוּ דַעַר הַיּוּם פָּאַרְטְּרִיכְבּוּן,
זַיְגַּעַן מִיר אָונְטְּעַרְן הַיְמָל אֹוֶפּ אַ פָּעַלְדּ פָּאַרְבְּלִיבּוּן.
איַיְילִוּ, לִיְוַלִּוּ, לִיּוּ,
פְּרִילִינְגּ בְּרַעֲנְגַט אַונְדוּ רֹו.

וּעַט אַוְיְפּוֹאַקְסּוּן שְׁטַאַרְקּ וּוּ דַעַר בּוּיִם אַיּוֹן פָּעַלְדּ,
זָאַלְסְטוּ אַ בְּאַלְיְוָנְגּ פָּאַר דִּי לִיְדַן מַאֲנָעָן בַּיּוּ דַעַר וּוּלְטּ.
איַיְילִוּ, לִיְוַלִּוּ, לִיּוּ,
פְּרִילִינְגּ בְּרַעֲנְגַט אַונְדוּ רֹו.

כְּזַוְיִיגּ דִּיךְ אִיצְטָ אַיּוֹן וּוּיִיגּ, פָּוּן צְוַיִיגּ אַוּן בְּלַאַטּ גַּעַמְאַכְתּ,
אִיבְעַר דִּיְין יְוָנְגּוּן קָאָפּ פָּאַלְטּ צֹ דִי שְׂוּוֹאַרְצָעּ גַּאַכְתּ.
איַיְילִוּ, לִיְוַלִּוּ, לִיּוּ,
פְּרִילִינְגּ בְּרַעֲנְגַט אַונְדוּ רֹו.

לִיְיִגּ אַיּוֹן רֹו אַוּעַקּ דִּיְיוּ גַּאַלְדּוּן קַעְפְּעַלְעַ,
עַם דַּעַקְטּ דִּיךְ צֹ אַ בּוּיִם מִיטּ אַ זָּאַפְטִיקּ עַפְעַלְעַ.
איַיְילִוּ, לִיְוַלִּוּ, לִיּוּ,
פְּרִילִינְגּ בְּרַעֲנְגַט אַונְדוּ רֹו.

קומען בריזו פון אַרְצִיְשָׁרָאֵל

1

ס'דערציילט מיר מיין פערטער וועגן זיין גוינע צוויי זיין,
וואם זיין געבורין אין דער שטאטט פון מאשיין :

„דער עַלְתְּעַדְעָר בָּחוֹר — שְׁלָאָנָּק וּאֵצְעַדְעָר —
אִים הָאָט כָּסֶדֶר גַּעֲצִיָּגָן דָּעָר רִיחָ פָּוּן סְעַדְעָר.

ווען ער האט געשפאנט איבער תל-אַבִּיבָּעָר גָּסָן,
הָאָט עָר זָקָן גַּעֲזָעָן — וּוַיְנְטְּרוּבָּן רִיסָּן.

און אי ער געזען אין של און געלערנט,
הָאָט אַהֲמָלָט אַ וּוַיְטָעָר דִּי בִּיכְעָר צַעַשְׁטָעָרָנט . . .

אווי האט ער געזאמלט זיין פָּאָרְמָעָן — דִּי יָאָרָן,
און ז'אוּק אוּפָן לְאָנד — צַוְּ דִּי פָּעַלְדָּעָר מִיט קָאָרָן.

דער צוּוִיטָעָר, דער יְוַנְגָעָר, אַ בָּחוֹר אַ בְּרָעָה,
ער האט דִּי שִׁינְקִיָּט פָּוּן שְׁטָאָט נָאָר גַּעֲזָעָן.

געפריאיט האט ער זיך מיט אַיְתְּלָעָכְעָר זָאָךְ :
וּוְ מִשְׁטָעָלָט אַוִּיפָּט אַ הַוִּזְעָן אָוּן ס'וֹזָקָםָט אָוִים אַ דָּאָךְ.

וּוְ סַע וּוְרָן גַּעֲבָוִרְן גָּסָן אַ רְיָי,
און וּוְ מִבְּרוּקִירָט אָוִים פָּוּן שְׁטִינְגָעָר אַ לְאָנְגָן שָׁאָמָן.

און אי ער אַבְּיָמָל עַלְתְּעַדְעָר גַּעֲוָאָרָן,
הָאָט אִים גַּעֲצִיָּגָן אַיְבָּעָר יְמִים צַוְּ פָּאָרָן.

נָאָר וּוְאָהָוִין זָאָל ער פָּאָרָן, אָוּ ער האט לִיב דָּאָם לְאָנד ?
הָאָט ער וּוַיְטָעָר גַּעַלְעָרָנט, גַּעַשְׁלִיְּפָט דָּעָם פָּאָרְשָׁטָאָנד.

בֵּיז אַיְן אַרְיְינָעָם אַ טָּאָג, פָּוּן דִּי גַּלְיְקָלְעָכָע טָעָג,
מִהָּאָט אַ הַאָפָּן פָּאָרְטְּרָאָכָט בֵּי תְּלָ-אַבִּיבָּעָר בְּרָעָג.

ס'האָט דַּאֲם בְּלוֹט פָּוּן די דָּרוֹת — אַלְטָע אָוּן יונְגָע
זַיְך אִינְגָע בָּחוֹר דָּעַם יִנְגְּסְטָן צְעֻזְוְנְגָעָן.

איַצְטָט — מֵיט דָּעַר מְחַנֶּה חְלוֹצִים — בִּיִּים בּוּיְעַן פָּאָרְטָאָן,
ס'פָּלָאָקָעָרֶט שְׁוִין לְאָנְגָּא אִיבָּעָרָן הַאָפָּן די יִדְיִישָׁע פָּאָן.

אוּן שִׁיפָּן — זַיְיָ קּוּמָעָן, אוּן שִׁיפָּן זַיְיָ גִּיעָעָן,
שִׁיפָּן פָּאָרָאָנָקָעָרֶט מְזָוֵן אוּיךְ שְׁטִיָּן, —

צַו הַיְמָן מֵיט אָוִינָן וּוּ שְׁפִוָּן,
דָּעַם שְׁוֹנָאָס' קָאָפְּרִיזָן . . .

אוּן גְּרִיאִיט אִיז דָּעַר יִשְׁוֹב, נִיכְטָעָר אוּן וּוָאָךְ
צַו רִידָּן מֵיט שְׁוֹנָאִים אָוִיפָּה זַיְיָעָר אִינְגְּנָעָר שְׁפָרָאָךְ . . .

כ'הָעָר די שְׁתִּים פּוֹנְגָּעָם לְאָנְדָּן — דָּעַם שְׁטָאָלִץ פָּוּן דָּעַר שְׁטָאָטָם,
וּוּעָן ס'דָּעָרְצִיּוֹלֶט מִיר מִיּוֹן פָּעַטָּעָר וּוּעָגָן די זַיְן וּוּאָסָם עָר הָאָט.

ס'שריובט מיר מיין שזועטער
 פון עמק, פון טאל.
 כליען איר בריוו שוין צום וויפלטן מאָר :
 „מיין זונעלע איז שווין זיבן יאָר אלט.
 מיר איז גוט,
 וואָס איך האָב אוֹיף אַריַזִישְׁרָאֵל'ער ערֶד
 אַ קינֶד גָּבוּרָן.
 ער גוּיט אַין שָׁוֹל, ער ווֹאָקְסְטָן, ער קוּוָלָט.
 פָּגָר אַים —
 ווי דֵי קְנָאָסְפָּן פָּוּן דֵי בְּלוּמָעָן,
 עֲפַנְתָּ זִיךְ דֵי וּוּלָט.
 בְּיָם נְאָמָעָן רַופָּט ער אָן יְעֻדָּע זָהָר,
 אָן ווי דֵי לַופָּט וואָס ער אַטְעַמֶּט —
 קְלִינְגְּטָ פְּשָׁוֹט זִין שְׁפָרָאָךְ . . .
 ער איז פָּוּן דָּעָר זָוָן פָּאָרְכְּרוּינָט גָּעוּוֹאָרָן,
 אָן ווי דָעָר הִימָּל בְּלוּי
 זְוִינְגָּן זְוִינְגָּן אָוִיגָּן.
 מִיטָּ דָעָר מַטְמָעָם מִילְךָ
 האָטָע דָאָס בְּלוּי אַרְיִינְגְּגָעָזָוִיגָּן.
 אַיך ווֹאָקָס מִיטָּ אַים, כְּבִין נֵי גָּבוּרָן.
 כִּיאָמָל אַיִן דֵי אַוְצָרוֹת,
 וואָס מִיר האָכוֹן אַין ווֹאָנדָעָר פָּאָרְלְזִירָן."

אייבער געטַא — די פָּאנַן

העלדיישער חלוֹץ, עם קען דיַר קוַיְלָעֶר ניט גרייכִין.
ביסט וויַ דער סנה — ווֹאָס ווּערט ניט פֿאָרְבְּרָעֵנט.
די בְּלוֹיוֹוִיסְטַע פָּאנַן, אֹזָא פְּלָאָטְמִיקָּעֶר צִיְּכָן —
אין סְכָנָה פָּוָן טוֹיט — הַאַלְטָסְטָמָט מִיט נְכָרָה אַין חָעֵט.

די גַּעַטָּא בְּרָעֵנט — סְבָּרָעֵנט יִדְיִישׁ לְעֵבָן,
דָּעֵר קִוּם פָּוָן פָּאָלָק אַיְזָן גַּעַשְׁטָעַלְט אַין קָאָן.
אַיְזָן נִיטָּא אַיצְצָת קִיּוֹן הַעֲכָרָעָר שְׁטָרָעָבָן —
וּויַּ דיַ גְּלוֹיְבִּיקָּע, אַיְבִּיקָּע וּוּיסְ-בְּלוּעָ פָּאנַן.

די גַּעַטָּא בְּרָעֵנט — מִיט יְלָוָתָ פָּוָן קִינְדָּעָר,
סְרִיסְטָמָט אֹוְיפָּ דִּי עָרָד, סְחָאָגְלָט מִיט בְּלִיִּי.
עַמְּ וּוּרָן פְּאָרְטְּיִילִיקָּט דיַ רְוַצְחִים, דיַ שִּׁינְדָּעָר,
דָּעֵר אַוִּיפְשְׁטָאָנד אַין גַּעַטָּא אַיְזָן אֹוְיפָּ דָּעֵר פְּרִיאָ!

די גַּעַטָּא בְּרָעֵנט — זָאָל וּוּלְטָ זִיךְּ דָּעָרוֹוִיסְן!
גַּעַנְגָּ שְׂוִין גַּעַלְעָנָן אָוְגְּטָעָר נַאֲצִישָׁרְ רָוָט.
אוּבָּעָם אַיְזָן דָּא נָאָךְ מְעַנְטְּשָׁלָעָר גַּעַוּוִיסְן,
זָאָל עַר זִיךְּ אַנְצִינְדָּן מִיט הַעַלְדִּישָׁן מָוָט.

אוּבָּסְ אַיְזָן דָּא נָאָךְ יִדְיִישָׁר גְּלוּבָן, —
אוּן גְּלוּבָן אַיְזָן דָּא — עַמְּ אַיְזָן עֲדוֹתָ דיַ פָּאנַן.
עַמְּ וּוּט אָוְנְדוּעָר כְּבוֹד דָּעֵר נַאֲצִי נִיטָּ רְוִיבָן,
שְׁרִוּוֹת דָּעֵר יִידָּ פָּוָן גַּעַטָּא : — דָּעֵר קָאָמָפָּ הַיְיכָט זִיךְּ אָן!

„תְּמוֹתָ נְפָשִׁי עַמְּ פְּלִישְׁתִּים“ — בְּאַצְּאָלָן
זָאָלָן דיַ מְעַרְדָּעָר מִיט זִוְּעָר בְּלֹוט,
פָּאָר בְּרִיזְדָּעָר וּוֹאָס לִינְגָן אַיְזָן גָּאָזְ-קָאָמְפָּרָן גַּעַשְׁוּאָלָן, —
פָּאָר זִי — וּוּעַמְעָן קַעַמְפָּן הַאַט אַוִּיסְגַּעַפְּעָלָט מָוָט . . .

פֿאָר דִי נְשָׁמוֹת פּוֹן לְעַבּוֹן דָעַם יְוָנָגָן,
וּאָס דְּרֵיְעָן זַיְךְ אָס — וּוְיְשָׂדִים אַיְן טָאנָן, —
הָאָט אֲונְדוֹזָעֶר צָהָרָן אַזְוִי זַיְךְ צְעוֹנוֹנָעָן,
פְּלָעַכְתָּן מִיר פּוֹן בְּלוֹט אָוֹן פְּלִיאַישָׂ אַיְצָט אָקְרָאָנָן . . .

מִיר שְׁרֵיְבָּן דָעַר וּוּלְטָטָטָט מִיטָּ בְּלוֹט אַצְוָאָה אָגָּנִיעָן:
פְּאָרְטְּרוֹנְקָעָן מִיטָּ נְקָמָה זָאָל וּיְיָן יְעַדְעָר דָוָר.
אַיְן דָעַר נְאָכָטָט פּוֹן פְּסָח — אַזְאָמָן „בָּאָפְּרִיאָוָנָג“
פְּאָר יְיָדָן „מְלָכִים“ — פּוֹן צְוָוִי טְוִיזָּנָט יָאָר . . .

אָ, הָעַלְדִּישָׁעָר חַלּוֹן ! דָו לְעַצְטָעָר, דָו עַרְשָׁטָעָר,
אַיְן פְּיִיעָר פּוֹן גַּעַטָּא — דִיְיָן גַּעַשְׁטָאָלָט אַוְיבָּנָאָן.
אַיְן דָעַר גְּרוֹיְלִיקָעָר שָׁעה פּוֹן קָאָמָפָן דִי שְׁוּעָרָסְטָעָר, —
דָו וּוּקְלָסָט דִיְיָן לְעַבּוֹן אַיְן בְּלוֹזְיוּיְיסָעָר פָּאָן.

מיין קינד —

וואס האט לאנג געוואשן זיך די הענטלאער

און וויך געריבן איזס אין אנדען

מייט זייפ,

אייז פלווצילינג שטיל געלביבן,

זיך פארטראקט —

און באולד געפרענט :

„מאמע, פון וואס מאקט מען זייפ?“

כ'האָב געהערט, און ניט געענטפערט.

דאָס האָרִץ האָט קלַאָפָן אַנְגַּהֲוִוִּין,

און ווי צוֹאנְגָּעָן

האָבָן זיך די לִיפָּן אַיִּינֵס אַנְדָּעָן פָּאַרְקְּלָעָמֶט.

כ'האָב זיך פָּאָר מֵיְן קִינְד פָּאַרְשְׁעָמֶט . . .

— כ'זוייס ניט!

— אַמְּאָל —

האָט מען געמאָקט פָּוּן פָּעָט, פָּוּן . . . פָּוּן וואָס ניט?

ווערטער האָבָן זיך אַפְּגָּעָרִיסָן אַינְדָּעָרִיםָט.

— אַוְן הִיְינְתָּ ?

— אַוְן הִיְינְתָּ . . .

— הִיְינְתָּ פָּוּן יִידָּן ! . . .

כ'האָב געוואָלָט צוֹרִיקְכָּאָפָן דָּאָס וּאָרָט,

נָאָר ס'אייז גַּנוּוּן צַוְּשָׁפָעָט . . .

מיין קינד האָט זיך צַעַשְׁמִיכָלָט אַוְן גַּעֲזָגָט :

„דוּ זַוְיִיסְטָן נִיט וואָס דוּ רַעֲדָסְטָן !“

מיין שער

מיין שער איז ניט פאָרוֹשָׁאָווערט,
ז' איז נאָר אַש קָאָלִיר.
יאָרָן לאָנגַן האָבָן מִיר זַיךְ גַּעֲיָהָבָּט, —
אַיז זַיךְ אַטְילְפָון מִיר.

וועָן בְּגָעָם מיין שער אַין האָנָט,
דָּעָרְזָעַ אַיךְ זַיךְ בֵּי דָּעַרְמָאַשְׁין.
וועָן יַעֲדָעָר שְׁנִינִיד אַינְגָעָם גַּעֲוָאנָט
גַּעֲהָאָט האָט נָאָר אָן אַנְדָּעָר זַיךְ.

וועָן יַעֲדָעָר שְׁנִינִית מִיטְ שָׁאָרְפָּעַן מַעֲסָעָר
הָאָט וּוּגַעְזָנָג אַין לוֹפֶט גַּעֲלָוָנָגָעָן.
גַּעֲנִינִית האָבָן זַיךְ דֵּי קָלְיָדָעָר בַּעֲסָעָר —
וועָן מַאַשְׁין מִיטְ רַעֲדָעָר האָבָן צַוְּגָוָנָגָעָן.

גַּעֲוָעָן אַיז מיין שער — וּוּ בָּאַלְיוֹתָן :
מִיטְ דָּעַרְמָי אַינְגָעָם הָאָט זַיךְ גַּעֲבָילִיט.
אַיְצָטָעַר זַיְנָעָן אַנְדָּעָר צִיְּתָן, —
נִישְׁטָאָט קִיְּזָן וּרְיָהָה פָּאָר אַיר שְׁנִינִית . . .
לִיגְטְּ מיין שער בֵּי מִיר בָּאַחָלְטָן, —
אוֹן מִיטְ אַיר — מִיְּנָעַ טָעַג פָּון מִי.
עַם וּוּיְיעַטְ פָּון אַיר מִיטְ אַטְמָעַן קָאָלְטָן,
וּזְיַי וּוּאַלְטְ אַפְּרָעָמְדָעַ גַּעְוָוָעָן פָּון נִיטָּהָי.

סֻעַּ בָּלָאָנָקָעָן אִירָעַ שָׁאָרְפָּעַן שְׁפִיצָן,
דיַ רַוְנָדָעַ אַוְיָגַן רַיְזָן צַוְּ מִיר שְׁטָיָל :
שְׁוִין אַזְוִי לְאָנָגַן וּוּיַּמִּיר פְּלָעָגַן מַוְצָּן
קָלְיָדָעָר שָׁאָפָּן וּוּיַּאַשְׁפֵּיל !

כְּפָלָעָגַט אַוְיָף דִּיר גַּעֲהָאָרְכּוֹאַטְ וּוּאָרְטָן
בֵּיַז וּוּעָסָט אַין דֵּי פְּרִימָאָרְגָּנָס קָוּמָעָן.
אַין דֵּי לְאָנָגַע שְׁטִילָעַ אַוְיָפְדָעָרְגָּאָכָטָן, —
מִיטְ פְּרִישָׁן כֹּחֶן זַיךְ אַגְּנָעָנוּמָעָן.

אַיְצָטְ — אַיז דָּעַרְ כֹּחֶן מִיר דָּעָרְיָדָעָר !
עַם גָּאָרְטָן מיין שָׁאָרְפָּעַן — נַאֲכָן שְׁנִינִית.
אַיךְ וּוּרְ פָּון וּוּאָרְטָן מִיד אוֹן מִידָּעָר, —
יַעֲנָעַ צִיְּתָן — וּיַּקְוָמַט טָעַר נִיטָּהָי.

קוֹק אַיךְ אַוְיָף מיין שער דֵי מַטְמָעַ,
צְעָרְטָל זַיְ — אוֹן קָלָעָר :
סְיַוְולָן גַּעֲוָוִים נָאָר קָוּמָעָן יַאָרָן זַאָטָעַ
פָּאָר דָּעַם מַעֲנְטָשָׁ אָן פָּאָר דָּעַרְ שָׁעָר.

„מאמע, כ'האכ דיך ניט ליב“

מיין יינגגעלאָ איזו יונג, שפֿילעווודיק,
און הונגעריך נאָך פֿרייד.
ווײַפל אַמת, ווײַפל ווּוִיטִיך,
לֵיג אַין זיינע קָוְרָצָעּ רִיךְ ?
„מאמע,
פארוֹזָם פֿוֹרְסָטוּ מִיךְ צָוּ יַעֲנֶרְ פֿרְוִי ?
ויַחֲטָט אַירְעָ קִינְדָּעָר.—
אַיךְ ווּיל זַיְן מִיטּ דִּיר —
מִיטּ דִּיר בָּאָזְוְנְדָּעָר ! ”
„אַיךְ גַּי אָוּעָק פּוֹן שְׁטוּבּ פֿאָרְדִּינְעָן צָוְלִיבּ דִּיר ! ”
קוּקָטּ מִיְּן יַיְנְגָעָלָעּ מִיךְ אָן
מוֹטּ צַוְּיִי פֿאָרְטְּרָעְרָטְעָ אַוְיִינְן.
צַוְּשָׁן זַיְן פֿאָרְשְׁטִיקָטּ גַּעֲוַיְיָן
רִיסְטָט וְיךָ אַרְוִים אָן אַמְּתָּה :
„מאמע, כ'האכ דיך ניט ליב ! ”
זַיְנֶעָר דִּיךְ טֻוּנָעּ אַ ברְיָה —
וּוְיַגְעַלְיַטְעָר אַיְזָן.
אוֹמוֹיסְטָט —
אוֹמוֹיסְטָט מִיְּן אַמְּתָּה אִים בָּאָוְיִזְן . . .
גַּאנְצָעּ טָעָג —
בַּיְּ דָעָר מַאְשִׁין גַּעֲבִוְינְגָן,
זַעַ אַיךְ צַוְּיִי פֿאָרְטְּרָעְרָטּ אַוְיִינְן . . .
„מאמע — כ'האכ דיך ניט ליב ! ”
דָּרְיָי אַיךְ שְׁטָאָרָק אָנוּ שְׁטָאָרָקָעּ נָאָךְ דִּי רָאָךְ,
וּוְאַיךְ וּזְאַלְטָט בַּיְּ אַירְזָוְנְן גַּנְאָךְ.
שְׁטָעָפּ אַרְיִין אַיְן יַעֲדָן נִיעָם קְלִיְיךְ
מִיְּן קִינְדִּים בְּעַנְקָעְנִישָׂ נָאָךְ פֿרְיִיד.
מִיטּ אַיְעָדָן שְׁאָרְפָּן שְׁטָאָר
לְעַכְעַר דָּוָרָה
דָּעַם יוֹסְטָבוּ פּוֹן מִיְּן וּוּאָךְ.

צו א פרײַנט

זײַנען מיר געגאנגען צוויי, —
אין מיטן — דער טרייער.

דער טאג,
האט ווי א גוטע מאמע אונדו יעדן אבר אויסגעקושט.
און דן, מײַן פרײַנט,
האטס דֵי לופט געשניטן מיט דיין פֿאָרשטייקט געוויין.
זײַנען מיר געגאנגען צוויי.
אנטקען אונדו
אווייפיל מער.

קיינער האט ניט אויסגעווישט דיין טרער.
האט דיין טרער זיך פֿאָר דער וועלט פֿאָרשעט,
און איז צוישן אויגנדעקלעך געליבן צונעקלעט.
זײַנען מיר געגאנגען צוויי,
געמיינט איז מיר שוויגן . . .

די זוּן —
האט פֿאָר אונדווער אויַגְן געטאנצט און געלאכט,
ווײַם ס'האָבִן דיינע טְרוֹקָעָנָע לְיִפְּזָן
איינט דאס אנדערע געפרענס.

פֿוֹן דיין ברומט, —
שטייקער טרייער,
אלטער ושאָווער,
האט זיך געבראָבן אויף דער פֿריי.
זײַנען מיר געגאנגען צוויי,
און זיך געטראַיסט :
עם איז דעם מענטשנס לְיִדְן כלְ ניט נִי.
אויף רויישיקער גָּט,
האָבִן ווי אַקָּאָרְדִּין אַפְּגָּעָלָונְגָּעָן דיינע טְרִיט.
אין טיפּן שוֹוִינְגָּן
האט זיך געליאָטְרָט דיין געמייט.
וזל עַם זַיְן אֶזְוִי, מײַן פרײַנט !
געַם צוֹנוֹף דֵי פֿערְל, —
שטיילע שעַהְזִין פֿוֹן אונדווער גָּנָגָן
צערטָל זַיְן אָוּן טְרָאָכְט :
עם קומְט אויף בלְוִיעָר מָאָרְגָּן
נאָך יְעִידָעָר אַפְּגָּיְעָנְדִּיקָּעָר נָאָכְט.

קיינמאָל נאָך ווּ היינט

קיינמאָל נאָך ווּ היינט האָט דער וואָלד אַזוי געשםעקט.
קיינמאָל נאָך ווּ היינט איז דאס פעלד געוועזן אַזוי אַפְגַּדְעַקט.
קיינמאָל נאָך ווּ היינט האָט די לופט אַזוי געצְוִיבָּרט.
קיינמאָל נאָך ווּ היינט האָט זיך פון ווינט מיין קאָפֶ אַזוי צעשייבָּרט.

קיינמאָל נאָך ווּ היינט האָט די שטילקִיּוֹט פון דער נאָכְט אַזוי גערעדט.
קיינמאָל נאָך ווּ היינט האָבָּן אוּגָּן אַזוי מאָמְעָדִיק גענְלַעַט.
קיינמאָל נאָך ווּ היינט האָבָּן מײַנְעַ טְרִיטִיט אַין גָּאנְג אַזוי געשׂוועבט.
קיינמאָל נאָך ווּ היינט האָבָּן אֵיך דאס לעבען אַזוי לעבעדִיק געלעבט.

קיינמאָל נאָך ווּ היינט האָבָּן מײַנְעַ גְּלִידָעַר אַיְנְצִיקְוִוִּוֹז געזונגען.
קיינמאָל נאָך ווּ היינט האָט אֵין יְעַזְּזָעַן קְלָאנְגְּ דִּין נְאַמְּעַן אַפְגַּעַלְגַּעַן.
קיינמאָל נאָך ווּ היינט בין אֵיך אוּפֶ שְׁטִינְגְּרָנְעָם ווּגֶןְגָּאנְגָּעָן אַזוי
גְּלָאַט, —
קיינעם נאָך ווּ דִיךְ האָבָּן אֵיך אַזוי לִיב געהאָט.

איַן אַטְ-דָּעַר נָאָכְט דָּעַר שְׁטִילְעָר

איַךְ קוֹק אַוִּיפֶ דִיר צָום לְעַצְמָן מָאָל
אוֹן דַו ווּוִיסְטַּע עַם נִישְׁטָאָפִילָוּ.
צְוִוִּישָׁן אָונְדוֹ — אַטְ-טִיפְעָר טָאָל, —
אוֹן אַ נָּאָכְט אַ שְׁטִילָעַ.

איַךְ רַיִד צָו דִיר דָאס לְעַצְמָעַ ווּאָרָט
אוֹן דַו הַעֲרָסְטַּע עַם נִישְׁטָאָפִילָוּ.
איַן אַנְדָּעַנְקָ בְּלִיְבָּן ווּעַט דָאס אָרָט, —
אוֹן דַי נָאָכְט דִי שְׁטִילָעַ.

איַךְ גַּיִ מִוְתַּעַדְתַּע דִיר דַעַם לְעַצְמָן גָּאנְגָּעָן
אוֹן דַו פִּילְסְטַּע עַם נִישְׁטָאָפִילָוּ.
סְעַ ווּוִינְטַּע אַין מִיר אַ שְׁטִילָגְּגָעָן, —
איַן דָעַר נָאָכְט דָעַר שְׁטִילָעַ.

דוֹ שְׁמִיְיכְּלַסְטַּע צָו מִיר דָאס לְעַצְמָעַ מָאָל
אוֹן דַו ווּוִיסְטַּע עַם נִישְׁטָאָפִילָוּ.
גוֹט אַיז ?יְבָעַר דִיר אוֹן ווּאוֹילָן
איַן אַטְ-דָעַר נָאָכְט דָעַר שְׁטִילָעַ.

ניט-גערענדטע רײַד

ווײַפְּיל מֶאָל הַאָב אִיךְ זַי שְׁוֹן פֿוֹן דֵּיר גַּעַהְעַרטַ ?
אַלְזַ נַאֲךְ נִימַּט גַּעַנְגַּן.
אַזְוַיְפְּיל קְלָאַנְגַּעַן אַין דִּין שְׂטִים.
אוֹן דַו מַיְינְסְטַ —
דוֹ הַאַלְטְּסְטַ אַסְוֵד פַּאֲרְבָּאָרְגַּן . . .
דוֹ פִּילְמְטַ נִימַּט,
אוֹן דַו הַעֲרְסְטַ נִימַּט,
וַיְיַדְיַעַן רַיְיד צְעִוְנְגַּעַן אַין מַיְין בְּלָוֶט,
אוֹן מִיר אַיְזַ נַוְטַ,
וּוְאַם דַו הַאַסְטַ נִימַּט וּוְאַם צַוְאנְגַּן.
כָּאַטְשַׁ אַלְעַ חֹוְשִׁים וּוְאַכְנַן אוֹיְפַ
אַגְּנַעְשְׁפִּיזַּט צַוְחָרֶן, —
איַזְ מִיר נַוְטַ
וּוְאַם דַו הַאַסְטַ נִימַּט וּוְאַם צַוְאנְגַּן —
גּוֹט בֵּיז טְרָעָן . . .
אוֹן כִּיהְאַלְטַ דַעַם אַטְעַם אַיְזַ,
כִּיצְיֻטַּר,
סְיַזְאַל אָן אַנְדָעַר וּוְאַרְטַ
חַלְילַה פֿוֹן דִּין מַוְיל נִימַּט פָּאָלַן.
סְיַזְאַל נִימַּט אַוְיְסְלָעַשַּׁן זַיְךְ דַּאַס לִיכְטַ,
וּוְאַם שְׁטְרָאַלְטַ פֿוֹן נִיט-גַּעַרְעַנְדַּטַּע רַיְיד.

• • •

בְּהַאָב גַּעַוּאַלְטַ אַוְיְסְטַאַן זַיְךְ פֿוֹן טְרוּוִים,
מַיְין הָאָרֶץ אַיְנוּוִינַן צָוֵם שְׁלָאָפַן,
בֵּין אִיךְ פַּאֲרְבִּיְיְנְגַּעַן אַבְוּם,
הַאַט עַד דָּעַרְמָאַנְטַ : דָאַהָּבָן מִיר זַיְךְ גַּעַטְרָאַפַּן.

בְּהַאָב גַּעַוּאַלְטַ דִּיךְ אַוְיְסְוּאַרְצְלָעַן פֿוֹן מַיְין גַּעַבְיוֹן,
אַיְנָגָאנְצַּן אָן דֵּיר פַּאֲרְגְּעַסְמַן,
הַאַט דָּעַרְצְיַילַט אַ וּוְיִסְעַר שְׂטִיַּין :
אַטְ-דָאַ זַיְינְגַּן מִיר גַּעַזְעַסְן !

בְּהַאָב גַּעַוּאַלְטַ דַּאַס לְעַצְתַּע מֶאָל דְּרִיקַן דִּין הַאַנְטַ,
אוֹיְפַ שְׁטָעַנְדִּיק זַיְךְ מַיטַ דֵּיר גַּעַזְעַנְגַּעַן,
הַאָב אִיךְ אוֹיְפַ גַּאֲסַן אַוְמַגְעַשְׁפָאַנְטַ,
הַאָבָן גַּאֲסַן מִיר גַּעַזְגַּט : זַוְעַט אַיְם נַאֲךְ בְּאַגְּנַעְנַעַן !

• • •

ס'אייז בלוייער אונט געוווען,
און איך בין שפילעווידיק געוווען ווי א קינד.
דענאך — האט די שפערטע נאכט צונגעווען,
ווי ס'האט מיך אהיכם באגלאיט א שטראוס-זוינט . . .

די לופט האט שטייל געשוויגן,
צונגעהרט ווי ס'זויינען טויזנט באנגגען.
כ'האָב ניט געקענט מיין האָרִיך פֿאַרוֹוִיגּן, —
ס'אייז פֿוֹל געוווען מיט וויי-געזאנגען.

גָּאָט אַלְיָוּן — לְאַנְגֵן הָאָט שִׁין גַּעֲרוֹת.
יעַדְעָר ווַיְנַקְּעַלְעַ האָט דְּעַרְצִיְּלַט : ס'אייז שְׁפַעַט !
נָאָר אַיך צַו דִּיר — אֵין מֵין בְּלוֹט
דוֹרֶךְ מַיְילָן פִּיוֹן הָאָב גַּעֲרָעַדְט . . .

וועסט ניט קומען צו מיר . . .

כ'האָב מיין שטוּב היינט אויפֿגעַרְוִימַט
צִיכְמִיקְעָר ווי אלֻעַ מַאלַ.
כ'האָב דָּא צַוְּיִ דִּיךְ אוַיסְגַּעַטְרוּמַט,
אוֹ פּוֹן יַעַדְן ווַיְנַקְּלַ רַעַדְט דִּינוֹן קָוַל . . .

כ'האָב היינט די לאַמְפָן אַנְגַּעַצְוַנְדַּן
הַעַלְעָר ווי אלֻעַ נַאֲכַט.
און די פְּלַאַטְעַרְדִּיקְעַ שְׁטוֹנְדַּן
כ'האָב גַּעַשְׁלַׂוְנְגַּעַן — אָן גַּעַוְאָרְט.

כ'האָב מיין בלַּיך אַרְיוֹנְגַּעַלְאַמְעָרַט
אֵין דַּעַר שְׁטוּמָעַר טִוְּר —
נָאָר דָּאָס הָאָרֶץ הָאָט אוַיסְגַּעַהַאַמְעָרַט :
וועסט ניט קומען צו מיר !

מיינע בריוו

אזויפיל ניט-געשריבענע בריוו
ליינן אין מײַן האָרץ-אַרכיוו.

אלע טאג — אַ נײַער אָות.
שטיילער צער — פֿאַרדּאָס.

אַ טראָפּן פֿריַיד, אַ פֿונְקּ פֿוֹן גֶּלִיךְ,
אוּפֿגֿעַכְּאָפּט אַין דִּין בְּלִיךְ.

קלאנְגּ פֿוֹן וּזְאָרטּ, אַ גַּעֲדָאנְקּ,
וּוַיּ אַ יָּאָרְצִיּוֹת-לִיכְטָל צָאנְקּט

און דערמאָנט: יַעַדְעַ רְגַע, יַעַדְעַ שְׁעָה
איַן מֵיַן לְעַבְנַן בִּיסְטוֹ דָּא.

אזויפיל ניט-געשריבענע שׂוֹרוֹת,
אוּפֿגֿעַשְׁטָרָאַלְטּ וּוַיּ גַּוְטַע בְּשׂוֹרוֹת

צַיְעַן זִיךְרַן צַו וּוַיּוֹם פֿאָפּוֹרּ, —
מְאַנְעַן תִּקְוָן בַּיּוֹ מִיר . . .

שְׁרִיבּ אַיךְ דִּיר אַ שׂוֹרָה-גְּרִימָל
יעַדְעַן טָאגּ אַבְּיַםּ.

אלע טאג — מִיטּ פֿרַיְיד אַוּן שְׁרָעַק
כִּשְׁיקּ דִּיר בְּרִיווּ אַוּעָקּ.

אַיךְ צִיְּלַן דִּי טָעַג, אַיךְ צִיְּלַן דִּי נַעֲכַטּ, —
אלְזַן קִיּוֹן עַנְטָפּעַרּ נִיטּ גַּעַהְעַרְטּ . . .

מיינע בריוו — הַאָסְטּ זַיּוֹ נִיטּ גַּעַלְיַעַנְטּ ;
איַן פֿרַיְיד אַוּן טְרוֹיְעַרּ כְּהַאָבּ זַיּוֹ אוּסְגַּעַוּוֹינְטּ.

מיינע בריוו — כְּהַאָבּ זַיּוֹ נִיטּ גַּעַשְׁרִיבּוֹן, —
זַיּוֹ זַיְגַּעַן פֿוֹנְקּטּ וּוַיּ דָו — בַּיּ מִיר אַין חַאָרַץ פֿאַרְכְּלִיבּן.

מיין קיינד'ס פיר יאר

זעקסאונצווואנציך יאר אליין
מיינע פרילינגן געפּרילינגנט.
ניט אײַנער איזו געוועז איזו שין
וואָ די — וואָם האָבן אונדוֹ פֿאַרכּוֹוילִינט.

דיינע קושן

דיינע קושן — זיינען קושן.
מיינע — ליבע-זוייען.
דייך — זיַּיְעַן זעטיקן אָוּן פרישן;
מיך — זיַּיְעַן פֿיַּינִיקַן — אָוּן פריען.

ביי זיך אליין

כ'בִּין בֵּי זיך אלײַן גַּאֲרַח שׁוּבָעַר גַּעֲוָאָרֶן.
בֵּי זיך אלײַן — גַּאֲרַח שׁוּנָעַר,
וְאָם אַיְן גַּאֲנָגָפּוֹן מִינָעַר יָאָרֶן, —
כְּהַאָבָּא אָוִיסְגַּעְקַלְיָבָּן דִּיךְ פּוֹן אַלְעַעַמְעָרָה.

אַ וְאָרָט אַזָּא

אַ וְאָרָט — וְאָם אַיְזָעַר זִין פּוֹן זִינָעַן,
אַ וְאָרָט — וְאָם אַיְבִּיךְ לִיגְט אַוִּיפּ דֻּעַם דַּעַר טַוְיַּוְתָּו בָּאָגְנִינָעַן.
אַ וְאָרָט — כְּהַאָבְּדִיכְלִיכְ — וְאָם אַיְזָעַר זִין דַּעַר פְּרִילִינְג יַעֲדָן מַאי
תָּמִידְ פְּרִישְ — תָּמִידְ נַי.

וְאָרָטָן וְעַל אַיְזָעַר

וְאָרָטָן וְעַל אַיְזָעַר וְאָרָטָן אַ לְעָבָן לְאָנָגָן.
אוֹן זִינָעַן וְעַל אַיְזָעַר זִינָעַן מִיְּן גַּעֲזָאָגָן.
מַעַג דַּי עַרְד אַונְטָעַר מִינָעַר טַרְיַת וְיַי בְּרַעְנָעַן, —
וְעַל אַיְזָעַר לְעַרְנָעַן מִיְּן הָאָרֶץ לְיַבְּחָבָן קַעַנָּעַן.

וועלוועלעס שפילעכלאַע

וועלוועלע איז א יינגעלע, א פיצעלע, א ברעקלע,
שפילט ער זיך מיט שפילעכלאַע, מיט רייפעלע און גלאַע.

שפילט ער זיך מיט הינדאָר, מיט גאנזעלע און קאטשקלע,
פארן זיינע שפילעכלאַע מיט פערדעַע אויף טאַשקלע.

וועלוועלע האט א שטימעלע, צארט איז און שטיל, —
רעדט ער צו די שפילעכלאַע און שטעלט צונויַּע א שפיל.

קוקן זיינע שפילעכלאַע און די אונגע אים אַריין,
קיין אײַנツיקער פון זיַּיְעַן אים ניט פֿאַרשטיין.

רעדט ער און ער רעדט, מיט אַן אײַנגעאַלטן קול,
צערטلت ווי און גלעט זיַּיְעַן, נײַן-אַן-זִינְצִיךְ מאָל.

טומט אַ שפֿרָונְג דָּם פֿערְדַּעְלַע אֵין האַסְטִיקָן גַּאלָּאָפּ,
נעמען גַּליַּיךְ די גַּעֲנְזַעְלַע אֵין לְוִיפָּן אוּיךְ אַראָפּ.

צַעְקִיְּקַלְעַן זַיךְ די רַיְּפַעַלְעַן, קַיְּלַעַכְדִּיקְ קַיְּלַקְיַּילְ,
אוֹן נַאֲךְ זַיְּיַהְיַה אַיְּבָרְעִיקָּע אֵין אַ גְּרוּם גַּעֲוַיָּה.

קוקט וועלוועלע מיט אַיְּגַעַלְעַן, צוּוִי טְרוּוּעַרְיךָע, נַאֲמָם,
אוֹן סְיוּעָרָן רַאֲוָע בַּעַקְעַלְעַן אוֹיסְגַּעַצְרַט אֵין בְּלָאָם.

בלײַבְט דָּם קַלְיַּינְעַן וועלוועלע אֵין בעטעלע אַלְיַּוּן, —
אוֹן עַם פַּאַרְקִיכְט דָּם הַעַרְצַעְלַע אֵין אַ גְּרוּם גַּעֲוַיָּה.

לוֹיפְּט אַריַּין די מַאֲמָע, זַעַט זַיְּוִיפָּן דיַּיל
דרַיְּעַן זַיךְ די שפִּילְעַכְלַעְעַן ווי רַעְדַּר אֵין אַ מַיִּל.

שְׁטִוִּית זַיְּ אַ פַּאַרְגָּאָפְּטָע : וּזְאָם הַיְּבַטְמַעְן אֵין צַוְּתָן ?
בְּאַטְשַׁ קַלְיַּיבְ צַוְּנוֹיַּעַד די שפִּילְעַכְלַעְעַן אוֹנְ פַּאַטְשַׁ זַיְּ גַּוְטַּן אֵן . . .

קוקט וועלוועלע מיט אַיְּגַעַלְעַן אוּיף מַאֲמָעַן אֵין אוּוף דיַּיל,
אוֹן בעט זַיךְ בַּי אַיר שְׂוִינְגְּנְדִּיק : שְׁטַעַלְ צַוְּנוֹיַּעַד די שְׁפִּילְ

כְּנַעַם צַוְּנוֹיַּעַד די שפִּילְעַכְלַעְעַן — שְׁטַעַלְ אוּוף די שְׁפִּילְ צְרוּיךְ
אוֹן סְשַׁטְרָאַלְן אוּוף די אַיְּגַעַלְעַן מַיט נִיעָם, רַיְּגַעַם גַּלְיַּק.

יינגעלאַן זוכט אָ לִידְעַלְעַ

ליַדְעַלְעַ האַרְצִיקָעַ, קֹומֶץ צוֹגִינִין
אוּ אָ יִנְגְּעַלְעַ-זִוְנְגְּעַלְעַ, יִנְגְּעַלְעַ קְלִיּוֹן.

יִנְגְּעַלְעַ-זִוְנְגְּעַלְעַ זּוֹכֵט דִּירְ אֲרוּם,
ליַדְעַלְעַ זְוָאָם, לִידְעַלְעַ זְיוָאָם.

הָאָסְטַ זַיְךְ בָּאַחֲאַלְטָן אַיְן יִנְגְּעַלְעַם שְׁטוּבַּ
בָּעַנְקָט עַר נַאֲךְ דֵּירְ, עַר הָאָטַ דִּירְ לִיבְ.

קוּם-זְשֻׁעָן, דוּ לִידְעַלְעַ, פָּוּן בָּאַחֲעַלְטָעַנִּישְׁ אֲרוּםַ,
עַם שְׁטוּרָעָתְ דֵּירְ מַיִין יִנְגְּעַלְעַ דַּי הָעַנְטָעַלְעַ אָוִיםַ.

אוֹן בְּלִיבְ שְׁוִין אוֹפְ שְׁטוּנָדִיקְ לִידְעַלְעַ שְׁוִין
איַן יִנְגְּעַלְעַם יְוָנָגָן, צָאָרָטָן גַּעֲבִיָּן.

זַיְ מִיטְ אִים תָּמִיד — פָּוּן פְּרִי בַּיּוֹקָל שְׁפָעַטַּ
בַּיּוֹם שְׁפִילָן, בַּיּוֹם עָסָן, בַּיּוֹם נַיּוֹן שְׁלָאָפָן אַיְן בָּעַטַּ.

אָ גַעֲבָעַטְ צָוָס וּוִינְטַ

וּוִינְטַ דוּ בִּיּוֹעָרַ, וּוִינְטַ וּוּיוֹ-זְוּוֹיַּן,
צְעַשְׁטָעַרְסָטְ מַיִין יִנְגְּעַלְעַ דַּעַם שְׁלָאָפַּן.
עַם זִינְגָּעָן אַלְעַ אַבְרָוִם רֹ
איַן זְיַין מִידָּן גּוֹתַּן.

גַּוְינְטַ דוּ בִּיּוֹעָרַ, וּוִינְטַ וּוּיוֹ-זְוּוֹיַּן,
נִיטְ בְּרַעַךְ דַּי צְוּוִינָן פּוֹנָעָם בַּיּוֹםַ.
עַם וּוֹילְ מַיִין יִנְגְּעַלְעַ אַיְן רֹ
וּוּעָבָן זַיְךְ אַ טְרוּוִיםַ.

וּוִינְטַ דוּ בִּיּוֹעָרַ, וּוִינְטַ וּוּיוֹ-זְוּוֹיַּן,
שְׁטוּרָעָם נִיטְ דַּי וּוּעַלְתַּן.
עַם וּוֹילְ מַיִין יִנְגְּעַלְעַ חַאָבָן רֹ
איַן זְיַין בְּלוֹי גַּעֲצָלָטַן.

אַפְגָעָן אַרְט

אַגָּנֶצֶעַ נַאכְתָּכְ בְּבֵין נִיטָּגָעַלְאָפָן,
מַאֲמָעַ, אַיְבָעָר דֵּיר.
כְּהַאֲבָגָעַיִינְטָדוּ בִּימְטָאַנְטָאָפָן
גַּאֲרָפָן מִיר.

אַיְךְ כָּאָפָן זַיְדָ אֹוִיפָּ, סְאַיְזָ שְׁפָעָטָ,
וּזְאוּ אַיְזָ דִּי מַאֲמָעַ, וּזְאוּ?
כְּנַעַם דָּעַם זַיְגָעָר אַרְיָין אַיְזָ בְּעַטָּ
אוּן אַיְךְ צַיְילָ דִּי שְׁעהָ.

הַאֲסָטָ שְׂוִין לְאַנְגָּגָגָעַדְאָרְפָּטָ דָּא זַיְגָן,
מַאֲמָעַ, מַאֲמָעַ שְׁיוֹן.
שְׁלִיםָ דִּי טִיר אֹוִיפָּ, קֻומָ אַרְיָין,
אַיְךְ קָעָן נִיטָּגָעַלְיָין.

אַגָּנֶצֶעַ נַאכְתָּכְ בְּהַאֲבָגָעַיִינְטָ —
אוּן צַוְּ דֵיר גַּעֲרָעְדָטָ.
צּוּם סּוּפָ — הַאֲסָטָ טִיר אַפְגָעָנָאָרָט
אוּן גַּעַלְאָפָן אַיְן אַן אַנְדָעָר בְּעַט ...

א מעשהילע אין פערזן

יאסעלע מאזען א מתנה

וואען די זוֹן האט אונטער וואָלַד גענומען זיך קליבּין
און דארטן אוּף לאָנג געזאלט שוֹן פֿאָרְבְּלִיבּין

האָבָן קִינְדָּעָרְלָעֶךְ גַּעֲזָכְתְּ מֵיט וּזְאָם צִוְּיָתְ צָוְ פֿאָרְטְּרִיבּין
און צוועק אין וואָלַד אַרְיָין יַגְעָדָעָם קליבּין.

שְׁפָאָנְטְּ מַאָמָעְ מֵיט קִינְדָּעָרְ, מֵיט עַרְדָּעָנְעָ טַעַפְּלָעֶךְ
אי בעדר גְּרָאְזְיָיקָעְ וּוֹעָגָן אָוּן שְׁטִיְנָעָרָנְעָ טַעַפְּלָעֶךְ.

וּזְאָקְסָן יַגְעָדָעָם רְוִיטָעָ, גַּעֲדִיכְתְּ אָוּן אַסְדָּר,
וּוֹעָרָן קִינְדָּעָרְלָעֶךְ פֿרְיָילָעֶךְ, אַרְיָים אָוּן אַלְאָרְ.

איינְעָ אַז אַגְּוָטָעָ, אַיְינְעָ אַז פּוֹילָ,
איינְעָ אַז טַעַפְּלָ ; דַּי צְוִוִּיטָעָ — אַיְן מַוְילָ.
וואען סְזִינְעָן דַּי טַעַפְּלָעָ מֵיט יַגְעָדָעָם גַּעַוְאָרָן פֿאָרְפִּילָטְ,
זָאָגָט מַאָמָעְ אָז סְהָאָבָן זיך קִינְדָּעָרְלָעֶךְ גַּעַנְגָּ שְׂוִין גַּעַשְׁפִּילָטְ —

און פֿרְיָילָעֶכְעָ לְאֹזֶטֶן זיך אַלְעָ אַהֲיָם נִיְּזָן, —
פלְזָצְלִינְגָּ ! — בְּלִיְבְּטָ יַאָסְעָלָעָ שְׁטִיְיָן,

פֿאָרְשְׁטָעָלָט מֵיט דַּי הַעַנְטָלָעָ דָּאמֶרֶדֶן עַרְדָּעָנְעָ טַעַפְּלָעֶךְ
און ברוֹנוֹ'לָעֶךְ שאָקָלָט עַרְמִיטָן קַעַפְּלָעֶךְ.

„כְּזִוְיל נַאֲך נִיְּזָן“, טַופְּעָט עַרְמִיט אַ פִּיסְעָלָעָ, —
„איַר האָט פּוֹלָעָ טַעַפְּלָעֶךְ, אָוּן אַיך נַאֲך אַ בִּיסְעָלָעָ“. —

זָעוּרָת אַ גַּעַלְיָאָדָעָם, אַ פֿרְיָילָעֶךְ גַּעַשְׁרִיָּי,
סְזִינְעָן קִינְדָּעָרְלָעֶךְ גְּרִיּוֹת זיך שְׁפִּילָן אַוְיפְּסָנָי.

כַּאֲפָט אַיְינְעָרָ אַ צְוִוִּיגָלָ, דַּעַר צְוִוִּיטָעָר אַ שְׁטִיְיָן, —
נַאֲך יַאָסְעָלָעָ אַזְרָגָן, וּוֹיל בְּלִיְבְּטָ אַלְיָין.

בעט זיך די מאמע בעי יאסעלען שטיל :
„לאmir, מיין קינד, מאכן אַשפֿיל !

אט זייןען די טעפֿלעך פולע און גרוים,
ליינן מיר די יאנגעדים ביידע אַרוים.

כ'וועל אַנְהָוִבָּן ציילן פון אַיִינָס בֵּיז נִין,
בֵּיז דֻּעְמָאַלְטָן די טעפֿלעך מַזְוִין פּוֹלָע שְׂוִין זַיִן.

וועמענס טעפֿלען צום ערשות עם ווערט פֿיל —
דעָרְ פָּוּן אָונְדוּ בֵּידְן הַאֲטָן גַּעֲוָאוֹנָעָן די שְׁפֿיל”.

ווערט יאסעלע פרײַלעך, די אוֹיגָן צַעַשְׁטוּרָאַלְן,
אוֹן יאנגעדים פְּלַנְק אַין טעפֿלע פְּאַלְן . . .

ס'הָאָבָּן קִינְדָּעָרְלָעָךְ אַלְזֶן גָּאָר אַיִן וּוְאָלְדָּזֶן גַּעַשְׁפַֿילְתָּן,
יאָסְעַלְעָה הַאֲטָן זַיִן טעפֿלָע לְאַנְגָּשָׁן פְּאַרְפַֿילְתָּן.

די זוּן הַאֲטָן גַּעַלְוִיכְתָּן מִיטְ רְוִיטְלָעָכְן שְׁמִיכְלָן, —
אוֹן דַּעַר וּוְאָלְדָּהָאָלְן פָּוּן קִינְדָּעָרְשָׁן שְׁכָל.

קינדרער פון אַרעַמּוֹעַ גָּסֶן

פֿאָרָאָן אָזּוּלְכָּעַ גָּסֶן, אֵין חָרְצַעַ פָּוֹן נִיוּ-אָרָק,
וּוְאָסַם לִיגָּן וּוְיָן הַוִּיקָּעָר בֵּי אַיִנְגָּעָס אַוִּיפָּן קָאָרָק.

פֿאָרָאָן אָזּוּלְכָּעַ שְׁטִיבָעָר דָּאָרָט אֵין דַּי גָּסֶן,
וּוְאָסַם שְׁנִיְּדַן וּוְיָטַע מַעֲשָׂר מַעֲנְטְּשָׁלְעָכָן גַּעֲווֹסָן.

דָּאָרָטָן וּוְאוֹינְגָּעָן קִינְדָּעָר, מִוְתַּמְאָמָעָס אֵין מִוְתַּמְאָטָעָס,
זַוְיִיעָר בְּרוּיט אֵין אָרָעָם; זַוְיִיעָר קְלִיְידָעָר — שְׁמַמְאָטָעָס.

זַוְיִיעָר טִירָן סְקָרְיוּפָעָן, זַוְיִיעָר פָּעָנְצְּטָעָר זַוְיִינָן צְעָבְרָאָסָן,
אָפְּילָו אֵין אַ יְסָמְטָוב אֵין בֵּי זַוְיִינְדָּעָרְוָאָסָן.

די מַטְאָטָעָס צַוְּ דָּעָר אָרְכָּעָט שְׁטִיבָעָן אַוִּיפָּן כָּאנְגָּעָן,
איְלִין אֵין דָּעָר וּוְיִיט אַוִּיפָּן בְּרוּיט צַוְּ פָּאָרְדִּינָן.

בְּלִיבָּן אֵין דַּי שְׁטִיבָעָר צְוֹזָאָמָעָן מִוְתַּמְאָטָעָס
קִינְדָּעָרְלָעָן וּוְאָסַם וּוְאָרָטָן אַוִּיפָּן שְׁטִיקָל בְּרוּיט.

די וּוְעַנְטָפָן פָּוֹן דַּי שְׁטִיבָעָר — אָוּמְעָטִיק אֵין נָסָם,
זַוְכָּן יְעַנְעַן קִינְדָּעָר זַוְיִיעָר שְׁפִיל אַוִּיפָּן גָּסָם.

וְזָאוּ אַ וְאָטָסָעָר שְׁפְּרִיצָטָן, וְזָאוּ אַ פִּיְעָר בְּרָעַנְטָן,
דָּאָרָט זַוְיִינָן זַוְיִי דַּא מִוְתַּמְאָטָעָס.

וְזָאוּ סֻעָּ אֵין גַּעַפָּאָר, וְזָאוּ פָּאָרְשָׁפָאָרְטָעָר גְּרָאָטָעָס,
דָּאָרָטָן קְרִיבָן קִינְדָּעָר אֵין מִוְתַּמְאָטָעָס.

אַוִּיפָּן צַלְעָ קְרוּמָעָ וּוּגָן, וּוְיָן עַרְדָּ דַּי קְרָאָטָן, —
לוּיְפָן זַוְיִיאָרָם — צְוֹלָהָכָיִים דַּי גַּעַבָּאָטָן . . .

פָּוֹן קִיּוֹן אָוִיגָן בְּאָוָאָכָט, פָּוֹן קִיּוֹנָעָם נִיט גַּעַהַיִט,
דַּאָס לְעַבָּן קָאָכָט אֵין בְּרוּזָט — זַוְיִינָן אַינְדָּעָרְמִיט.

אֵין נַאֲךָ אָזּוּלְכָּעַ טָעָג, נַאֲךָ אָזָּאָס מִינְ גַּלְיִק,
קְעָרָן מִידָּעָ קִינְדָּעָר צַוְּ שְׁטִיבָעָר זַיךְ צְרוּיקָ.

דָּאָרָטָן אֵין דַּי הַיּוּמָעָן, אֵין דַּי גַּרְוִיעָ לְעַכָּר,
וְזָאוּ דַּי זָוָן פָּאָרְשָׁטָעָלָט אֵין פָּוֹן הַוִּיכָּעָ דְּעַכָּר.

וְזָאוּ סֻעָּ אֵין דַּאָס לְיִכְתָּא אַ גַּאֲסָט נַאֲר אֵין פְּרִימָאָרָגָן,
דָּאָרָטָן וְאָרָטָן מַאֲסָעָס אֵין מִוְתַּמְאָט זַוְיִיאָרָם.

אָהִין קוּמָעָן דַּי קִינְדָּעָר מִוְתַּמְאָט דַּי מִידָּעָ גַּלְיִדָּעָר,
אֵין פָּאָלָן וּוְיָ שְׁעַפְעַלְעָדָר שְׁטִילְיִנְקָעָ אַנְדָּעָר.

א באלאדע פון א בארג מיט זעקס קינדער

דער בארג איז א הויבער,
דער בארג איז א ווייסער.

דער שליטן א ווייכער, —
מיין יינגל דער שמייסער.

אט פלייט ער אראפ, אט פלייט ער ארויף,
א גלייטש און א קוויטש, א לאך און א לויַּת.

דער בארג איז א גלאטער,
מיין יינגל — אין פלאטער.

צווויי קינדער אראפ, צווויי קינדער ארויף,
א גלייטש און א קוויטש, א לאך און א לויַּת.

דער בארג איז א מילדעָר,
מיין יינגל — א ווילדער . . .

דרויי קינדער אראפ, דריי קינדער ארויף,
א גלייטש און א קוויטש, א לאך און א לויַּת.

דער בארג איז א קאלטער,
מיין יינגל — אט פאלט ער.

פֿרְדִּי קִינְדֵּעַר אָרָאָפּ, פֿרְדִּי קִינְדֵּעַר אָרוֹיָףּ,
א גְּלִיטְשֶׁ אָוָן אָקוּוִיטְשֶׁ, אָ לאָךְ אָוָן אָלוֹיַּת.

דער בארג איז א רונדער,
מיין יינגל פון שליטן — ז'בָּאוּנְדֵּעַר . . .

פֿינְפֿ קִינְדֵּעַר אָרָאָפּ, פֿינְפֿ קִינְדֵּעַר אָרוֹיָףּ,
א גְּלִיטְשֶׁ אָוָן אָקוּוִיטְשֶׁ, אָ לאָךְ אָוָן אָלוֹיַּת.

דער בארג איז א ווייטער,
א מידער דער רײַיטער.

זעקם קינדער אראפ, זעקם קינדער ארויף,
א גלייטש און א קוויטש, א לאך און א לויַּת.

צום בארג איז די נאכט אַרְוָגְטָ�ַרְגְּעָקְוּמָעָן,
מיין יינגל דעם שליטן אַהֲיִם הַאֲטָּ גַּעֲנוּמָעָן.

שפְּפָאנְגָּעָן זעקם קינדער מיט שְׁפִּיל אַיִן די גַּלְיָדָעָר,
דער פרָאָסְט אָוָן דער שניַי בְּאָנְגְּלִיָּת זַיִּ מִיט לִידָעָה.

שלאפֿ, יינגעלאע, שלאפֿ!

שלאפֿ, יינגעלאע, שלאפֿ —

ב'זועל דיר דערציזילן א מעשה פון שאפֿ.

און ווועגן א פאסטוכל באָרוועם און קלײַין,
וואָס האָט געפֿאַשעט די שעפֿעלע אַיינער אלײַין.

שלאפֿ, יינגעלאע איין, מאָך די אַיינגעלאע צו,
סע שלאפֿן די שעפֿעלע אויך אַיצט אַין דֶו.

נַאֲר אִין שעפֿעלע אַיּוֹ פַּאֲרְבְּלִיבְּן אִין טַאַל —
אַ שעפֿעלע קְלִיּוֹן מִיט קְרִיוּזְעַלְעֵךְ וּוֹאַל.

אַיּוֹ גַּעֲקוּמָעַן אַ וּוֹאַלְפֿ, דַּאַס שעפֿעלע פַּאֲרְצּוֹקְטֿ —
זַיְדְּ צַוְּרִיקְ אִין וּוֹאַלְדְּ אִין זַיְן נַאֲרָעְ פַּאֲרְקְטֿ.

די נַאֲכַטְּ הָאָט דַּעַם טַאַל מִיט אַ גַּעַל פַּאֲרְדְּעַקְטֿ,
קַאַיָּאַרְ הָאָט דַּי זַוְּן דַּאַס פַּאֲסְטוֹכְלֿ גַּעוּוּקְטֿ.

עַר הָאָט גַּעֲנוּמָעַן זַיְן פִּיְפְּלֿ, די טַאֲרַבְּעַ, דַּעַם שְׁטַעַקְנֿ,
און אַיּוֹ גַּעֲנַגְנַגְעַן אִין וּוֹאַלְדְּ דַּעַם וּוֹאַלְפֿ אַוְיְפוּעַקְנֿ . . .

אַיּוֹ גַּעֲקוּמָעַן דַּאַס פַּאֲסְטוֹכְלֿ צָוְם וּוֹאַלְפֿ אִין דַּעַר נַאֲרָעְ,
עַר הָאָט גַּעֲרִיסְן אִין אָוּמָעַט פָּוּן בִּימְעַר דַּי קַאַרְעַ.

גַּעֲבוֹינָן די צַוְּיִיגְן, גַּעֲפִיְיפְּטֿ וּוֹיְ דַּעַר וּוֹינְטֿ —
גַּעֲבעַנְקַטְנֿ נַאֲךְ זַיְן שעפֿעלְעֵ — דַּעַם פַּאֲסְטוֹכְלֿ קִינְדֿ.

דַּעַר וּוֹאַלְפֿ הָאָט די אוֹיגְן גַּעֲעַנְטֿ, אָוּן בְּאַלְדְּ
הָאָט אַ וּוֹלְפִּישְׂעַר בְּרוּמָעַן פַּאֲרְחִילְכֿטֿ דַּעַם וּוֹאַלְדְּ.

דַּאַס פַּאֲסְטוֹכְלֿ בְּאָרוּעַם, אָוּן אַיְינְעַרְנֿ אַלְיַיְן
דַּעַרְזָעַן דַּעַם וּוֹאַלְפֿ — אַיּוֹ פַּאֲרְגָּגָן אִין גַּעוּוִין.

דַּעַר וּוֹאַלְדְּ הָאָט פַּאֲרְשְׁלוֹנְגַּעַן סִגְעֻוִיַּין אָוּן גַּעֲרוּם,
און מַוְּרָאְדִּיקְ שְׁטִילְ אַיּוֹ גַּעֲוָאָרָן אַרְומָן.

די ביימער די שוערען, די בלעטער, די צויניגן,
זוי האבן דעם אטעם פאראחאלטן אין שוויגן.

שלאָפַף, יונגעלָע, שלאָפַף, —
עם ווארט נאָך אלֶיך די טשערדע שאָפַף —

ס'יזָלְ דָּם פָּסְטוֹכֵל בָּרוּום אָוּן קלִין
מייטן פָּאָרְלוּירְעָנָם שְׁעִפְּעָלָעָ קְוָמָעָן צָנוּיָן.

שלאָפַף, יונגעלָע, שלאָפַף — דָּעַר פָּסְטוֹק אַיְזָאָךְ,
עם שְׁפָרִוִּיט אִיצְטְּ דִּי נָאָכְטְּ אַיר לִיבְלָעְכְּ רָו —

פָּאָרְ קִינְדָּעָרְלָעָדְ קְלִיְּנָעָ מִיט גָּלְדָּעָנָעָ לְאָקוֹן
מייט אִיְגָעָלָעָדְ בְּלוּיעָ וּזְאָם זְיִינָעָן צָעַשְׁרָאָקוֹן.

שלאָפַף, יונגעלָע, שלאָפַף, שְׁעִפְּעָלָעָ דָּו,
סֻעָּ שְׁרִיּוּט אִיבָּעָר וּוּלְטָטָ שְׁוֹאָרְצָעָ קָרָאָ.

עם זְיִינָעָן די וּוּלְפָטְ פָּוּן נָאָרָעָם אָרוּים,
זוי ווּילָן פָּאָרְצָוקָן סִיְּ קְלִין אָוּן סִיְּ גְּרוּים.

שלאָפַף, יונגעלָע, אַיְוֹן, נָעַם מִיט כּוֹחַ זִיךְ אָוּן —
מוֹרָן בָּאַשְׁיכְּן דָּם לְעָבָן וּזְאָם שְׁטִיּוּט אִיצְטְּ אַיְזָן.

אויף א גאָס אונטערן בריך

אויפֶן גָּס אָונְטָעָרָן בְּרִיך
טַאנְצָן קִינְדָּעָר אוֹיפֶן אַ שְׁטָרִיךְ.

גִּוִּיט דֵּי זָוּן פָּוּן אַלְעַ וּוּנְגַן
צַו דֵּי קִינְדָּעָלְעַד אַנְטָקָעָגַן.

טַאנְצָן פִּיסְלָעַד אָוּם גַּעֲשָׂוִינְד
אוֹן דֵּי הַאָרְ צַעְבָּלָאָזָט דָּעַר וּוּנְטָ.

שְׁטִיעָן הַיּוֹזָעָר — גְּרוּיָעָ, שְׁטִילָעָ,
קוֹקָן צַו וּוּי קִינְדָּעָר שְׁפִילָן.

אוֹן דֵּי פָּעַנְצָטָעָר מִיטָּדִי טִירָן
לְאָזָן זִיךְ צָוּמָשְׁפִילָוּגָן פִּירָן.

אוֹן דֵּי דִילָן מִיטָּדִי שְׁוּעָלָן
כָּפָן אוֹיךְ אַ קוֹק אַ חָלָן,

וּוּי עַמְּ טַאנְצָן פִּים אוֹן הָעַנְטָן,
אָזָשָׁנָה עַמְּ הַיּוֹבָן זִיךְ דֵּי וּוּנְטָן.

יָגָנָן אוֹיפֶן בְּרִיךְ מַאֲשִׁינְעָן
אוֹן זִיךְ הַדּוֹזָשָׁן וּוּי דֵי בִּינְעָן.

עַרְאַפְּלָאָנָעָן הוֹיךְ אַיְן הַיְמָלָל
דְּרִיְעָן זִיךְ וּוּי אַיְן גַּעֲוִימָל.

אוֹן אַיְבָעָר וּוּאַסְמָעָר אַיְן דָּעַם טִיפָּן
פָּאָרָן אָוּם אוֹן פִּיְפָן שִׁיפָּן.

פְּלוֹצָלִינָג וּוּרָן קִינְדָּעָר שְׁטִילָ
אוֹן מַעְ רָוָת זִיךְ אָפְןָ פָּוּן שְׁפִילָ.

אַלְעַ טְרָאָכְטָן, אַלְעַ קְלָעָרָן :
וּוּאָסָ וּוּילָ יְעָדָעָר פָּוּן זִיךְ וּוּרָן ?

ערשטער זאגט : „אָ קַאָפִיטָן !“
צווויטער — „בָּאָמְבָּאָדִיר אֹוֵיפֶרְאָפְּלָאָן !“

נאר איזן יינגאל שווייגט און דערט,
איין געדאנקען טיף פאָרקלערט.

פרעגן קינדער און מע לאָכְט :
„וואָס בִּיסְטוּ אָזְוִי פֿאָרְטְּרָאָכְט ?“

ס'קוקט דאס קינד אָרוּפַט צום חימל
און ער וואָנדערט דאָרט איין דריימל.

בָּאָפְּטָעָר אֹוֵיפֶר זִיךְ : — „אָ פִּילְאָט !“
וואָהָיָן ער פְּלוּיט ? — „אָ מְלָחָמָה-סּוֹד“ . . .

לאָכְן קינדער פָּוּן דעם שנעך,
וואָס ער וואָרְפְּט די שְׁפִּיל אָוּעָק

און ער ווֹיל אַיִן כְּמַעֲרָעָם רִיאִיטָן,
איַן די וועַלְתָּן, איַן די ווֹיִיטָן . . .

און דער טָאג וועֶרטָרָה, רִוִּיטָרָה,
לוֹיכְטָן אוֹיגָן פְּרִוְידִיק, לוֹיטָר . . .

וּזְאָרְפָּן קִינְדָּעָר שְׁפִּיל אַוְן שְׁטְּרִיךְ
און מע לְיוֹפְּט אָהָיִם צְרוּיךְ.

פָּוּל מִיטָּ פְּרִיְיד אַוְן פָּוּל מִיטָּ גְּלִיךְ
פָּוּן דער שְׁפִּיל אָוְנְטָעָרָן בְּרִיךְ.

פָּרָן בְּרָן

לְאַמְּגַדֵּל אֶת־נְשָׁוֹתָנוּ

(1 9 5 1)

ברכה קאפטניין

דאַס פֿאַלְק אִיז דָא!

כ'זוויל אַ לֵיד פֿוֹן אַרְצ שְׁרִיבֶן
אוֹן עַם שְׁטוּמָת מִין וּזְאַרטַּט,
וּווַיְיל לְוַדְעָר זִינְגָּעָן דָא אַרְוִוִּים
פֿוֹן יַעֲדָן אַרטַּט.

כ'זוויל מִין פֿרִיְיד אַוְיסְפְּרִיְיעַן
אוֹן כ'זְוִוִּים נִיט וּזְוִי אַזְוִי;
ס'איַוּ מִין פֿרִיְיד גַּעֲמִישָׂת מִיט וּזְוִיְיעַן
וּזְוִי ס'גָּלָאנְצָט דִי זָוָן אַין אַרְצ אַרוֹפָּן טַוִּי . . .

אוֹיך וּווַיְיל דָאַס פֿאַלְק גַּעֲפִינְגָּעַן
אוֹן וּוַיְים נִיט וּזְאוֹג,—
דאַס פֿאַלְק אִיז דָא אִין וּזְאַר
אוֹן אִין יוֹסְטּוֹב דָו.

דאַס פֿאַלְק אִיז זִינְגָּעָן צְוּוִיְינְגַּן,
דאַס פֿאַלְק אִיז שְׁמַארְקָעָר בּוּוִים;
בְּאַפְּלִינְגָּלְט אִיז מִין שְׁוּוִיְינְגַּן
מִיט דָעַם גַּאֲוָלה-טְרוּוִים . . .

דאַס פֿאַלְק דָא שְׁפְּרָאַצְטַּט כְּסֶדֶר
אוֹיפָּר דָעַר בְּרוּינְגָּר, אוֹיפָּר דָעַר גַּעֲלָעָר עַרד,
אוֹן אִין דִי וּוַיְים-צְעַהָאַקְטָע שְׁטִינְגָּר
וּוֹאַס לִיגָּן הַאַלְבָּ-צְעַשְׁטָעָרט . . .

דאַס פֿאַלְק אִיז גַּעֲזָנְג פֿוֹן טְרָאַקְטָאַר,
אַיְנוּם שְׁוּיְינְגַּן פֿוֹן חַלוֹץ בַּיְ דָעַר רַאַד;
דאַס פֿאַלְק אִיז
אַיְיבִּיק, לְאַלְמָם וּעַד.

(פון דער אַפְטִיּוֹלָזֶג "עֲרֵב גָּאָוָלָה-טָעָג")

דער פרימאָרגן נאָכוּ זיג

(“**זרע-דיזשייד-דאזי**”)

"זה מיום שקוינו לך נניאת ונשבחת בו"

עט שלְאָפֶט די שטַאַט, עט רוֹט די וועַלְט.
זוי חַלּוּמֵט אַ חַלוּם אַ גַּרְוִיסֵן.
סַחַט דָּעַר קְרִיְג זַיְד אַפְגַּעַשְׁטַעַלְט —
דָּעַרְצַיוּלְט די שְׂטִילְקִיְיט אַין דָּרוֹוִיסֵן.

וועו נאך א שלאכט די זיגער,
רוועז די שטיינער אין גאטס.
יעדער הויז — א מידער קרייגער,
די פענטצטער קווקן בלאטס . . .

ס' שׂוֹיָגֶט דֵי לְוַפְטַן, אִיר אֲטַעַם רַעֲדַת:
"ס' זּוּעַם אֶזְעַט נַאֲכַט אִין דַעַר גַעַשְיכַטַע אַרְיוֹן".
דַעַר קִילָעַר ווִינְגַט דֵי בָרְעַמְעַן גַלְעַט:
"נַאֲכַט אֶזְעַט נַאֲכַט זָאַל מַעַר נִימַזְוַיַן!"

עם קוקט דער הייל האלכ-פארשלאָפָן,
ער ווישט די אויגן אוים אצינֶד.
ס'איו יעדע במאָרָע — אַ ים מיט האָפָן,
די בלוייטקייט — אַ נִיגּעֲבָיוֹרָן קִינְד.

פָּרָאִיר יְהוּדָן קִינֶּד וּוֹאָס אַיּוֹ אָוּמָגָעָקָמָעָן —
דִּידִי שְׁטִילָעַ פֿרִיֵּד וּוֹעַט צַעַן גַּעֲבָרָן.
פָּפָאָר אִיטָּלָעַר לְעָבָן, וּוֹאָס טְוִוִּיטַה הָאָטַּזְגָּעָנוּמָעָן.
נְזַעַּמְעַלְן נְיַיעַן לְעָבָן וִידְפָּאַרְמָעָן.

פָּאֵין אִיצְטַדְיָעֶר אַזְנְגָעַ מָאָמָעַ,
אַגְּוֹוְינְגָעָרִין, וּזְאָם שְׁעַפְתַּמִּיט כּוֹחַ זִיר אָן.
צָוָשְׁרִיבִּין פָּאָר דָּעַר וּוְעַלְתַּא נְיִיעַ גָּאָמָעַ,
פָּאָרְנוּ לְעַבּוֹן — אַנְיִיעַם טָאן.

און דער האָדָמָן בַּי מֵין פָּעַנְצָטָעַ
פָּלִימֶט קִיל אֹון רֹאֵיך וְוי כָּמֶדֶר.
עָר וּוּוִיסֶט פָּוּן שְׁלָאָכְטָן, גְּרֻעַסְטָע, קְלֻעַנְסָטָע,
דָּעַם סּוֹד פָּוּן נַאֲכָדָעַם, אֹון פָּוּן אַיְדָעַר . . .

זַיְינָע בְּרַעְגָּן, דִּי גַּעֲטָרִיעַ דִּינְגָּעַר,
הַיְתָן זַיְינָע אַוְצָרוֹת אַיִּינַ.
אֹון דִּי כּוּוֹאָלִיעַם, זַוְּלַבְּעַרְנָע שְׁפִינְגָּעַר,
שְׁפִינְגָּעַן נַאֲך אַזְיָג אַרְיִין . . .

ס'קָוְמָט דִּי זָוֵן אַרְוִוִּים פָּוּן וּוּוִיטַּ
קוּקָט זַיְד צָו מִוְּט שְׁמִוְיכָל.
דָּאָם נַיְיַגְּעַבְּיוֹרָן קִינְדָּ רַוְּפָט זַיְ
„צִוְּיָת פָּוּן שְׁלוּם אֹון פָּוּן שְׁכָלָן“.

פָּוּן אַזְאָט פְּרִימָאָרְגָּן כְּבִין אָן אַלְמָטָעַר עֲדוֹת,
מֵיָּין הַאָרִין אַטְרָאָפָּן אַיְזָ אַיְן יִם.
כְּהָעָר אַשְׁטָוִים פָּוּן מַיְינָע זְיִידָעַם
וּוְעָגָן דָּעַר שְׁלָאָכְטָן דָּעַר אַיְבָּקָעַר פָּוּן מֵיָּין שְׁטָאָם.

וּוְעָגָן דָּעַם לִיכְטַּ וּוּאָס זַיְ הַאָבָּן דָּעַר וּוּעָלָט גַּעֲגָעָן,
דוּרְךָ אַלְעָ דָּוְרוֹת ס'הָאָט גַּעֲשִׁינְטַּ
מְעַנְטָשָׁ הַיִּסְטָמָט דָּאָם, אֹון אַיְבָּקָעַר לְעָבָן,
דָּאָם אַיְזָ דָּעַר נַאֲמָעָן אַוְיכָעָט הַיִּינְטָ.

עַם שְׁלָאָפָּט דִּי שְׁטָאָט, עַר רַוְּט דִּי וּוּלָט.
זַי חַלְוָמָט אַחֲלָוָם אַגְּרוֹסָן.
ס'הָאָט דָּעַר קְרִיגָּזְיך אַפְּגָנְעַשְׁטָעַלְט —
דָּעַרְצִיאַלְט דִּי שְׁטִילְקִיְּט אַיְזָ דָּרוֹסָן.

ערב גאולה-טעג

ערב גאולה-טעג —

אוֹר סְמַט דָּם בְּלֹת מִיט אֶזְמָן פֵּין —

אֲפִילוּ אֶזְמָדָעַלְע אַיִן וּוְעַג

זַיְנְגַט מִיט אַיִיבִיך זַיְן . . .

אַלְעַ גְּרָאָמָעַן, אַלְעַ רִיֵּיד,

גְּלִיוּעָרָן אָזָן בְּרָעָנָעָן

מִיט אֶפְרַיִם,

שְׁטָאָרָקָעָר פָּוָן אַלְעַ וּוּנְעָן.

אַלְעַ בְּרָאַשְׁיַתְדִּיקָע גַּעַזְגָּעָן,

דוֹרָךְ דָּוָרוֹת גַּעַשְׁאָפָן —

בְּלִיְיכְן אָוְנְטָעָר יְשֻׁעָהָם קְלָאָגָעָן —

פָּוָן "וְהִיָּה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים" סְטָרָאָפָן . . .

אַלְעַ חֹשִׁים, נִיכְטָעָר — שִׁיכּוֹר,

שְׁלִינְגָּעָן אַיִין דֵי טָעַג אַיְנָיְנָעָם מִיטָן שְׁטוּרָעָם.

יְעַדְעַ שְׁעה — אַטְעַמְתְ מִיט עִיקָּר.

יְעַדְעַ מִינְטָם — קְוּמָסְטָו אַן צָוָם טְרוּרָעָם . . .

וּוַיְלַסְטֵ דָעַם סָאָמָע שְׁפִיְין דָעָרְגָּרִיכְן, נִיטָא קִיְין צְעוּוִישָׁן.

אַיִן לְעַצְטָעָר מִידְקִיּוּט — אַנְיְודָעָרְפָּאָלְן דָעָרְגָּעָבָן —

מִיטָן מָאָרְגָּנְשָׁטָעָרָן זַיְךְ צְעָקוּשָׁן

אוֹפָן גַּאנְצָן לְעָבָן . . .

שטייל

שטייל —

ס'רעדט דער יומס-טוב
אנגעטэн אין זוויס-בלויין קליעיד.
ס'זינגעט דער מאג
די אויסדערווילטע כלה-פריד !

שטייל —

ס'קווולט דאס בלוט
אין אלע צעלן פונגעם גות.
ס'הערט די גאולה
אונדזער אויסגעבענטן רוף.

שטייל —

ס'טאנצט דאס גליק
אויף גאסן פון גראניט.
ס'רעדט די שטימ
פונגעם אייביקן ייד.

שטייל —

ס'קומט דער דור פון טראבלינקע און לובלין
איינזאמלען די אוצרות
פון צוויי טויזנט יאר
און די בערג פון ציון !

וואו הייסט זי, די וועלט?

וואו הייסט זי, די וועלט, וואם מיגנט איז זי האט
א חזקה אויפֿ מיר, אויףֿ מיין פָּאלק, אויףֿ מיין לאנד? —
איז זי קאנַן ניט אַפְּילוֹ אִיר אַיְינַן גַּעֲבָטַט
מייט ווירדע האלטן אין האנט.

וואם לאזט זי אַזְוִינָם מיר צו הערן,
די וועלט? — וויא זאל אִיר גַּלוּיבָן אִיר מויל?
אָזֶה הייסער פָּוּן מענטשלאָכָע טַרְעָרָן —
אייז בֵּי אִיר קָאַלְטַ-קָּלְעַפְּיקָעָר אָוִיל . . .

אט לאכט שוין מיין שונא ווידער אַמְּאָל:
וואם באָדִיַּט זוּן גַּעֲלַעַטָּעָר?
צִיְּפָרִוִּיט זיך אַוְיך — אַוְיפָּן קָוֵל —
אַזְוִי דָּעָר גַּעֲלַעַטָּעָר?

וואו זאל אִיך פָּאַרְשְׁרִיבָן אָוּן אַיְינַן רַיִּי די גַּעַמְּעָן
פָּוּן „לוֹוְטָעָרָן שְׁבָתָן“, אָוּן „פִּינְצְּטָעָרָן פְּרִוִּיטִיךְ“?
אָוּן ניט דָּאַרְפָּן דָּעַרְנָאָךְ פָּאָר די דָּרוֹת זיך שַׁעַמְּעָן
מייט מיין נִישְׁטָיְקָן קָלְיַינְלָעָכָן ווַיִּיטִיךְ?

אַוְיך — אָגָסְטַטְבִּי דָּעָר ווּעלט אַוְיפֿ די שְׁוּעָלָן, —
אָשְׁנִירָעַלְעַ חַלּוּם, אָטְרָאָפְּעַלְעַ טּוּי, —
וּעל צָוקָאָפְּנָס דָּעַם הוֹשֵׁחַ אָלִיכְטָ אַוּוּקְשָׁטָעָלָן
לְזִכְרוֹן: — „גַּעֲוֹעַן אִיז אַזְוִי . . .“.

איך האב געטאנצט

(ביי דער אנטשטייאונג פון מדינתיישראלי)

ניט דעם בערן-טאַנְצַ
פֿוֹן מִינְגּוּ זִידָעַם,
צָוּם גַּעֲקָנָאַל פֿוֹן בִּיטַשׁ,—
הָאָב אֵיךְ הַיִנְטְּגַעַטְנְצַטְ ?
נַאֲרַדְעַם גְּרוֹזִין טַאַנְצַ
פֿוֹן מִין דָוֶר,
וּאַסְמַת דָּעַרְלַעַבְטַ
צּוּ זָעַן זַיְן חַלּוּם
וּוְעָרַן וּוְאָרַ !

דָּעַם חַלּוּם-טַאַנְצַ
הָאָב אֵיךְ הַיִנְטְּגַעַטְנְצַטְ ?
אֵיךְ — אֵיךְ צַוְּיִיגְעַלְעַ
פֿוֹן אַלְעַ בִּימְעַר
פָּאַרְוּאַרְצְלַטְעַ אִין עַרְדַּ, —
הַמִּיד גְּרִוִּית אַרְאַפְּגַעַה אַקְטַ
צּוּ וּוְעָרַן
פֿוֹן דָּעַר שְׂוּעַרְד . . .

אֵיךְ — אֵיךְ זַעְמַדְעַלְעַ
צְעֻוּאַרְפַּן אַיְבָעַר אַלְעַ וּוּגַן,
הָאָב צָוּם גְּרוֹנְטַ
פֿוֹן יִם זִיךְרַעַלְאַגְּנוּן,
איִינְמַאְנְעַן מִין פָּאַרְמַעְן !

און ס'האָבן די כוּאַלְיעֵר
מייך אַרְוָמְגַנְעָנוּמָעָן,
היַיִם גַּעֲקוֹשֶׁת . . .
געֻווַּישֶׁת דָּעַם קַאַלְטָן שְׂוֹוִיָּה
טִיר פָּונְעָם שְׁטָעָרָן,
גַּעֲגַלְעַט די וּוּאָונְדָן
פָּוּן צְוּוֵי טְוִיזָּנְטָן יָאָר,
און גַּעַזְגַּט :
מיין קִינְדָּה, — סְאיַזְ וּוּאָר !

אָ, גַּאַטָּה, גַּיבְ מִיר כָּוח
צַו גַּעַדְעַנְקָעָן,
און טְרָאָגָן די פְּרִיד
פָּוּן גַּאֲוָלה-טָאָנָן
הַעֲכָעָר אַלְעָ דַעֲכָעָר,
וּוְאוֹ קְנוּיָלָן רְוִיכָן
פָּוּן פָּאָרְבָּרְעַנְטָעָ יְיָדָן,
הַאָבָּן אִין בְּלוּעָ הַימָּלָעָן
אוּסְגַּעַבְרָעָנָט
שְׁוּוּאָרָצָעָ לְעַכָּעָר . . .

אַיְךְ וּוְיָלְ קָאָנָעָן זִיךְ צַעְצָאָלָן
מִיטְ דִּי דָוָרוֹת
פָּאָרְ דָעָרְ זְכִיהָ, וּוְאָם מִיר —
אָ פְּעַדְעַמְלָ אִין זְיִידָעָנָעָם גַּעַשְׁפָּין, —
מִיטְ בְּלוּטְ פָּוּן קְדוּשָׁים בְּאָפָּאָרְבָּט, —
אִיּוֹ גַּעַוּעָן בְּאַשְׁעָרָת
פִּירָן צָמְ טָאָנָן
דָעַם אַנְיָ מַאְמִין !

(פון דער אפטיאולונג „ארץ“)

כאטש נאָר אוֹיפֿ אַיִן שעה

(צ'ו דער באָערדיוקונג פון דער הערטעלס בײַינער)

קָוָם אֲרוּוִים כְּאַטְשׁ נָאָר אָוָף אַיִּין שָׁעָה,
וּוַיֵּז אָנְדֶּזֶ דִּין קָלוֹגָן שְׁמִיכָּל,
אוֹן מִיד — וּוְעָלָן דִּיר וּוַיֵּז דִּין נְבוֹאָה . . .
רַיְבָּ דִּי אָרְיָגָן אֲוִיסָ פָּוָן דְּרִימָל,
אוֹן זָע : עַם שְׁטִיעָן יְדִישָׁע גִּבְּרוּם לְעַבְּן דִּיר
מִיט נְאַקְעָטָע שְׁוּוּעָרָדָן קָעָגָן הִימָּל !
עַם לִינָּן דִּיר צְוֹפָסָנָם
פְּרִישָׁע רְוִיָּן
פָּוָן פְּרִיעָר עַרְד גַּעֲרִיכָּן . . .
עַם שְׁטְרָאָמָט צָו דִּיר —
איַן בְּלוֹט אָוֹן פְּלִיָּש
דִּין חָלוֹם אַנְגָּעָטָאן, —
אוֹן עַר בְּרַעְנָגָט דִּיר
„אוֹיפֿ אַ זְּלָבָעָרָנָעָר טָאָז דִּי מְדִינָה“ !
עַר שְׁטָעָלָט אָוּוּקָן וּדִיר צְוָקָאָפָּנָם, אָוִיכָּנָאָן, —
צְוָגָעָדָקָט מִיט בְּלוֹיָן פְּלָאָטָעָר פָּוָן דִּער פָּאָן . . .

די הרַּיְ-יְהוּדָה זְיַינָּען הַיְינָט אַזְעָלָכָע שְׁטִילָע.
זְיַי וּזְאָרְטָן אָוֹיפֿ דִּיר מִיט טְוִיזָנָט גַּרְיָנָע חָנוּן.
זְיַי שְׁלַעְנְגָלָעָן הַעֲכָר זְיִיעָרָע קָעָפָ צָוָם הִימָּל,
אוֹן זְיַי טְוֹעָן תְּפִילָה !
זְיַי דְּאָנְקָעָן גָּאָט הַיְינָט פָּאָר דָּעָם טָאָג
וּזְאָס זְיַי אָיוֹן בָּאַשְׁעָרָת גַּעַוּעָן דָּעַרְלָעָבָן :

דִּינָע בְּיַינָע —
אוַיְסָמִישָׁן מִיט זְיִיעָרָע שְׁטִינָגָעָר . . .

הַיְילִיקָעָר וּוּעָט וּוּרָעָן דִּי שְׁטָאָט יְרוּשָׁלָיִם,
אוֹן פְּרוֹכְטָבָאָרָעָר דִּי עַרְד . . .
בְּלוֹיָעָר וּוּעָט דִּער הִימָּל זְיַי, —
אוֹן פָּאָרָמִיעָרָן וּוְעָלָן זִיךְ אַיִּין אִים דִּי שְׁטָעָר !
זְיַי אַלְטָעָר וּוְיַן צָוָם גּוּמָעָן —
וּוּעָט אַיִּין דִּי דָוָרוֹת אַרְיִינְקָוּעָלָן דִּין נָאָמָעָן !

קומ א羅ים, דו נבייא, נאָר אוֹיפֿ אַיִן שעָה,
און זע : אוֹיפֿ דער שמחה — ווער עס אַיִן היינט דאָ!
די פָּאנַ אַיִן אונדוּרָעַ הענט אַיִן דאָ!
די שפְּראָך אַיִף אונדוּרָעַ צוֹנֵג אַיִן דאָ!
די פרײַד אַיִן אונדוּרָעַ האָרֶץ אַיִן דאָ!
דער נְצָחָהּן, — דער גְּלוּבָן אַיִן אַינְגָאנְצָן דאָ!

ביבורים אונדוּרָעַ זיינען דאָ!
נייע — ברָאָוּעַ — פְּרָאָרָעַ —
"דִּיפְּלָאָמָּטָן, חֲבָרִיְּהַכְּנָסָתָן" — זיינען דאָ!
יִדְּזָן — אַלְעָרְלִיְּ יִדְּזָן זיינען דאָ!
קִינְדָּעָר אונדוּרָעַ,
שׂוֹאָרָצָע אַוְן בְּלָאָנְדָעַ קִינְדָּעָר זיינען דאָ!

קומ אָרוּים כָּאַטְשָׁ נָאָר אוֹיפֿ אַיִן שעָה, —
און זע ווער עס אַיִן נְיָטָא!
דער פְּחָד אַיִן נְיָטָא!
דער וּוֹיִ אַוְן דער בְּזִוּן אַיִן נְיָטָא!
דער שְׁוֹן אַיִן נְיָטָא!

מִיר זיינען דאָ!
איַן די בערג אַוְן אַוְיָפֿ די בערג, —
בֵּי אונדוּ אַיִן דער הַיִּם זיינען מִיר דאָ!
קומ אָרוּים אַוְן זע די יְוִידִישׁ שׂוּוּדָה, —
די — וּוֹאָסָחָט אַוְיסְגָּעָקָעָמָפָט די ערְדָה!
קומ אַוְן קוֹשָׁדִי קִינְדָּעָר דִּיְנָעָ אַוְיָפֿ שְׁטָעָרָן,
וּוֹאָסָזִי חָבָן דִּיְהָ, חְלִילָה, נִיטָּפָרְשָׁעָמָט
אַיִן זְיִיעָר גּוֹרְלָ-טָאגָן, דָעַם שׂוּוּרָן . . .

קומ אָרוּים אַוְן בְּאָפְּרִיְּ דִי מַטְמָעָם פָּוָן די וּוֹאָנְדָן,
וּוֹאָסָזִי חָבָן זִיךְ מִיטָּטְוִוָּנְטָ שְׁטָרִיךְ
דָּסָם האָרֶץ פְּאָרְבּוֹדָן, —
און זְיִיעָרָעַ קִינְדָּעָר אַיִינָם קַאְמָפּ גַּעַשְׁיקָט!
קומ אָרוּים אַוְן זע די טְרָעָרָן
וּוֹאָסָזִי זיינען אַיִן די אָוִיגָן גּוּבְּלִיבָן דָעָרְשְׁטִיקָט . . .
קומ אָרוּים כָּאַטְשָׁ נָאָר אוֹיפֿ אַיִן שעָה —
און זע : —
אַיִינָם גְּרוּיָסָן טָאגָ פָּוָן זַיִן גַּעַשְׁיבְּטָעָ, —
דיַיָּן פָּאָלָק אַיִן דאָ!

דער הימל אין יישראָל

דער הימל אין יישראָל איז אַ בלויָעֶר,
פֿאַרְחַלּוּמֶט אָזֶן פֿאַרְטַּרְאַכְּטַם.
וּוַיֵּל עַר הַאֲטַט נִיט לִיב קִין טְרוֹוִיעֶר,
מְאַלְטַט עַר זִיךְ אָוִים אַ בלויָעֶ נְאַכְּטַם.

דער הימל אַין יִשְׂרָאֵל אַיז צּוּפְרִידַן,
דער הימל אַיז נִיט בְּרוֹגָן,
וּוֹעֵן עַס קּוּמָעָן אָז נְיַעַיְדַן,
אַ שְׁטִילָעַ טְרָעָר עַר וּוַיְשַׁטְּ פָּוּן אָוִים אָוִים . . .

דער הימל אַין יִשְׂרָאֵל שְׁמִיכְלָת לִיכְטִיק
פָּוּן לִיְדַן אַיז עַר טִיף גַּעַלְיוּטְעַרְטַם.
יַעֲדָעָר יִיד אַיז אִים וּוַיְכִטְיקַן,
אַצְטָעָר אָזֶן אָוִיפְּ וּוַיְמַעְרַ.

דער הימל אַין יִשְׂרָאֵל אַיז אַ חְבָּר,
עַר קָאָז דָּעַם שׁוֹנָא אָזֶן דָּעַם פְּרִיְינְטַן !
אָזֶן וּוַעַר סְ'אַיז אַין קָאָטַפְּ אַ בְּרָאָוּעָר,
פָּאָר זִוְּן מָוֵל עַר שִׁיְינְטַן . . .

דער הימל אַין יִשְׂרָאֵל אַיז אַ גּוֹטָעָר,
עַר הַאֲטַט לִיב דַי קִינְדָעָר וּוַיְנַעַן אַלְעַ גְּלִיְיךְ !
עַר דָעַקְטַזְיִי אַיְזָן מִיט לִיבְשָׁאָפְטַם, וּוְיִי אַ גּוֹטָעָר.
אָזֶן רַעַדְטַזְיִי אָוִיפְּ אַ לִיכְטִיקָעָר שְׁפְּרָאָד !

צופנסן דעם גלבוע

צופנסן גרינער אים די פעלדער,
פון וויטנש בליען אים די וועלדער.

פון נאענט שמעקן אים די צויטן,
און אים אליין צעקרבן טויזנט שנייטן !

דייטשקלען און פאסיקלען — יארטיזנטער געשיכטע.
בערג און בערגעלען געללאכטן, שיטערע, געדיכטע.

פארשאלטען, פארטרוקנטע, פארלאזען,
פון שטראעס ווילדע — צוניגעבלאזען.

פון האגָל און פון זון פֿאַרְקוּילְטָעַ,
מייט רעגן דורךגעוויקט, פֿאַרְפוּילְטָעַ,

לוֹגָן זַי אִם שְׁטֻמְפְּלִידִיק אַוִיפָּן רָוקָן
אונ צום היימל גלאט אזו זי קוקן . . .

וויפֶל יָרֵן אַזְוֵי רָוּן זַי אָוָן שְׁלָאָפָּן,
זו פֿאַרְגָּעָסָן אַוִיפָּןָה שְׁוִין זַו הָאָפָּן ?

וְוַיְפֶל יָרֵן דַּי גַּלְיָדָר שְׁוִין נִיט אַוִיפָּגְּעָוָעָקָט,
וְוַיְוַיל יָאָך אָוָן מַאֲך הָאָט זַי דָּאָס פְּנִים צְנוּעָדָקָט ?

צְיַעַן זַי פֿאַרְכִּישׁוּפְּטָעַ דַּי הָעַלְדוּזָר צַו דָּעַם הַיָּמָל,
זַי דַּוְכָּט זַיְך : עַשְׁלָאָנָעָן קָעַמְלָעָן שְׁפָאָנָעָן אָוָם אַיִן דַּרְיָמָל !

זַי גַּלְיָבָן נִיט דַּי אַוִיגָּן וּוָסָס וְעַן אַיְצָטָעַר קָלָאָר :
אוֹ אָלָאנְגָּעָר חָלָם אַיִן גַּעַוְאָרָן וּוָאָר . . .

:: :: ::

און דָּא — דַּוְרָך זַיְבָּן טְוִיעָרָן פָּוָן גְּרִין,
פָּוָן צְיוֹן קָוְמָעָן אָן דַּי טַעַכְתָּעָר אָוָן דַּי זַיְן.

מייט קְרָאָנָצָן אַוִיפָּן דַּי קָעָפָּ, מַיְט שְׁפָעָ אַיִן דַּי הָעַנְטָן,
מייט פְּרִיאַד אַנְטָקָעָן טָאָג וּוָסָס לְוִיטָעָר פָּאָר זַי בָּלָעָדָט.

זַיְיַי בְּרָעָנָעָן פִּירָוֹת פָּוָן דַּי גַּעַרְטָנָעָר, אָוָן דַּעַר טָוִי אַוִיפָּן זַיְיַי
נַאֲך גָּלָאָנָצָט.

זַיְיַי טְרָאָגָן וְאָנָגָעָן פָּוָן דַּי פֿאַלְדָּעָר, אָוָן דַּי זַו אַוִיפָּן זַיְיַי נַאֲך טָאָנָצָט.

זַיְיַי בְּרָעָנָעָן מַילְך אַיִן דַּי קְרוֹגָן, אָוָן דַּי שְׂוִים אַיִן זַיְיַי נַאֲך שְׂוִיםָטָט
מייט זִינְגָּעוֹדִיקָּעַ גַּלְיָדָר — פְּנוּעָם טְרוּוּם אַיִן זַיְיַי צְעַטְרוּוּמָט . . .

און דַּי מַעֲרִיבְּ-זָוָן פָּוָן וּוּוִיטָנָס אַיְלָט נִיט, נַאֲך זַי וּוּאָרָט,
מַיְלָד אָוָן וּוּלָד — פֿאַרְגִּינִיט זַי הַיְינָט פֿאַרְנָאָכָט . . .

מייט אָלָע כִּישְׁוֹפְּ-קְוּשָׁן, דַּוְרָך דָּרוֹת אַוִיסְגָּעָבָעָנָטָעַ,
קוֹשָׁט זַי אַיְרָע קִינְדָּעָר — אָוָן דַּי פְּרִיאַד זַי שְׁעַנְקָט זַי !

די יונגפֿרוּ אַיִן פָּעֵלֶד

איך זע די יונגפֿרוּ, זוי זי קומט קאַיאָר אַיִן גָּארְטָן,
און ווערט אליעין אַ גָּרְעוֹלְפָּון דָּעָר בְּלִיאָוְנָג דָּאָרְטָן.

זוי מעסְטָן די וועָנָן אָוִים, די סְטוּזְקָעָם אַוְן די שְׁלִיאָכָּן,
און פָּאָרְנוּעָמָּטָן שְׁפָּרָאָצְנוּנָגָן — די וּוֹאָנְדָּעָלָעָכָּעָ שְׁפָּרָאָכָּן.

זוי ווּיגַט זִיךְ לְיִכְתְּבָּהּ דָּוָרָךְ די בִּיאְתָן אַוְן די צְוּוִיָּגָן,
און סְזִינְגָּטָן די שְׁפָּעָ אִיר אַנְטָקָעָגָן — אַ גְּזֻזָּאָגָן פָּון שְׁוּוִיָּגָן . . .

די בְּלִיאָע אָוִינָן אַיִן אִיר בְּרוּין גַּעֲזִיכְתָּן,
מיַט שְׁטִילָן פִּיעָר לְוִיכְתָּן קָעָגָן שְׁרָפָהְדִּיקָן לְיִכְתְּבָּהּ.

און די צָעָפָן גַּעֲפָלָאָכָּטָן — זֹוי אַ כִּישּׁוֹפָ-קְרָאָנִץ אַרְוָם אִיר קָאָפָן
וּוָסָם ווּיגַט זִיךְ קָעָנָן זָוָן — זֹוי אַ גָּאָרְבָּן-סְנָאָפָן.

אָט בִּיאְגָט זִיךְ אִיר גָּוָף, מִיט גַּאֲטָמָס שְׁטִילְקָיוִיט נִידָּעָר, נִידָּעָר,
און עַס זִינְגָּעָן-מִיט — אַלְעָ אִירָעָ גְּלִידָעָר . . .

זוי צְעַרְטָלָט אַוְן זִי גְּלַעַט יְעַדְעָם גְּרָעְזָעָלָעָ בִּיּוּם פְּלָאָנָצָן,
מיַט בְּרוּינָע פִּינְגָּעָר, — אַוְן רְוִיטָעָ שְׁטָרָאָלָן טָאנָצָן.

וּוְעַן אִיךְ זִיךְ יְוָנְגָפֿרוּ פָּון פָּעֵלֶד צְוּרִיק פָּאָרְנוּאָכָּט,
זֹוי זִיךְ שְׁפָּאָנָט אַ שְׁטָמָאָלְצָעָ מִיט מֵי אַוְן בְּלִיְּ פָּאָרְטְּרָאָכָּט, —

זֹוי עַס אָטְעָמָט פּוֹל אִיר גָּוָף, מִיט קִילָּן שְׁטִילָן רְיִיָּן, —
און סְשִׁיכָוָן די רִיחָוֹת פָּון קָאָרָן אַוְן פָּון ווּיִיָּן,

זֹוי זִיךְ ווּיגַט אִיר קָאָפָן, אַוְן עַס זִינְגָט אִיר בְּלִיקָן,
און מִיט שְׁפָּעָטָעָ זְוִיְּשְׁטָרָאָלָן גְּלִיטָאָר גְּלִיקָן, —

וּוְלָ אִיךְ אָוִיפָּ שְׁטָעַנְדִּיק שְׁוִין פָּאָרְנוּעָמָעָן סְגַעְזָאָגָן
פָּון אִירָעָ גְּלִידָעָר,
און אָוִיפָּ דָּוָרוֹת זִיךְ פָּאָרְקְרִיזָן אַיִן מִינְיָן יְדִישָׂעָ לִידָעָר.

פָּנִיעַ בְּעֲרָגְשָׁתִיָּן

(צום אנדענק פון דער ישראל-דיבטעריז)

ניט דעםאלט —
ווען ס'האבן אירע קלוגע אויגן
מאمعدיק גענעלעט
אייבער פניםער פון גוטע פרײינט,
וואס זייןגען געקומען,
און ווי בלומען
ארומגערקעראנטט איר בעט.
געלוייכטן האבן אירע אויגן מיט אוזא ליכט,
או איר בליך געוויכט,
און די דינע וויסע הויט,
(וואס האט בפירוש אונגעזאגט — עם ניט דער טויט !)
האבן זיך אין ליכט אין אייגענעט פארטוונקען,
און דאס צימער האט געשטראאלט מיט שיאן ;
ס'אייז גוט געוווען
מייט דער דיכטערין או זיין . . .

פָּנִיעַ הַאֲטַ גַּעְצֹקֶט
צַו זָעַן אַ נֵּי לֵיד עַרְשַׁת גַּעְדְּרוֹקֶט . . .
תָּמִיד דָּאָרְטַ גַּעְזֹכֶט
גַּעְזָאנְגַג, —
אַ נִּיעַם קָלָאנְגַג, —
בְּשֻׁעְתָו
מִיטַ גַּעְזָאנְגַג אַלְיַין זַיְךְ אַנְגַעְצְנוֹנְדַן . . .
אוֹן בָּאַלְד —
מִיטַן גַּעְכְּמַטַן אוֹן מִיטַן מַאְרְגַן
דָּאָס גַּעְזָאנְגַג פָּאַרְבּוֹנְדַן.

אַטְ-דָּעַר מַ אַ רְגַן,
וּוֹאָס פָּנִיעַ הַאֲטַ מִיטַ אַזְוֹפְילַ לִיבַע
פָּאַר אִים תָּמִיד
אוֹיסְגַעְטָרָאָגַן וְאָרְגַן . . .

אווי לעבעדיק און קלאר
האט ער געבליט אין אויר,
זינט זי איז א יונגע מידל נאך געוווען,
מייט צעפ געדיכטע,

מייט ברען —

און א „נייעם בלאט געשיכטע“

אין קלארן דמיון געזען —

אייצטער

פונקט ווי געכטן, בליצט ער,

דעך בלאט —

וזאם האט שווין טיפע ווארכעלן געשלאנן
אין דער עריך פון נבת.

איינגעטונקען אין גריינער בליאוונג

איו דער קראנקן-שטול

אויפן גאניק,

קעגנאיבער די הריד-אפרים.

מייט טיפן שוויגן

זיוינען אלע הארויאנטן פול . . .

די דיבטערין שיקט אויר וויתן בליך

אַהֲן —

וואו ס'קייטלען זיך בערג אין בערג

און ווילן דעם הימל דערלאנגען.

אויר אַטְעָם

שלוינגעט דעם הימל מייט די בערג

אַרְיָין, —

און ס'היילט דעם הארץ זיך מייט געזאגען.

ארום שפּרִוִיטֵן זיך יושבִים

מייט וויסט און גריינע שפּיצֵן,

און ס'איו אויר גוט אַזְוֵי

אין שטול צו זיצֶן . . .

ניט קיינמַאל איז דעם לעצטע מאָל געוווען

מ'האט געזען,

ווי פֿאנַיעַם שׂעַפְעַרְיִישָׁעַר אַטְעָם

צֹ סָאמָע הוּיכָן

האלט זיך ערשות איז הויבן :
עם שטראלט איר גויבן, —
זוי שריבט און מעקט,
און סדרט לידער, —
עם וועט א ניער ספר זיין . . .

אייז וואס —
או באלד ווועט וואקסטן
אויף איר קבר גראז ?
דער עיקר —
לעבן קבר שטייען הויכע פאלמעם
און זוי שלינגען איזן די זון . . .
צופנסנס פונעם בארגן,
ציין זיך איצט וועגן
באפרוייטע, —
געהייליקטע מיט יידיש בלוט . . .
און שטיינער וויס-צעהקטע
הערן איזן זיך שטיל
צום געוזנג פון טראקטאר . . .

דער עיקר —
פאניעם חלום,
צעקרישט אוף טויזנט ווירבלדייקע שטיינער
גייט איצט אויף
מיט אלע חנען :
אין קינדערשן געלעכטער,
אין קינדערשע געווינען,
אין מאמעס אויפשטיין צו דער ארבעט
אין טיפ-בלויין קאייאר . . .

דער עיקר —
אויף יעדן שריט און טרייט,
אויף וויסן צוויות,
און איזן ווארטל
זונגעט דאם לעבן
פאניעם ליד !

אין בית-שאן אויפן יידישן שליאץ

(מיון שוערטער, חנהו)

דרוי יידישע קלײַנִינְגָעַ מִידְעָלֶעֶר,
מייט קָרְצָעַ דִּינְיָנְקָעַ קָלִידְעָלֶעֶר,
מייט גָּעַדְיכְּטָעַ גַּעֲקָרְיוֹלְטָעַ קָעְפְּעָלֶעֶר,
מייט פָּנִימְלָעַרְ פּוֹלָעַ, וּוּ עַפְּעָלֶעֶר.

דרוי יידישע פְּרִילְעַכְעַ קִינְדְּעָלֶעֶר
שְׁפָאַצְיָרָן אָוָן דָּעַרְצִיָּוָן זַיְן וְאָוְנְדָעָלֶעֶר.
גַּעֲפְּלָאַכְּטָן דֵּי הַעֲנְטָלֶעֶר אִין רִינְגְּעָלֶעֶר,
קָלִינְגָּגָן שְׁטִיפְּעָרִישְׁ זַיְעָרַעְ צִינְגְּעָלֶעֶר.

זַיְ וַיְיָנָעַן דֵּי שָׁאָרִיתְ-חַפְּלִיתָה,
סְ'וּוִיְסָטְ נִיטְ אַיְנָעַן וּוּרְ אִיזְ דֵּי צְוּוִיְטָעַ.
פּוֹן וְאַנְגָּעַן גַּעֲקְוּמָעַן? גַּעֲבּוֹרָן אַזְוֹאָוָ?
זַיְ הַאֲבָן זַיְן גַּעֲטְרָאָפְּן אַטְאָ-דָאָ —

אִין בֵּית-שָׁאן אוּפְּן יִדְיָשְׁן שְׁלִיאָץ —
אִין סָמָעַ וְוִירוֹוֹזָרְ פּוֹן קָלְיָרָן אָוָן שְׁפָרָאָר.
עַרְשָׁתְ נַעֲכָתָן רָוָאַיְן — הַיְיָנְטְ וְאוּיָנָעַן דָּאָ יִדְן צְחָאָמָעַן —
„אַלְעַ מַעֲנְטָשָׂן זַיְיָנָעַן בְּרוּדָעָר, פּוֹן אִין טָאָטָן, פּוֹן אִין מַגְמָעָן.”

אַזְוֹי הַאֲטָ פְּרִיצְ גַּעֲזָנָגָעַן אַמְּאָלָר,
אַיְצָטְ עַנְטְּפָעָרְטְ דָעַרְ עַמְּקָאָ קָוָלְ :
בְּרוּדָעָר מִיר זַיְיָנָעַן — קָלְיָרָן אָוָן רָאָסָן —
דָאָס זַיְיָנָעַן נַאָךְ שְׁטָעְמָפְּלָעַן פּוֹן שְׁוֹנָאָשָׁעְ שְׁפָאָסָן . . .

די ערְדָ דָא — פְּרוֹכְטְבָאָר אָוָן בְּרוֹוִין,
זַיְ וּוּטְ בָּאַצְּאָלָן פָּאָרְ לִיְדָן — דָעַם לְיוֹן.
אָטְ זַיְיָנָעַן דֵּי קִינְדָעָר, דֵּי שְׁוֹוָאָרָצָעְ אָוָן וְוִיְסָטָעַ,
זַיְ וּוּבָן אִין נַאָכָטְ אוּפְּן שְׁלִיאָץ זַיְן אָפְּרָעָה.

פּוֹן נַעֲכָתָן — אָפְּרָעָה צִיטָזְ זַיְן נַאָךְ גְּרוּיָה,
אָוָן הַיְיָנְטְ — אִיזְ אִין עַמְּקָה דָעַרְ הַיְמָלְטִיףְ בְּלוֹי . . .
די לוֹפְטָ, זַיְן אָמָעָן, זַיְן צְעָרָטָלָטְ אָוָן וְוָאָרָעָמָטָה,
די קִינְדָעָר וְוָאָסְ פְּרִילְעַכְעַ גַּיְעָן גַּעֲרָעָמָטָה.

אָוָן לְיוֹפָן, אָוָן שְׁטִיפָן, אָוָן לְאָכָן —
אוּפְּפָלְעָלִיְיָוְן יִדְיָשְׁעָ שְׁפָרָאָסָן.
אָטְ פָּאָרְשָׂוּיְנָדָן דֵּי קִינְדָעָר אִין נַאָכָטָן, אָוָן דָעַרְ וְוִיְסָטָעַ,
מִוּטְ צְעָרָאָקָעָנָעַ אַיְגָן קוֹקָן נַאָךְ דֵּי חָוְרָכָותְ בַּיְמָן זַיְיָתָה.
אָוָן מַאָרָגָן, זַיְן נַאָךְ עַסְ וּוּטְ וּוּקָן דָעַרְ בְּלוֹוִירְ קָאִיאָר,
וּוּלָן אַוְיְפָשְׁטָיָן אַלְעַ — אָפְּגָלְיִיטְעָרְטָה דָוָר . . .
נִיטְ גַּעֲפָנָעַן דֵּי חָוְרָכָותְ, נִיטְ דָעְרָקָאָנָעַן בֵּית-שָׁאן,
סְ'וּעַטְ נַאָךְ אָיְדִישָׁעָרְ יִשְׁוּבְ אִין עַמְּקָה שְׁוֹיָן זַיְן!

אין די בערג פון ישראל

איך קומ צו איזיך, בערג,
פון אוראלטע וועגן,
מייט א טרייער, ווי זשאועער
און א פריד —
וואס ווערטט לאזוע
ביי אייערע ברעגן.

איך קומ צו איזיך
אין דער הויך,
אין דער נידער.
עם טראנט זיך צו איזיך,
דורך מיר —
א ציטער, א פרעגן, —
א פלאטיקער גראם
פון וויתט-פארווארפגען ברידער,
וואס זאמלען לייבשאפט אין הארצן;
דורך דורות
פלאג און פלאם
וויי פורעמען איצט זיך אין לידער.

עם ריזולט אין בלוט מיינעם
טויונט-יאריךער שטומער געווין.
איך קומ צו איזיך שרעקעודהיך,
מווטיך, אליין . . .
עם בליצט אין מײַן אויג
דאם קלאָפּן פון יידישן האָץ.
דורך מיר —
געמט אויף דאם געשויג, דאם גערײַד
פון א פאלק, וואס קאנ טראָן זיין פריד
דורך צאָרֶן, דורך רוּיך,
און זי דערברענגען
צו הימלשער הויך.

דורך מיר געטט אויפֿ
דאָם שטומען,
וואָם רײַסט זיך דורך פֿאַריגלטֿע שפֿאַלטֿן
און פִֿילטֿ אָן די ווועלט
מייט אָ ברומען.
דאָם אַיְבֿֿיקֿע ווַיְיַיְנַען אָן באַזְוַיְיַיְנַען
דעַם חַרְבַּן.
דעַם שַׁנִּית אָן פֿאַרְשַׁנִּיט פֿוֹן די דָּרוֹתֿ,
וואָם נַיְיַעַן אוֹיפֿ, ווַיְיַזְגַּגְנַעַן,
איַטְלַעַכְנַן פֿרְילִינְגַּן.
נאָכְדַּעַם ווַיְיַעַס קַוְמַטְדַּעַר שַׁנִּיטַּעַר
און שַׁנִּידַּט מיְט אָ סַדַּר —
(וַיְיַזְגַּבְעַר רַיְטַעַר)
בֵּיז מִיר ווּעָרָן מיְט ווּעַלְט
אָ בְּלָזְטִיקְעַר צַוְוַיְלִינְג . . .

אַיך קַוְמַצְאַ אַיְיַח, בְּעֶרֶג,
אָ גַּלְיַמְעַר פֿוֹן מַעֲסַעַר,
אָ וּוֹאָנדַּ פַּוְנַעַם שַׁנִּיתַּ
וואָם פֿאַרְשַׁטְוַמְט אָן פֿאַרְשַׁוַיְנַדְט
הַיְנַטְעַר אַיְבֿֿיקֿע שַׁלְעַסְעַר . . .
דָּאָרטַּן זַי צַיְילַט אָן זַי הַיְילַט אַוְרַע שַׁנִּיטַּן,
דָּאָרטַּן —
איַנְעַם טַאַל פֿוֹן די גַּרְוִילַּן,
איַן סַאַמְעַ פֿאַרְכִּישׁוֹפְטַן מִיטַּן, —
שַׁיְילַט אַרְוִים זַיך אָ בְּלוֹי
אוֹן אָ בְּלִיטַּן . . .

איך קומ צו איך, בערג,
 ני געכויין.
 פאָרליכט אָן פֿאָרבענט.
 דערקוויקט מיך — באַשענקט.
 וועקט אויף מיך פון אייביקן טראָכטן.
 שליטט אוית מיר די אויגן
 צו זען די פֿראָכטן,
 באָזוייזט מיר די וועגן
 וואָס ליגן פֿאָרבעָרגן . . .
 טריינקט אוים פון מיין בלוט
 דאס אייביקע פרענען
 אויף מאָרגן, —
 גלעט אוים מיט געטלעכּן שמייכּל
 די וואָנדן
 פון וועלֵן פֿאָרשבְּטִין דעם של . . .
 איך וויל ווערֶן אָן עדות
 פון "והיה באָחריות הימאים",
 וואָס ס'הָאָבן בירושה מיר געלָאן די זידעָם !
 אַט בֵּין איך געקוּמען צוֹגִין,
 אָן אַיִינְקֵל יונְגָן,
 פֿאָרְכִּישׁוֹפְט אָן שׂוֹאָה,
 צו קאנָעָן פֿאָרְשְׁטִין די שְׁפָרָאָךְ.
 אוּבּ "והיה" אָיז שׂוֹן דָא
 אוּפּ דער ערְד
 ווֹאָו אוּךְ בֵּין, —
 אִיז נעְמָת בֵּי דער האָנט מיך,
 מיט קְפִיצָה הָדָרָךְ
 פִּירְט מיך
 אָהָין —
 איך זאל נישט פֿאָרוֹזָאמָעָן די שעָה !

ווייטנאמוועמבער אין ישראל

אין מיטן נאועומבער איז ווי אש דער פרימארגן,
עם וווערט שווין דער הימל פארחלומט מיט זאגן.

אין מיטן נאועומבער קומט דער ווינט און ער שרעקט,
און קוים ווואס דער זון כוחות שווין קלעקט.

אין מיטן נאועומבער איז פיכט יעדער בלאט,
אפאילו איז די רעגנס פארזאמען זיך גלאט . . .

אין מיטן נאועומבער איז די ערדר גריין און ברוין,
און אלע חמסינגען דראעלען שווין . . .

אין מיטן נאועומבער וווערט מאט יעדער קאליך, —
און לוייטער דער אטעם פון הארבסטיקן שיר !

אייך זע דעם זרמן

דער גריינער טאל	דאס אויג איז מיד,
זיין צויבער שפראיט.	דאס אויג איז וואך,
דער חרמן מיט שניי —	עם זיננט מיין ליד
די לופט איז ריין.	אן אנדער שפראך . . .
און איבער זוי —	די זון איז מלך,
א בלוייער חן.	די לופט איז שטיל;
ער פלייסט פון הימל	מיין בלוט איז ווילד
אויף ברוינער ערדר אראט.	פון כישוף-שפיל.
און וואכן דריימל	דער שליאך איז שמאל,
שאקלט "אמן" צו מיין קאט.	ווי א שלאנגע געדרייט ;

ל יד

פָּוֹן יַעֲנֵעֶר זַיִת פָּעַנְצָטָעֶר
כְּרַעַנְטַדְיַ וּוּלְטַ
אוֹן אַיךְ בֵּין פָּוֹן וּוּיְיטַן.
כְּהַאָבָזְךְ פָּאַרְכְּבּוּיטַ
אַיְן אַ נִּיעָם גַּעַצְעַלְטַ
אוֹיְףְ אַיְבְּקָעַ צִיְיטַן.

פָּוֹן יַעֲנֵעֶר זַיִת טִירַ
אַיְן אַ וּוֹגְ פָּאַרְכָּן,
וּוְאַם פִּירְטַ צַו אַ רְאֹזְעוּוּעַ נַעֲבָטַן;
אוֹן אַיךְ הַאָבָזְ גַּעַשְׁוֹאַוִירַן,
מִיטַ אַיְתְּלָעַכְ שְׁפָאָן,
דָא עַנְגָעֶר דַי קְנוּפָן פָּאַרְפָּלְעָבָטַן.

פָּוֹן יַעֲנֵעֶר זַיִת פָּאַרְכָּן
רוּוִישַׁטְדַי נַאַם —
אוֹן אַיךְ פָּוֹן דַעַר זַיִת
הַאָבָרָו אַוִיסְגַּעַשְׁפּוֹנָעָן,
אַן חַשְׁבָוָן, אַן הַאָמָ
די צִיִיט אַפְּגַעַשְׁטָעַלְט —
אוֹן לְעַבְנָן גַּעַפְוָנָעָן.

זומערדייך

אין גי אַרְוָם אֹנוֹ זָקֵן מִין רֹן,
אין זָקֵן מִין רֹן אֹנוֹ הָעָרָה זָקֵן צָו :

ארום מיר גריין און גראז די וועלט,
שטיילע וועלט ארום מיר קווועלט.

פִּרְתַּעַד עַד צָו פָּאֶרֶב עֲנֵקֶת עַטְגָּה.

טעה מיט ליכט, אין פריען מארגן,
אויסגעטאן פון יאנ און זארגן.

**גראן און ביינער — פרישער צויטן,
קומט דער ווינט און פרײיט זיך מיט.**

ניגט די קעפלעך זוי די גראונע,
בייגט די רוקנס זוי די דינע.

וואויל איך מיט די בײמעד שוויגן.

מיט די גראָן גײַן טאנצָן,
ווערָן אַיִּינָס מיט וואָלְד אַינְגָאנָצָן.

הויך דער הימל, וווײט אונז בלוי, —
קוקט אראפ זיך גלאט איזוי.

אלץ איז קלאר אים, זוי דער טאג,
זוי דער טאג ווּאָם אַיךְ פַּאֲרָמָגְן.

**גראָן אָונְן בּוֹים — פֿרִישַׁעַר צְוּוֹיט,
דָּעָכוֹן אֵין מִיר דָּאָם גַּעֲמִיט,** —

לאו איך זיך אין רו פארוועגן,
מייט א שטילן, שטילן ניגון,

אוֹן אַנְטָקָעָן מִיר דֵי וּוּלְט —
לִינְט אַרְאִיקָע אוֹן קוּוּלְט.

אי גليل העליזו

שין אי דאם לאנד,
יונג אי דאם,
צארט.

גרין אי דאם לאנד,
און ווילד אי דאם,
הארט.

:: :: ::

שטיינערנע טרעד אין די בערג.
פאלזוקע שפראצונגען.
אוראלטע זוינקעלעך
אין בויך פון דער ערָד.
شمאלע סכנתידיקע וועגן,
ברײַטַע פֿאַרְלַאַזּוּנַע שטחים
ציין דאם אויג
אַרְיבָּעָר יַאֲרְטִוּזְנָטָר וּוַיּוֹת.
און יונגע,
וַיְעַדְּרֵן לִיְכְּטָע,
ישובים,
שטיינען, וַיְהִי בְּלוּיָּעָר סִימְבָּאָל,
פון דער צייט . . .
די קעמלען,
אין לאנגע שערענגעס,
טראנן אָפּ שטיינער,
אויף זיינער רוקנַם גַּעֲבָוִגָּן,
און אַנטְקָעָגָן זַיִּי —
מאשינען מיט דאמָפּ
און מיט דראָטָן גַּעֲצָוִגָּן.
פון בערג ווערן שטיינער,
און פון שטיינער ווערט זאמדייך מעַל,
און שטוויב אַין דער לוֹפְּטָן
הוַיְבָּט זַיִּךְ הוַיִּךְ,
הוַיְבָּט זַיִּךְ גַּעַל.

עלעקטריישע דראטן,
 גאנץ און צעבראכן,
 דריינגען אריין
 צוישן גראזוקע מאכן . . .
 רייסן אויף פעלדזן,
 ברענגען רואינגען . . .
 און אייבער דעם שועבעט
 אוז געטליךער זינגען . . .
 וויטער און ברויטער
 ציען בערג זיך ווי ליטערם,
 געהאקטע, געשניצטע, געטוריינט.
 פאלצן אין מדבר,
 וואם מענטשלעכע מי
 האט געפֿרַעַמֶּט.
 דא, בי דער זויט,
 ציען קרוּמָע און שמאלינקע וועגן,
 לייגן ברויטע באנייטע שאסיען,
 און ס'וואקסן אוים נאסן,
 און ס'זוערן אליען
 אין פֿאַרְוּאַקְסָעַנְעָם מדבר . . .

און וויטער אַ בלִיך, אַ דָּעֵר צוֹויִי,
 שלעפּן אַיזָּלָעֵן זיך פּוֹיל,
 אַן אַיּוֹף זַיִי
 טויזנט יַאֲרִיקָעֵר שְׁטוּבֵ
 אַן סְלִינָע אַין מוֹיל . . .
 אוַיסְגַּעַלְאַשְׁעַנָּעֵר בְּלִיך
 שְׁפָרְיוֹזֶט פְּאָרוֹוִים —
 דָּעַרְנָאָך דָּעֵר קַעַרְפָּעֵר,
 מִיטּ מִשָּׁא גַּעַלְאָדָן.
 זַיִי גַּיְעַן,
 אַן ס'דַּאַכְּט זַיִחַ,
 ס'איַזְ פְּרַעַמְד
 זַיִי גַּעַוּאָרָן דָּעֵר באָדוֹן . . .
 פּוֹן הַינְּטָן
 דֻּעַם אַיּוֹל, דֻּעַם שְׁקַלְאָפָּה,

ניט נאך
א באָרוועסער, קליינינקער גראָפֿ . . .
פּוַיְל אָן פָּאוֹאַלְיעַ עֶר שְׁפָאנְטַ,
דרײַט לְאַנְגָּזָם
דאָס רִיטֵּל אָן האָנטַ.
זַיִן וּוְעָג אָיו נִיט נְאֻעַנְטַ,
נוּיט וּוְוִיט —
ס'הָאָט קִיּוֹן שְׁלִוְתָה אוֹיפֿ אִים נִיט
די צִוְּיט. —

דו קערסט אָפֿ דִּין בְּלִיק
פּוֹנְגָּעָם טְרוֹקְעָנְגָּעָם, מִידְבָּרְשָׁן וּוִינְטַ,
אָן וּאַרְפָּסְט אִים צְוִירִיק
צַו דָּעַם מְדָבָר אַצְינְדַּ.

דו זעמסט ווי עס ליגן די פֿעלְדָּעָר אָן טְרִינְקָעָן די טְוִיעָן,
צָום הִימָּל ווי טְרָאָגָן די זְרוּעהַ די פּוֹלָעַ, ווי שְׁוֹאַנְגָּעָרָעַ פֿרְוִיעָן.
דו הערטט — דָוְרָךְ די אִיזְוָרְנָעַ גַּעֲדָרִים — ווי טְרָאָפְּנָס פֿרְיִיד,
גִּיסְט זִיךְ וּזְאָסְעָר אַרְיִין אַין דָעַר עֶרֶה, אַין אִיר אַינְגָּעוֹוִיד.

דו פֿילְסָט אָשְׁפְּרִיצָן אָדִינָעָר, אָפֿ פֿיְיכְטָעָר,
בְּלִיבְטַה העַנְגָּעָן אַין לוֹפְּט, ווי אַן אַטְעָם אָלִיבְּטָר.

דָעַרְזָעָסְט דָוְרָךְ בִּימְעָר, גַּעֲרָטָנָעָר, סָאָדָן, —
מִיט נִיעָ יְשּׁוּבִים אַיְזָן בָּאוֹוָאָוִינְטַשְׁוִין דָעַר בָּאָדָן . . .

עס זוֹיגְט זַיִן אָן שְׁלִינְגָּט זַיִן דִּין בְּלוֹט, ווי אָרְפָּאָה צָום גּוֹמְעָן,
אָן סְקוּוּלָן אַלְעַ צָעַלְן אַין דִּיר — אָן פֿאָרְשָׁטוּמָעָן.

דָעַר מֹוח שְׁטַעַלְט אָפֿ וַיְךְ אַינְגָּאנְצָן פּוֹן טְרָאָכְטַן ;
דו זַעְמִיקָּסְט דִּין האָרִץ נָאָר מִיט מִידְבָּרְשָׁעַ פֿרְאָכְטַן . . .

כ נ ר ח

א גאנצן טאג פון צויבער דיינעם
האט דאס אוייג געטראונקען,
ויל אצינד, אין בלוי דיין רייןעם,
מיין שטילע ברעם פאָריזינקען.

א גאנצן טאג מיט פרײַד מיט טיפער
האט דאס בלוט געקוועלט,
ויל דאס האָרֶץ — אַ מידער שטיפער —
אייצט אַנטְרִינָען אין דיין וועלט.

א גאנצן טאג מיט גָּלוּ אָן צִיטָעָר
האט דאס וואָרט געַרְוָט,
ויל מיין אָטָעָם — ווֹי אַ רִיטָעָר —
טרָאָגָן הַיִּים דֵּיק אָן מיין בלומַט.

בלײַב אָן מֵיר, כְּנֶרֶת, שָׁאלָן,
וַיְיָ דַי אַיְבָּקִיָּת — נַעַמָּן אַנטְרִין.
דָעַם חָנָ פָּוּן דיַיְנָע וּוָסְמָעָרָן לָאָזֶ פָּאָלָן
אוֹפֶּפֶן מֵין לִיד — אָן מִיט טִיפָּן סָוד — בָּאָזִין.

אֲשֶׁר תַּעַלְעָ

אֲשֶׁר תַּעַלְעָ — קְלִין מִידָּעָלָעַ,
אֲקֻפָּעָלָעַ, אֲפְנִימָלַעַ, קְוֹרֵץ גַּזְעָלָעַ,
אוֹן צְוֹוִי דָּאָרָעַ לְאַנְגָּעַ פִּסְעָלָעַ,
קוֹקָן אַרוֹוִים פָּוֹן אִירַ קְוֹרֵץ קְלִידָלָעַ.

אַטְ לְוִיפָּן זַיְ פָּוֹן קְעַסְטָלַזְ אַמְּדַ
אוֹן לְוִיפָּן אַזְוּעַק צָוֵם טִיךְ.
דיַ מַאֲמָעַ זָוְכָתַ דָּעַם וּוְעַגְ אַחַיָּן,
אֲשֶׁר תַּעַלְעָ לְוִיפָּטַ גְּלִיכְ.

דָּעַר וּוְעַגְ אַיְזָנָגַ אַוְן שְׁמָאַלַּ
עַר פִּירָטַ אַזְוּעַק הַעֲטָזְוּיַטַּ.
אֲשֶׁר תַּעַלְעָ פָּאַרְשָׁוּוֹנִידָט אַיְן טָאַלַּ
בָּאַחַאלָטַ זַיְקַ בַּיְ דָּעַר זַיְוִיטַ.

דיַ מַאֲמָעַ רַוְפָּטַ זַיְקַ הַוִּיחַ,
דיַ מַאֲמָעַ רַוְפָּטַ זַיְ שְׁטִילַ ;
אֲשֶׁר תַּעַלְעָ — אֲפָלָטָעָרַלַּ —
אוֹן אַיצְטָעָרַ הַוִּילָעַ שְׁפִילַ.

דיַ בִּיְמָעַרַ זַיְנָעַן גְּרִינְעַ,
דיַ צְוֹוִיָּגַן וּוְיִוְטַ גַּעַשְׁפְּרִיַּטַּ
אֲשֶׁר תַּעַלְעָלָם פִּסְלָעַרַ דִּינְעַ
קְלָעַטָּעָרַן זַיְנָעַן גְּרִיְיטַ

דָּעַר מַאֲמָעַס אַוְיגַ דָּעַרְזָעַטַּ נִיטַּ,
דָּעַר מַאֲמָעַס הַאָרָץ דָּעַרְהָעָרָטַ ;
אֲשֶׁר תַּעַלְעָלַעַ פָּאַרְשָׁטִיַּטַּ נִיטַּ,
פָּאַרְוּאַס קְלָעַטָּעָרַן אַיְזָנָטַ רַעֲכָטַ.

דיַ זַּאְמַד אַיְזָנָגָעָרָעָנָטַ,
סְ/אַיְזָנָטַ אֲטָאַגְ חַמְסִיןַ.
אֲשֶׁר תַּעַלְעָלַעַ צְעַבְלָעָנָדַט —
אֲגַלְיִמְעַרַ אַיְן דָּעַר זַוְןַ.

ערגעץ אין אַ נײַעס יִשּׁוֹב אֵין נְגֻב

עם ליגז דא בערגלעך מיט שליאכן גערינגלט,
עם שפילן זיך קינדער — מיט יידיש געציינגלט.

עם פינקלען דא פֿעלעמלעך פֿון פֿעַנְצָטֶעֶרֶלעך קליענע,
באָוּוֹאָרְפֶּן מיט שיין די גערטנדלעך שיינע.

עם שוויינז דא הייזער מיט סודות צַעֲקוּעַלְתָּעַ,
עם רײַזֶן דא עדות אָן ווּרטָעָר — געשטעלטע.

עם רוקט זיך דער הימל אָרָאָפֶן אוֹיפֶן די נִידְעָרִיקָע דָעַכָּעָר,
עם דוכט זיך : זַיִהְיֵיכְן זיך אוֹיפֶן פֿון דער ערְד נַאֲךְ הַעֲכָר ...

עם קוֹוָאָקָעָן די וְשָׁאָבָעָם, אָוֹן סְגִּירְלִיצָן די גְּרִיןָן,
אוֹן פָּאָר דִּיְנִינָּע אַיְינָן גִּיטָּמִיט אַיְצָט אַשְׁפִּיל

פֿון שְׁלוֹה אָוֹן גְּרִיןָן, אָוֹן פֿון נֵס וּוְאָס גַּעַוּוָאָרָן
איָוָן פֿון פְּשָׁוְטָן אָמָת — אֵין גַּאנְגָּן פֿון די יַאֲרָן ...

דאָס גַּעַוְוִיָּין פֿון אַ קִּינְד וּוְאָס וּוְיָיל נַאֲךְ נִיט שְׁלָאָפָּן,
די שְׁטִים פֿון דער מַאְמָעָן, וּוְאָס מִיט „בִּיּוֹקִיָּת וּוְיָיל שְׁטָרָאָפָּן“ —

די היִמְשָׁע קְלָאָנָגָעָן, אָוֹן טְוַנְקָעַלְעָר שְׁטִילְקִיּוֹת,
געַמְעָן אַרְוָם דִּיךְ מִוְּט וּוּאָרְעָמָעָר קוּלְקִיּוֹת ...

איָן טִיף-נַאֲכְטִיקָעָר שְׁעה — דָו שְׁפָאָנְסָט צָו דָעַם כְּבִישָׁן,
פָּאָרְטְּרוֹנְקָעָן מִיט רִיחָות פֿון פֿעלְדָעָר פְּרִישָׁ —

עם בָּאָגְלִיְּטָן דִּיךְ מַעְנְטָשָׁן, וּוּ בָּרִידָעָר גַּעַרְעָמָט,
מִיט פְּשָׁוְטָעָר רִיד דִּיְן הַאָרֶץ וּוּרְעָת דָעַרְוָאָרָעָט.

עם שוּוִימָעָן אַרְוָים אָוֹן צְעַפְּינְקָלָעָן זיך שְׁטָעָרָן,
פָּאָרְשִׁיכְוָרָט דָו בִּיסְטָ פֿון זָעָן אָוֹן פֿון הַעֲרָן.

די בערגלעך — זַיִהְיֵא אַיְצָט וּוּיְתָ מִיטָּן יִשּׁוֹב,
אוֹן דָו בְּלִיְבָסָט אַ גְּלִימָעָר אֵין נַאֲכָט מִיט אַיר כִּישְׁוֹפָ.

דאס לאנד

אויבן — דער הימל א בלוייער,
אונטן — דער שומר ביים טויער,
און אין מיטן — ביים ראנד —
לייגט דאס לאנד !

יונג און צעכוואליעט,
פארברוינט און פארסמאלייעט,
פון באָר-שבע בייז דז,
די יידישע פאן . . .

אין דער טיף — שטיינער שאָלן,
אין דער הויך — טורעם שטראָלן,
און אַיגַמִיטַן די ערעד
צעשמעלצט אויף אַקְעָרֶם די שווערד.

דורשטייך און רײַף צו גבערטן,
געדולדיך און פרוי, אַירע קינדעָר צו נערן,
אין מדבר פֿאָרְפֿלְאָנְצָן אַ בוּם,
או ס'זאל מדבר ווערן אַוִים טְרוּם . . .

וַיֹּוֹית אַיְבָּעָר שְׁלִיאָכָן גַּעֲצָלְטָן אַ סָּךְ,
וַיֹּוֹחַפּוֹת אַוִיפָּה שְׁטָאָגְנָעָן, יַעֲדֵר שְׁטָאָגָן אַוִיפָּה דָּעָר וּוְאָךְ !
און אַינְוַיְינִיק, שְׁטִיל, אַינְדָּעָרְמִיט,
קוּמָט אַ דָּוָר אַוִיפָּה אַ נִּיעָר — אַ דָּוָר מִיט אַ לִיד !

מייט לִיבְשָׂאָפְטָן צָוָם לְעֵבָן,
מייט לִיכְשָׂאָפְטָן בַּיְ טְוּמָט.
אַ בִּיקָם אַין דָּעָר הַאָנָטָם,
און דאס לאנד ווערט גַּעֲבוּוֹת !

קוּמָט, זַעַט זַיִ, די יְוָרְשִׁים פָּוּן נְבִיאִישָׁע זְוִידָעָם,
זַיִ זַיְנָעָן דִּי שְׁטָאָלָצָע, די הַיְנְטִיקָע עַדְחָם.

קוּמָט, זַעַט זַיִ, די דָוָרוֹת, די זַיִ אַון די טְעַכְטָעָר,
זַיִ הַאָבָן דָּעָם פָּחָד גַּעֲפָאָגְנָעָן, אַון מִיט גַּעֲלַעַכְטָעָר
זַיִ גַּיְעָן אַנְטָקָעָן נְעוּוִיטָעָר, אַנְטָקָעָן די קְרִיגָעָר,
זַיִ זַיְנָעָן די הַיְטָעָר, זַיִ זַיְנָעָן די זְגָעָר !

אויבן — דער הימל א בלוייער,
אונטן — דער שומר ביים טויער,
און אין מיטן — ביים ראנד —
לייגט דאס לאנד !

(פָּוֹן דַּעַר אַפְּטִיכְיֶלְוָג „מַחֲנָה בֵּית־לִיד”)

פָּאָר מִין טְרִיבִיסְטוּזּוֹאָרֶט אַיְן דֵּי רַיְעַן

א, וויפל לעכטם

איין מיין לעבען

זיך פֿאָרוּעָבָן . . .

מייט וויפל וואונדן

יעדען טאג

מיין הארי זוערט אַגְּגָעָצְׂוָנְׂדָן !

וויפל וויען —

פָּאָר מִין טְרִיבִיסְטוּזּוֹאָרֶט,

ווארטן איַן דֵּי רַיְעַן . . .

ליידן, אויפגעדעקטע, הוילע,

ווי ברעגענדיקע קוילן,

לויערן אויפֿ מִין פֿרִיהַ, מִין רֹו.

הונגעריקע בליקן

מיין מינדסטן וויען

זוינען גְּרִיאַת פֿאָרְצָוקָן !

נית אוים בייזקייט, חיללה,

נית אוים טִיפְּעָר שְׁנָאָה, —

נאָר וויל זַיִעַר לעבען

האט אַיצְטָעָר קִין זוינען . . .

און איך —

וואסם בין געזונט און גאנץ,
און קומ צו זוי אויפֿ ארכבעט
יעדן טאג, ווי צו א טאגנץ, —
מייט א שמייכל אויפֿ די ליפֿן . . .

איך —

וואסם דאראפֿ זוי טוויזנט
פלאנטערן צעקניפֿן, —
איך —

זין אינגעוויניק א זאטע,
ニיטא קיון צייכן אויפֿ מיין גוף
פֿון נומערן, פֿון געלער לאטע,
ニיטא קיון פֿלאען אויפֿ מיין פֿנים
פֿון ווילן דורשת, פֿון שאנד . . .

איך זין "א גלייקלעכֿע"
ווער וויסט ווי לאנג שוין

אינעם לאנד, —
גענים די שפֿע און די פרײַיד,
און זוי וואס ברענג איך
אויסער גוטע רײַד ?

א, ניין,

זוי ווילן מיר ניט
שטעבן מיט די בליכֿג, —
זוי ווילן נאָר
איך זאל, חלייה,
ניט אונטערהאָקּן זיינער בריינן . . .

זיער וווארט

זיער וווארט — איז מער ווי וווארט, —
ס'אייז דאס בלאוט וואס זידט און קאכט.

זיער בליך — איז מער ווי בליך, —
ס'אייז צווישן טויט אונ לעבן — א הענגענדייקע ברייך.

זיער זויי — איז מער ווי זויי, —
ס'אייז צו וועלטס געוויסן אן אויסגעשרוי.

זיער מינע — איז מער ווי מינע, —
ס'אייז פון הארייז די דינסטע סטרונע.

זיער שמייכל — איז מער ווי שמייכל, —
ס'אייז צארטער גלעת איבערן שכל.

זיער דאנק — איז מער ווי דאנק, —
ס'אייז דער נר תמייד, וואס אין מענטשן צאנקט !

די טרייפנדיקע ווואר

פון זיער שפרץ — דו וויסט ניט דעם באדייט,
זיער יעדער קלאנג — איז דיר מילן וויט.

אין זיער בליך — ניטא קיין יידישער חן.
זיער מינע — ניט מיאום און ניט שיין.

זיער גאנג — אי חכעההדייך, אי שטאָרַק,
טוויזנט-יאָרִיךְעַר גלוות ליגט זוי אויפֿן קאָרַק.

זיער קול — גברהדייך און ווילד,
נאָר וווען דאס אויג צעפֿינְקֶלְט פֿלוֹצְלִינְג מילד, —

צעפֿראָלֶט דאס האָרַי, און צומ טיפֿסְטָן אָרט
דרְּנְגְּנְט אָרְיִין אַ קלְּאָנְג, שְׁלְאָנְג וֵיך אַן אַ ווּאָרט.

אונס'ווערט טוויזנט-יאָרִיךְעַר וויט דיר נאָעַנט און קלְּאָר, —
ווַיְיל אַלְּעַ גְּרַעְנְעַצְן רַוקְט אַפְּ די טְּרִיףְּנְדִּיקְעַר ווּאָר . . .

אין דיין "יא" צי "ניין"

דו רעדסטע מיט האָרֶץ, דו רעדסטע מיט מוט.
גיסט אַריין אין אלע צעלן פון דיין וואָרט פריש בְּלוֹט.
טראָנגסט עם אונטער זַיִן — זַיִן אַמעְדִּיצְיָן, —
נאָר אָומְזִיסְט. אַין דיין "יא" צי "ניין" לְיגַט פָּאָר זַיִן
דעָר טִיפְּסְטָעָר זַיִן . . .

הוֹלְפְּלָאוֹ וּוֹעֲרֵסְטוֹ, אָוָן דַּי גָּאנְצָע גְּבוֹרָה אַין דַּיְרָה,
וּוְאָם דַּאֲרָף עַפְעַנְעַן פָּאָר זַיִן דַּי וּוַיְיטְסְטָעָר טִיר —
בְּלִיבְט אַיְצָט שְׁוֹוִינְגַּן שְׁטוּמָה אָוָן מִיד.
אוֹיפְּ דִינְעַן לְיפְּנָן נַאֲר, עַלְנָטָם, וּוְאַנְדָּעָרָת אָוָן אַנְגָּנוֹן פָּוּן אַ לִיד . . .

זַיִן וּוַיְלָן דִּיזְהָעָרָן . . .

זַיִן וּוַיְלָן דִּיזְהָעָרָן,
נאָר זַיִן עַר עַצְרוֹת — מַאֲכָן זַיִן דִּיזְהָעָרָן צָו.
זַיִן וּוַיְלָן דִּיזְהָעָר נִימְשְׁטָעָר,
נאָר זַיִן עַר עַמְתָּן נִיבָּן נִימְקִין רָו . . .

זַיִן וּוַיְלָן דִּיזְהָעָר גְּלוּבָן,
נאָר זַיִן עַר וּוְאָרט אַיזְהָעָבָט.
דוּ וּוַיְלָסְטָה הֻרְלָעָךְ זַיִן דַּעֲרָהָוּבָן,
אָוָן פָּאָר אַדְּאָנָּק — שְׁלִינְגְּסְטָה אַרְוָנְטָעָר טִיפְּנָשְׁפָּאָט . . .

מ'אייז אים שולדיך איין הימל
דעם ליכטיקסטן שטערן . . .

צעקרובט אייז זיין פנים,

זיין גוף —

ער אייז צו קיין מענטשלעבער צורה
ניט גלייך.

פרעך אייז זיין ווארטט, —

און זיין בליך אייז א שטיען,
וואס ער ווארטט אייז א טיך . . .

איין מהנה אייז ער פויל,

ניט פריליער, ניט ריאן.

ער טראגט אום זיינע ליאדן,
ווי קנוּפַן אָ קנוּל.

ויל ער —

אייז דאס איגעגעער גורל,

באשערטקייט —

ויל ער —

ווקלט ער די ליאדן ארום זיך
ווי א זיידענעס באנד,
און ווארטט, ווי א קללה,
די שולד — אויפן לאנד.

ער אייז גרייט צו פאָרְאָטָן

זיין ברודער — דעם ייד,

ויל יענער אייז אנדערש. —

ער קערט אָפַ זיך מיט עקל, מיט שפאת,

ויל אויפן אים האט

טויזנט-יאָרִיקָעָר גלוֹת

דעם חותם געליגט.

פֿוֹן מִידְכְּרָשֶׁן וּאֲנָדָעָר,

פֿוֹן שֻׁוּעָרָן נְסִיּוֹן —

ניט ווערן כָּל הָגּוּיִם . . .

מייט קיון איזנץיקן שפֿאָז

ער גײַט נײַט אַנטקעָגָן

נײַט זיך —

נײַט דעם לאָנד.

בּוּי אִים אַיז קיון חילוק פֿאָראָן

פֿוֹן "דאָרטֶן" אָוֹן דָּא ; . . .

ער זעט נײַט

דאָם לֵיכְטַ פֿוֹן דָּעַר שְׁעה . . .

ער זעט נײַט דעם מענטשָׂן,

וּאָסָהָטָ מִיטָּ זַיִן גַּלוּבוּן

דָּעַרְאָבְּעָרְטָ דִּי עָרְד —

אָוֹן סְאַיז אִיצְטָ אִים בָּאַשְׁעָרָת

אָלָעַ לאָסְטָן צָו טְרָאָגָן פֿוֹן לאָנד,

אָוֹן אַוִּישְׁטְּרָעָקָן אִים

אָ בָּרוֹדָעָרְלָעְכָּעָה האָנט.

מייט שנאה ער גערט זיין געדאנָק :

ער פֿאָרְמָאָגָט נײַט קיון ווֹילָן צָו הָעָרָן,

ער ווֹיסְטָ נָאָר : זַיִן לְעָבָן אַיז קְרָאָנָק,

אָוֹן סְמוֹזָ אִים גַּעֲזָנָטָ אִיצְטָעָר וּוּרָן ;

מְאַיזָּ אִים שְׁוֹלְדִּיק אִין הִימָּל

דָּעַם לֵיכְטַיקָּסָטָן שְׁטָעָרָן . . .

כידאנק דיר, גורל

1

כידאנק דיר, גורל,
וואם האסט מיך
באסאנקען מיט כוה,
און מיט ווילן,
זוייערעד ליזידן
זו היילן, צו שטילן, —
וואם האסט מיך
אין א גאנצקייט געפערעטט, —
איך בין ניט קראנק, —
און צו די וואם דארפֿן
קאנ איך קומען
און געבן מײַן היילָך אלָם געשאנק.

איך דאנק דיר, גורל,
וואם אין מײַן לעבן
האט דער שאטן
זיך ניט אריינגעරיכט,
און אועונגערויבט,
וואי בי זיין,
א שטוק פֿאַרמען :
א האנט, א פֿום,
צי גאָר
דאָם בלוט
אין קאָפּ צעמיישט

די מי איז שוער, און גרוים,
 און נאך גרעסער איז דער שבָּ.
 ווי גאט-גלייביקע,
 זוי הערן אוים
 מײַן איטלעך ווארט,
 און שלינגען
 עס ווי אָ רפואה,
 זוי קומען, און זוי קומען,
 און זוי ברענגן מיר צוטראָגן,
 ווי פרישע בלומען,
 זיערעד וואונדֶן — אָ מתנה.
 דערפֿאָר,
 וויל מײַן לעבן,
 (וואָס איז טעלעך איז סכְּנה)
 בְּ�ין גרייט צוּשטייער געבן
 זוי פֿאָר די לִיידֶן
 פֿוֹן אָ האָנט ווֹאָס פֿעלט,
 פֿאָר אָן אוֹיג ווֹאָס בְּלִינְד, —
 פֿאָרן ווַיִּתְּקֵח
 פֿוֹן אָן אָומְגָעָקְומָעָן קִינְד . . .

בְּדָאנְק דִּיר, גּוֹרָל,
 ווֹאָס האָסְט מִיךְ
 באַשְׁאָנְקָעָן מִיט כּוֹחַ
 אָזֶן מִיט ווַיְלָן,
 זְיוּעָר לִיידֶן
 צָו הַיְלָן, שְׁטִילָן . . .

זוי שטארק!

זוי שטארק, דערשטייך איזן זיך די טרעערן,
וזאל מען, חיליהה, דיין מינדסטען מיטלייך ניט דערהערן.

זוי שטארק, קרייך איזס פון האָרֶץ דיינעם אַ שטײַין, —
און זוי אַ לְּז — באָזיוויז אַ שמייכל דורך די ציַין . . .

זוי שטארק, טריינק איזס בייז לעצטן טראפֿן זיער צער,
און פֿאָרשּטום! — ווילְ דיאָן קְלִיגְסְּטוּ עַצָּה — אַיז אַיצְטּ לאָגִיך
פִּון אַ נְּאָר!

שׂוֹלְדִּילִיךְ

אַ, וויפֵל לְעַבְנָם נִיט גַּעֲצִיּוֹלְטָעַ,
וויפֵל ווַיְיַעַן נִיט פַּאָרָהִילְטָעַ
כְּהַאָבּ גַּעֲלָאָזָן הַינְטָעָר זִיךְ
און אַוּוּקְגַּעַגְגָּנוּן גִּיךְ . . .

אַ, וויפֵל שְׁטִימָעַן נִיט דֻּרְחָעָרְטָעַ,
וויפֵל אָמְגַלְיקָן בַּאֲשָׁעָרְטָעַ
כְּהַאָבּ גַּעֲלָאָזָן הַינְטָעָר זִיךְ
און אַוּוּקְגַּעַגְגָּנוּן גִּיךְ . . .

אַ, וויפֵל טְרִיפְּנְדִּיקָעַ וּוְאוֹנְדָּן
כְּהַאָבּ גַּעֲלָאָזָן נִיט פַּאָרְבּוֹנְדָּן,
ווילְ כְּהַאָבּ רְחַמְנָוָת גַּעַהְאָט אַוִּיפּ זִיךְ —
און בֵּין אַוּוּקְגַּעַגְגָּנוּן גִּיךְ . . .

(פון דער אַפְטִוּלָּג „אַיִיגָּעָן אָן פֿרֻעְמְדָע“)

מיין טאטט

וואו איז איצט מיין טאטט, וואו איז איצט זיין חלט,
וואס האט יאָרָן אַין מײַן אוֹיג געבלאנקט?
וואו ווֹאנְדָעֶרט אָסָם זַיְן בְּרָכָה,
וואס האט ווי אַנְרְתָּמִיד אוֹיפָזְזַיְן לִיפָּגְעַצְאַנְקָט?

ווען ער האט אָן עַופָּה אַין זַיְנָעַ הענט געהאלטן,
האט זיך געדוכט: „עַס גִּוְיטָן נִיט אָוִים קִין לְעָבָן“ —
האט זיך געדוכט: דורך דורות האט גָּאת אַוְיסְבָּאַהָאַלְטָן
מיין טאטטנס גאנְג, אָן אַים אָזָא בָּאַרוֹף געגעבן . . .

וואו איז איצט מיין טאטטנס הוּוִין,
וואס האט פָּאָר וִידְז גַּעֲבָרָאַכְט אַזְוֹפִיל פְּרִידְז?
וואו איז איצט די גְּרוּסָעָם קְלוּין,
וואס ער האט מיט נשמה שיינְעָר אָן מיט שטאלצְן גּוֹפָ
בָּאַקְלִיְידָט?

ווען פָּאָרֶן זַיְלְבָּעָר-אַוְיסְגַּעְפּוֹצָטָן עַמוֹּד,
אַזְוִי ווי אָן אַדְלָעָר, וואס פָּאַכְעָט מִיט די פְּלִיגָּל אַין וְאַלְקְנוּדָהָר,
האט זיך גַּעֲוִיגְטָן מיין טאטט דָּאָרְטָן תְּמִיד,
און זיין שְׁטִים די גַּאֲלְדָעָנָע צַעְגָּאָסָן אַין דָּעָר הוּוִין.

וואו איז איצט די עדָה פְּרוּמָע יִידְזָן,
וואס פְּלָעָגָן טְרִינְקָעָן זַיְן גַּזְאָנָג ווי גּוֹטָעָר ווַיְיַין,
און עַנְטָפָעָרָן אַים אָמָן, אָן עַנְטָפָעָרָן מִיט פְּרִידְז —
אַטְיְפָעָר קְוּאָל פָּאָר זַיְן נְשָׁמָה-חִיתָּרָה זַיְן?

סְאַיְזָה דָּסָם לְעָבָן אַין די הַיּוֹמָעָן גַּעֲוָעָז אַזְוִי גְּרוֹזִי,
זַיְנְעָן יִידְזָן דָּאַזְוּנָעָן גַּעֲקוּמָעָן.
האט מיין טאטט זוי דעם הַיּוֹלֵד תְּמִיד אַפְּגַּעַפְּאַרְכָּט אַוִּיפָּבְּלוּי,
און זוי האָבָן שְׁטִיקָעָר הַיּוֹלֵד מִיט זיך אַהֲיָים גַּעֲנוּמָעָן . . .

וואו איז איצט דער פלאם, און וואו איז איצט דער ברען
פונ אלע יענק יידנעם אויגן,
וואס כ'האָב מיט קינדערישן ציטער צונזען,
ווײַ אַוִיפְּ קִידּוּשׁ נָאָכָּן דָּאָוָעָנָעָן זַיִּהְאָבָּן זַיִּךְ צַוְּאָנְדוּעָרְהָוּזְעָן
געצוויגן?

ווען זיי האָבָּן די תָּמִימּוֹתְדִּיקָּעָט לְלִיתְ-זְעַקְלָעָד
אַיבָּעָרָן עַירָּוֶב אֵין דָּעָרְקָלוּוּ גַּעַלְאָזָן לְוָגָן,
או אַהֲיִמְטָרָאָגָן זַאָלָן זַיִּשְׁחָלָעָה, שְׁלַמְהַלְעָד מִיטְ בְּלִיכָּע
בעקעלעה.
פאר אַשְׂטִיקָּלְעַקָּאָר, פָּאָר אַדָּאנָקְ אַשְׂטִילָן.

וואו איז איצט די יומְ-טוּבְדִּיקָּעָט רָו אָן פְּרִיְהָ,
וואס האָט אַרְוִיסְגָּעָזְנָגָעָן פּוֹן אַלְעָשְׁיָנָעָבָּעָרָד,
ווען זיי האָבָּן מִיטְ אַלְחִיּוּם פָּאָרְשְׁוּעָנְקָטְדִּי גַּנְצָעָלִיְדָה,
וואס האָט גַּעַוּאָרָטְפָּאָר זַיִּאָוִיפְּ וְאַכְּבָּדְיקָּעָרְעָד?

ווען זיי האָבָּן אֵין זַיִּךְ זַיִּעְרָ שְׁבָתְגַּעַטְרָאָגָן,
הָאָט מְעָן גַּעַיְעָן דָּוָרוֹתְדִּיקָּן שְׁטָאָם.
אָן מִין טָאָטָנָם הָאָרֶץ הָאָט מִיטְ זַיִּעְרָ גַּעַשְׁלָאָגָן,—
מִין טָאָטָעָהָאָט זַיִּגְעָזְרָעָמָטְמִיטְ זַיִּן פְּלָאָם.

וואו איז איצט זַיִּן חַכְמָה וְוואס האָט זַיִּהְאָרָה,
איַן אַלְעָשְׁכְּדִיקָּעָטְמָעָגָן,
ברַעַנְעַנְדִּיקָּעָטְמָנוֹרָה —
בָּאַלְוִיכְטָן אִים דָּעָם וּוּגָן?

וואו ער האָט גַּעַלְעָבָט, אָן וְוואו ער האָט גַּעַטְרָאָטָן
דָּאָרָטְהָאָט דָּאָם לְעָבָן, דָּאָם יִדְיִישָׁעָן, גַּעַבְלִיטָן.
גַּעַוְעָזָן אַיז זַיִּן גַּאנְגָּן — די טָאָט פּוֹן צָעָן גַּעַבְאָטָן,
גַּעַוְעָזָן אַיז זַיִּן הָאָרֶץ — די קְדוּשָׁה פּוֹנָעָם יִדְ!

אין דיין צענדייך יאר

בלוייער חלום אויפֿ דער ווואר
אין דיין צענדייך יאר.

מיינע טרייט און מיינע רוימען
אנגעערירט נאָר אין די טרוימען

קלינגען האַסְטִיק, געשווינד,
אין דיין גאנָג אַצְינֶד.

אלע קלאנגען אין דיין קול
פֿון מײַן נאָענטן אַמאָל.

אין דיינע אויגַן טעם פֿון לַעֲבָן,
אויפֿ דיין שטערָן ווֹאָס דערנעָבָן,

טייפֿע חכמָה פֿון דיין זַיְידָן,
לאָזֶט דֵיר גַּרְיסָן שְׁטָיל, באַשְׁיַידָן.

אָרוֹם דיין מַוְיל, מַוְתָּם טויזנט חַגָּעָן,
רִינְגְּלָעָן שְׁנוּרְעָלָעָר גַּעוּוִינְגָן,

אוֹן ווֹי אַשְׁטְרָאָל מִיט זָנוּן לִיכְט —
לוַיְכְט דיין קִינְדָעָרְשָׁעָר גַּזְוִיכְט.

אַנְגְּעָזָמְלָטָעָר פֿאַרְמָעָן
אויפֿ טַאַטְעַ-מַאַמְעָם ווּאַנְדָעַר-זַוְעָגָן.

אין דיין צענדייך יאר
טרָאָגָסֶט אויפֿ פֿלָאַטְעָר-פֿלִיגָל די הַעַלָּע ווּוָאָר.

העי, דו יינגל

העי, דו יינגל פיעער צינגל,
פלעכט אריין מיך אין דיין רינגל,
גיב מיר אפ אכיכל פיעער,
וואם האסט גענומען פון מיין שייער.
ב'חאָב נאָך וווײַיטע, וווײַיטע בריקו —
ב'קאנֶן ניט גײַן קיּוֹן צוּרִיקָן.

העי, דו יינגל — רײַפֿע זאנגֶן,
אוַיסְגָּעָזְגָּעָןְעָר פֿאָרְלָאָנְג —
בִּיסְט גָּעוֹוִים דָּאָס שָׁעָנְסְטָע לִידָן.
נָאָר וּוּוִים,
מיין לְיכְטִיקְעָר אָוָן שֵׁינְגָּעָר —
ס'אָיז נָאָך דָּא גָּעוֹזָנָגָן אָין מִינְגָּע בִּינְגָּעָר.

העי, דו יינגל, לייב אָוָן לעַבָּן,
כְּיוּעַל דִּיר אָפְגָּעָבָן מִין פֿאָרְמָעָגָן.
נָאָר נִיט גָּעָם בַּיִּ מִיר דִּי יָאָרָן
אָוָן צְעַמָּאָל זַיִּ, וּוּ דָעַם קָאָרָן —
צַו דִּי פֿעַלְדָּעָר פֿוֹל מִיטָּזָאנְגָּעָן
בְּבִין נָאָך נִיט דָעַרְגָּאָנְגָּעָן . . .

העי, דו יינגל, פֿלְיִישָׂ אָוָן בְּלוֹטָן,
ס'אָיז מִיר טְרוּוּעָירָק אָוָן גּוֹטָן,
זָעַן דִּיר אָ גְּרוּוֹסָן וּוּאָקָסָן,
תְּמִיד אָוִיסְהִיטָן פֿוֹן שְׁלָאָקָסָן.
בַּיִּ דיּין פֿיעָר — מִינְגָּע פֿלְאָמָעָן
פֿלְאָקָעָרָן — אָוָן צְאָמָעָן . . .

צו אים, דעם חבור

צו אים —

וואָאַסְטַּהֲאַטְּ דַּעֲרָהָעֶרֶת
די סֹודָותְּ פָּוֹןְ מִיְּןְ אָוָמָרָן,
וְאוֹהָהֵןְ זַיְּ צִיעָןְ,
אוֹןְ וְאוֹסְטַּהֲאַטְּ זַיְּ דָאַכְטָןְ,
אוֹןְ אוֹזְ נִיטְ מִידְ
גַּעֲוָאָרָןְ צַוְּ וְוָאָרָטָןְ,
מִיטְ טִיפְנַ שְׁוֹוִינְגַּןְ
וְוַיְ דַּעַרְ טָאָלְ —
אוֹןְ צְוֹוִיְ אָוִינְגְּ
לוֹוִיטָעָרָרְ קְרִישְׂטָאָלְ.

צו אים —

וואָאַסְטַּהֲאַטְּ גַּעֲוָאָסְטַּהֲאַטְּ אָוִיפְ וְוָעַלְכָעְ
וְוָעָגְןְ מִיךְ צַוְּ זָוָגָןְ,
אוֹןְ הָאַטְ עַדְ מִיךְ גַּעַפְנוֹגָעָןְ,
הָאַטְ עַדְ דָּאָסְ וְוָאָרָטָןְ,
דָּאָסְ רִיכְטִיקְעָןְ,
וְוַיְ מִיטְ אַ צְוִיבָעָרְ
פָּוֹןְ זַיְּ אַרְוִוְסְגַּעַשְׁפָוֹנָעָןְ.
אוֹןְ סְ'הָאַטְ וְוַיְ אַ וְוִיְסָעָרָוָיְ
איַןְ צָאָרָטָעְ הָעָנָטְ
זַיְןְ חְבְרָשְׁקִיְתְ זַיְקְ צְעַבְלָעָנָטְ.

צו אים —

וואָאַסְטַּהֲאַטְּ נִיטְ גַּעַפְרָעָגְטָ
פָּאָרוֹאָסְ, פָּוֹןְ וְוָאנָגָעָןְ?
גַּאָרְ הָאַטְ מִיְּןְ אַמְתָּהָןְ,
וְוַיְ דַּעַטְ לִיכְטִיקְןְ טָאָגָןְ,
גַּעַזְעָןְ אוֹןְ פָּאָרְשְׁטָאָגָןְ.
מִיטְ טְוִיזְנָטְ שְׁלָעָמָעָרְ
דָּאָסְ אַיְגְעָנָעְ הָאָרְזְ פָּאָרְשְׁלָאָסְןְ,
כְּדַיְ מַעַרְ אוֹןְ בְּעַסְעָרְ,
וְוַיְ בְּיַטְעָרְ-זִיסְןְ וְוַיְיָןְ,
טְרִינְקָעְןְ אַיְגְעָנָעְ פָּאָרְדְרָאָסְןְ . . .

צו אים —

וואָם האָט ווי אַ צִישׁוֹפַ-מַאֲכָעָר,
מייט אלעֶרְלַיְךְ קָאַלְיָרַן,
און מיט נַאֲקָעַט
הוַיּוֹן גָּלוֹבָן,
אוַיְמַגְעַפְרָעַמְטַ אַ וּוּלְטַ
מייט טִירָן
און מיט שְׂוִיבָן,
וּוֵי אַ בְּרוֹדָעָר,
בַּיִּידְעַר הַאֲנָטְ גַּעַנוֹמָעַן,
ניַטְ גַּעַלְאָזָט דָּעַם וּוְעַגְ אַחַיְן פָּאָרְלִיְרַן . . .

צו אים —

וואָם האָט תָּמִיד
מייט יְעַדְןּ קָעַר אָוּן וּוּנְדּ גַּעַטְרָאָנְן
איַן זִיךְ דָּעַם מַעֲנְטָשָׁן.
און סְ'הָאָט אַפְטַ אָזְוִי
גַּעַנְגָּט אַ טִּיפְעָר בָּאָנְגָּ
צַו קָאַנְעַן דָּאַנְקָעַן אַיִם,
צַו קָאַנְעַן בַּעֲנְטָשָׁן . . .
צַו אַיִם אַצְיַינְד
די טִיפְעַר פְּרִיְיד — דָּעַם דִּינְסְטָן קְלָאָנְג
פָּוּן מַיִן גַּעַזְאָנְג !

דינה קאָפַשְׂטִיַּן

דֵין גַעֲמִיט —
די פְּרִיְידִיקִיִיט אַלְיאַן.
אוֹפֶף דֵין הַוִיכָן שְׁטָעָרָן —
די שְׁכִינָה פֿוֹן דֵין יְחֻם.
איַן דֵי אַוִיגַן
דֵין טָاطָנָם חַכְמָה,
איַן דֵין לְאַכְעָדִיקָעָר שְׁטִים
די פְּרִיְיד
פֿוֹן אָונְדָזָעָרָע זְיוֹדָעָס יוֹסְטָוב,
אוֹן איַן דֵין נָגָנָג —
די פְּשָׁטוֹת פֿוֹן דָעָר גַּאנְצָעָר וּוָאָך.

דִינָה,
ס'אַיז שְׁוִידָעָר,
ס'אַיז גְּרוּיל!
כְּהַאָב גַעֲזָעָן
וּוּס'הַאָט די עַרְד
צְעַפְנָט אַיר קְבָרְ-מוּיל
פָאָר דִינָע אַכְטָאָונְצָוָאָנְצִיך
לְאַכְעָדִיקָע יָאָר —
דיַץ אַרְיִינְגַעַשְׁלָוְנְגָעָן,
אוֹן גַעֲזָגָט:
ס'אַיז וּוָאָר!

אוֹן די זָוָן,
אַזְוִי מְשׁוֹנְהַדִּיק,
הַאָט גַעֲלוּיכָטָן
אוֹן גַעֲקוּעָלָט,
וּוּי זַי וּוּאָלָט גַעֲפָרִיָּט זִיך
וּוָאָס דו —
אַכְטָאָונְצָוָאָנְצִיך יָאַרְיִיקָע דִינָה —
וּוּרְסָט גַאַלְדָעָנָעָר שְׁטָוִיב
אַיְבָעָר גַאַטָּס וּוּלְט . . .

א גָּסֶט אַוִיפֶּן יוֹסְטּוֹב

ס'או געוווען ערבע ווֹסְטּוֹב אוֹוֵיפֶּן דָּעֵר ווּוּלְטַ
איַין מִיְּן שְׁטוֹב —
אוֹזֶן דַּי שְׁכִינָה נַאֲךְ גַּעֲוֹעַן פָּאַרְשְׁטַעַלְטַ.
בְּהַאֲבָגָעָנְגִירִיט
חַלְהַ, וּוֹיַּן אַוְן פִּישַׁ, —
אַ וּוֹיַּסְּן טִישְׁטַעַךְ
אוֹיְסְגַּעַשְׁפְּרִיטִים אַיְבָּעָרְן טִישַׁ,
אוֹן לִיכְתַּט גַּעַשְׁטַעַלְטַ צָוֵם בְּעַנְטְּשָׁן.
דָּעַרְנַאֲךְ דַּי טִיר גַּעַעְפָּנְטַ
פָּאָר אַ גָּסֶט אַוִיפֶּן יוֹסְטּוֹב, —
פָּאָר אַ פְּרַעְמַדְן מַעַנְטְּשָׁן !

אוֹזֶן אַרְיִינְגַּעַקְומָעַן דָּעֵר גָּסֶטַ,
אוֹן מִיטַּאַיְם צְוֹאַמְעַן
הַאֲבָנַן גַּעַטְאַן אַ בְּלַעַנְד
פּוֹן יוֹסְטּוֹב, דַּי קְדוֹשָׁה-פְּלַאַמְעַן . . .
דָּעֵר וּוֹיַּסְּעַר טִישְׁטַעַךְ
אוֹן דָּעֵר רְוִיְּטָעַר כְּרִיּוֹן,
הַאֲבָנַן גַּעַשְׁפִּיגָּלְטַ זִיךְּ אַיְן שִׁיּוֹן
פּוֹן דַּי זְוִילְבָּרְעָנָעַ לִיְּבָטָעַר, —
וּוֹאָם הַאֲבָנַן אַרְיִינְגַּעַקְאַנְצָטַ אַיְן וּוֹיַּן . . .
סְ'אַטְּ דַּי שְׁטוֹב צְעַשְׁמִיכְלַט זִיךְּ מִיטַּחַן
פּוֹן גָּסֶט — דָּעֵר מִידָּעַר קָאָפַּ
הַאֲטַּז זְוִינְגְּעוּדִיק גַּעַרוֹת . . .
אוֹן דַּי לִיפְּנַן — וּוֹי זַיְּ וּוֹאַלְטַן גַּעַזְגַּט :
„אַיְן יִדְיִישָׁעַר פְּרַעְמַדְן“ אַיְן מִיר גּוֹט !

דַּיְיד זְוִינְגַּן גַּעַפְּאַלְן אַיְינְצִיקַּע, שְׁטִילַעַ,
אַ לְוִיטָעַר פְּלִיסְטָעַרְן, וּוֹי אַ חְפִּילַה,
הַאֲטַּז אַיְינְגָעַהְלַט בְּיִם טִישַׁ דַּי מִסְבַּהַ.
אַיְעַדְנָס שְׁטִים גַּעַקְלָנוּגָעַן הַאֲטַּז מִיטַּ לִיבַּע
אוֹן מִיטַּ לְוִיבַּ צֹ דָעֵר הַשְּׁנָחָה, —
וּוֹאָם הַאֲטַּז אַוִיפֶּן דָעַם יוֹסְטּוֹב
פָּאַרְגְּרָעַסְעַרְטַם דַּי מַשְׁפָּחָה !

שפערטער — האבן שיין אלע שען
וואסם זייןנען געקומען
נאך ביים עסן,
זיך פאר די הענט גענומען,
אַרְיִינְגָּעָוּבֶּט זיך
אין טאג, און אין מעת-לעתן,
און ס'האט די שכינה
שיין אַרְוֹמְגָּשׁוּבֶּט אין הויז, —

גַּלְיִיךְ מֵיַּן טַاطָּע וּזְאַלְטָ אֲצִינָד, וְוי גַּאֲרָ אַמְּפָל,
מוּטָ לַיְיכָטָן טַראָט זַיְינָעַט, אַוְן זַיְכָעָרָן קוֹל,
דָּעַם „גּוֹטְ-יּוֹם-טוֹב“ אַרְיִינְגָּעָרְאָכֶט פֿוֹן קְלוֹיוֹ . . .
און ס'האט זיך געדוכט אויף וואָר :
ס'גִּוִּיט דָּעַר טַاطָּע צַוְּישָׂן אָונְדוֹ אַרוּם
מיַט זַיְן שַׁוְּאָרָצָן קָאָפְּ גַּעֲדִיכְטָעָהָאָר,
מיַט דָּעַר לְאַנְגָּעָר זַיְדָעָגָר קָאָפְּאָטָעָ, אַוְן פָּרוּם
און גַּאֲרָטָל עַד הַאַלְטָ פָּאָרְשָׁטְעָקָט די הענט, —
שַׁוְּוִיגְטָ חַסְדִּישָׂ, אַוְן שְׁמִיכָּלָט צַוְּדִי וּוֹעַנְתָּ . . .

שיין אַזְוִי לְאָנְגָּ, כְּגַעֲדָעָנְקָט גַּאֲרָנִיט וּוֹעַן,
כְּחַאֲבָ מֵיַּן טַاطָּן אַזְוִי לְעַבְּדִיק גַּעַזְוָן.
איַעַם חַיְינָט גַּעַזְוָן בְּאַשְׁעָרָת
אַזְוָאָמִין שְׁכָר, אַזְוָאָגְשָׁאָנָק —
גַּאֲרָ גַּאֲטָ אַלְיָין הַאַטָּ דָּאָס פָּאָרְקְלָעָרט :
אַ “פְּרַעְמָדָעָר” וּוֹאָס אַזְוִי אַ בְּרוּדָעָר אַיְינָן גַּעַוּאָרָן,
און מֵיַּן טַاطָּנָס וּזְאַרְעָמָעָר אָטָעָם, וּוֹאָס הַאַט גַּעַפְרָאָרָן
מיַט די יָאָרָן . . .

אוּוָעָק זַיְינָעָן די טָאג, אַוְן די מַעַת-לַעַתָּן,
וּוֹעַן מִיר זַיְינָעָן מִיטָּן גַּאֲסָט גַּעַוָּסָן, —
גַּעַטְרָנוֹנְקָעָן צָעָר אַוְן פְּרִיד
פֿוֹן זַיְינָעָן שְׁטִילָעָ רִיד.
גַּעַנְעָצָן אַוְן יָאָרָן
הַאַבָּן זיך אַוְוָעָקָנְעוּרָקָט, וּוֹיִיט גַּעַוּוָאָרָן, —
גַּעַבְּלִיבָן נַאֲעָנָט אַיְזָ אֲוִיפָּ שְׁטָעָנְדיָק
דָּעַר מַעַטָּשָׂ, וּוֹאָס הַאַט אַזְוִי בְּלַעַנְדִּיק
אַרְיִינְגָּעָטְרָאָגָן זַיְן צָפְלָדִיק גַּעַמִּיט, —
און גַּעַבְּלִיבָן רָזָעָן אַיְזָ שְׁוֹרָתָ פֿוֹן אַ לִיד !

מיין ליז צו רחל קאָרֶן

כ'חאָב קיינמאָל ניט געדrikט דיין האָנט,
כ'חאָב נאָר מיט דיר
אין דיכטער-לאָנד אַרוםגעַשְׁפָּאנַט.
תְּמִיד הַאָט גַּעַשְׁמָעַקְט צו מִיר
פֿוֹן וּוַיְיטֵן —
וּוְדָעֶר רִיחֵ פֿוֹן פְּרִישְׁ-גַּעֲבָאָקָן בְּרוּיט —
דיין קָאָרָעָנָע דָּעָרְצִיְּלוֹנָג,
און דיין וּוַיְצִין-ליַּיד.
פֿוֹן בִּיְדָע —
פֿוֹן הַיְּינָט אָונָ פֿוֹן פְּאָרְצִיְּיטֵן —
הַאָט אַרוֹיסְגַּעַשְׁטָרָאַלְט
דָּעֶר יִיד !

און אַיצְט —
הַאָב אָזְר אַין דִּינְגַּע אַזְיָגֵן —
צְוּוֵי תְּהֻמָּעָן —
נָאָך נִיט אַרְיִינְגְּגָעָקוֹט.
נָאָר כְּיוֹוִיס, דיין לעַבָּן,
נְסִימְדִּיק גַּעַרְאָטְעָוָעָט,
איּוֹ אַ וּוּקְסָל —
בְּלוֹטִיק פְּאָרְפָּעַטְשָׁטָעוּעָט, —
און עֲדוֹת :
צְזִוִּי אַיּוֹ גַּעֲוָעָן,
און צְזִוִּי אַיּוֹ זָס !

דָּעָרְצִיְּלוֹן קָעָנְסָטוֹ,
ニיט פֿוֹן גַּעַטָּאָס דָּוּקָאָ, —
וְאוֹ דָס אַיְגָעָנָע וּזְעָזָן
איּוֹ גַּעַוָּאָרָן אַ פִּיאָּקוּעָ
און הַאָט וּוַילְד אָונָ מִיד
גַּעַזְוִינָן סָם
פֿוֹן יַעַדְן גַּלְיָד . . .

ニיט פֿוֹן גַּאָזְ-אַוְיָוָנוֹס נָאָר
וְאָס הַאָכָּן גַּעַצְוָנְדָן אָונָ צַעְבָּרָעָנט
גַּאָטָס קָאִיזָר
מִיט וּוְיִ
פֿוֹן אַ לְעַצְטָן יַדְנָס אַוְיָסְגַּעַשְׁרָי . . .
נָאָר דָעָם וּוְאָנְדָעָר

און דעם וואונדער
פון דיין יידיש ליד,
וואס איז אביסעלע צעלולזיטט —
נאָר נישט מיד . . .

שפאָנסטו אַצינְד —
וועי דיינּע „איינּאָונּדרִיסֿק קעְמָלָעַן“, --
אַ יידֿיש קִינְד,
„געַשְׂמִיכְן אֵין די זַיְתָּן
מייט הַונְּדָעַרְתָּ גַּלְעַנְדִּיקָע בִּיטְשָׁן,
מייט דעם חותם פון פָּאָרְנוֹיכְטָוָנָג“, --
נאָר —
אַ וַיְיַזְעַר אָוָן אַ פִּירְעָר
איָ� דיָן זִיכְטָוָנָג . . .

און אַיך —
אַ טַּאֲכְטָעַר דִּינּעַ,
צי אַ יְוָנְגָעַ שְׁוּעַטָּעַר,
בֵּין באַשְׁטְרָאַלְט אַצְּינּוּדָעַרְתָּ
מייט דער פְּרִיְיד דער גְּרוּעַטָּעַר,
וואָס כְּקָאָן אַיְופְּ דִּינּוֹ לְעָבָן
אַ שְׁחַחְיָנוּ מַאֲכָן . . .
און זָאָל זַיְן גַּעֲבעַנְטָשָׁת
דָּאָס וּוְנָקָל וּוְלָטָם,
וואָס וּוּעָט אַוְיְשָׁטָעַלְן פָּאָר דִּיר
אַ נִּיְּגַעְצָעַלְתָּ.
און סְ'וּעַט זַיְן אַ גַּעַלְגָּעַר דָּאָרטָן,
אַ טִּיש —
און אַ וַיְיַסְעַר טִישְׁטָעַר . . .
און סְ'וּעַט נָאָר שְׁבָת זַיְן,
און לִיכְתָּ וּוְעָלָן בְּרוּעַנְעָן, —
(נאָר פון די שאָטָנָס צוֹ דָעַרְקָעַנְעָן
אלְטָע אָוָן נִיְעַ פְּלָאָמָעַן . . .)
און מייט שְׁבָת-יּוֹם-טּוֹב שְׁכִינָה —
פון דער פרומַעַר מַאֲמָעַן,
וּעַסְטוּ דָּאָס לְעָבָן אֵין דער אַיְבָּקִיָּט
וַיְיַמְעַר שְׁפִינְעָן !

צוווי לידער

(מיין יידישער שטאט, וויניפאג, געשענסקט)

1

א לויב

א לויב צו דיר, א שטאט !
מיין שטאט פון יונגע טעג.
וואס ניט אויסגעטן האט מיין טראט,
זו טרעפַן ווידער, ווידער דיך אין וועג.
א לויב צו דער השגהה — דיינע וועכטער, —
וואס האבן אָפְנַעַהַוֶּת דיך ווי זו ביטט
ס'זאל די מי פון דיינע זין און טעכטער
נטיט זיין אומזיסט.
בָּאוֹנְדָּעָר אָוֹן צוֹאָמָעָן. —
יידיש לעבן האבן מיר פֿאָרוֹזִים.
אייז די זריעה אוֹפְּגַעַגְגַּעַן,
און חאַט זיך צעלְלַט.
און מיך — דער גורל האט געפָּאנְגָּעָן
זו זינגען אָיְדִּישׁ לֵיד . . .

אייך בין צו אייך געקומען,
מייט דעם דאָזִיקָן פֿאָרְמָעָן.
און איר האט פרײַה, אָזַוי ווי בלומען,
געשפְּרִיט אָוִיפַּטְלִיךְ אלע וועגן.
מיין יעדער קָלָאנְגָּפְּ פֿאָרְנוּמוּן,
אייטְלָעָר ווֹאָרטְ אַרְיוֹנְגַּזְוִוִּין.
שיכור מיר געמאָכָט דעם גומען —
מייטן ליכטְ פָּוּן אַיְיעָרָע אָוָגָן.
גרינְגָּ געמאָכָט דעם יאָךְ פָּוּן לעַבָּן. —
מייט אַיְיעָרָ שְׂטַרְאַלְנִיךְ גַּעֲזִיכְט.
אוֹ כְּוֹוִיסְ נִיט ווּעָרָסְהָאָט ווּעָמָעָן גַּעֲגַבָּן

מער פריד, און מער ליכט.
כ'זויים ניט און אייך וויל ניט וויסן,
ニיכטערקייט — איז ניט מיין גאנגע.
וואויל איז די וואס קאנען פאַרײַסן
טעגלאָך ברויט, מיט געזאנג.
וואויל איז די, וואס גיינע אַנטקענע
דעם דיכטער, ווען ער וואַנדערת מיד.
שפּרייטן יוסטּוב אויפּ די וועגן, —
און ווערן אײַנס מיט זיין ליד!

2

אויפּן זועג צוֹרִיק
עם צוֹט זיך וווײַיט און ברײַט דער שטח,
אויפּן זועג צוֹרִיק.
מיר דוכטּ, אָז אייך קְלֻטְעָר, —
און אייך פָּאֵל פֿוֹן גְּלִיך.
עם יאָגָטּ די באָז און שלינגטּ דעם זועג,
כ'בִּין אָז עֲדוֹת דָּעָרִיף.
עם קומען אָז אַין רְיִי די טָעָג —
געמָעָן אֶלְעָזֶר זִיךְ צוֹנוֹת.
פלעכְּטָן אָרוּם פֿוֹן זִיךְ אַ קְרָאָנָץ,
און טוֹעָן אָז זִיךְ אוּפּ מִין שְׁטוּרָן.
בְּלָאָזֶטּ אָוּעָק מִיטּ זַיִן זִיךְ אַין כִּישׁוֹפְּ-טָאָנָץ —
פֿוֹן זַיִן — אָז פֿוֹן נִיטּ ווערן . . .
רִינְגְּלָעָן זַיִן מִיךְ ווַיְדַעַר אָום,
מִיטּ שְׁמִיכְל אָז מִיטּ טְרוּיעָר.
בלַיְבּ אִיךְ זַיִן שְׁטַיל אָז שְׁטוּם,
אַין לְזִוְיטָעָן גַּעֲדוּעָר . . .

גלויבן איז מיין פארמעגן

גלויבן — איז מיין פארמעגן.
ווײַ דעם רײַינְסְטִין גָּלְד
כ'חאָב אִים גַּעֲנְרָאָבָן —
אוֹפֶּף אַלְעָן וְאַנְדְּעָרוּעָן
ווײַ דָּאַס אַוְיָן אַיְן קָאָפֶּ
אַיךְ הִיתְ אִים תְּמִיד אָפֶּ.

גלויבן איז מיין פארמעגן,
כ' באַהְאָלְטָ אִים פָּוֹן דָּעָר וּוּלְט —
איַן מיַן אַרְעָם גַּעַצְעָלָט.

אוֹן אַנְטְּקָעָגָן
שְׂטִיעָן טְרוּעָם הַוִּיכָּע
פָּוֹן זָוּן בְּאַגְּלָדָט —
זְוִיְּדָעָר קְרוּינְעָן,
פִּינְקָלָעָן זָוּי
אוֹן גָּלְאָנְצָן . . .
דַּעַמְּאָלָט גְּרָאָב אַיךְ טִיפָּעָר
אוֹן פָּאָרְפָּלָאָנָץ
מיַן פָּאָרְמָעָגָן
איַן דֵּי וּפִינְקָלָעָן
פָּוֹן מַיְן גַּעַצְעָלָט.

בָּאַשְׁיַּצְטָ
פָּוֹן הַאָגָּל אוֹן פָּוֹן בְּלִיצָּן
עַר שְׂטִיעָט אַזְוִי
אוֹן שְׁמִיְּכָלָט צָוּ דָעָר וּוּלְט.

קוּמוּן פִּיגָּל
אוֹן זָוּי זִינְגָּעָן אוַיְפָּן דָּאָר ;
קוּמוּן מעַנְטָשָׁן
אוֹן זָוּי בְּעַנְטָשָׁן
מִיטָּ אַשְׁטְּלָעָר שְׁפָרָאָר.
אַמְּאָל
קוּמוּן אַדְלָעָרָם
מִיטָּ פְּלִיגָּל-פְּלָאָטָעָר
אוֹן זָוּי בְּרַעֲנָגָעָן גְּרוּפָן
פָּוֹן דֵּי הַוִּיכָּן,
אוֹן זָוּי קְרִיוֹזָן
אַרְוָם דֵּיָן שְׁטִילָן דְּרִימָל,
אוֹן זָוּי וּוּקָן אוֹפֶּף אַזְאָטָן מַיְן בָּאָנָג —
בָּאָנְגִּילִיט זָוּי דֵּיָן גַּעֲזָוָנָג.

עם טריעפט אמאָל —
עם קומען ווינטן, רעננס, שנייען,
ברענגען נאָר וווײַען,
צידן אָן אַ פִּיעָר —
און מיט כוח מיט גראָטען
זוי גארטן אָן די לענדן,
מיט דער זונ זיך צו פֿאַרמעטען.
זוי נעמען פֿאַר אַ שׁוֹץ
דעם טיוויל אָן דעם אַפְּגָטָן;
און פֿאַר דײַנע שענטען אַוְצָרוֹת
טראנן זוי נאָר שְׁפָאַט.

און דו — דו ווערטט
אַ זעמאָלע אַין ווּאגָל,
קעגן שווערָן שטוּרטָם,
וּאַס שלָאָגָט דֵּיך
מייט זיין האָגָל,
נאָר דו פֿעָכָט זיך נִיט —
(און בלְיַיבָּסָט נִיט מִיד)
דו הַיְבָּסָט אוּיפָּךְ די טָרִיט
איְבָּעֶר אלָע ווּוַיְטָע דָּרְגָּעָר,
קלְיַיבָּסָט צוּנוּיפָּךְ די קָעָרְגָּעָר
און טְרָאָגָסָט אוּוּקָדָם לִיד
איַן דעם ווּוַיְטָסָט שְׁיָעָר —
ביַיְד דעם שלָאָס בְּלִיבָּט שְׁטִינוֹן דִּין הָאָרֶץ,
אַ שְׁוֹמֵר אַ גַּעֲטָרִיעָר . . .
דָּעָמָלָט ווּרְטָט גְּרִינְג
און לוּטָעָר צוּרָק די נַאֲכָט.
עם בלְיַיבָּן אלָע "גַּעֲטָעָר"
פָּוֹן זיך אַלְיָוָן גַּעֲנָאָרָט.
און פָּוֹן אלָע עָקוֹן ווּעָלָט
צִיעָן גַּעֲטָט צוֹ דִּין גַּעֲצָלָט,
קְוּמָעָן גְּרִיסָן,
קְוּמָעָן לוּבוֹן,
קְוּמָעָן דָּאָנְקָעָן
פָּאָרָן גְּלוּבוֹן.

גְּלוּבוֹן — אַיז מִין פֿאַרמעָן.
וּוְדַעַם רִינְסָטָן גָּאָלָד
כִּיחָבָב אִים גַּעֲגָאָבָן —
אוּיפָּךְ אלָע ווּאַנְטָרְיוּעָן
וּוְדַעַם אוּיגָאַן קָאָפָּה
אַיך הִיתְ אִים תָּמִיד אַפָּה.

געווין פון צניעותידיקע טעכטער

שוווער איז מיר צו טראגן דעם יאך פון יונע טעכטער,
וואס וואקסן ווי קראפּיווע איז גערטנער, —
און פארמאגן, ווי אנדערע גראזן, אַ גריינעם דעך, —
נאָר פון אונטער פֿאָרְבּ
אנַ אַיסְגֶּנְדֶּרְעִי אֹזֶז:
אוועק!
ווײַיל שטעבעדייך איז מיין באָריַר.
אוועק!
ווײַיל צניעותידיקיט איז אַיְנְגֶּעְפְּלָאנְצֶט אַין מֵיר . . .
אַ, אַיבְּעָרְיִיסְן וּוְיַל אַיךְ אַלְעַ צָאמָעַן
מייט דַי שְׁטָאמָעַן
פָּוּן צְנִיעָהְדִּיקְעַ טַעַכְטָעַרְ פָּוּן פָּאַרְצִיּוֹתְן,
וואס ווּגַן אַיְן מִיטְתְּחִינוֹת: "וּוְ בַּיְ לִיְּטוֹן".
פרעמד אַין מֵיר אֹזֶז וּוּלְטַ —
מיין לעַבְּן אַיז נִיטְ דָּסֶם לעַבְּן פָּוּן אַמָּאל,
יאָרְן —
הַאַבְּן אַיסְגֶּנְדֶּרְעִבְּן אַ טָּאַל . . .
נייט קִיּוֹן קְרָאַפְּיוּעַ —
נאָר בְּלוּמָעַן מִיטְ זְוַנְקָן קָאַלְיָר
דוֹרְשָׁתָן אַיְן מיין גָּאָרְטָן נָאָךְ רָעָגָן, —
וּוְאָרְטָן אַוְיפּן גַּעַרְטָנָעָרָם באָריַר . . .

די עלנטקייט

די עלנטקייט שטייט בַּיִם רָאַנדְ פָּוּן דָּעַר וּוּלְטַ
וּוְ אַיבְּעָר אַן אַכְּלַ גַּעֲבָוִיגַן.
די עלנטקייט וּעַט וּוְ דָּסֶם לעַבְּן קוּוּלְטַ, —
און קוּקְטַ מִיטְ לִיְּדִיקְעַ אַוְגַּן.

די עלנטקייט זִיצְטַ אַוְיפּ יַעֲדֵן אָרְטַ :
איַן גָּאָרְטָן, איַן קָעַלְעָר, איַן זָאַל.
די עלנטקייט רַעַדְתַ נִיטְ קִיּוֹן הַוִּיךְ וּוְאָרְטַ,
נאָר אַיְזְ דָּאַ אַיבְּעָרָאַל . . .

די פֿרְוי מִיטַּן הָוֵנֶט

די פֿרְוי מִיטַּן הָוֵנֶט אַיּוֹ פֿוֹן מִיטַּעַלְעַ יַאֲרָ :
די פֿרְוי הָאָט דַּעַם הָוֵנֶט אָוָן פֿרְיוֹנֶט נַאֲךְ אַפָּאָר .
די פֿרְוי מִיטַּן הָוֵנֶט קַוְקַט דָּוָרָךְ אַ שְׁפִינְגָּל,
זַעַט זַי נִימְטָ קִיְּנָעָם חַוִּין אִירָעָ אִינְגָּנָעָ פְּלָגִיל .
זַי פְּלִיטָ אִיבָּעָר מַעֲנְטְשָׁן אַרְוָף אַיּוֹ דָּעַרְ הַוִּיחָדָה ,
דָּעַרְ וּועָגָ אַיּוֹ גַּעֲפָלָאַסְטָעָרָט מִיטָּ וּוִינְטָ אָוָן מִיטָּ רְוִוָּה .
זַוְעָן זַי קוּמָט אַוִּיפָּ דָּעַרְ עַרְדָּ אַרְאָפָּ פְּוֹנָעָם הַיְמָל —
דָּעַרְזָעָט זַי דִּי וּוּלָטָ בְּאַדְעָקָט מִיטָּ אַ שִׁימְלָ .
זַי גִּימְטָ בַּיְיָ דָּעַרְ זַיְוָטָ אָוָן הַיְמָט זַיְקָ מִסְכָּנוּ —
דָּעַרְ וּוּלָטָ אַיּוֹ פְּנִים גַּלְיָיךְ נִימְטָ צַוְּ קַוְקָן .
די פֿרְוי מִיטַּן הָוֵנֶט — אַיּוֹ אַן אַיְדָעָלָעָ דַּאֲמָעָ,
אַלְצָן וּוּאָסָ זַי וּוִוִּיסְטָ הָאָט זַי גַּעֲבָרָאָכָט פֿוֹן דָּעַרְ מַאֲמָעָן .
די פֿרְוי מִיטַּן הָוֵנֶט זַוְכָּט אַן אַנְדָּעָרָ וּוּלָטָ,
פְּאַרְבְּלָעָנְדָט אַיּוֹ דָּאָם לִיכְטָ אַיּוֹן אִינְגָּן גַּעֲצָלָט .
פִּירְטָ זַי דַּעַם הָוֵנֶט , דָּאָם קִינְדָּ בַּיְיָ דָּעַרְ זַיְוָטָ,
אָוָן חַלְוָמָט פֿוֹן גַּלְיָיךְ אָוָן דָּעַרְ פְּרָעָמָדָעָר וּוִוִּיטָ .
אָוָן דָּאָ, אִינְדָּעָרָהָיִם , וּוּאוֹ עָם וּוּאוֹינְטָ דיּ פֿרְויָ,
אַיּוֹ הַעֲפָלָעָה , אָוָן לְעַבְלָעָה , אָוָן גַּרְויָ . —
אַיּוֹ עַנְגָּ אִינְגָּעָם רְוִוָּם פֿוֹן דיּ גַּעֲדָאָמָעָ חַדְרוּם ,
וּוִוִּילָ אִינְגָּזָם דָּאָם וּוּאָרָטָ אַיּוֹ — אָוָן אַרְעָם !
לִיְדִיקָּ דיּ שְׁטוּבָ , כָּאַטְשָׁ דָּעַרְ מַעֲנְטָשָׁ דָּאָרָטָן לְעַבְטָ,
וּוִוִּילָ דָּעַרְ שְׁאָטָן פֿוֹן הָוֵנֶט אִיבָּעָרָ אַלְצָדִינְגָּ שְׁוּעָבָטָ !
דָּעַרְ טָאגָ אַיּוֹ צְעַשְּׁפָּלָטָן אַוִּיפָּ לִיְדִיקָּעָ שְׁעהָן —
וּוּעָן עָם שְׁטִיפָּט דָּעַרְ הָוֵנֶט , אָוָן וּוּעָן עָרָמוֹ רְוֹעָן .
אָוָן אַלְצָדִינְגָּ אַחַוִּין וּוּאָסָ אִינְגָּעָם טָאגָ עָם גַּעֲשָׁעָטָ,
אַיּוֹ וּוֹיָ אַ בְּיוֹזָאָךְ , וּוּאָסָ קְוִים מַזְעָרָעָתָ . —
אַלְצָדִינְגָּ אָרוּבָּם , וּוּאָסָ בְּרוּזָטָ אָוָן וּוּאָסָ רְוִישָׁטָ,
וּוּרָעָטָ אַוִּיפָּ הַינְּטִישָׁעָרָ פְּרִיאָד אַוִּיגָּעָטָוִישָׁטָ .
אָוָן “אִידְלָ” אַיּוֹ זַי הַמִּידָּ , דיּ גַּעֲדִיקָּעָ פֿרְויָ,
כָּאַטְשָׁ נָעָם אָוָן קַנְעָטָ אָוִים אַוִּיךְ דִּיְיָ זַיְקָ לְעָבָן אַזְוִי .
כָּאַטְשָׁ נָעָם אָוָן פְּאַרְמְשָׁפְטָ אַוִּיךְ זַיְקָ אַוִּיפָּ גַּעֲלָעָכְטָעָר —
אַ, שְׁטָרָאָסָ מִידָּ נִיטָּ , גַּאֲטָ , פָּאָרָ דיּ דָאַזְוִיקָּעָ וּוּרָטָעָר !

(פָּוֹן דַּעַר אַפְטִיוֹלָגָג „לִיבְשָׁאַפְטָמָט“)

■ ■ ■

האַסְטָמָט קֵיָין בְּרִיוֹו מִיר נִיט גַּעֲשָׂרִיבָן,
אוֹן קֵיָין אַנְדָּעַנְקָג נִיט גַּלְאָזָן,
הַאָבָּא אַיךְ דִּינָע וּוּרְטָעָר אַוְיפְּגָעָלִיבָן,—
אוֹן וּוּי אַיְן אַ וּוּצָע — גְּרָאָז —

בְּלִיעָן זַיִּה, אוֹן אֹוֵיב וּוּן אוֹן רָעָן
קָאָז נִיט נֶעָרָן זַיְעָר שְׂטָאָם,
הַיִּת אַיךְ דָּעָם פָּאַרְמָעָן
מִיט מֵיָּין פְּלָאָם.

וְאָו ?

וְאוֹ שְׁפְּרִיְּטָן זַיִּךְ דִּי אַוּוֹנְטָן,
וּוָסָם בְּעַנְקָעָן
אַיְן דַּעַר נַאֲכָט,
אוֹ דָו
אוֹן אַיךְ
הַאָבָּן נִיט גַּעֲוָאָכָט ?

וְאוֹ קָוָמָט אַהֲרָן דִּי שְׁטִילְקִיָּט,
דַּעַר וּוַיְסָעָר צַוְּבָעָר
אוֹיְףָד וּוּעָנָן —
אוֹ דָו
אוֹן אַיךְ
קוּמָעָן נִיט אַנְטָקָעָן ?

וְאוֹ גַּיְעָן אָוִים דִּי שְׁעָהָן
אַיְן רְוִוְתָע
שְׁקַעְה-פְּלָאָמָעָן —
אוֹ דָו
אוֹן אַיךְ
זַיְנָעָן נִיט צַוְּצָמָעָן ?

ס' קאָן זַיִן . . .

ס' קאָן זַיִן —

כ' האָב דֵּיך אֵין יְעַנֶּר נַאֲכַט
נִימַּת גַּעֲזָעַן, נַאֲר אֹוִיסְגַּעַטְרָאַכְט.

ס' קאָן זַיִן —

כ' האָב גַּעֲזָגְט : "בִּיסְט פָּאַרְאָן!"

נַאֲר וּעָן

ס' האָט גַּעֲזָגְט דָּעַר וּוִינְט דָּעַם עַרְאַפְּלָאָן . . .

ס' קאָן זַיִן —

ס' האָט פָּוָן וּוִיטָּן דֵּיך אַהֲרָגְעָרוֹפָן

אַדְיָנְעָר קְלָאָנְגָן פָּוָן סְטָרָאָפָן,

אַשְׁטִילָע, נִיטְדָּעַרְזָאַגְטָע שָׂוָרָה . . .

ס' קאָן זַיִן — ס' אַיְוָ אַזְוִי גַּעֲזָעַן,

אוֹן אָפְשָׁר נַאֲר

הָאָב אֵיך אֵין רְעִיוֹן אַלְיאַן גַּעֲזָעַן.

אוֹיפָן זַיְכָּר וּוִוִּים אֵיך נַאֲר :

ס' האָט אַ זְוָנָג גַּעֲטָאָן

אוֹן ס' האָט צְעֻוַּיְינָט,

(מסתמא אֵין אַ בְּלַיְעָן קְאַיָּאָר)

דָּאָם גַּעֲמָוִיט —

אוֹן ס' האָט גַּעֲמִיְינָט :

אַ וּוִיְמָעָר דִּיכְטָעָר

נַאֲעַנְתָּ קָאָן וּוּרָן, וּיְ זַיִן לִיד . . .

אוֹיפָן וּוֹאָר

ב' קָאָן שְׁוּרָן,

כ' האָב גַּעֲהָעָרָט דִּיְיָן שְׁטָאָט אֵין מִינְעָ אַוְיָרָן :

— גַּיְיָן וּוִוִּים —

אֵין פְּרָעָמְדָעָר שְׁטָאָט נַאֲר,

צְוִוִּישָׁן מְוִיָּרָן,

אוֹיפָן הָאָרָטָן בָּאָהָן פָּוָן גְּרָאָנִיט —

אוֹיְזָאָן אַשְׁטִילָעָר בְּוִים —

פָּאַרְאָנָעָן אַינְדָּעָרָמִיט !"

דער בוים איז דא,
 און וועט דארט שטענדיק זיין!
 פארגעדענקען וועט ער מאן הסתמא
 און וועט פארשורייבן: "שיין
 און אייביך איז א נאכט" —
 און איז מײַויל,
 איז קיינען דארט ניט אויסגעטראכט . . .
 און פונקט ווי פון בוים דאס ארט,
 איזו וועט בליעבן
 דער אמת פונעם ווארט,
 די גאנצע פריד, און פיין, —
 נאָר, א, די פיין, —
 אַ שאָד, וואָס זי וועט אויכעט זיין . . .

איך ריים דיך

איך ריים דיך מיטן וואָרטzel,
 איך ריים דיך מיטן בײַן!
 איך ריים מיט קראָפֿט
 פון דיר —
 אויך זיך אַלְיוֹן.
 ציעדער ריים —
 מיט בלוט פאָרלאָפֿן איז . . .
 לעק איך אויַס דאס בלוט
 מיט אַיגענעַר צונג,
 און כ'אטעם אַיִן
 צוּרֵיךְ דיך
 מיט אַיעָזֶן שלונג . . .
 נעם איך רײַסֶן די צונג
 מיט מײַנע פֿינְגֶּעֶר צעַן, —
 בְּזַוְיל אַ בלוטיקָן דיך
 אין די הענט שוין זעַן!
 ליגט מײַן צונג פֿאָרְפַֿינִיקָט,
 אַנגעַצְוָנְדָן روּיט, —
 און איך מיט דיר — פֿאָרְאַיְנִיקָט
 אין לעַבְנָן און אין טוּיט!

בלוטיקער צוילינג

אונטער דיין אטעם איך צעגי.
ווײַ דער שניי אין פֿרְילִינְג.
דו בִּיסְטַּ דֵּ וּוֹאָנְדַּ — איך דער ווײַ;
בִּידְעַ — אַ בְּלוֹטִיקָר צוילינג!

אין שפיגל

און אָזֶ בְּקָוק אַין שְׁפִיגָּל מִיטֶּ דֵּ אָוִינְגָּן,
וּעֲמַעַן וְעַ אַיךְ דָּאָרְטָן? — דֵּיךְ.
נָאָר וּוַיְיל דָּאָם גָּלָאָזֶ אָזֶ מִיטֶּ זְוַלְבָּעָר פֿאָרְצְוִינְגָּן,
דָּעָרְקָאָן אַיךְ דָּאָרְטָן אַוְיכָעָט זִיךְ

אין אלע בערג

אין אלע בערג וְעַ אַיךְ דיַין גַּעַשְׁטָאַלְטַן.
אלע יְמִים רְוִישָׁן מִיטֶּ דיַין גַּעַרְוִישָׁן.
און וּעַן דָּעַר טָאָג אַ מִידָּעָר צָו דָּעַר נָאָכָט פֿאָלְטַן —
פֿאָל אַיךְ מִיט אִים מִיט — אָוָן רָו אַין דיַין שְׂוִים

ביידן

וּעַר עַמְּ טְרָאָגֶט דיַ קְרוֹיְין פֿוֹן וּוְאָרְטַן,
און וּעַר — דָּאָם גָּאָלְ פֿוֹן זְיַין גַּעַשְׁפָּאָטָן.
בִּיְדַּן אָזֶ מְסֻחָּם בְּאַשְׁעָרָת
צָו זְיַין גַּעַרְעַכְתַּ

טִיְיכָן

טִיְיכָן שְׁטִילָע גָּלָאנְצָן.
זִינְגָּעָן אַוְיפְּ דָּעַר פֿלָאָךְ.
מִיטֶּ טְוִיזְנְטָעָר נְיוֹאָנְסָן
שְׁווֹוִיגֶט אַין זְיַיְהָ דֵּי שְׁפְרָאָךְ

די באלאדע פון הארגן ווארט

ער — מעסטע די ווערטער מיט א זוירע,
און ער ליינט זוי אויפֿ דער וואגּ,
זוי זאלן פאראהייטן אים, זוי א שמיירה,
פון אן איבעריקן זאגּ.

זוי — זוינט ארויס א פינגעראהוט גליק
פון זייןע קארגע רײַיד ;
בױט און דמיין אוייס א בריך,
אויפֿ שטאנגען פָּלאטער-פְּרײַיד.

ער — הערטט ניט
פון זייןע קארגע רײַיד די קלאנגען,
וואם גאָרין נאָך שנייט,
מיט טויזנטער פָּאָרלאנגען . . .

זוי — דער שעניטער און דער זוייער,
בענטשט די זריעה שטילעראהייט.
דעקט זיך אײַן מיט בלויין שליער —
און וויישט די נאָסע טראָפָּנס פְּרײַיד.

ער — אנדערע ווערטער אויפֿן צוֹנֶגּ,
פארמאָגַט זוי ווען ער דאָרָפּ ;
זוי קומען שפִּילעווודיק און יונֶגּ,
זוי קומען מעסערדייק און שאָרָפּ !

זוי — נעמט דאס מעסער מיטן שאָרָפּ,
און שטראָקַט אַיר לֵיבּ דערצַו נאָך אויַס ;
יעדר שעניט, זוי א האָרָפּ,
ניט א צויבער-קלאנֶגּ אַרוֹיס . . .

צוווי וואזעט

איינע א קליענע, א דינע, א גריינע,
אין איר — דריי וויסע גארדיינע.

די צוויותע א גראיסע, א פולע, א געלע,
און אין איר — די בלומען זיין פועלן.

אין דער ערשותער — דריי בלומען, זיין שטאגנונג
די צוויותע שטייט ליזיך, און שוויגט מיט פאָרלאָגנונג . . .

אין דער ערשותער — די בלומען זיין לעבן — אן לעבן,
ווײַיל ס'האט זיין ניט דער וואָס געדאָרט מיר געגעבן.

אין דער צוויותע דרי בְּלוּמָעָן זײַן פָּעָלָן, נאָר מִינִיעָן,
און קוועלן דאס האָרֶץ מיט אַרְיכָּה פָּוֹן גָּאָרְדִּינָן.

אין דער ערשותער די בְּלוּמָעָן זיך טוּלְיאָן עַלְנְטוּ, שְׂטִילָע, —
פָּוֹן דער צוויותע גִּימָט אַוִּיפָּאָז צְעַרְטְּלָעְכָּע תְּפִילָה.

זײַן שׂוּעַבְתָּ אָסָם אֵין שְׁטוּב, אַוִּיפָּאָז וּוּנְטָ, אַוִּיפָּאָז דִּיל —
און זײַן גַּעַמְט אַוִּיךְ דָּסָם האָרֶץ מִינִים אַרְיכָּה אַיְנוּם שְׁפִיל . . .

און עס גְּרוּסְט זיך די וּאְזַעְדִּי צוויותע, די גָּעַלְעָן,
זײַן פִּילְטְּ שׂוּן נִיט מַעַר, זײַן די בְּלוּמָעָן אַיר פָּעָלָן.

זײַן שְׂטְּרָאַלְטְּ שׂוּן אַצְּיַּינְד מִיט פְּרִישָׁע קָאַלְיָהָן,
און זײַן פִּילְטְּ שׂוּן דָּעַם גָּלְעָטְטָ פָּוֹן פִּינְגָּעָר בָּאַרְיָהָן.

שְׂטִיעָן צְוֵוי וּוּאָזָעָם — שׂוּן פָּולָע מִיט בְּלוּמָעָן,
און דער וֽואָס גַּעַדְאָרְפָּט אַיז אַוְיכְּבָּעָט גַּעַקְוּמָעָן . . .

ניען ליזעך

ווען גאט רוט —

איו אופֿ דער ערַד מיר גות.
איך קאָן אַ געטִין ווערגן, —
אין דער געטלעכער מינוט
זײַן אַטְעַם הָעָרָן.

ווען גאט רוט —
ニידערן אלע אמתן אופֿ דער ערַד.
אָזֶוּ ווי בְּרִידָעֶר,
זַיְיַ גַּעֲמָעַן זַיְקָ אַרוּם,
טוֹעַן אָוִים זַיְקָ פָּוּן דֵּי לִיזָעָךְ
אוֹן בְּלִיבָּן נַאֲקָעַט ווי אַ שׁוּעוּד ...

ווען גאט רוט —
קָאָן אֵיךְ הָעָרָן
ווי עַס פְּלִיסְטִינְהַדְּרָה
מיַתְּ מַעֲנַצְשָׁלָעַכְּעַ טְרָעָרָן.
אלָעַ כּוֹזָאַלְיָעַם, אלָעַ שְׂוִימָעַן,
וּוְילָן גְּלִיְבָּעַ וּוְעָרָן

ווען גאט רוט —
בֵּין אֵיךְ וּוֹאָךְ
וּוְיַי אַ בְּלוּם אֵין מָאיָ.
פָּוּן אלָעַ בְּאַחַעַלְתְּעַנְּשָׁן
קוּמַטְ דָּעַר צַוְּבָעַר פָּוּן דָּעַר שְׁפָרָץ —
אוֹן דֵּי שְׁטִילְקִיָּת זַיְגָן אָוִים :
כְּדָאי !

ווען גאט רוט —
קָאָן אֵיךְ רִיְדָן
שְׁטִילְ אָוּן טִיף ווי דֵי נַאֲכָטָן.
מִיְּן וּוֹאָרָט וּוֹעָרָט פְּעָרָל, —
אוֹן מִיְּן בְּלִיק —
אַ זְוַן וּוֹאָסָם לְאַכְּטָן.

ווען גאט שְׁטִימִיט אָוִיפֿ —
בֵּין אֵיךְ מִיד.
כְּיוֹיכָל אֵין מִיְּן לִיד,
פָּאַרְשְׁטָעַל עַם פָּוּן דָּעַר שִׁין —
אוֹן אֵיךְ דְּרִימָל אֵין

צ פ ת

אויף דיבנע קרומע שטאלע גאנסן
גיעען יידן אום מיט שיר השירים גאנג.
חרוכות שוויינגן, חורוכות בלאַסן, —
מיט דורות געיאמער, מיט דורות געוזנג . . .

אויף דיבנע נידעריקע דעכער
לייגט א גאַלדענער דער שימל
און פון ענגשאָפֿט, פון די לעכער,
טראָגט זיך שירה צו דעם הימל.

דיינע טווערז מיט אלטע שלעסעֶר
היתן סודות אין די אַינגעוויזן,
און וויסע פריזבעם, גרויסע, גראָעסער, —
מיט טויזנט חנען ריידן . . .

דיינע הויפנס פריש געצואָגן, —
טירן פירן אַרויַם, אַרויַן.
די שעיה פון אַיְבִּקִיט האָט דאָ געשלָגָן
און זיך קוועלט ווי גוטער ווין.

דורות אלטע, דורות יונגען
קומען-אויף אויף וועלכער ערַד.
זיך זונגען שירה פון קבלָה, —
זיך דערצ'ילן נסימ פון אָ שׂווערד . . .

פון וויתנֶם — ציון ווענן ברויטע,
עם כישופט באָרג, עם כישופט טאָל.
ערגען וואָרטן שונאים גרייטע
מיט אָ שְׁפֵץ פון שאָרפֶן שטאל!

נאר מאהערט נישט, מזעט נישט,
ס'שלאפט אין דריימל — וואך די שטאט.
פון יעדן שטײַן גויט אויף אָשפֿראָנג —
און אָלויב צו גאָט.

דעָר ערבי-שבת, ווי אָתְפִּילָה,
זינגעַט אָרְיִין אֵין יַעֲדָעָר ווֹאָךְ.
אֵין דִּינָעַ שְׁטִיבָעַלְעַךְ נִידָּעַרְקָעַ, שְׁטִילָעַ
וּוַיְקָלְטַ זֶה אֵין אַטְלָאָס-זַיִד דַּעַר יַאֲךְ!

דאָ לוֹיכְטַ דַּעַר הַיּוֹמָל תָּמִיד, שְׁטָעַנְדִּיקָה,
אָפִילָו ווּעָן עָר שְׁוּוֹיְגָט מִיטָּנָכְטָ.
קַיְלָעַ לַוְּפָט דָּעַם אַטְעַם בְּלַעַנְדִּיקְטָ,
זַוְּבָעַרְטַ, צַוְּבָעַרְטַ אִים מִיטָּפְּרָאָכְטָ.

עַם ווֹיל דָּאָס בְּלֹוט אָלוֹיב אַוִּיסְזִינְגָּעַן
דַּעַר הַשְּׁגָחָה — ווֹאָס זַי פָּאָרְהַיִתְ,
נַעֲמָעַן אַלְעַ חֹשִׁים דִּיךְ בָּאַצְזּוֹנְגָּעַן :
זַיְנָגַן ווּעַרְטָעַר דָּאָ אָלְיָדָ.

צפת

צפת — ליגסט ווי א קאמעצל צוישן חורבות און מוייערן.
מייט אלטער שענטער זייןען פאריגלט דינע טויערן.

צפת — דינע וועגן שמאל-געדרייטע ווי שלאנגען,
רווען ביינאכט מייט טויזנטער גזאנגען . . .

צפת — דין יעדער גאט איז ענג, טומלדיק און קליאן,
און אינעם ענגן טומל לויכט יידישער חן.

צפת — וואו דורך א קויימען איז א דורך — פון דורך באזוננדער,
איין יעדער קראומער וואנט ליגט אײַנְגָּעָקָּרְבָּט אַ וְאַונְדָּעָר . . .

צפת — דינע אַדְלָעָרְ-בָּרְגָּ, גַּעֲוָעָבָט אִין גְּרִין —
פִּילֵן אַין דֵּי וּוֹלְדָּעָרְנִישָׁ מִיט לְעַבְּדִיקָן זַיִן.

צפת — געשיכטע שפאנט אַרְוָם אָוִיפָּ דִּין יַעֲדָן שְׁרִיט אָוּן טְרִיט —
דעָרְ דִּיכְטָעָרְ וּוֹעָרְטָ אַלְיָין דֶּאָרָט אַ שְׂוָרָה פָּוּן אַ לִיד . . .

אָ נָאכֶט אַיְן דִּי בָּעֲרָג פֿוֹן יְרוֹשָׁלַיִם

ב'ז'ויל דערציזילן פֿוֹן אַ נָאכֶט,
וּוְאַס גָּאַט אַלְיַין הָאַט זִי פָאַרְקָלֶעֶרט.

ב'ז'ויל דערציזילן פֿוֹן אַ נָאכֶט,
וּוְאַס אַיְן אַ לְעָכְנָן נָאָר אַיְנָמָאַל אַיְזָה בָּאַשְׁעָרָת.

ס'הָאַט דִי לְוַפְּט גַּעַטְמַעַט שְׂטִיל,
אַיְנָגָעָזָפְּט דָעַם כִּישׁוֹפְּ-שְׁפֵיל.

בָּאַרְגָּ מִיט בָּאַרְגָּ הָאַבָּן פִּינְקְלְדִּיקָעַ זִיךְ אַיְבָּעָרְגָּעְקוּקָט,—
דָעַר שְׁוֹאַרְצָיעַר הִימָל הָאַט הָעֲכָר זִיךְ אַוּוּקְגָּעְרוּקָט.

אוֹיגָן, וּוְ פֿוֹן אָוָנְטָעָר דָעַר עַרְד הָאַבָּן אַרְוִיסְגָּעָנְלָאַנְצָט,
ס'הָאַט זִיךְ גַּעַדְוָכָט — אַלְעָ דָוְרוֹת הָאַבָּן זִיךְ צַעַטְאַנְצָט.

וּוְ גָּאַט אַלְיַין וּוְאַלְט אַיְצָט פָּאָר זִיךְ דִי עַרְד גַּעַשְּׁפָאַלְטָן
אוֹן שְׂטִיל עַר הָאַט זִיךְ אַטְעָם אַיְנָגָעָהָאַלְטָן.

וּוְ גָּאַט אַלְיַין וּוְאַלְט הִיְגָנְט דִי שְׁטָעָרָן נִיט גַּעַצְוָנְדָן,
כְּדִי נִיט בָּאַלְיִיכָּטָן אַוִיפָּה דִי גּוֹפִים זַיְעָרָע וּוְאַונְדָן . . .

הָאַט עַר דָעַם הִימָל אַיְן אַ דִּינְעָם נַעַפְל אַיְנָגָעָהִילָט
אוֹן אַיְן לְוַפְּט הָאַט זִיךְ דָעַר אַחֲרִית הַיָּמִים צַעַשְׁפִּילָט.

מְחוֹתָנִים — פֿוֹן זִיךְ אַלְיַין פָּאַרְכָּעָטָן,—
וַיְיַעַן אַרְוִיסְגָּעָקוּמוֹעָן פֿוֹן אַלְעָ וּוְינְקָעַלְעָךְ, וּוְ סִילּוּעָטָן.

וּוְ זַיְנָעָן גַּעַקְוּמוֹעָן — טַאנְצָנְדִּיק, זַיְנָגָעָנְדִּיק, אוֹן מִיט גַּעַוְוִוִין,
וּוְ זַיְנָעָן גַּעַקְוּמוֹעָן — שְׁוֹוִיְגָנְדִּיק, עַלְנָטָע, אַלְיַין —

וּוְ זַיְנָעָן גַּעַקְוּמוֹעָן — כְּלָה-מִידָלָעָךְ מִיט צַעַפְעַלְאַכָּטָן מְלָא חָן,
זַיְיַעַן גַּעַקְוּמוֹעָן — טֻעַכְטָעָר גַּעַשְׁעַנְדָעָטָע — פָאַרְדָעָקָטָע
אוֹנְטָעָר שְׁטִין.

זַיְיַעַן גַּעַקְוּמוֹעָן — יִשְׁיבָה-בָּחָורִים מִיט אַ לְעַצְטָעָר שָׁאַלָה
אוֹיפָּה גַּוְמָעָן,
אוֹן תַּלְמִידִי חַכְמִים מִיט דָעַר תְּשׁוֹבָה זַיְנָעָן גַּעַקְוּמוֹעָן.

און קינדערלעך : משלהלעך, שלמהלעך —
פון די קברים האבן אַוועָקְנֶגְּרוֹקְטַּה די בִּימְעָלָעַ.

און ווי בלימעלעך פָּרְפָּלָאכְטָן אֵין אַ קְרָאנְצַּה
האָבָן זַיִ אַוְעָקְנֶגְּלָאָזָם זַיִ אֵין אַ טָּאנְצַּה.

ס'האָט אַ לעבעדייך אויג אַ פִּינְקָל נִיט גַּעֲטָאָן,
ווען ס'האָבָן "יעַנְעַ מְחוֹתְנִים" אַלְיָין גַּעֲזָט זַיִ אַוְיבָּנָאָן.

זַיְעָרָע אוֹיגָן פָּרְטָרָעָרטָע, אַוְיסְגָּלָאַשְׁעָנָעָ, פָּרְמָאָכָט,
האָבָן מִיט "גַּוְטַּ יְוָסְטָוּבּ" זַיִ אַרְיִינְגְּנֶשְׁנִיטָן אֵין דָעַר נָאָכָט.

אַלְעַ לִיכְטַּ-סִינְגְּאָלָן האָבָן זַיִ גַּעֲלָאָשָׂן שְׁטִיל, שְׁטִיל,
און פָּרְשָׁטְיָלָט גַּעֲזָוָאָרָן אַוְיָף דָעַר עַרְד אַיִזְעָדָעָר גְּרִיל.

די בערג האָבָן זַיִ צְנוּיְפָגְנָרוֹקְטַּה, ווי קִינְדָּעָר,
וּאָסְ שְׁרָעָקָן זַיִ פָּאָר שְׁדִים ווען זַיִ בְּלִיבָּן בָּאוֹנְדָּעָר . . .

און ווען ס'האָבָן אֵין דָעַר לוֹפְט צְוִיבָּעָר-פָּעְדִּימְלָעָךְ זַיִ גַּעֲוָעָכְט,
דְּבָרִי תּוֹרָה, ווי לעבעדייק גַּוְפִּילְמָעָךְ האָבָן גַּעֲשָׂוּעָט.

שְׁאָלוֹת שְׁוּעָרָעָ אֵן שְׁוּעָרָעָרָעָ האָבָן זַיִ גַּעֲהָעָרטָ,
און די תשׁוּבָות גַּעַבְנָן אַיִזְעָדָעָרְוִוִּילָטָע גַּעֲוָעָן בָּאַשְׁעָרָט.

אוֹיגָן האָבָן לעבעדייך גַּלְוִיכְטָן, אֵן אוֹיגָן האָבָן גַּעֲרִידָטָ,
איְטָלָעָכָן גַּעֲרִיסָט אֵן איְטָלָעָכָן גַּעֲגָלָעָט.

הֻרְצָעָרָה האָבָן גַּעֲזָוָנָעָן : זה הַיּוֹם שְׁקִיוּוֹנִי, —
ליְפָנֵן האָבָן שְׁוּיְגָנְדִּיק גַּעֲדָאָוָונָט — זַיִנְוָנוֹ!

האָבָן יִעַנְעַ העֻרְצָעָרָעָ צְעָוָוִינָט זַיִ טְוִוִּינָט מָאָל,
און ס'האָט זַיִעָר קְלָאָגְ פָּרְשָׁלָוָנָגָעָן בָּאָרָג אָוָן מָאָל.

און ווען מִיט יְוָסְטָוּבּ ס'האָט גַּעֲלָוָנָגָעָן שְׁוִין אַיִזְעָדָעָר שְׁטִיְין
האָבָן יִעַנְעַ גַּעַפְּסִים זַיִ אַפְּגָעָשִׁידָט אַלְיָין —

מִיט בְּתָחָן אַנְגָּעוֹאָמָלָטָן דָוְרָךְ יָאָרָן, טָעָג אָוָן נָעָכָט,
גַּלְוִיבָּנְדִּיק אָז אָזָאָ נָאָכָט וּוּעָט זַיִ זַיִן בָּאַשְׁעָרָט, —

האָבָן זַיִ אַוְעָקְנֶגְּעוֹאָנְדָעָרטָ צַו די קִברִים, שְׁטִיל אָוָן מִיד —
נוֹיְגָעְבוֹיְרָעָנָעָ, גַּלְיְיְטָרָעָטָע, ווי טְרוֹיְעָרְ-שְׁוֹרָוֹתָ פָּוָן אַ לִיד.

באלאָדָע פון נגב

עם ציון זיך פעלדער — מעפיקער גריינע,
זידענע, סאממעטנען, דינע.

דער הימל קוקט בלוי איז צעשמייכלט —
ער זעם אלי קלאר מיטן שכט:

זאל שלוה געוועטלטיקן נאר, —
וועט אויפגין אַחלום אין פשוטער וואָר!

דאָרט, וואּו ס'האָט לעבען אַמאָל געשרהָבן געבאָטן,

דאָרט, וואּו געשיכטע האָט געלעכט אָון געטראָטן;

פריש איז די ערְד, באָנִיָּט אָון באָנְרִינְט,
מייט פֿלאָנְצָן, ווי קראָנְצָן — איז זי באָשְׁפִּינְט.

אָט וואָקְסָן שנײַזְוִיסָע בלומען — זילברנע בעבער,
צום הימל זוי שטראָקן זיך העכער אָון העכער.

די פֿוכָעָן קְנוּילָן, די זִידָעָן לאָקָן, —
דאָם אוֹיג אָון דָּאם הָאָרֶץ פָּון פֿרִיד אַיז דָּערְשָׁרָאָקָן . . .

און ווַיְוִיטָעָר אַכְּיִסְלָ, אֵין לוֹפְטָ — אֵין דָּער הוֵיךְ —
ווער האָט גְּזַעַן אָזָא גְּלִיקְלָעָן רְוִיךְ?

די ערְד האָט מייט גְּנָאָד גְּעֻפְנָמָט אַיר מְוִיל —
אַיר פֿאָלָק פֿאָר זְוִין מי — בָּאַשְּׁאָנְקָעָן מייט אוֹיל.

פֿוֹנוֹאָצָנָעָן דָּאם מּוֹל? די יְוִידִישָׁע הָעָזָה?
וּוְאָם זָאנָן די שְׁכָנִים פָּון יְעַנְדָּר זְוִית עָזָה?

עם שְׁמִיְיכָלָעָן פֿרְדָסִים מייט גְּאַלְדָעָן רְיִיצָן,
עם ווִינְגָן די ווִינְטָן קְעַפְלָעָךְ פָּון ווִיְיצָן.

עם שְׁמַעְקָעָן די סְעַדָּעָר מייט רִיחָות פָּון בלומען, —
און סְזָאנָן די היְזָעָר: „זָאלָן יְידָן נָאָר קְוָמָעָן!“

אט שטייען די טראקטאָרים מיט אָפָעַן דְּרֻעְשָׁעַרִים,
אט גלאנץ אנטקען די שאָפָן פון מעסערם.

אט ליגן שוין זילבערנע וואָסֶעֶרֶרֶעֶן —
וואָן הימל געפֿאַלעַן שטערן . . .

זוי קוַיְקַלְעַן די מַפְּעַן — זוי בִּיטָּן אַיר פְּנִים, —
רוֹבִּין אָוּעָךְ די מַנוֹּחָה פָּוָן שׂוֹנָאִים . . .

פָּוָן ווַיִּת אָוָן פָּוָן נָאָעָנֵט קָוָן טְרוֹקָעַן הַיּוֹלָן,
אָפָּשָׁר זוי פְּרָעָגָן? צַי וּוּלְּן זוי דָּרְצִיכְּלָן?

זוי שְׁוֹוִיְגָן, זוי רֹועָן, זוי וּוְאָכָן; —
אָחָטָא אַיז אַצְּינָד אָן אַיְגָן צַו פָּאַרְמָאָכָן . . .

שְׁלִיאָכָן אָוָן וּוּגָן — שְׁלַעֲנְגָלָעָן אַרְיוֹן זַיְרָאַינְמִיטָּן, —
אט — אָוָן אָיִשְׁוֹב הַאָט דָּעַם נְגַב צָעַשְׁנִיטָּן!

עַם צִיּוֹן זַיְרָאַיְמָעָלָעָךְ יְוָנָגָעָן צָוָם הַיּוֹלָה, —
פָּוָן וּוּלְּדָעָר זוי חַלְמָעָן אַיְן וּוְאָכִיקָן דְּרִימָל . . .

אָוָן וּאָרָעָם, אָוָן טְרוֹקָן אַיְן נְגַב די עַרְד —
גְּרִיאַת אָוָן פָּאַרְבָּאָרְגָּן אַיז עַרְגָּעָץ די שְׁוּעָרָד!

נָאָךְ לְעַנְגָּעָר אָוָן בְּרִיטָמָעָר
דָּעַר שְׁתָחָה דָּא שְׁפָרִיאִיט זַיְה, —

מִיט בְּעַרְגָּלָעָךְ פָּאַרְלָאָזָטָעָר,
מִיט וּאָמָדָן צְעַבְּלָאָזָטָעָר,

מִיט גְּרַעְנִיצָן נָאָעָנָטָעָר, אָוָן גְּרַעְנִיצָן וּוְיִיטָּעָר,
מִיט יִידָּן, וּוָאָסָקָמָעָן צַו יוֹשְׁבִּים בָּאָנִיטָּעָר!

אט שְׁטִיעָן פָּאַרְקָנָם אָוָן שְׁטָאָנָגָעָן, —
וואָיְסָאָפָעָם גַּעֲבָוָנְדָעָן זָאָגָעָן.

זוי בִּיטָּן די הַיּוֹמָעָן, די שְׁטָאָלָן, די רִינְדָעָר, —
אָוָן אַינְעוּוּיִינִיק — וּוְאָקָסָן אָוָן שְׁפִילָן זַיְרָאַדָּעָר.

אָזְוִי וּזְיִי זָאָגָעָן — זַיְרָאָצָן אָרוֹיָם פָּוָן דָּעַר עַרְד —
גִּיבְּ כּוֹחַ זַיְה, גַּטְּטָה, אָרוֹף אָן אַקְעָר צְעַשְׁמַעְלָצָן די שְׁוּעָרָד!

"קײַין זעמאָדעלע פֿוֹן נֶגֶב" ...

(פֿוֹן גָּאַלְדָּע מִיעָרָם אַ וְּרָעָדָע)

קײַין צִיגֶּל פֿוֹן אַ הוֹזֵן,
קײַין פִּיצֵּל בָּאָדָן עֲרָד.
קײַין בְּלִימָעָלָע, קײַין רְוִיזֵן,—
קײַין פִּינְקָלָלָע אַ פְּיוּעָרְ-פְּלוּגָעָלָע אַיְן דִּי נָעְכָּט —
קײַין זַעְמָאָדָלָע אַיְן מְדָבָּר וְוָעָלָן מִיר נִיטָּפָּאָלָזָן
בְּלִזְמָן
לְעָבָּן אַיְזָן פָּאָרָאָן!

קײַין קְעַלְבָּעָלָע אַיְן שְׁטָאָלָל,
קײַין הַנְּדָעָלָע אַיְן שְׁטָיָגָן.
קײַין רִיטְשָׁקְעָלָע פֿוֹן וְאַסְמָעָרְ-קְוָאָלָל,
קײַין בְּלַעְתְּשָׁעָלָע אַוְּפָּה אַ צְוַוְּיָג
וְוָעָלָן מִיר נִיטָּפָּאָלָזָן
בְּלִזְמָן
לְעָבָּן אַיְזָן פָּאָרָאָן!

קײַין יִינְגָּוּן וְוָעָלְדָּל נִיטָּה,
קײַין אַלְטָן בְּוִים אַפְּילָן.
קײַין טָאָג אַרְכָּבָעָט בְּיֵי דָעַם שְׁנִיתָה
וְוָעָלָן מִיר נִיטָּפָּאָלָזָן;
קײַין זַעְמָאָדָלָע, קײַין קוּשָׁה פֿוֹן שְׁאָטָּנָם קְיֻלָּע —
בְּלִזְמָן
לְעָבָּן אַיְזָן פָּאָרָאָן!

קײַין מְאָרָאָנָץ אַיְן פְּרָדָם, קײַין פִּירָה פְּוֹנוּם סָאָה,
קײַין קְעַרְנָדָל פֿוֹן אַונְדוּרָעָן וְאַנְגָּגָעָן.
קײַין אַיְזָן הַאָרְצָאָטָאָנָץ אַיְן קָאָרָאָחָאָז
וְוָעָלָן מִיר נִיטָּפָּאָלָזָן;
קײַין טָאָן פֿוֹן גָּאֹולָה-קָלָאנָגָעָן —
בְּלִזְמָן
לְעָבָּן אַיְזָן פָּאָרָאָן!

קײַין שְׁטִינְדָּעָלָע אַיְן נֶגֶב אִינְגָּעָם וְוִוִּיטָּן,—
דָעַם נְסַגְּעַשְׁיכְטָעָם וְאַסְמָשְׁפָּרָאָצָטָמָה מִיטָּה דִּי גְּרָאָזָן,
אוֹן אַונְדוּרָעָר הַעַלְדוֹזְמָוֹת נִיטָּפָּאָלָזָן;
קײַין זַעְמָאָדָלָע אַיְן מְדָבָּר וְוָעָלָן מִיר נִיטָּפָּאָלָזָן —
בְּלִזְמָן
לְעָבָּן אַיְזָן פָּאָרָאָן!

חנה סנש

דאָם פאַלְק האָט דיך לעגענד אַרייש אוַיסְגֶּעֶפְּלָאַכְּטָן.
בִּיסְטַ נִיט גַּעֲשְׁטָאַרְבָּן וּוֹעֵן דָּעֵר גּוֹלֵן האָט גַּעֲשְׁאַכְּטָן.

בַּיּוֹם פָּאַלְק בִּיסְטַ אַ קִּינְד, וּוֹאָם פַּרְעָפְלָט אָוֹן וּוֹאָם קְוַיְעָלָט, —
אוֹן פָּאָר דִּין יַעֲדָן טְרָאָט עַפְנָט זַיְךְ דִּי וּוּעָלָט.

בַּיּוֹם פָּאַלְק בִּיסְטַ אַ צְוִיבָּעָר-מַעֲשָׂהָלָעָ אָוֹן אַ לִיד ;
בַּיּוֹם פָּאַלְק בִּיסְטַ אַ קְרוּיָן אַוִּיפָּן קָאָפְ פָּוֹן יַעֲדָן יִיד.

דוֹ אַלְיָין פָּוֹן גְּלוֹת,דוֹ אַלְיָין דָּעֵר יִיד, —
דוֹ — דָּעֵר צְוִיבָּעָר פָּאָרֶן דִּיכְטָעָרָם לִיד !

אַ בלְיָיק אוֹיָף עַזְהָעָרֶד

פָּאָרְלָאָזָן, פָּאָרְטְּרִיקָנֶט לָאנָה, —
אַ צְוּוִילְיָינָג פָּוֹן אָוּמָעָט אָוֹן שָׁאנָד.

עַם לְעַכְצָט דָּא דָעֵר שְׂטָח
צַוְּ פִּילְן דִּי פְּרִיְיד
פָּוֹן אַ פְּלָאָנָעָן,
פָּוֹן אַ בּוּם.

עַם וּוַיְינְגָעַן דִּי זָאָמָדָן
אוֹן זַיְנְקָעַן אִין נִידָּעָר.
עַם בְּעַנְקָעַן דִּי פֻּלְדָּעָר
נַאֲךְ יִדְיִשְׁעָ ברִידָעָר.

ביסט אַנגענָקּוֹמָן שְׁפָעַט . . .

(זו דער קבורה פֿוֹ פְּנַחַס גִּינְגָּאלֵד אֵין רַעֲנָה)

כ'חאָב גַּעֲזַעַן דִּין אַרְוֹן, גַּעֲזַעַן דִּין גַּרְובַּ,
פֶּאָרְשָׁעַמֶּט הַאָט גַּעֲבָלָט דִּין לִיְדוּקָעַ שְׁטוּבַּ.
בַּוּסְט נִיט גַּעֲקוּמָעַן אַוְפְּשָׁתְּעַלְּן דֻּעַם דָּאָךְ, —
הַאָסְט נִיט פֶּאָרְנוּמָעַן פֿוֹן דָּעַר בְּשָׂוְרָה דִּי שְׁפָרָאָךְ . . .

אוֹן אָונְדוֹז הַאָסְט גַּעֲלָרְנַט, וּוי אַפְּאָטָעַר גַּעֲשְׁטָרָאָפְּט, —
דֻּעַם גַּאֲלָדְעָנָעָם פָּאָדָעָם גַּעֲצַיְוִיגַּן, גַּעֲהָאָפְּט.
אָ, בִּיטָּעָרָעָר גַּוְרָל, אָ, טִיוּוֹלְשָׁעָרָ שְׁפִילַ, —
שְׁוַיַּן זִינְגָּט דִּיר צּוֹקָאָפְּנָס פֿוֹן קְבָּר אָ גַּרְיל . . .

חוֹיךְ אָוָף דִּי צְוַיְוִיגַּן טִיבְעָלָעַר שְׁוַיְוִיגַּן,
צָוָם הַיְמָל דִּי בִּימָעָר מִוְתָּ פִּירָות אִיצְטָ שְׁטִיגַּן.
פֿוֹן זְוִיְוַתְּנָס דִּי הַיְנָעָרָ פְּרִילְעָכָעָ קְרִיְיָעָן, —
אוֹן אָונְטָעָר דִּיר שְׁפָאָלָט זִיךְ דִּי עָרָד אֵין צְוַיְוִיגַּן . . .

צְוַופְּסָנָס דִּין קְבָּר בְּלִיעָן פְּעַלְדָּעָר מִוְתָּ גַּרְיוֹן,
עַס זְוִיגְט זִיךְ דִּין חַלּוֹם אָוָף אָ בְּלַעַטְעָלָעָ דִּין.
בִּימָעָר, דַּעֲמְבָעָנָעָ עֲדוֹתָ, וּוּלְזָן אִיבְּבָיקָ דָּא שְׁטִינַן, —
נָאָר אִיצְטָעָר דָּאָס הַאָרֶץ אֵין גַּעֲווֹיָן טָוָט פָּאָרְגִּין . . .

דער מאלער און אייך

ס'אייז מנהה-מעריב צייט, —

אייך זיך א תפילה.

זיצט דער מאלער בי דער זייט

אונ טוט אן די בערג א היילע.

ב'הער דאס גריילצן פון די גריילן,
מיין בלוט וואכט אויפט צו דינעם קלאנגע.
ביים מאלער אויפן ליוונט שפילן
טויזנט פארבן מיט געוזנג . . .

אייך טראכט פון גרענצען, שענאים,

פון געפֿאָרָן אומגערכטע . . .

זיצט דער מאלער, — און זיין פנים

שטראָלַט מיט סודות פון געשיכטע.

אייך זע די זון, זי פאלט אין ים,

אט באָלְד דערטוריינקט ער זי אינגעאנצן.

פירט דער מאלער מיט זיין פענול, סתם,

אונ די כוואָלַיעַס מיט דער זון צעטאנצן . . .

אייך שיק מיין בליך אועוק העט-זוייט,

ביז צום סוף פון וועלט.

זיצט דער מאלער בי דער זייט

אונ צו זיין באַשאָפּ עַר קוועלט.

קומט די נאכט מיט שטילע טרייט

אָרָאָפּ פון באָרג, זי דעקט אונדוֹן צו.

טראָגט אָהִים דער דיכטער אומרו פון אָ לֵיד, —

אונ דער מאלער — פון פולער שאָפּוֹנְג — רַו.

דער טרויער מיטן פריילינג

צוווי שפער — פון דא אונ פון דארט —
צוווי מיסטער פון בילד אונ פון ווארט.

צוווי הערצער וואס קלעפֿן ניט מעָר.
ווע אומעטיק אַן זַי, ווֹי שׁוּעָר . . .

דער טרויער מיטן פריילינג
האָבן זיך פֿאַרְצְׂזְוִילְנֶגֶט !

דער יומ-טוב . . .

דער יומ-טוב האָט דעם הימל מיט דער ערֵד פֿאַרְכּוֹנְדָן,
געָר מײַן האָרֶץ מיט צַעַר אַיז אַנְגַּעַצְׂוָנְדָן . . .

די בערג זוינען צְעַבְּלִיט מיט פָּאנָעָן, —
און אַיך ווֹיל זיך פֿרְיַעַן קָאנָעָן . . .

גָּאָט, הָאָסְטָט גַּעֲשְׁפְּרִיּוֹת אַיבָּעָד מִיר
דיין חַפְּד אַונְ דִּיְן גַּרְ, —
גַּיב מִיר לְאַגְלָעָן
אוֹיסְצּוֹשָׁעָפָן מִין צַעַר !

מיין אומרו

מיין אומרו
האָט אַרְיִינְגָּלְיִיטְעֶרֶט זֵיך
איַן רֹו, —
איַן אָן אַיְינְצִיךְ נַסְׂמְדִיקָּר שְׁעה
וּוַיְילְדו —
עַרְגָּעִין וּוַיִּיטְ,
עַרְגָּעִין נַאֲעַנְתְּ
בִּיסְטְ דָא.

מיין אומרו
האָט אַעְלְוִיכְטָן וּוְאַ פְּעָרֶל
איַן פְּרִימְאָרְגָּן יִם,
וּוְאַ לְּיִד —
אַ שְׁפִּילְ.
וּוַיְילְדו —
עַרְגָּעִין וּוַיִּיטְ,
עַרְגָּעִין נַאֲעַנְתְּ
בִּיסְטְ מִידְ,
אוֹן שְׁטִילְ . . .

מיין אומרו
האָט אַיְינְגָּשְׁטִילְ
מיין בְּלוֹטְ.
דָעֵר טְרוּיעָר
האָט גַּעַסְדָּעַט אַיְן מיין אוּיָר :
סְ'אַיזְ גּוֹט —
וּוַיְילְדו —
עַרְגָּעִין וּוַיִּיטְ,
עַרְגָּעִין נַאֲעַנְתְּ
בִּיסְטְ דָא !

באלאָדָע פֿוֹן צּוּוִי בְּרִיוּוּ

צּוּוִי בְּרִיוּוּ הַאֲבָא אַיךְ חִינְנֶת בְּאָקוּמוּן :

איינעם —

פֿוֹן אַיְינְגָעָנָם פְּלוּיַּישׁ אָוָן בְּלֹוֶט,
וְוָסָם אַלְעַזׂ וְוָסָם אֵין אַיְם אַיְזָה גַּעַשְׁרִיבָן
דוֹ נַעֲמַסְטָן אַן פָּאָר גַּוּט.

אַ צּוּוִיְיטָן —

פֿוֹן אַ פְּרִיאַנְטָן,

אַ נַּעֲנַטְ-זַוְוִיְיטָן, —

וְוָסָם אַטְעַמְטָמָט מִיטָּפְרִישָׁן אַרְאַמְאָט
פֿוֹן אַיְיבִּקָּעָ צִיְיטָן.

בְּיִידָע — זַיְ צּוּבָעָרָן, צְעַרְוִישָׁן דָּאָם בְּלֹוֶט.

פֿוֹן אַיְינָעָם — דִּי הַאַנְטְּשְׁרִיפָט

אַזְוִי נַעֲנַטָּ דִּיר, אַזְוִי לִיב . . .

די צּוּוִיְיטָע —

מִיטָּפְשַׁטְעָרָ שְׁרִיפָטָ רַעַדְטָ שְׁטִילָ,

אוֹן סְדֻוכָּטָ זִיךְ :

אַטָּפְאָלָט אָוָן צְעַקְלַאַפְטָ זִיךְ דָּאָם הַאָרָץ

פָּאָר אַן אַיְינְצִיקָּעָרָ רַגְעָ פֿוֹן גַּלְיק . . .

אַ, נַאֲטָ, —

וְוַעֲלָכָן בְּרִיוּוּ זַאְל אַיךְ עַפְעַנְעַן פְּרִיעָר ?

דָעַם — מִיטָּפְרִישָׁן דִּי וְוָאָנְדָן גַּעַצְוָנְדָן,

וְוָסָם הַאָלָט מִיטָּפְרִישָׁן אַיְיבִּקָּן כּוֹחַ מִיןָ לְעַבְנָ גַּעַבְנוּדָן, —

צי דָעַם —

וְוָסָם מִיןָ אַטְעַמְטָמָט צְעַפְיִצְלָט

אוֹיפָטְוִיזְנְטָעָרָ טִילָן —

אוֹן עַרְבָּעַט זִיךְ :

„עַפְןָ מִיךְ —

כְּזַועַל דִּירָ דִּי וְוָאָנְדָן פְּאָרָהִילָן . . .”

צַפְלָעַן צֹוִי בְּרִיוֹן
אוֹיפֿ דִּינִינְקָעַ פֻּעְדִּים פָּוּן צִוִּיט.
איַין־איַינְצִיקָעַ רְגָעַ — אַיְבִּיקִיט . . .
אוֹן סְ'צִיט זֵיךְ מַיְן הַאֲנָט
צֹו דָעַם בְּרִיוֹן צֹו דָעַם צֹוּוִיטָן,
אוֹן סְ'שֶׁלְאָגָט אַיְבָעָר דָּסּ הַאֲרָץ
דָעַם פָּאָרְלָאָגָג דָעַם פָּאָרְשִׁיּוֹת . . .
פָּאָרְדִּי אַוְיגָן נַעַמְתָּ בְּלָעַנְדָּן
די דִּינְנְקָעַ שְׂרִיפָת,
זֵיךְ פָּאָרְצִיט דֵיר דָעַם אַטְעָם, זֵיךְ רַופָּט . . .
וּוְאַנְדָּעָרָת אַוּוּקָדְיָה בְּאָגָעָר, דִּיְין פָּאָרְשְׁטָמָאנָד —
אוֹן בָּאָרְיוּסָט דָעַם בְּרִיוֹן מִיטְדִּיְין הַאֲנָט . . .

לְעַבָּן דֵיר אִיצְט
צִיטָעָרָת אוֹן בְּלִיצְט
דָעַר בְּרִיוֹן פָּוּן אַפְּרִיאִינְט
אַ נַּאֲעַנְטָן—וּוְיָוִיטָן.
שְׁטִילְעָמָט אַוְסָמְלָאָסְטָן.
דוֹ הַעֲרָמָט
וּוְסְ'גִּוִּיט אַוִּיפֿ אַיְבָעָר אִים
אַן עַלְגַּטְעָר נִינְנוּן . . .

און ער שווייגט, און ער שווייגט . . .

משה קאפלאנען

און ער שווייגט, און ער שווייגט,
נאר זיין בליך איז ווּאָך
און זיין אטעם — שפראָך.

און ער שווייגט, און ער שווייגט,
נאר זיין ווארט ווּאָס פֿאַלְט —
וֹוי אָ פֿערְלָ שְׁטְרָאַלְט.

און ער שווייגט, און ער שווייגט,
נאר זיין קָאָפּ ווּאָס גְּרוּי
גְּרוּיכְט דֻּעַם הִימְלָם בְּלוּי.

און ער שווייגט, און ער שווייגט,
נאר זיין ווענד און רֵיר
איו מִיסְטִיק פּוֹן אָ שִׁיר.

און ער שווייגט, און ער שווייגט,
נאר זיין שְׁמִיכְלָ גְּלָעַט
און זיין גּוֹטְסְקִוִּיט רְעַדְט . . .

די אל לא ג

עם זאנט מײַן געליבטער : כ'בֵין קאָרג אַוִיפָּא שְׁמִינִיכָּל,
איך פָּאָרְמָאנְג נִיט אֲפִילּוּ קַיִן טְרָאָפָּן הַוּמָאָר.
איך צַעֲפָרְטָל וּוֹי אַנְאָר — די שֻׁהָן אַוִיפָּא שְׁכָל —
און פָּאָרְצִי מִיט אַכְמָאָרְעָ דָעַם בְּלוּיָּעַן קָאִיאָר.

עם זאנט מײַן געליבטער : כ'בֵין עַרְנֶסֶט כְּסֶדֶר,
שְׁטְרוּנְג וּוֹי אַשְׁוֹפְט אַוִיפָּא דָעַר עַרְד כְּגַי אָוָם.
ער שִׁיקְטָמִיךְ אֲבִיסָל „צָוָם לְעַבְּן אַיִן חַדְרָה“ —
לְעַרְנֶעָן וּוֹאָם קָלוֹג אַיִן, וּוֹאָם גָּלִיאָן אַוְן וּוֹאָם קָרוּם . . .

איך זאג מײַן געליבטן : כ'זּוּעַל דִּיר נִיט שְׁעַנְקָעַן קַיִן אַוִיעָר
אַזְוִיוּוּ וּוֹאַזְיָגָאָךְ הַאָט זִוִּין מִידָּל גַּעֲבָרָאָכָט.
בְּעַסְעָר דִּיךְ הַאָבָן מִיט זִיךְ אַיִן מִין טְרוּיָעָר —
אַיִדְעָר זִוִּין דָּאָם פְּנִים — פָּוֹן לֵץ וּוֹאָם לְאַכְטָן !

און כְּיוֹוִיס . . .

און כְּיוֹוִים, אֹז אַיִינָעָר בִּסְמָטוּ נָאָר,
און אַוִיגָּן הַאָסְטָוּ נָאָר אַפָּאָר,
און הַעֲנֵט נִיט מַעַר וּוֹי צְוִיִּי, —
און נָעָמָעָן וּוּעָסָט מִיָּן בְּרִיוֹו מִיט זַיִן
אִים הַאָלָטָן צִיטָעָרְדִּיק, אִים לִיְעַנְעָן גִּידָּן,
אִים גַּלְעָטָן צָאָרָט, וּוֹי שִׁיר נִיט מִיךְ . . .
אִים הַאָלָטָן לְאָנָג, אִים גַּלְעָטָן וּוִידָעָה,
אַרְוִיסָזָוִינָן פָּוֹן אִים די לְיִדְעָר . . .

אוֹ אָזְ צַיוּעַל דֵּיר זָגָן?

אוֹ אָזְ צַיוּעַל דֵּיר זָגָן,
אָזְ כְּהָאָבֶדֶיךְ אֲוִיסְנַעַבָּאָרְגָּט
בַּיְיַ דָּעַם הַיְמָלָאָוִיבָּן,—
וּוְעַסְטוּ מִירֶ גְּלוּבָּן?

אוֹ אָזְ צַיוּעַל דֵּיר זָגָן,
כְּהָאָבֶדֶיךְ אֲוִיסְנַעַבָּאָרְגָּט
אַיְינָעָם פָּוָן דַּיְ שְׁטָעָרָן,—
וּוְעַסְטוּ מִירֶ חָרָן?

אוֹ אָזְ צַיוּעַל דֵּיר זָגָן,
אָזְ כְּהָאָבֶדֶיךְ אֲתַפִּיםָה גַּעֲבָוִיט
צָו זְיַן מִיטֶּ דֵּיר אַלְיָין,—
וּוְעַסְטוּ מִירֶ פָּאָרְשָׁטָיָן?

אוֹ אָזְ צַיוּעַל דֵּיר זָגָן,
אָזְ מִירֶ אַרְטָ נִיטֶ
וּוְאַסְ אָונְדוּ אַיְן תַּפִּיםָה וּוְעַט גַּעַשְׁעָן,
וּוְעַסְטוּ מִירֶ מַיְן אַמְתָּה דָּעַן דָּעָרָזָעָן?

רָאָמָּאָןָס

דיַיְנָעַ לִיפָּן, מִיְּנָעַ לִיפָּן,
לְאָמִיר זַיְ פָּאָרְקָנִיפָּן.

דיַיְנָעַ קַוְשָׁן, מִיְּנָעַ קַוְשָׁן,—
לְאָמִיר זַיְ דָּעָרְפָּרִישָׁן.

דיַיְנָעַ פְּרִידָן, מִיְּנָעַ פְּרִידָן —
לְאָמִיר נִיטֶ צְשִׁידָן.

דיַיְנָעַ לִיְדָן, מִיְּנָעַ לִיְדָן
איַינְטִילָן פָּאָרֶ בִּיְדָן.

זַיְהָאָט צַו אִים גַעֲטְרְוִיעֶרֶת :
לְאָמֵיר אַיִינַן וּוּרְן .
עָרְ הָאָט זִין פָאַרְמוֹיעֶרֶת
אַיְן אַ וּוָאנַט פָוָן הָעָרָן .

זַיְהָאָט צַו אִים גַעֲטְעֶדֶט ,
זַיְהָאָט צַו אִים גַעֲבְרוֹמֶט .
עָרְ הָאָט מִיט אָן אַוִינְגְּגָלֶט
זַיְן עַנְטְפָעֶר אַוִיסְגַּשְׁטוּמֶט .

זַיְהָאָט צַו אִים גַעֲבְעֶטֶן :
בּוּי נִיט אַוִיפְקִין בְּרִיכָן .
אַיְצְטָעֶר דָאָרְפָּן זַיְ טְרָעֶטֶן ...
צְוּוִיָּוּ וּוּעָלָטָן אַוִיפְצָרוּיָן . . .

זַיְהָאָט צַו אִים גַעֲוָונְגָעָן ,
די נְשָׁמָה אַוִיפְגַּעְעָקָט .
עָרְ הָאָט זִין בָאַצְוֹוָאַנְגָעָן
נִיט צַו וּוּעָרָן אַנְטְפָלָעָקָט . . .

כ'הָאָב גַעֲמִינֶט . . .

כ'הָאָב גַעֲמִינֶט
או פִיְעָר ,
וּוְאָם צְעַבְרָעֶנֶט מִיט טְוִיזָנֶט וּוּאָונְדָן
דָאָס גַעֲמִיט —
פָאַרְבָּרָעֶנֶט אַיְן לְעָבָן
יְעָדָן בְּלִיט .

כ'הָאָב גַעֲמִינֶט
או אַש —
וּוְאָם טְלִיעָט
נָאָך פְלָאָטָעָן שְׂטָאָרָקָע , רְוִיטָע —
קָאָן נָאָר וּוּאָרְצָלָעָן שְׁלָאָגָן
צְוּוִישָׁן טְוִיטָע .

כ'הָאָב גַעֲמִינֶט
אָזְוִי וּוּי קְוִילָן —
שְׂוּאָרְץ-צְעַבְרָעֶנֶט , קָאָלְטָע,
וּוּרְטָדָרָך דִי יָאָרָן
אַוִיך
אַ וּוּאָונְד אָן אָלְטָע .

כ'הָאָב גַעֲמִינֶט . . .

און ער זעט ניט מײַן לִיכְטִיקָע טְרָעָר

ער האט מיר געגעבען די פֿרייד

לייב צו האבן אֶזְוֵי.

ער האט מיר געגעבען דָּאָם גַּלְיךָ

צֹו זַיְן אַ פֿרְויַי.

ער —

און ער זעט ניט

מײַן לִיכְטִיקָע טְרָעָר.

ער האט דעם שליעער פֿוֹן דָּעָר זָוָן אַרְאָפְּגָעָצְיוֹנָן

און מיר בָּאוּוִין אִיר גַּעֲזִיכָּת.

ער האט מיר גַּעֲקוֹשָׂת די אוֹינָגָן

און ניט פֿאַרְשְׁטָעָלָט דָּאָם לִיכְטָט.

ער —

און ער זעט ניט

מײַן לִיכְטִיקָע טְרָעָר.

ער האט אֵין רִיְפָע טָעָג

מִיר אַפְּגָעָעָבָן אַ חַוֵּב פֿוֹן יְוָנָגָע יָאָרָן.

ער האט אַ רְעַגְנְבוֹיָגָן אוֹיסְגָעַשְׁפָרִיָּת אֵין וּוָעָגָן

סְיַזְאַל מֵיָּן לְעַבְנָן אַוְיְפָגָיָן וּוְיֵאַיְנָה פֿעַלְדָּעָר קָאָרָן.

ער —

און ער זעט ניט

מײַן לִיכְטִיקָע טְרָעָר.

די באלאדע פון שפנטן פרילינג און פריען הארבסט

און ס'אייז געשען צוישן שפנטן פרילינג און פריען הארבסט,
ווען בלעטלאיך לעבן פארבן זיך פון גריין אויפּ ברוין,
און צוישן יעדן
טאג און נאכט — פאלט א דימענט פון דער קרוין.

און ס'אייז געשען צוישן שפנטן פרילינג און פריען הארבסט,
ווען שיין פון יארן שפיגלט אירע קארבן אויפּ דעם געמייט,
און חלומות יונגע
ביינן זיירע קעפּ פאָרֶן האָרֶן פון רײַפֿע טרייט.

און ס'אייז געשען צוישן שפנטן פרילינג און פריען הארבסט,
ווען פון לאָנְגָּע אונטערוועגןס בוית דער אומעט זיינע נעטען,
אין די אויגן,
און "וואִי פון זיך אַלְיוֹן" ווענט
פון טעטפלען אויסגעחלומטע נעמָען שפאלטן זיך און בויגן.

און ס'אייז געשען צוישן שפנטן פרילינג און פריען הארבסט,
ווען מיט ליב און לעבן מ'וועבט די פעדים אָרום אַיגענען געצעלט,
אלע שפַֿיצְַן-קָנוֹתָן
אין די דלְַאָמוֹת צִינְדָּת מָעוֹן אָן צו בָּאַלְוִיכְּטָן דעם תְּמִצְּתָּה
פון דער וועלט . . .

און ס'אייז געשען צוישן יונגען שפנטן פרילינג און פריען הארבסט
האָבָן זי זיך באָגָעָנְתָּ.
און ניט געווואָסְטָן,
און ס'קָּאָן נאָך אַ פַֿרְעָמְדָּר בְּלִיקְּ
אַרְיִינְדִּרְיִינְגָּעָן אֵין די שְׁיִיעָרָן פון דער נְשָׁמָה . . .
און זי הָאָבָן זיך דער שְׁרָאָקָן
פאָרֶן עַמּוֹד-הָאָשָׁפָן גְּלִיךְּ,
און זי הָאָבָן מִיט "קָאָלְטָן שְׁכָלָן"
געגעבען אַ באָפְּעָלָן :
מייט הוילע הענט פַֿאָרְמוּיעָרָן די ווענט !
נאָר דּוֹרָךְ די שְׁפָאָלְטָן
די זוֹן
פון אויפַֿגָּאנְגָּן בְּיוֹ אָונְטָעָרְגָּאנְגָּן —
שיינט אַרְיִין מִיט אַ טְּרוּיְעָרְ-שְׁמִיכָל . . .

אוֹ אַיְזָ —

דער טאג רײַיבט אָוִים פֿוֹן שְׁלָאָפּ דֵי אָוִינֶן.
די זוֹן מִיט כְּמַאֲרָעָם אִיז נָאָךְ פָּאַרְצְּזִוְּגָן.
דאָס פִּיכְבְּטָע גְּרָאָז גְּלָאָנְצָט לוֹוְטָעָר גְּרָיְן, —
אוֹן אַיךְ בָּאַקְלָעָר פֿוֹן וּוּעָלָט דֻּעָם זַיְן.

די לְוָפְטָה, אָן אַטְעָם, דִּין אוֹן בְּלָאָס,
סּוּכּוֹת רְעוּן אִיצְטָמָאָפּ מִיּוֹן גַּאַס.
איָנָעָם סְכָךְ זְוִינְגָּעָן פִּינְגָּל שְׂטָהִיל, —
אוֹן אַיךְ חָאָכְבָּסְטָוָת טִיפּ אָונְ פִּיל.

דער דְּרוֹיְסָן צָעַקְלִינְגָּט מִיטּ עַרְשְׁטָע טְרִוְּטָה,
פֿוֹן יְדִין וּזְאָס גְּיַיְעָן דְּאוּעָנְגָּעָן מִיטּ אַ לְּידָה.
דער הִימָּל בָּאָגְלִיְּתָה זְויִ מִיטּ בָּלְיוּעָן שְׁמִיְּבָל, —
אוֹן אַיךְ בֵּין טְרוֹיְעָרִיק אַוְיְפָן גָּאנְגָּפָ�נוּס שְׁכָל . . .

יָאָרֶן

יאָרָן לְעַשְׂן אוֹן זְויִ צִינְדָּן.
יאָרָן שִׁידָּן אוֹן זְויִ בִּינְדָּן.
יאָרָן לְעַרְנָעָן אוֹן אַנְטוּוּשָׁן, —
נָאָר דָּאָס בְּלוֹט וּוַיְלָנִיט אַוְיְפָהָעָרָן צֹ רְוִישָׁן . . .

■ ■ ■

וּוְעַן דֵי זוֹן אִיז זְוִינְקָעָר פֿוֹן זוֹן,
די פָּעַלְדָּעָר — גְּרִינְגָּר נָאָךְ פֿוֹן גְּרָיְן,
וּוְעַן דָּעָר וּוְינְטָמָט אִיז זְוִינְטִיקָעָר פֿוֹן וּוְינְטָמָט,
זְוִוִּים אַיךְ, אֹז כְּבִין יִינְגְּנָעָר פֿוֹן אַ קִינְד . . .

מִיטּ דֵי גְּרָאָז

מִיטּ דֵי גְּרָאָז בֵּין אַיךְ מִילְדָּעָר,
מִיטּ דֵי שְׂטִינְגָּר בֵּין אַיךְ וּוּילְדָּעָר,
מִיטּ דֵי בְּלוּמָעָן בֵּין אַיךְ צָאָרְטָעָר, —
מִיטּ דֵי שְׁלִיאָכָן בְּעַנְקָ אַיךְ, דָּאָכָט אַיךְ . . .

א ציקל פֿאַרְיוֹזֶעֶר לִידּוּר

פֿאַרְיוֹזֶעֶר

צו דיינע הימלען שטראען זיך קופאָלן,
וויי לויכטנדייקע זונגען דיינע מויערן באַטָּאלן.

אין יעדן קאָרב פֿון שטויין ליגט אָן עפָּכָע
און איבער אויר די פֿרַיהַיִיט-פֿאנַן צעפָּכָעַט.

דיינ געשיכטע — אַ געשאָפָעָנָע פֿון נעכטן;
דורות ניע אַירָע פֿעדִים ווַיְתֵעֶר פֿלְעָכָטן.

דיינ עֲגַסְתָּן

דיינ גאסן
שmailto שטיינער-פֿאָסָן,
איינגעקרידט אָן איינגעקריבט;
ברוין אויף בראנדו
פֿון צוּיט געפָּאָרְבָּט.
אַלְזַ אַזְלָט — שוֹאָרְץ אָן גַּרְוי,
און דער הימל אַזְזַי.

און איבער דיינע העלע גאסן,
האנט-איינ-האנט געשלאָסָן,
שפָאנַט דער אָומַעַט אָן די פֿרִיד.
דיינע זין אָן טעכטער
טראנַן שמייכלען אַין די אוּגן,
און אַין די פֿאָלְדַן פֿון מאָדָע-קְליַיד
אַ דִּינְעָר טְרוּיְעָר אַזְ פֿאָרְצְזִינְגְּן . . .

צְרָפַת דָּה צְרָפַת

דיינע הייפן זיינען ניט ווים געצוזאגן,
די שטיינער — אויסגעטראטן און צעללאגן.

דיינע מויירן — טונקעלע פֿלעַקָּן,
צען שייכטן סָאוֹשָׁע זַיִ פֿאַרְדְּעָקָן.

דיינע דעכער — קָוּנְסְּטָטִיגְשְׁנִיצָן,
וואַיְ קְרוּינְגָן קְלִיְינָן אַוִיפָּ דֵי קָעֶפֶן זַיִ זִיכָן.

דיינע טוּרָן גְּרִיןְ-גְּרוּיעָר שְׂטָאָל —
דעַרְצְיָילָן מְעַשָּׁה/לְעַךְ פָּוּן אַמְּלָא . . .

וּוַיְפַל דָּוָרוֹת הָאָבָן זַיִ שְׁוִין גַּעֲפָנֶט אָוּן גַּעַשְׁלָאָסָן,
וּוַיְפַל מָאָרְגְּנָשְׁטָעָרָנָם אַיבָּעָר זַיִ
הָאָבָן זַיִ שְׁוִין גַּעֲצָנוֹן אָוּן גַּעַלְאָשָׁן . . .

אוֹיֶף דִּיְינָע וּוּעָגָן

שְׁטִיבָעַלְעָה, טְוַנְקָעַלְעָה פֿלְעַקָּן,
וואַיְ פָּוּן הִימָּל גַּעֲפָלָן דֵי עַרְד צַוְּ פֿאַרְדְּעָקָן.

פֿעַנְצְּטָעַרְלָעָךְ קְלִיְינָן, וּוְיַעֲכָר,
קוֹקָן אַרְוִיָּפָן צַוְּ דֵי דָעַכָּר.

אוּן פֿאָרָה עַנְגָּלָעָךְ דִּינְיָנָקָע, וּוְיִסְעָע,
שְׁפִינְגָּעָן אָוּן אַלְטָאַלְטָעָה מְעַשָּׁה . . .

פָּוּן עַרְד וּוְאָס אִיזְרָיָה אָוּן אִיזְרָיָן,
פָּוּן מְעַנְטְּשָׁן אִין טְעַמְפָלָעָן פָּאָר גַּטְטָזְטָזָן זַיִ נִינְגָן.

פָּוּן פֿעַלְדָּעָר וּוְאָס גְּרִין זַיְינְגָן אִיזְבִּיךְ,
פָּוּן אַ פֿאָלָק, וּוְאָס אִין לְעַבְנָן פֿאָרְלִיבָּט אִיזְרָיָה, אָוּן גְּלִיְיבָּק . . .

פִּיגָּאַל

... אָוֹן אֲוֵיפֶּ פִּינְגָּאַל רַוְּפֶּן מִיטֶּ רַיְּזֶן גַּעַשְׁלָאַסְּעָנָעֶ טִירָן,
טוֹנְקָעָלָעֶ גַּאֲסָן נִידְעָרִיךְ פִּירָן

אַיְן פִּינְצְּטָעָרָעֶ קָעָלָרָם ; אַיְן לִיכְטִיקָּעֶ זָאָלָן,
דָּאָרָט וּוֹאוּ דִּי נְשָׁמָה אַיְן אַפְּגָרָונָט טָוָט פָּאָלָן . . .

פִּינְגָּאַל, וּוֹאוּ סְ'אַיְזֶ נְקָעָט אָוֹן וּוֹאָלָוָל דָּאָם לְעָבָן,
צַו דִּיר קְוָמָעָן אָוֹן לְסָטָט דִּי שְׁעָהָעָן פָּאָרוּעָבָן

מִיטֶּ בִּיטָּעָר גַּעַלְעַכְתָּעָר —
פְּרָאַנְקָרְיוּיכְסֶם וַיַּן אָוֹן טַעַכְתָּעָר.

אָוֹן עַם הָעָרָט קְיַיְנָעָר אַיְן לִיכְטִיקָּעֶ נְעַכְתָּ
דָּעַם גַּעַיְאַטָּעָר פָּוָן לְעָבָן אַיְן גַּעַפְעַכְתָּ.

וּוֹאָסֶם פִּינְקָלָעָן אָוֹן שְׂטָאַרְבָּן
אַיְן גַּלְאָנָץ פָּוָן דִּי פָּאָרְבָּן . . .

אִיבְּנָרֶזֶעֲצֹוֹנְגַּעַן

פָּנוּ בָּזָד

מְלֵמֶשׁ
אַלְפְּמֶשׁ

תשי"ט—1959

לְבִנֵּי זָאָב

מ. ש. ק

מ. ש. ק

אי תועה?

אי תועה השמחה
בתקבוב חירכה
ובונגה הצער —
אם אתה
ואני
לא הנענו לשער?

אי תליל ישטח
מרחביו
ערגוניו, —
אם אתה
ואני
לא ערים עוד יתנו?

אן يولיכו דרכיהם
דמי לבנם
המקסם, —
אם אתה
ואני
לא נצא לךראם?

אי תנווע תשעה
בשקיעה
מתלקחת,
אם אתה
ואני
איןנו ביטח?

פניה ברגשטיין

דְּבָרִים שֶׁלֹּא דָבַר

דְּבָרִים שֶׁלֹּא דָבַר —
כִּמֵּה פָּעָם מִכֶּן כִּי שְׁמַעְתִּים מִפְּנֵיךְ ?
וְלֹא אָמְרָתִי דַּי !
פָּה רַבּוּ הַצְּלָלִים שְׁבָקוֹלָה,
וְאַתָּה מִדְּמָה, כִּי סֹזֶּה פָּמוֹס עַמְּקָה...
וְלֹא תַחֲוֹשׁ,
וְלֹא תִשְׁמַע,
אֲכָה דְּבָרִיךְ בָּנוּ בְּדָמֵינוּ.
וְטוֹב לֵי, טֹוב —
כִּי אֵין דָבָר בְּפִינָּה לְאַמְרוֹ.
וְאֵף כִּי הַחוֹשִׁים קָלָם יַעֲרוּ
וַיַּדְקְדוּ לְהַאֲזִין, —
וְטוֹב לֵי, טֹוב
כִּי אֵין דָבָר בְּפִינָּה לְאַמְרוֹ —
וְטוֹב עַד דִּמְעָעָן...
וְאַעֲצָר נִשְׁמַת אָפָא,
וְאַתִּירָא מָאָד,
פָּן דְּבוּרָה
יִשְׂרָאֵלִילָה מִשְׁפְּטִיק...
פָּן יַכְבַּת, חַלְילָה, מָאוֹרָת
שֶׁל מִדְּבָרִים שֶׁלֹּא דָבַר.

אברהם שלונסקי

אָמְרָתִי

אָמְרָתִי: אַתְּפָשֵׁט אֶת הַתְּלֻלָּם,
אֶת לְבִי אַיְשָׁנָה.
הַזְּבִירָנִי עַז בְּגַן:
גַּדְמָנוּ הַגָּהָה.

אָמְרָתִי: אֲשֶׁרָשׁוּ מַעֲצָמִי
וְדַמּוֹתוֹ נְשִׁפְחָתִי.
סְפִירָה לֵי אַכְן לְבָנָה:
פָּה יִשְׂבְּנוּ יְחִידָה!

אָמְרָתִי: לְפָרִידָה אַלְמַץ יָדוֹ
לְעִוָּלָם לֹא לֵי הוּא.
לְלַבְתִּי בְּחוֹצֹות רַיְקִים,
אָמְרוּ: עַד מַפְגַּשְׁיוֹ!

אֲשֶׁר בְּרַשְׁתָּ

* * *

ערְבָּ כָּחֵל אַפְּפֶנְדִּי
בְּקַשְׁתִּי מִשּׂוֹבְתָרְגַּעַרְתָּ...
הַלְּגָה שְׁמָךְ וְלֹגְנִי
וְאַנִּי עֲזָדִי סְעוּרָה...

הַאוֹיר שְׁמָךְ וּכְלָב קָשָׁב
לְקַשְׁיב אִיךְ מַעֲמָקִי בּוֹכִים.
לֹא יָדַעְתִּי לְבִי תְּרֻדָּם בְּפַשְׁתָּ,
גַּמְלָא בְּגָנְגִי נְכָאִים...

אַף הַאֲלָתִים גְּרוּעָ בְּדָמִי
וּבְחַצּוֹת הַמְּסֻגָּרָה — —
לֹךְ אַנִּי אֶלְיךָ — בְּדָמִי
בְּעֵד מְרַתְּקִירְעָנוֹת מְדָבָרָת !

עוֹרָא זַוְּבָּנוּ

בְּדִדָּה עַל הַגִּיב הַצָּזֶר

הוא — דבריו ישקל בפֶּלֶס,
שி஠ו — מנטילחט-צֵר
כמו פַּיו יִשְׁמַר מִמְּלָל,
מדבור כל מיטר.

הייא — מוצצת לרטינחת
מאראשת ניב עצורה,
גַּשְׂרִידְמִיּוֹתָה מותחת
על קורות של גיל נוער.

הוא — בקשייךשי יתנו
חולום-גשורה מתוחול
במשחק קויר-הפטון
שאישון עינו יהל.

הייא — אשורת קרליינין
תשאוב — שקויר-בלתירנבר
תתערסל בגביב-אפסים
כברגען-שיר הרושר.

הוא — אוננו תכבר משמע
חרים של זעומיניבו
ליד קוואר יאבו לך מה
בתשוקות-רבוא.

הייא — ל Kunat דבורי-הלהב
געה תושיט לדקירות
דָּקְרִירְפַּצְעַ — פְּנַבְּלַ-אַכְבַּרְגְּנִין מְקַסְּמִיזְמִירּוֹת...

הוא — אוננו מאות אך שםע
אליליו משוטקים;
לא יחווש בבלוי ידווע
פי פַּאֲבַס מָזָג הַוָּא וְגַם גַּיל...

אברהם טופיאט

באים מכתבים מארץ־ישראל

הָרֵץ

שׁוֹחֵל דָּרוֹי עַל שְׁנִית בְּנִיה,
נוֹלְדוּ לוּ בָּעֵיר הַעֲבָרִית שְׁאַבָּב:

„תְּבֻכּוֹר וְהָוָא עַלְמָם, כְּפָרֹזֶשׁ לוּ קְוָמָה,
תְּגִיר מְשִׁכָּהוּ וְרִיחֹות אַדְמָה.

וְגַם בָּרְחוּבּוֹת פָּלָאכְבִּיבּ עַת עַוְבָּר,
הָוָא יְרַאַה אַת עַצְמָוּ בְּכָרְטָם בּוֹאָר.

מַעַט רְכוּשׁוּ — שְׁנוּתָיו — הָוָא אַסְתָּה,
וַיֵּצֵא לְשָׁדּוֹת, אַת הָעִיר הָוָא עַזְבָּן.

מְשִׁגְיוֹנוּ — צָעִיר וְעַבְיוּם לוּ יְקָודָה,
חַקְמָת תְּקִרְבָּה אַךְ רָאָה, בְּלָה הָוָד.

מְלָא־גִיל עַל כָּל אָבָן, כָּל בֵּית, כָּל אִישׁ:
הָנֶה עוֹד רְחֹוב וְהָבָה שָׁם עוֹד בְּבִישׁ.

הָנֶה כָּה תְּגָדֵל הַקְּרִיה וְגַם תִּיף — — —
אֵין טֹב וְזֹפָה מַעֲירָוּ פָלָאכְבִּיבּ!

גָּדוֹל בְּשָׁנִים וְתִים מְשִׁכוּ,
לְבָסָע, לְנוֹה, גַם בְּלָה וּבְלָה,

אַךְ אָנָה יַדְך וּמוֹלַדְתָּה חַמְדָה?
הַמְּשִׁיךְ אַת שְׁבָתוֹ בְּאַלְפָן וְלָמָד.

עַד יוֹם מִקְמִים, יוֹם גָּדוֹל כִּי פָעָם,
וּבְחוֹף פָלָאכְבִּיבּ תְּגַמֵּל אָוּ הַוקָּם.

הַלְּךָ עַם קָהֵל חַלוֹצִים לְמִקּוּם
שָׁם דָּגֵל עֲבָרִי הוֹנֵף בְּמַרְוּם...”

אָשְׁפָעַ קוֹל אָרְצִי — גַּא עַלְהָה מִמְכָּבָבָה
בוֹ שׁוֹחֵל דָּרוֹי עַל שְׁנִית בְּנִיה

שְׁמוֹאֵל בָּם

מִכְתָּבִים

כונתבה אחותי
מן הנגב מכתב.
קוזמת אובי, משגננת מלוי:

„בני מוחמי כבר בָּנֵשׁבָּעַ.
טוב לי
כי פה, על ארמות יִשְׂרָאֵל,
ולדתי בן.
הוא לומד בביית-ספר. פורת, צוֹהָל.
לקראתו
ביביעי הפלחים
עלמות נספחים.
הוא ירעץ לקרה כל דבר בשם.
וכמו האoir אשר פה הוא נזט —
שפתו פשטה, מצללת.
שתחרר הוא, משמש נשוי,
תכלת שמים פלון בענייה.
כה גROLה גם אני עם תילד —
כאלו מחרש פה נולדי,
ולקט אלקט שעליים
שאבתי
בכל פריכים שנדרתין.“

יהיאל חגי

לוֹ אֵךְ קָרְגָעַ אֶחָד

עליה, הגליה נא אלינו ולו אף לרגע אחד,
הראנו עוד פעם בת אחורך הרועפת בינה —
ואני לך פה בראה חוויה שקט ונלה...
העביר את קורי התנומה מעל עפעריך
וראה: גבורי ישראל עליך בזיה נצבים,
שלופות חרבות מול שמים.
פזרו למרגליותך גורי שוננים,
גלקטו בארץ גואלה, על פגית אדרמה במתחרין...
גואה ועולה ופועץ מנכבי מעמידים אליך
חוונה שהקרים עוז ובר — והוא מי!
על מגש הזקב"ה הנה הוא נושא לך שי —
"מדינת יהודים",
חלא היא בנה, מדרשת בתכלול ובלבן...

חרי יהודה — מיום מה עמוק בם הרגע!
לך מצפים הם ולב צלעומיהם הוריקו בתן כסמים.
פסגות פתוליהם התנשאו לרים
ברוחש מפללה.
בעם הורה לצור מחוללים על זה היום שבא,
בו יתערו לעד בגוש סלעם
עצמאותיך הקדשות, חזה!
חלא נספה קרשה לקדשת ירושלים,
חלא משגה פריוון פירה האדרמה הזאת!
הן שבטים מעמיך תכלתם של השמיים
ופי שכעה ירבו בהם כוכבי הארץ!
הן יברך פינון בטוב ברעף
על לב דורות יבואו.

הגליה אלינה החזה; ולו לרגע קט!
וראה — ביום זה שקוינה, מי נקבי וכאו אליך!

הגה דגלו — בידינו הוא!
הגה שפטנו פה, בפינו היא חיה!
ובלבנו גיל, גואה הרגה!
הנץחון מלא ובלבבו עוד שלמה האמונה!

גבוריינו נצבים בזה, הנה הנם!
בשלאים, שרים — קרבניטי ספינה טרופה — הנה הנם!
אנשי מדינה, קרואים, הנה הנם!
ויהודים סטם, מכל הגלויות, הנה הנם!
וילדינו פה,
זה הפיראש ושערי המלטלים, הנה הנם!

הגלה אלינו מחוות, ולו לרבע קט!
יעיניך שא וראה, מי אייננו פה היום:
אין מפחד עוד, נגוז בחלום,
ואין עוד או, ואין עלבון צורב,
ואין עוד גב כפוף, אין מרקע לב,
והצ'ר — אף הוא אייננו עוד!

אולם אנחנו פה!
על החרטים העפלינו ובאו אל מוקם,
הלא בימנו זה, ואנו בו!
הגלה אלינו וראה קרב ישראל —
זו פרבנה עקרה מקט, שכבהה האדמה הזאת!
צא וشكה במו פיך לנצח בנים,
שבבו אזה היום תבדול הנורא,
את הוֹדָה זונך לא הזבישו...

הגלה נא ורפא לפצעי אמות ישראלי,
שברבו כלים קיבל את לבן קאוחב,
ובמו יידין שלחו נעריו טפוחים
לסערת קרב —
הגלה נא וראה פניני לנצחון
שבטרם חציפו עין — בתקון נקרשו...

הגלה נא זאא ולו אך לרבע אחר
שא עיניך וראה:
בבוא זה היום תבדול בתולדותיו —
כלם נקצתו באו אליך!

נפתלי גינזון

בָּשְׁבִּילִי בֵּית־שָׁאן

מִתְּלִילוֹת בָּשְׁבִּיל שֶׁל בֵּית־שָׁאן
שֶׁלּוּשׁ יָלְדוֹת קַטְנוֹת־קַטְנוֹת.
מְרַחְפָּת קְלִילוֹת שָׁמֶלֶן.

רָאשִׁיתָן — מְלֻמְלִים סְבוּכִים,
פְּנִיתָן — מְלָאוֹת כְּמוֹ מְפֻחִים.

שֶׁלּוּשׁ יָלְדוֹת — וְאַתָּת מְשִׁמְתָּה
וּנְפָלָאָה בְּפִיקָּן תְּשִׁיקָּה.

יְדִיתָן — זו בָּזוּ שְׁלוּבוֹת
לְשׂוֹןָן — אֲפָצּוֹרִים שְׁבוֹתָה.

מִתְּלִילוֹת — שְׁאָרִית הַפְּלִיטה —
לֹא זְקָעָה אַתָּת רְעוּתָה.

מַאֲין בָּאָה ? נוֹלְדָה אִיפָּה ?
אָךְ הַפְּגִישָׁה נוֹעַדָּה לְהַן פָּה

בָּשְׁבִּיל, בֵּין חַרְבוֹת שֶׁל בֵּית־שָׁאן
בָּבְלִיל לְשׁוֹנוֹת, גְּזֻעים וְגַגְעָן.

שְׁבָעִים לְשׁוֹנוֹת וְגְזֻעים וְגַגְעָם —
רַק מְהֻתָּלוֹת רְעוֹת — שֶׁל שׂוֹגָנָים.

עַד שְׁחִי לְצֹחֵק בְּשַׁפְּתָן
שֶׁל שֶׁלּוּשׁ יָלְדוֹת בָּשְׁבִּילִי בֵּית־שָׁאן.

יְהֹוּשָׁעַ מַלְגָּאָר

א פ ת

בעקלקלת סמוטניך הזרות,
עקבות צערוי "שיר השירים"
עם ליל גונגון כל הדורות —
בין נחרבות, במסטרים.

על גגומיך השלדים, הרועים,
רוצצת חלדה של פסף ווּהַב
בגון עוליה מתווך כל הפוכים,
בזהר אל הרקיע הנכסף.

שעריך געולים מנעולי-קדם,
שומר רזירזין מתחבוא צונן,
ומדרגות-חמר בשלות עדן,
ישוחחו אטך באלה-חן.

חזרותיך פשיג טהורות,
דעתיך מוליכות אל חוץ ופניהם,
שעת-הנץח תפעם בין פקירות,
ונחת באורות ובגונים.

דורות קדומים ודורות נער,
על זו האדמה קמים יחרו.
יאמרו דבריו ריים זוהר,
ישיחו על נסי החרב ומקרב.

כאן דרכיך גמישות למרחוין,
כושך כל עמק, כושך כל הר.
אי-שם ישתיו אויב חרבו —
יכoon, גיאלב לליל הנמהר.

וְאֵין רֹאשׁה זוֹאת, וְאֵין שׂוּמָעַ
בִּים לֹא בִּים — קָדוֹשָׁה עִיר צְפָת
וּמְכֻלָּסֶל קֹזֶן צְוָמָת, —
תְּפִלָּה גְּשָׁאת לְרוֹם בְּלָאָט.

עֲרָבָ-שְׁבָת בְּחָלֵי שְׁבוּעַ
יֵין פְּשָׁמֵדָה תְּמִיד יִמּוֹגַ
בְּכָפְנֵךְ תְּשִׁתְחִים, נְמוּכֵי רֹות,
הַדְּאָגָה בְּמַשִּׁי וּקְטִיפָּה יְהָגָ

וּמָה יְכַמֵּה הַרְמָה לְצֹאת בְּשִׁילָה,
אֶל הַמְּשֻׁגְּחָה, שׂוּמָרָת עָרֵי!
כָּל חַשְׁבָּן מְחוּשֵׁי גּוֹיִר:
בְּלִי אָמַר אַת שִׁירָך דָּבָר.

משה פיננסטירן

ארץ־הגלאות

מַלְאָה — תִּכְלַת־קָעָר,
מַחַת — שׁוֹמְרֵי־שָׁעָר,
וּבְתוּךְ — עַל גִּבְוֹלוֹת
ארץ־הגלאות !

צָעִירָה, תַּלְמִימִים־לְפֶופֶה,
מְשֻׁתְּחַטָּה, שְׂזֻופָה —
מִבְּאַרְבָּשָׁבָע וְעַד דָן,
הַרְכָּלָה הַגְּתָן ! ...

מִגְּדָלוֹת בָּרוּם יִקְרָנוּ
אֲבָנִים בְּתָחוֹם יָרָנוּ
וּבְתוּךְ — אַדְמָה
לְאַתְּ מִתְּרַבְּ מִתְּכִיה.

כִּמְהָה, בְּשָׁלָה בְּהַרְיוֹן,
שׁוֹקְקָת לְזֹרֶעה מִתְּמוֹן,
עַז לְשַׁטֵּל בְּמִזְבֵּחַ
וַיִּשְׁיָמְון חַלֵּף עַבְרָה.

מִרְחָק עַל כְּבִישִׁים —
אַחֲלִים אַיִן־מִסְפָּר,
כָּמוֹ חַפּוֹת עַל מַטוֹּת —
כָּל מוֹט עַל מַשְׁקָר !

וְלִפְנֵי וְלִפְנֵים — חֶרְשָׁה, בְּהַצְנָעָה :
אֶז דָוָר חֶרְשָׁה, דָוָר שִׁיר יוֹדָעַ,
דָוָר חַיִים יַאֲמָב
בְּנֶפֶש וְלִכְבֵּב !

בזאה חווו אל יְוָרַשִּׁיתְהַנְּבִיאִים,
הם הם גָּאוֹן־צְמִינָה, גּוּרִילָבִּיאִים.
בזאו חווו בְּבָנִים, בְּבָנוֹת,
כּוֹבְשִׁי כָּל פְּחָד, שְׁשִׁירָאָל־בָּנוֹת.

מַעַלָּה — מִכְלָת־חֶעָר,
מַטָּה — שְׁוֹמְרֵי־שַׁעַר,
בַּתָּן — עַל גִּבּוֹלוֹת
אָרִץ־הַגָּאֵלות !

אברהם רגלאן

שם מעבר-מזה למלון
עליה העולים ביקור-אש,
אך אני כבר הפלגתי לה.
יתם במקומות גאים
לי מקעתמי ואהיל חיש
פה נטעתי קעד.

שם מעבר לדלת מזה
איידרך עליה — ונטלאת-היא —
אל אטמול מפתחה (מקסטר-שוֹא).
אך אני כבר נשבעתי
בזה קרקע איין
גוני יעטיק שרשי.

שם מעבר-מזה לגדר
בעולים ירווע וירווען
אך אני פה בפניהם
בצל תשלה אטלונה.
טינה בלבי לא אשמר.
סוף תשבון. כאן אראה
חמי עולמים ואור.

נפתלי גינזבורג

שְׁמֵי יִשְׂרָאֵל

שְׁמֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַד יְכֻחֵילוֹ,
חֲפֹשֶׁי חָלוֹם וּתְרוּחָרִים.
גָּנוֹן לְסָם לְבָלִי כְּלִיל הַוָּא —
לְכָן יְחִזְיוֹן לִילָּאָזְרִים.

שְׁמֵי יִשְׂרָאֵל רְצֹן יְבִיעּוֹ,
הָרְגֹּנוּ לֹא יָעִיב אֹתָם כְּמַעַט.
עַת לְצִוָּן יְחִידִים יְגִיעּוֹ —
דָּמָעָה שְׁחָקִים יִמְחוּ בְּלָאת.

שְׁמֵי יִשְׂרָאֵל חַיּוֹכִיחַם יְנַהֲרוֹ,
אַרְוּפִים בְּסַכְל עַד בְּלִי דַי.
כָּל יְהוּדִי לְהַמְּקֹר הַוָּא,
עַמָּה וְלָה לְחַי !

שְׁמֵי יִשְׂרָאֵל אַמְּבָה יִשְׁמַרְוֹ,
יְבָתְנוּ בֵין צָדִיד וּבֵין יְרִיב.
וְכָל אֲשֶׁר בְּקָרְב גָּבוֹר הַוָּא —
לְמַזְלָן — יְעַנְיקֹו אוֹר נְזִוּ...

שְׁמֵי יִשְׂרָאֵל חַסְדָם יִטְבִּיבוֹ
עַם כָּל בְּנֵיכֶם לְרוֹר וְרוֹר.
כָּאֵם חַבָּה אֹתָם יִסְבִּיבוֹ —
יְשִׁיחָו אֲלֵיכֶם בְּשִׁפְתָּחָה אָוֹר...

א. ל. פ.

הם רואים ? שמע

בית ליד

הם רואים לשמען,
אך צרת־לבם אוטמת אונם מלשם.
הם רואים מרגינען,
אך אמת־לבם איננה נותנת מרגוע.

הם אומרים: "נאמינה לך הלהה",
אך: דברם שלם — דברה היא יצין.
אמת מרצוי לבשאם מעלה־מעלה —
וגמולך אך לגלוג ואקזוב.

אוריאל אופק

מִתְמַשֵּׁךְ

מלחתם שליהם — איננה סתם מלאה:
וליא תרם להרומה בלבבך חסלה.

מפט עינייהם — אינו אך מפט:
זה הקשר בין מות, חיים ומשפט.

הסובל בתוכם — אינו רק סובל:
הוא שואג ועקה אל מצפון המבל.

ארשת פניהם — איננה סתם ארשת —
וליא בתקולת חמיטר של נפש רונשת.

תויכם שליהם הוא יומר מהיר —
הוא לטמי משכך של תפונה ורכזיה.

תודתם שליהם — איננה סתם תודה:
וליא גראטפמיך מההקבב ברעדת.

אוריאל אורבן

בָּצָאַתִּי מִבֵּית־לְיִד

בָּמָה תִּיִּם, הֵו, לֹאִין סְפָר,
בָּמָה קָאָבִים לֹאָ קָוָר
מְאַחֲנָרִי שֶׁם הַשְּׁאָרָתִי —
כִּי הַמְּלָט מְהֻרְתִּי...

בָּמָה גְּנָפָשׂוֹת אֲשֶׁר גְּמָקוֹן,
בָּמָה קוֹלוֹת אֲשֶׁר גְּחַנְקָוֹן
מְאַחֲנָרִי שֶׁם הַשְּׁאָרָתִי —
כִּי הַמְּלָט מְהֻרְתִּי...

וּפְצָעִים בָּמָה, שָׁוֹתָתִיְּךָם,
לֹא חַבְשָׂו, עֲזַבְתִּי שֶׁם,
כִּי מָאָד עַלִי רַחֲמָתִי —
עַל־כֵּן לְבָרָךְ הַקָּדוֹמָתִי...

מאיר מוחר

חֲסִינָה אֲנִי!

עַמְל

עַרְף לֵי רַחֲב
וּלְסֶבֶל תְּשִׁקְתָּו,
כְּחַפְּכִים לֵי
וְהַן דְּרוֹכּוֹת־כְּסֶפּוֹן,
שְׁרִיעִין גְּקַשִּׁים,
קְתוּחִים מַעַל זְדִים
זֶה בְּבָרֶר שְׁבָתוֹ.
אַרְכּוֹת זְרוּעָמִי,
תְּלוּיוֹת בְּצָמוֹת מִימָרוֹת,
וְאַגְּרוֹפִים — עַנְקִים, מְכֻדרִים,
גְּאַמְגִים לְהַפּוֹת ! — —

שְׁנִים לֵי זְאַבְּיוֹת־עַזּוֹת.
וְהַן תְּרִיקָה וְקַהֲנָה בְּפִי,
שְׁפַתּוּמִי לְשָׁדוֹת, אַדְמוֹת,
תְּשַׂתְקָנָה בְּרַנְיִ-חַרְנוֹן...
עִנִּי בְּלַהֲטָרָאָשׁ לְטוֹשָׁוֹת,
מְכֻרְיוֹת בְּקוֹל־עָווֹן :
— יְהִי עַזְמֹות לְמַכִּירָה !
מַיְּבֹא יְקָנָה, מַיְּבֹא יְקָנָה ?

אברהם רגנסון

מְסֻפְרִים

ראו, מספרי: עוד לא הזינה,
אבל הפה רק אפרורי.
הרביה נימין רעים ליניג
היום הם חלק מבלרי.

את מספרי אקח ביד,
וירמות תני נגיד עוכרת.
הן כל חמק בתוך הבד
היתה עמו רעה אחרת:

ונזיר ונזר שונאים גסרו
להד אללי המגינה,
אחרת טבגדים נתפוי
ברון בבלר מקוכנה.

יומרים חנוני מספרי
ברפת-עם, גיל שבטים,
כעת זנחת קצירני,
אם אין זרעה — קציר מנין?

שבת קרדם, היד רפתה,
וימירעמל עברו — בטלן,
גנוזתי מספרי עטה,
וכמו זרים בי יסתפלו.

המספרים עוד זיהרו,
עיניהם אומרות בחשאי:
עברו שנים מאן פפרנו
במושך שללות אין לי.

לֹךְ צִפִּינוּ עַד שָׁמִים
יִטְפּוּ לְאָרֶץ טֵל מַעַל,
וּבְדָמָה, בֵּין קָעָרִים
אֲגַרְנוּ כַּמְלָאָם.

נִמְאָס עַלְינוּ זֶה פְּתַנְגָּה
הַלְּחָבָשׂ שָׁׂוֹא יָעָרָג לְגֹנָה,
פְּתַנְגָּה אַטְלָל וְאַיָּה,
הַזְּמָן עַבְרָה — הַוָּא לֹא בְּחוֹה.

הַבְּטָא בְּאִיטָּם בְּמִסְפָּרִים
הַחְלָקָא אַתְּלִיק אַוְתָּם בְּכָחָה:
אַכְּנוּ שְׁנוֹת שְׁבָע עָוד יְנוּבוּ
לְגֹנָרָאָם וּמִסְפָּרִין.

אַבְרָהָם לוֹיְגָטָן

לֹן, לְבָבִי!

גִּימִים

לֹן, לְבָבִי,
וְאֵל תִּיעַף!
עַזְלֶם לְעוֹזִישִׁירָךְ יִתְאַג.

וְלוּ גַם עַזְנִין דְּמוּעָךְ מְרוּמָעָךְ,
וְאֵם אַזְנָה פְּבַל אַטְמָה —

שִׁיר וְאֵל תִּיעַף, לְבָבִי,
כְּמוֹ שְׁחוּרָו אֲבִי וְסַבִּי!

מַאיְר מַוְהָר

בְּתִשְׁעִים אַבְיב

בְּדָאֵל בְּדָיְדוֹ מְנִיעַ
וְעַגְרַיְלִי עֲגַרְתַּי.
פְּרַח אֶת כּוֹסֶוּ מְגַיַּעַ
אֶל פְּרַפְּרַ שְׁמַעְלִין.

עַם עַזְנַיְהָ לְדָם בְּנִיחָה,
עַם קָעַשְׁבַּלְוַיְהָ אַרְלָד,
עַם הַיְעָרַלְוַיְהָ בְּנִיחָת
אַתְּמַגְּהָ בִּיקָוד.

בְּגַבְתַּי הַרְוָם רַקְיעַ
לִי מְכַחֵיל מְרַמְּקִימְרַחַק,
עַפְעַפְיוֹ אַלְיָמְנִיעַ,
מְרַמְּוֹי לִי, מְשַׁחַק.

הָוָא מְבִיט בְּצָחָק שְׁלַנְתָּ —
לֹא תְּפֵל בְּרוּר, נְהִיר,
בְּהִיר פְּשָׁמַשׁ הַוּרְתָּה
וּכְיוֹמִי-שְׁלִי מְאִיר.

עַזְנַעַבְתַּי, פְּרַחִירִישַׁתַּי,
הַשְׂדָה הַמְתֻלְבָּבַת,
יַזְמַנְנוּי לְתִגְיתִת
אַתְּ רַאֲשִׁי שְׁגַעַתִּי.

אַתְּמַסְרַכְלִי לְרוֹתָה,
וּבְאַשְׁרַתְרַשְׁאַתְמַתְבַּבְתַּי
יַשְּׁפִיכְבִּנְיָאַט לְנוּתַת
וַיְלַאֲטַגְנוּנַתִּי.

מְמוֹלִי עַולְמַתְפָּאָרָתַת,
מְעַלְיַי פְּלַל רְחוֹתַת
— וּמְבֵל עַלְיַי גּוֹתְרַת
אַם צַוְּקַת אַל תִּגְנוֹק.

שְׁמַשְׁוֵן מְלַצֵּר

אַנְיִי הוֹלְכַת וּמְבַקְשַׁת
אַתְמַנְוְתִי סְבִיבַת,
וּגְפֵשִׁי הַכָּל מְרַקְשַׁת,
וּלְבִי לְפָל מְקַשְּׁיבַת.

מְסִבֵּב יַרְקַק הַעַשְׁבַּב
וּפְוֹרַת קַעֲלָם,
מִן הַשְּׁקַט מְעִינָות-רַבְּסָף
מְבִיעָם בְּרוֹזִיקָלָם.

דָּרְךְ-סָוד יִשְׁלַח לִי יְדוֹעַ,
שְׁבַקְשַׁתִּי לִי מְכַבָּר,
אֶל יָמִים שְׁלַגְעָגָעָז
אֲחַפֵּשׁ לִי מְעַבָּר.

אֶל יָמִי זְרִיחָה לוֹהָבָת
וּשְׁתִירָתְ רַעֲנָנָת,
חַפְשִׁים מַעַל וּכְבָד
וּמַכְלֵל דָּאָגָה קַטְבָּתָה.

עַזְנַעַבְתַּי וַיְרַק דְּשָׁאָת,
שִׁיחַתְבַּר הַמְתֻלְבָּבַת,
רוֹת בָּא עַל פְּנַי הַלְּשָׁף,
בְּשִׁמְחָה הָוָא מְשַׁמְתָה.

מְשַׁתְּנַבְבַּב וּמְסַבְבַּב הָוָא
רְאַשְׁיָתָם הַיְרַקְרַקִים,
וּמְטָה וּמְכּוֹפֵף הָוָא
גְּבִיעָם וּמְדַקְדַקִים.

סְבּוֹן

ילדי,
שְׁשַׁחָה לו בְּרִיחֵצֶת יָדָיו זָטוֹת
וְוּגְנוּ בָּרוּךְ שְׁפֵשָׁה אֲזָנוֹ
בְּסָבוֹן,
לְפָטָע גַּעֲצָר דּוֹמָם,
הַתְּמִרְהָר — — —
וְמִיד שָׁאַל :
„אָמָא, מָה עֲשָׂוִים סְבּוֹן?“
שְׁמַעַתִּי וְלֹא עֲנִיתִי.
הַלְּבָב הַתְּחִילָה דּוֹפָק,
וְאַכְבָּחוֹת
הַדְּקוֹ שְׁפֵטִי עַצְמָן אַתָּה בְּחִרְקָתָה
בְּפָנַי יָלְדִי גְּכֻלָּתִי...“

— אַנְיִי יָדַעַת !
— פָעַם — —
עָשָׂא הוּא מְשָׁפָן, מִן... מָה לֹא ? —
מְלִים נְפָקָו בְּאַמְצָעֵינוּן
„עֲנָיוּם ?“
— וְעֲנָיוּם ? — —
— הַיּוּם מִיהוּדִים ! ...
רָצִיתִי לְהַשִּׁיב בִּיעֵף אֶת חֶמְלָה,
אֶלָּא שָׁכָר אַתְּרָמִי...
יָלְדִי הַתְּחִין
וְאָמַר :
„אָמָא, מָה עֲלָה עַל דְּעַמְּךָ ? !“
שְׁמַעַן חַלְקִין

שיר על ילדי הדרות בניו-יורק

ויש סמטאות בניו-יורק, קרך עצום,
והןgebnon על גבו של בעל-מוס.

ותוֹך סמטאות מוציאים לרְבָתִים,
מלֵם עַצְבּוֹן וְקָדְרוֹת נְבָטִים.

ילדי הדרות שם, עדיה אַמְלָה,
בלויים בגדריהם, פתְּלָחָם מֵה דֶּלֶה!

שְׁבוּרוֹת הַשְּׁמָשׂוֹת וְכָל דְּלַת פְּתַחַק,
וְאֵל הוּא תָּמֵם וְעָגּוֹן לְבָלִיחָק.

עם שחר עזובים קָאָבּוֹת קוֹנָת גָּגָגָגָג,
אֲצִים לְבָקֵש מְחַלְמָם בְּמַרְחָק.

וְהָם, תַּיְלָדִים, בְּפָנָה גְּדָקִים,
נְסָפָם לְפָתְלָחָם נוֹשָׁאים וּמְחַפִּים.

כָּל קִיר שְׁבָבִית טָחוֹב, לֹא רְחוֹן,
בּוֹרָחִים תַּיְלָדִים מְבִיטָם אֶל מְחוֹן.

וּלְיד כָּל שְׁלוֹליַת מְשַׁחַקִּים הַם יִתְהַרֵּג
שְׁחוּפוֹת יְלִיחָם וְגָנוֹת מְרֻעָב.

וְלֹכֶל חֹר וְסָדָק גְּדָקִים, זְוַחָלִים,
גּוֹפָם מְעַטָּף סְמָרְטוֹוִים מְהַבְּלִים.

סְבִיכָּם חָג הַכְּרָך, מְסִלְחָר בְּהַילָּות,
וְהַמָּה בְּמַן — יְלִדי הַדְּלָות.

ובשׁלָע חַמָּה וּבְדָרֶךְ כּוֹכְבִים
לִתְהֹעַ סְמִטָּאֹת וּבְתָמִים הֵם שְׁבִים.

חוֹזְרִים לְדִירּוֹת, לְחוֹזְרִים אֲפָרִים,
גָּנוֹת שָׁם כֹּל קָרְן חַמָּה פְּסִתְרִים

וְאַקְהָלוֹת עֲגָמוֹת עַד בָּלִי דַי,
בְּלָאָט מְחֻכּוֹת וְגָנוֹחֹות בְּחַשְׁאי.

קוֹרְסִים תִּילְדִים, עַנְפִים הֵם עַד מוֹת,
נוֹפְלִים עַל עַרְשֵׁם כְּשִׂיחָת רְמוּמוֹת.

בְּנִימֵין טָנָא

הַצִּיר וְאָנִי

בֵּין עֲרָבִים, מִול הַהֶּר,
גַּפְשִׁי שֹׁוֹקָת לְתִפְלָה;
לִצְדִּי יֹשֵׁב צָר,
מַעֲטָר לְהַר הַלָּה.

שְׂוֻמָּה אָנִי רַנְתְּצִיבָּה
לְכִי דְמָמָה דָקָה;
עַל הַבָּד בְּגָוִנִּיעָתָר —
זַדּו עֲגָנוֹת מְשַׁחָקָה.

לְעִינִי גְּבוּלוֹת, שׁוֹנָאים,
וְאָסּוֹנוֹת שְׁבָמְפָתִיעָ...
אָנִי הַצִּיר, — פָּנָיו נַזְקִים —
וּמְכַחְלוֹן רַיִן נַבְיָעָ...

לְמַרְמָקִים שְׁוֹלָחָה אָנִי מַקְטָן,
עַד לְקִצּוֹת שְׁמִינִים;
וְהַצִּיר יֹשֵׁב לוֹ מִן הַצִּד —
לוֹטִיף הַבָּד הוּא בְּעִינִים...

בָּא הַלִּיל, אֶת פָּעָמִיו מִסְתָּוָה,
לְכַסּוּתָנוּ מִן הַהֶּר שְׁלָוָה;
הַמְּשׂוּרָר לְקַח עָמוֹ חַרְדָת הַשִּׁיר,
אָנִי הַצִּיר — כָּלּו שְׁלוֹת הַרוֹת.

יְהוֹשֻׁעַ מִלְאָר

אייה עעה אבי, איהו חלפו,
שלחתו שנים רבות מתוך עיני נשק?
אייה תועה עעה זו ברחו,
אשך פגראטמיך דלקה על שפטותיו?

עת הוא בעז און בשפי ירי,
נדמה: תיים לא יגעו;
נדמה: קאל את הילכות האב
מקדם לו צפן, ולו משליחיך מנה הוא.

אייה עעה ביתו של אבא,
שליחודים שמחה הביא מרבה הוא?
אייה עעה ה, קלוני רבא"
שפארו בימי נפשו, בגאון מראהו?

ועת נצב אל העמוד להתפלל,
כנשר מנפנוף בלביו מוך מעופו,
אבא, כל גלותה, הניע את גומו
ומאלת זהב קולו ברום צלאל.

אייה עעה עדת תיהודים תחרדים,
אשר שתו את זמרתו בין טוב,
ואחריו אמן ענו בסלודים —
ולטורתו הקשיבו גם קשוב.

הן תחיתם היו לה אפרים, אבולימ באל —
ובאו היהודים אל בית תפלה.
ושם צבע אבי לחים שמים בקהל,
ובשובם לבתים גוריישמים או לךו אנט...

אייה הניצוצות והגזרים אים עתה,
אשר עיני היהודים אוּם זורא
אוּם בריט של יולדות עיני או ראנטה,
עת לקדוש אהורי המתפללה לביתנו גנרו ?

עת ב"קלויו" את שקיות הטליתות —
מהונך וחשש קלוקול בערובי גבולם —
קסרו לילדיהם התחביבם, חוריית-לסתות,
שיישואם הבימה, ופרוסת עוגה — גמולם.

אייה עתה שמחת ימים טובים ומונחותם,
שרוגנה מתוך הדרת זקנים נאים,
עת ב"לחינים" שטפו את אנחתם
על ימי החל שלקעראותם באים ?

ובשנשאו את השבת תוך לבקב
ראוי הפל קומת צור-מחצבותם,
ולב אבי פעם למעןם, כי אהם,
והוא חם אופם, הדליק את שלתบทם.

אייה עתה זו חכמתו שבתורה.
בעתות צרה ואפלה
הפשאה נגה ואורה
יל דרכו האבלה ?

בכל מקום בו חי אבי ובאשר לדרכו
שם אמן יהורי פרת.
הימנה הליכתו בסוד תורה האל,
שבנה בחוץ לבו תפארת ישראל.

דוויד פאיינט

БРОХО КОПШТЕЙН

Родилась в Прилуках, Киевск. губ. в 1909 г.
Эмигрировал в Америку в 1924 г.
Появилась в печати в 1934 г.

МЫЛО

Мой ребенок ручки мылом долго мыл.
Вдруг замолкнул.
И, задумавшись, спросил:
“Мама, из чего делают мыло?”
Я не сразу ответила.
Сердце забилось — и, как кleşчи,
Губы впились одна в другую:
“Я не знаю! Когда-то
Мыло делали из жира . . . ”
Слова застряли в гортани.
“А теперь?” — спросил ребенок удивленно.
“Теперь —
“Теперь мыло варят из евреев . . . ”
Я хотела слово страшное вернуть,
Но было уже поздно.
Ребенок усмехнулся и сказал:
“Ты не знаешь, мама,
Что ты говоришь!”

פָונְ יִידִיש : לַיְיב פִּינְגֶּעֶרְגֶּת

For the souls of our stricken youth,
Who now as with demons' blood do seethe,
We kindle our wrath to plight an avenging truth,
To weave in flesh and blood an eternal wreath . . .

We write in blood a new testament for the world,
Drunk with vengeance, may each generation's tears
Each Passover year—see such a liberation unfurled,
For Jews—"Kings" of two-thousand years.

O brave *Chalutz*: last and first in might,
In the Ghetto-fire, you rise high above the slag,
Of the cruel hour, and heaviest fight,
When you wrap your life in the blue-white flag.

from the Yiddish—S. P. RUDENS

A FLAG FLIES OVER THE GHETTO

by BRACHA KOPSTEIN

Brave *Chalutz*, the killer cannot reach you,
You're like the Bush, no fire can consume,
The blue-white flag—a token of fiery hue,
You rear high at the knell of doom.

The Ghetto is aflame—*there* Jewish life will perish,
The nation's fate in the balance there must lie,
Thus there's nothing higher we can cherish
Than our blue-white flag that can never die.

The Ghetto is aflame—the awed children weep,
The earth is rent—on it a hill of lead resounds,
Death to the assassins, death may they reap
Lo! The revolt of the Ghetto has burst all bounds.

The Ghetto is aflame—the world must know it!
Enough it has lain under the Nazi's boot.
If conscience still lights up the dark world's pit,
Then let the *Chalutz* spirit waken it to the root.

If any Jewish faith there yet may be—
And faith we have—to light our flag up in the sun.
No Nazi can ever rot us of our fealty,
As from the Ghetto the *Chalutz* cries—The fight has just begun!

The Philistines must pay for their carnage of death,
Their assassin must perish in their might,
For our brethren bloated in the gas-chambers of wrath,
For our sons who faltered in this unequal fight . . .

**מויזיק צו אײַנִיקע לְידָעָר
פּוֹן בְּרָכָה קָאָפְשָׁטִין**

๖

אונדזער לאנד

פרֶאָפֶן, יעקב וויינבערג

רוֹן לְבָבִי

עֲבָרִית: מאיר מוהר

לייב גלאנץ

רוֹן לְבָבִי

עֲבָרִית: מאיר מוהר

נחום נארדי

אַל אַרְצִי

עֲבָרִית: יהושע מלצר

נחום נארדי

ברכה קאָפְשַׁטְיָין
עֲבָרִית: יְהוֹשֻׁעַ מֶלֶךְ

*Yiddish Poem: Bracha Kopstein
Hebrew Translation: Joshua Meltzer
Music: Nachum Nardi*

EL ARTZI

נחים נארדי

ברכה קאָפְשַׁטִּין
עֲבֹרִיתָה: מֵיְהָרָ מַהָּר

RON LEVAVI

Yiddish Poem: Bracha Kopstein
Hebrew Translation: Meyer Mohar
Allegretto dolce
Music: Nachum Nardi

רָוֶן לְבָבִי

נְחוֹם נָרְדִּי

The musical score consists of ten staves of music in G clef, 2/4 time, and a key signature of one flat. The first staff begins with the lyrics "Ron le - va - vi ve al ti - af o - lam le - oz shir -". The second staff starts with "cha yit' - av" and includes two endings: "cha yit' - av" and "ve lu gam a - yin de-". The third staff continues with "mo a tid - ma ve - yim oz - nah, Te - vel at -". The fourth staff has lyrics "mah ron le - va - vi ve - al ti - af o - lam le -". The fifth staff starts with "oz shir - cha yit' - av" and ends with "Shir ve - al ti - af". The sixth staff has lyrics "le - va - vi Ke - mo she - sha - ru a - vi ve - sa -". The seventh staff starts with "bi ron ron ron le - va - vi" and ends with a fermata over the eighth staff. The eighth staff has lyrics "Ke - mo she - sha - ru a - vi ve - sa - bi ron ve -". The ninth staff has lyrics "al ti - af ron le - va - vi ron" and ends with a fermata over the tenth staff. The tenth staff concludes with the word "Fine".

RON LEVAVI

Yiddish Poem: Bracha Kopstein
Hebrew Translation: Meyer Mohar
Music: Leib Glantz

ברכה קאָפַשְׂטִין
 עֲבֹרִית: מַיֵּר מוֹהָר

רָוּן לְבָבִי

לִיבּ גָּלָאנְץ

The musical score consists of six staves of music, each with a different key signature and time signature. The lyrics are written below each staff, corresponding to the notes. The first staff starts in C major, common time, with lyrics "Ron l' - va - vi, v' - al ti - af, o -". The second staff starts in G major, common time, with lyrics "lam l' - oz shir - cha yit' av Ron l' - va - vi v' -". The third staff starts in G major, common time, with lyrics "al, ti - af, o - lam, l' - oz shir - cha yit' - av v -". The fourth staff starts in E minor, common time, with lyrics "lu gam A - yin da - mo - a tid - ma v'yim oz -". The fifth staff starts in E minor, common time, with lyrics "nah, tei - veil at - mah, v' - lu gam A - yin da -". The sixth staff starts in E minor, common time, with lyrics "mo - a tid - ma v'yim oz - nah, tei - veil at - mah". The score concludes with a final section starting in E minor, common time, with lyrics "Ke - mo she - sha - ru a - vi ve - sa - bi a - vi ve - sa - bi". The music includes various dynamics like "rit.", "rit. 2nd time", and "D.C. al Coda a tempo". Measure numbers 3 are indicated above the third and fifth staves.

4 Our Land – Kopstein-Weinberg

The musical score consists of four staves of music in G clef, B-flat key signature, and common time. The lyrics are in German, with English translations provided below them.

bloi-er, cloud in sight,
Un While **tn der shoi-mer baim** toi-er, **Un** in
mi-tn baim rand ligt dos land, **un-zer** land, **un-zer**
de-sert and dunes lies the land, growing land, lies the
land, **Un** lies **zer land!** our land!

Our Land - Kopstein-Weinberg 3

The musical score consists of four staves of music, likely for a soprano, alto, tenor, and bass. The lyrics are written below the staves, corresponding to the musical phrases.

Staff 1 (Soprano):

- Measure 1: *ei - des fu - ture*
- Measure 2: *Kumt, Come,*
- Measure 3: *zeit di stand with*
- Measure 4: *doi - res, di hand clasped in*
- Measure 5: *zin un di hand as you*

Staff 2 (Alto):

- Measure 1: *tech - ter, face the world,*
- Measure 2: *zei kem - none*
- Measure 3: *fn will there*
- Measure 4: *ant - ke - gn di be who can*
- Measure 5: *kri - ger - ver*

Staff 3 (Tenor):

- Measure 1: *zei zai - nen di hi - ter, di zi - ger!*
the roots which are plant-ed for - e - ver!
- Measure 2: *colla parte*

Staff 4 (Bass):

- Measure 1: *rit.*
- Measure 2: *mf a tempo*
- Measure 3: *Oi High bn der hi - m'l der*
are the blue skies, no
- Measure 4: *a tempo*

Performance Instructions:

- passionate* (above Staff 1)
- rit.* (ritardando) (above Staff 1)
- mf a tempo* (mezzo-forte at tempo) (above Staff 4)
- rit.* (ritardando) (above Staff 4)

2 Our Land – Kopstein-Weinberg

In der tief shtei-ner sha-lin, In der
 Deep be-low stones are roar-ing, Up a-

hoich zu-nen shtra-lin Un in mi-tn di erd, tze-
 above sun-rays soar-ing While in Our Fa-ther's house we

shmel-tzet oif a-kers di shverd Kumt,
 melt down our swords in- to plows Come,

zeit di yor-shim fun n'vi-i-she zei-des zei zai-nen di hain-ti-ke
 take your place in this world as was promised by wise men who fore-told the

ברכה קאָפַשְׂטִין אָזֶנְדּוּעַר לְאָנָד
Yiddish Poem: Bracha Kopstein
Free English Version by Stanley Z. Lionel

Music by
JACOB WEINBERG

Con moto

mf Oi _____ bn der hi - ml der
High _____ are the blue skies, no

joyfully

sforz. *f rit.* *a tempo*

bloï - er cloud in sight. *un* While *tn der* guards the *shoi - mer* baim *toi - er*, day and night,

poco rit.

*— Un in mi - tn baim rand ligt dos land, — un - zer land,
— For, midst de - sert and dunes lies the land, — our growing land,*

colla parte

a tempo mp

*Un baim rand ligt dos land, dos land — slightly slower
Midst the de - sert lies the growing land, our land —
p. 3 2 p.*

Copyright 1950 by Henry Lefkowitz, New York, N.Y.
All rights reserved.

BRACHA KOPSTEIN
SELECTED POETRY

Music to several Poems
by Bracha Kopstein

UNDZER LAND

Music: Prof. Jacob Weinberg

RON LEVAVI

Hebrew Translation: Meyer Mohar
Music: Leib Glantz

RON LEVAVI

Hebrew Translation: Meyer Mohar
Music: Nachum Nardi

EL ARTZI

Hebrew Translation: Joshua Meltzer
Music: Nachum Nardi

